

בנק הפועלים

תמצית דוחות כספיים רבעוניים
ליום 31 במרץ 2024

תוכן העניינים

177	ד. ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים	5	א. דוח הדירקטוריון וההנהלה
183	5. ממשל תאגידי	11	1. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
183	6. פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגידי הבנקאי ואופן ניהולם	15	2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
205	7. נספחים	46	3. סקירת הסיכונים
211	מילון מונחים	70	4. מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקורות ונהלים
213	אינדקס	72	ב. הצהרות בקרה פנימית על דיווח כספי
		75	ג. תמצית דוחות כספיים ליום 31 במרץ 2024
		79	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ
		87	ביאורים לדוחות הכספיים

בנק הפועלים

דוח הדירקטוריון וההנהלה

תוכן העניינים

46	3. סקירת הסיכונים	11	1. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
46	3.1. תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם	11	1.1. מידע צופה פני עתיד
47	3.2. סיכון אשראי	11	1.2. מידע כספי תמציתי
66	3.3. סיכון שוק	14	1.3. תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם
69	3.4. סיכון נזילות ומימון	14	1.4. יעדים ואסטרטגיה עסקית
70	3.5. סיכון ציזת	15	2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
70	3.6. סיכונים אחרים	15	2.1. מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
70	4. מדיניות ואומדנים חשובנאיים קריטיים, בקרות ונהלים	24	2.2. התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברוח כולל אחר
70	4.1. מדיניות ואומדנים חשובנאיים קריטיים	32	2.3. המבנה וההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
71	4.2. בקרות ונהלים	43	2.4. תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
		45	2.5. תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה
		46	2.6. חברות עיקריות

רשימת הטבלאות

12	טבלה 1-1: מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן של קבוצת בנק הפועלים
16	טבלה 2-1: נתונים על השינויים במדד המחירים לצרכן ובשערי החליפין
21	טבלה 2-2: פרטים בדבר פעילויות לטובת הלואים במסגרת ההתמודדות עם המלחמה
24	טבלה 2-3: תמצית דוח רווח והפסד
25	טבלה 2-4: הרכב הרווח המימוני, נטו
26	טבלה 2-5: נתונים עיקריים בדבר הכנסות והוצאות ריבית
27	טבלה 2-6: ההוצאה המצטברת להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
29	טבלה 2-7: פירוט עמלות והכנסות אחרות
30	טבלה 2-8: פירוט של ההוצאות התפעוליות והאחרות
31	טבלה 2-9: רווח כולל
32	טבלה 2-10: ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים
32	טבלה 2-11: התפתחות האשראי לציבור, נטו, מאזני לפי מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה
33	טבלה 2-12: סיכון אשראי בעייתי
34	טבלה 2-13: ההתפתחות בסעיפים החוץ-מאזניים העיקריים
35	טבלה 2-14: יתרות ניירות-ערך
36	טבלה 2-15: פירוט אגרות-חוב קונצרניות לפי ענפי משק
36	טבלה 2-16: התפתחות ביתרות הפיקדונות
36	טבלה 2-17: מידע נוסף על פיקדונות הציבור
37	טבלה 2-18: ההתפתחות ביתרות החזקת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק
38	טבלה 2-19: פירוט אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
38	טבלה 2-20: מכשירים נגזרים
39	טבלה 2-21: פרטים בדבר דיבידנד ששולם
41	טבלה 2-22: חישוב יחס הלימות ההון
42	טבלה 2-23: יחס מינוף
43	טבלה 2-24: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות פיקוחיים
47	טבלה 3-1: ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים של הציבור
48	טבלה 3-2: מידע נוסף על תנועה באשראי לציבור לא צובר
49	טבלה 3-3: מדדי סיכון אשראי
50	טבלה 3-4: סיכון אשראי לפי ענפי משק
53	טבלה 3-5: פילוח סיכון האשראי בענפי הבינוי והנדל"ן בישראל, בהתאם לתחומי הפעילות העיקריים של הלקוחות
54	טבלה 3-6: ניתוח איכות האשראי בענפי הבינוי והנדל"ן בישראל
55	טבלה 3-7: סיכון אשראי בענף הנדל"ן בחטיבה העסקית בישראל לפי שיעור המימון (LTV) וכושר ספיגה
58	טבלה 3-8: חשיפות עיקריות למדינות זרות
59	טבלה 3-9: חשיפת קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים
60	טבלה 3-10: סיכונים בתיק הלוואות לדיור
60	טבלה 3-11: התפתחות סכומי הפיגור בהלוואות לדיור והפרשה להפסדי אשראי
61	טבלה 3-12: מעקב אחר התפתחות יתרת תיק האשראי לדיור על-פי בסיסי הצמדה וכשיעור מיתרת תיק האשראי של הבנק
61	טבלה 3-13: התפתחות יתרות האשראי לדיור ב-5 רבעונים אחרונים

61	טבלה 3-14: פירוט מאפיינים שונים של אשראי לדיור שהעמיד הבנק
62	טבלה 3-15: יתרת האשראי לאנשים פרטיים
63	טבלה 3-16: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בהתאם להכנסה הממוצעת ולגודל הלווה
63	טבלה 3-17: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בהתאם ליתרת תיק הנכסים הפיננסיים של הלווים
64	טבלה 3-18: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בהתאם לסוג הריבית ולתקופה הנותרת לפירעון
64	טבלה 3-19: חשיפות הבנק בגין מימון ממונף לפי ענף המשק של הלווה
65	טבלה 3-20: יתרות סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני ללווים שיתרת חבותם מעל 1,200 מיליון ש"ח לפי ענפי משק
66	טבלה 3-21: יתרות סיכון האשראי לכל קבוצת לוויים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד עולה על 15% מהון התאגיד הבנקאי (כהגדרתו בהוראה 313)
66	טבלה 3-22: שווי הוגן נטו מותאם של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו
67	טבלה 3-23: השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מותאם של הבנק וחברות מאוחדות שלו
67	טבלה 3-24: השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית
68	טבלה 3-25: השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על ההון העצמי (נטו לאחר מס)
68	טבלה 3-26: רגישות הבנק לשינויים בשערי חליפין של מטבעות חוץ בעלי נפח פעילות משמעותי ולשינויים במדד המחירים לצרכן
69	טבלה 3-27: יחס כיסוי הנזילות (LCR)
69	טבלה 3-28: יחס מימון יציב, נטו (NSFR)

רשימת התרשימים

11	תרשים 1-1: נתונים ומדדים עיקריים ליום 31 במרץ 2024 ולשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2024
17	תרשים 2-1: תשואות אגרות-חוב ממשלתיות, מדד המחירים לצרכן, ריביות ושוק המניות
26	תרשים 2-2: רווח מימוני, נטו
33	תרשים 3-2: פילוח האשראי לפי מגזרים עיקריים ליום 31 במרץ 2024
37	תרשים 4-2: התפתחות תמהיל פיקדונות הציבור

1. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 19 במאי 2024, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים הבלתי מבוקרים של בנק הפועלים בע"מ והחברות המאוחדות שלו, ליום 31 במרץ 2024.

1.1 מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוחות אלו, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות (אף אם הוא מבוסס על עיבוד של נתונים היסטוריים), מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך התשכ"ח-1968. תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בארץ ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים במצב הגיאופוליטי, שינויים רגולטוריים, שינויים חשבונאיים ושינויים בכללי המיסוי, וכן שינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק, ואשר עשויים להביא לאי התממשות ההערכות ו/או לשינויים בתכניות העסקיות של הבנק. מידע צופה פני עתיד מאופיין בדרך כלל במילים או בביטויים כגון: "תחזית", "תכנית", "יעד", "אומדן סיכון", "תרחיש", "תרחיש קיצוני", "הערכת סיכון", "קורלציה", "התפלגות", "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתכננים", "מתעתד", "עשוי להשתנות", "צריך", "יכול", "יהיה" וביטויים דומים להם. ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללים, בין היתר, שינויים בפרמטרים הבאים: מצב המשק, טעמי הציבור, שיעורי ריבית בארץ ובחו"ל, שיעורי אינפלציה, הוראות חקיקה ורגולציה חדשות בתחום הבנקאות ושוק ההון, החשיפה לסיכונים פיננסיים, איתנות פיננסית של לווים, התנהגות המתחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, המצב הביטחוני בישראל, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כוח אדם, ובתחומים אחרים אשר יש להם השפעה על פעילות הבנק ועל הסביבה בה הוא פועל, ואשר מטבע הדברים התממשותם אינה ודאית. מידע זה משקף את נקודת המבט הנוכחית של הבנק בנוגע לאירועים עתידיים. נקודת מבט זו מבוססת על הערכות, ולכן נתונה לסיכונים, לחוסר ודאות, ואף לאפשרות שאירועים או התפתחויות, שנחזו כצפויים, לא יתממשו בכלל, או יתממשו באופן חלקי בלבד, ואף שההתפתחויות בפועל תהיינה הפוכות מאלו שנצפו.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על מידע המצוי בדיעת הבנק והמבוסס, בין היתר, על פרסומים של גורמים שונים, כגון: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, נתוני בנק ישראל, משרד הבינוי והשיכון וגורמים אחרים המפרסמים נתונים והערכות לגבי שוקי ההון בארץ ובעולם.

1.2 מידע כספי תמציתי

תרשים 1-1: נתונים ומדדים עיקריים ליום 31 במרץ 2024 ולשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2024

התפתחות רווח ותשואה	רווחיות	איכות האשראי	גידול באשראי	הון
	<p>14.6% תשואה להון</p>	<p>0.94% NPL*</p>	<p>0.2% אשראי עסקי ומסחרי</p>	<p>12.11% יחס הון עצמי רובד 1</p>
<p>1,938 מיליוני ש"ח רווח נקי</p>	<p>1.87% יחס כיסוי כולל**</p>	<p>0.7% אשראי לדיוור</p>	<p>54,048 מיליוני ש"ח הון עצמי</p>	

* אשראי לציבור שאינו צובר הכנסות ריבית מתוך יתרה רשומה של אשראי לציבור.

** סך הפרשה להפסדי אשראי (כולל בגין יתרות חוץ מאזניות) מתוך יתרה רשומה של האשראי לציבור.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2024

טבלה 1-1: מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן של קבוצת בנק הפועלים

2023				2024	
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	
במיליוני ש"ח					
נתוני דוח רווח והפסד עיקריים - התפתחות רבעונית					
4,037	4,295	4,006	3,747	3,814	הכנסות ריבית, נטו
340	414	203	310	272	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
4,377	4,709	4,209	4,057	4,086	רווח מימוני, נטו
185	579	662	453	(14)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
982	1,016	1,089	943	1,004	עמלות והכנסות אחרות
2,094	2,181	2,059	1,897	2,033	הוצאות תפעוליות ואחרות
3,080	2,965	2,577	2,650	3,071	רווח לפני מסים
2,008	1,922	1,669	1,761	1,938	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
17.0%	15.8%	13.4%	14.0%	14.6%	תשואת הרווח הנקי (באחוזים)
2.77%	2.80%	2.65%	2.48%	2.53%	מרווח מימוני מפעילות שוטפת ⁽³⁾

לשנה שהסתיימה ביום	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום	
31.12.2023	31.03.2023	31.03.2024

מדדי ביצוע עיקריים			
15.0%	17.0%	14.6%	תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון ⁽¹⁾
1.09%	1.21%	1.16%	תשואת הרווח הנקי לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾
3.17%	3.24%	3.06%	יחס הכנסות ⁽²⁾ לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾
2.39%	2.44%	2.29%	יחס הכנסות ריבית, נטו לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾
0.58%	0.59%	0.58%	יחס עמלות לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾
38.5%	39.1%	39.9%	יחס יעילות - הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות
2.67%	2.77%	2.53%	מרווח מימוני מפעילות שוטפת ⁽³⁾⁽¹⁾
129%	127%	137%	יחס כיסוי נזילות (LCR)
128%	127%	129%	יחס מימון יציב נטו (NSFR) ⁽⁴⁾

ליום			
31.12.2023	31.03.2023	31.03.2024	
12.02%	11.36%	12.11%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון ⁽⁵⁾
15.07%	14.53%	15.12%	יחס הון כולל לרכיבי סיכון ⁽⁵⁾
6.92%	6.53%	7.22%	יחס מינוף ⁽⁵⁾

- (1) מחושב על בסיס שנתי.
- (2) סך-כל ההכנסות - הכנסות ריבית נטו והכנסות שאינן מריבית.
- (3) רווח מימוני מפעילות שוטפת (ראה [פרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, הוצאות וברווח כולל אחר](#) להלן) מחולק בסך-הכל נכסים פיננסיים לאחר הפרשה להפסדי אשראי ובניכוי יתרות בגין כרטיסי אשראי שאינן נושאות ריבית.
- (4) למידע נוסף, ראה [פרק סיכון נזילות ומימון](#) להלן.
- (5) למידע נוסף, ראה [פרק הון, הלימות הון ומינוף](#) להלן.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2024

טבלה 1-1: מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן של קבוצת בנק הפועלים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום	31.03.2024	
31.12.2023	31.03.2023		
מדדי איכות אשראי עיקריים			
1.92%	1.65%	1.87%	שיעור יתרת ההפרשה הכוללת להפסדי אשראי* מתוך האשראי לציבור
1.69%	1.40%	1.65%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מתוך האשראי לציבור
1.06%	0.88%	1.02%	שיעור אשראי לציבור לא צובר או בפיגור של 90 יום או יותר מתוך האשראי לציבור
0.09%	0.01%	0.09%	שיעור מחיקות חשבונאיות, נטו מתוך אשראי ממוצע לציבור
0.46%	0.19%	(0.01%)	שיעור ההוצאות (הכנסות) להפסדי אשראי מתוך אשראי ממוצע לציבור**
במיליוני ש"ח			
נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד			
7,360	2,008	1,938	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
16,085	4,037	3,814	הכנסות ריבית, נטו
17,352	4,377	4,086	רווח מימוני, נטו ⁽¹⁾
5,297	1,322	1,276	הכנסות שאינן מריבית
3,892	968	970	מזה - עמלות
21,382	5,359	5,090	סך הכנסות
1,879	185	(14)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
8,231	2,094	2,033	הוצאות תפעוליות ואחרות
4,492	1,248	1,099	מזה - משכורות והוצאות נילוות
נתונים נוספים			
5.50	1.50	1.45	רווח נקי למניה המיוחס לבעלי המניות של הבנק - בסיסי (בש"ח)
1.69	0.60	0.58	סך-הכל דיבידנד למניה (בש"ח) ⁽²⁾

* לרבות הפרשה בגין יתרות חוץ-מאזניות.

** כולל הוצאה בגין בנקים וממשלות.

(1) רווח מימוני, נטו כולל הכנסות ריבית, נטו והכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית.

(2) דיבידנד בגין התקופה הרלוונטית.

טבלה 1-1: מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן של קבוצת בנק הפועלים (המשך)

ליום			
31.12.2023	31.03.2023	31.03.2024	
במיליוני ש"ח			
			נתונים עיקריים מהמאזן
686,530	666,665	665,893	סך-הכל נכסים
107,730	95,918	97,901	מזה - מזומנים ופיקדונות בבנקים
127,122	137,338	119,486	ניירות-ערך
407,381	394,399	411,286	אשראי לציבור, נטו
7,814	6,637	8,605	סיכון אשראי בעייתי, נטו
4,012	3,388	3,936	אשראי לציבור שלא צובר הכנסות ריבית (NPL)
634,100	618,549	611,845	סך-הכל התחייבויות
554,595	528,897	539,902	מזה - פיקדונות הציבור
9,085	9,284	13,011	פיקדונות מבנקים
21,800	26,417	20,775	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
52,430	48,115	54,048	הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק
			נתונים נוספים
32.9	29.8	35.0	מחיר מניה לטוף תקופה (בש"ח)

1.3 תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם

הבנק מבצע בחינה מקיפה להערכת הסיכונים אליהם הוא חשוף ואומד את המהותיות שלהם. במסגרת תהליך ה-ICAAP (תהליך פנימי להערכת הלימויות ההון) הבנק הגדיר את הסיכונים הבאים כסיכונים מהותיים: סיכון אשראי, סיכון ריכוזיות, סיכון שוק, סיכון השקעה, סיכון תפעולי (לרבות סיכון IT וסיכון סייבר), סיכון צד נגדי, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכון נזילות, סיכון מוניטין, סיכון אסטרטגי-תחרותי, סיכון רגולטורי, סיכון ציות וסיכון מודל. סיכונים נוספים אליהם חשוף הבנק מטופלים באופן ישיר כחלק מהניהול העסקי והם: סיכון משפטי, סיכון כלכלי (אשר יכול להתממש דרך סיכונים אשראי, השקעה, שוק ועוד), וסיכון סביבתי.

למידע נוסף על הסיכונים ככלל ועל פוטנציאל השפעות מלחמת חרבות ברזל ראה [פרק סיכונים מובילים ומתפתחים](#), [פרק השלכות מלחמת חרבות ברזל ופרק סקירת הסיכונים להון והדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2023 וליום 31 במרץ 2024](#).

1.4 יעדים ואסטרטגיה עסקית

בסוף שנת 2022, אישרו הנהלת ודירקטוריון הבנק תכנית אסטרטגית רב-שנתית - 'פועלים 2026', לשנים 2023 עד 2026, התכנית מהווה המשך ליישום המוצלח של אסטרטגיית הצמיחה בפעילות הליבה בשנים 2021-2022, המתבטאת בשיפור מהותי בתוצאות העסקיות של הבנק וכוללת מגוון יוזמות עסקיות בכלל תחומי הפעילות של הבנק.

מטרת תכנית 'פועלים 2026', לחזק את מעמדו של בנק הפועלים כבנק מוביל בישראל. עקרונות התכנית תומכים בהמשך צמיחה אחראית, חיזוק מובילות הבנק בבנקאות הליבה וקפיצת מדרגה בשירות ללקוחות. התכנית ממוקדת בביצועים, ערך ללקוח, מיצוי מיטבי של תשתיות ומשאבים ופיתוח חדשנות מבדלת ומשפיעה.

למידע נוסף בדבר היעדים ואסטרטגיה עסקית של הבנק - 'פועלים 2026', ראו פרק יעדים ואסטרטגיה עסקית בדוח הדירקטוריון וההנהלה בדוחות הכספיים לשנת 2023.

2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

2.1 מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

2.1.1 סקירה כלכלית ופיננסית

הפעילות הכלכלית במשק הישראלי

השפעת מלחמת חרבות ברזל על הפעילות הכלכלית התמתנה ברבעון הראשון של שנת 2024, זאת בשל הירידה באיום פגיעת הטילים על ישראל והקטנת מספר המגויסים למילואים. מדיניות הממשלה, שפוצתה חלקית את משקי הבית והעסקים שנפגעו כלכלית מהמלחמה, תרמה להשבת החיים הכלכליים למסלולם. יחד עם זאת, הפגיעה במשק עדיין קיימת, תושבי עוטף עזה טרם שבו ברובם לבתיהם, כמו גם עשרות אלפים מתושבי הצפון. ענף התיירות ספג פגיעה בשל אי כניסת תיירים מחו"ל. הפגיעה בענף הבנייה מתמשכת בשל אי-כניסת עובדים פלסטינים לארץ. ברבעון הראשון של השנה נרשמה צמיחה בשיעור שנתי גבוה של 14.1%, זאת לאחר התכווצות חדה בשיעור של 21.7% ברבעון הרביעי של 2023. משקי הבית הגדילו באופן ניכר את הצריכה המקומית ברבעון הראשון לשנת 2024, וההוצאה לצריכה פרטית גדלה בשיעור שנתי של 26.3%. החזרה לשגרה של משקי הבית חשובה ליציבותם של העסקים, ובפרט העסקים הקטנים שנפגעו בחודשי החלימה הראשונים. גם לאחר נתוני הצמיחה הגבוהים לרבעון הראשון, רמת התוצר עדיין נמוכה מזו שנרשמה טרם המלחמה. יש לקחת בחשבון שההתאוששות אינה אחידה מבחינת ענפי המשק, וכן מבחינה גיאוגרפית. כמו כן, שינוי המגמה החד בפעילות הושפע מתמיכה ממשלתית, שכנראה לא ניתן יהיה להתמיד בה לאורך זמן בשל עליית הגירעון התקציבי.

באמצע חודש אפריל פתחה איראן במתקפת טילים וכטב"מים על ישראל. צה"ל בסיוע מדינות נוספות הצליחו לייט את רוב האיומים, ואלו שנפלו לא גרמו נזק משמעותי. צה"ל הסיג חלק מכוחותיו מרצועת עזה. האיומים מגבול הלבנון עדיין גבוהים, והסלמה היא תרחיש אפשרי. לרמת אי-הוודאות הגבוהה מחיר כלכלי גבוה, היא פוגעת בהשקעות, מעלה את פרמיית הסיכון של המדינה ושל גופים עסקיים, והשפעתה השלילית מתפרשת על פני זמן. חברת דירוג האשראי מודי'ס הפחיתה את דירוג החוב של מדינת ישראל לרמה של A2 מרמה של A1 וכן הוסיפה אופק דירוג שלילי. חברת פיץ' העבירה את דירוג החוב של ישראל לאופק שלילי ממצב של רשימת מעקב שלילית. בחודש אפריל הפחיתה חברת S&P את דירוג האשראי של מדינת ישראל מ: AA- ל: A+ והותירה את אופק הדירוג על שלילי. יש לציין שפרמיית סיכון המדינה בשווקים גבוהה, ומגיעה לדוגמה לכ-160 נקודות בסיס באגרות-חוב לטווח של עשר שנים. פרמיית אלו מאפיינות מדינות עם דירוג אשראי נמוך מזה של ישראל.

בשוק העבודה נרשם שיפור ניכר במהלך הרבעון הראשון של שנת 2024, זאת כתוצאה מחזרה הדרגתית של החיים הכלכליים לשגרה, וכן משיבה חלקית של מפונים מהדרום לבתיהם. שיעור האבטלה הרחב, הכולל את החסרים בכוח העבודה מסיבות כלכליות בשל המלחמה, ירד מ-6.1% בדצמבר 2023 ל-4.1% בחודש מרץ 2024. בד בבד נמשכים הלחצים לעלויות שכן. בחודש אפריל עלה שכר המינימום ב-5.5%. היקף רכישת הדירות החדשות עלה באופן ניכר בחודשים ינואר-מרץ 2024, ואלו הסתכמו ב-10.4 אלפי יחידות, לעומת 7.3 אלפי יחידות בתקופה המקבילה אשתקד. חלק מהעלייה נובע מעסקות שכנראה נדחו מחודשי המלחמה הראשונים. סקר מחירי הדירות של הלמ"ס מצביע על תפנית במגמת מחירי הדירות ואלו שבו ועלו בחודשים דצמבר 2023-מרץ 2024 בשיעור מצטבר של 3.6%.

התפתחויות בכלכלה העולמית

הכלכלה העולמית מגלה עמידות גבוהה למדיניות המוניטרית המרסנת, שוקי העבודה נמצאים בקרבת תעסוקה מלאה ונתוני הצמיחה לרבעון הראשון לשנת 2024 היו סבירים הן בארצות-הברית והן באירופה. הצמיחה מרשימה נוכח הנסיבות העולמיות של מתיחות גבוהה במזרח התיכון, התמשכות המלחמה באוקראינה ומאבק מסחרי מתמשך בין ארצות-הברית לבין סין. כלכלת ארצות-הברית צמחה ברבעון הראשון של 2024 בשיעור של 1.6% במונחים שנתיים, ובגוש האירו נרשמה צמיחה בשיעור של 1.3% לאחר התכווצות של התוצר במחצית השנייה של שנת 2023. הריביות הגבוהות אומנם הפחיתו את האינפלציה מהרמה הגבוהה שנרשמה בשנה שעברה, אך בחודשים האחרונים, ובייחוד בארצות-הברית, מסתמן שהאינפלציה עיקשת ועדיין גבוהה מיעד הבנקים המרכזיים. בארצות-הברית מדדי המחירים ברבעון הראשון הפגיעו כלפי מעלה, וב-12 החודשים שהסתיימו במרץ 2024 הסתכמה האינפלציה בארצות-הברית ב-3.5%. אינפלציית הליבה מסתמנת כ"דביקה" יותר ועמדה במרץ 2024 על כ-3.8% ברמה שנתי. בגוש האירו התמונה שונה במעט ונרשמה ירידה מהירה יותר בקצב האינפלציה. ב-12 החודשים שהסתיימו במרץ 2024 האינפלציה ירדה לרמה של 2.4%, ואינפלציית הליבה ירדה לרמה של 2.9%.

האינפלציה הגבוהה והפעילות הכלכלית האיתנה יחסית מרחיקים כעת את מועד וקצב הפחתות הריבית. מרבית הבנקים המרכזיים במדינות המפותחות הותירו את הריבית ללא שינוי במהלך הרבעון הראשון של 2024, אך במספר מדינות, כדוגמת שוויץ, נרשמה הורדת ריבית ברבעון שחלף. הפד האמריקני הותיר את הריבית ברמה של 5.5%, וה-ECB האירופאי הותיר את הריבית על הפיקדונות ברמה של 4.0%. הציפיות להפחתת ריבית פחתו באופן ניכר, בעיקר בארצות-הברית, בחודשים האחרונים. נכון לאמצע חודש מאי השווקים בארצות-הברית מגלמים בין הפחתת ריבית אחת לשתים עד סוף שנת 2024, ובאירופה הציפייה שעולה הן מהשווקים והן מחברי ה-ECB היא שהריבית תחל לרדת כבר לקראת סוף המחצית הראשונה של שנת 2024, אך בקצב מתון יותר מזה שהעריכו לפני מספר חודשים.

המדיניות הפיסקאלית והמוניטרית

ברבעון הראשון של שנת 2024 נצטבר גירעון תקציבי בסך 26.0 מיליארד ש"ח, לעומת עודף של 14.2 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור הגירעון התקציבי מהתמ"ג טיפס בשנה שהסתיימה במרץ לרמה של 6.2%. עליית הגירעון הושפעה בעיקר מזינוק הוצאות הביטחון שגרם לעלייה חדה של כ-38% בסך ההוצאות לעומת השנה שעברה. ההכנסות ממסים ירדו בשיעור ריאלי של כ-2% לעומת השנה שעברה. הכנסת אישרה את תקציב המדינה לשנת 2024 ולפיו הגירעון התקציבי צפוי לעמוד על שיעור של 6.6% מהתוצר. תקציב המדינה שאושר כולל העלאת שיעור המע"מ בנקודת אחוז בתחילת שנת 2025. עליית הגירעון התקציבי היא אחת הסיבות להפחתות דירוג החוב של מדינת ישראל, והיא גררה גם עלייה בעלויות המימון של המדינה. הגירעון התקציבי השנתי המשיך לעלות והגיע בחודש אפריל ל-7% מהתוצר. בנק ישראל הפחית את הריבית בחודש ינואר 2024 מ-4.75% ל-4.5%. הריבית נותרה מאז ועד לאמצע חודש מאי ללא שינוי. הפחתת הריבית בתחילת השנה התאפשרה הודות לירידת האינפלציה בפועל וכן התבססות הציפיות לאינפלציה בתחום היעד. הריבית לא המשיכה לרדת כאמור, זאת לאור עליית הסיכונים הגיאופוליטיים המקומיים ועלייה מחודשת בסביבת האינפלציה.

אינפלציה ושער חליפין

מדד המחירים לצרכן "הידוע" עלה ברבעון הראשון של שנת 2024 בשיעור של 0.3%. מדד המחירים בגין חודש מרץ 2024 עלה בשיעור של 0.6%. מדד המחירים לצרכן בחודש מרץ 2024 גבוה ב-2.7% לעומת מדד מרץ אשתקד. שיעור האינפלציה השנתי ירד בדומה למגמות שנצפו הן בארצות-הברית והן באירופה. יחד עם זאת, קיימת עדיין אי ודאות גבוהה לגבי המשך הירידה באינפלציה, זאת לאור לחצי השכר במשק, הגירעונות התקציביים הגבוהים, והשפעות של האינפלציה הגבוהה בעולם. הציפיות לאינפלציה לשנה הקרובה נמצאות בסמוך לגבול העליון של יעד האינפלציה שעומד על 3.0%. השקל פוחת במהלך הרבעון הראשון של 2024 בשיעור של 1.5% מול הדולר האמריקאי, ומול האירו יוסף ב-0.8%. בנק ישראל לא התערב במסחר בתקופה זו.

שוקי הכספים וההון

ברבעון הראשון של שנת 2024 נרשמו עליות שערות חדות בשוקי המניות בעולם, בין היתר על רקע השיפור בפעילות הכלכלית והציפייה להורדת ריבית מהירה יחסית שגולמה בשוקי ההון. בסיכום הרבעון הראשון של שנת 2024 עלה מדד ה-S&P500 בארצות-הברית בשיעור של 10.2%, מדד הנאסד"ק עלה ב-9.1% ומדד המניות האירופי ה-STOXX_EUROPE_50 עלה ב-12.4%. על אף המצב הביטחוני בישראל, גם במדד ת"א 125 נרשמו עליות שערות והוא עלה ב-8.3% ברבעון הראשון. מחזורי המסחר היומיים במניות ובמכשירים המימנים ברבעון הראשון של שנת 2024 עמדו על רמה ממוצעת של 2.1 מיליארד שקל, בדומה לרמה הממוצעת ברבעון המקביל אשתקד. ברבעון הראשון של שנת 2024 נרשמה עלייה בתשואות אגרות-החוב בעולם ובישראל. תשואת אגרת-חוב ממשלתית של ממשלת ארצות-הברית לטווח של עשר שנים עלתה מרמה של 3.88% בסוף שנת 2023 לרמה של 4.20% בסוף הרבעון הראשון של 2024. בישראל תשואת אגרת ממשלתית לטווח של עשר שנים עלתה בתקופה זו מרמה של 4.09% ל-4.40%. עליית התשואות באגרות-החוב הממשלתיות נמשכה גם בחודש אפריל עד לרמה של כ-4.7% בארצות-הברית ובישראל. עליית התשואות שיקפה הערכות גוברות שהבנקים המרכזיים יאלצו לשמור על ריביות גבוהות לאורך זמן, כמו גם גירעון פדראלי גבוה מאוד במקרה של ארצות-הברית. בישראל התשואות הושפעה גם מעליית פרמיית הסיכון של מדינת ישראל. בסיכום הרבעון הראשון מדד אגרות-החוב הממשלתיות השקליות ירד בשיעור של 0.7% ומדד אגרות-החוב הממשלתיות הצמודות ירד ב-0.5%. מדד אגרות-החוב הקונצרניות עלה ב-1.8% ומרווחי התשואה לעומת אגרות-החוב הממשלתיות ירדו לרמה נמוכה של כ-1.65%. גיוסי הון של החברות הישראליות הלא פיננסיות באמצעות אגרות-חוב מהציבור רשמו עלייה והסתכמו בכ-18 מיליארד ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2024, לעומת כ-13.3 מיליארד ש"ח שגויסו ברבעון המקביל אשתקד. העלייה הרבעון שיקפה בעיקר את העלייה בגיוסים בסקטור הנדל"ן.

טבלה 1-2: נתונים על השינויים במדד המחירים לצרכן ובשערי החליפין

לשנת 2023	לשלושה חודשים הסתיימו ביום		
	31.03.2023	31.03.2024	
3.3%	1.1%	0.3%	שיעור עליית מדד המחירים "הידוע"
3.1%	2.7%	1.5%	שיעור עליית שער הדולר של ארצות-הברית
6.9%	4.8%	(0.8%)	שיעור עליית (ירידת) שער האירו

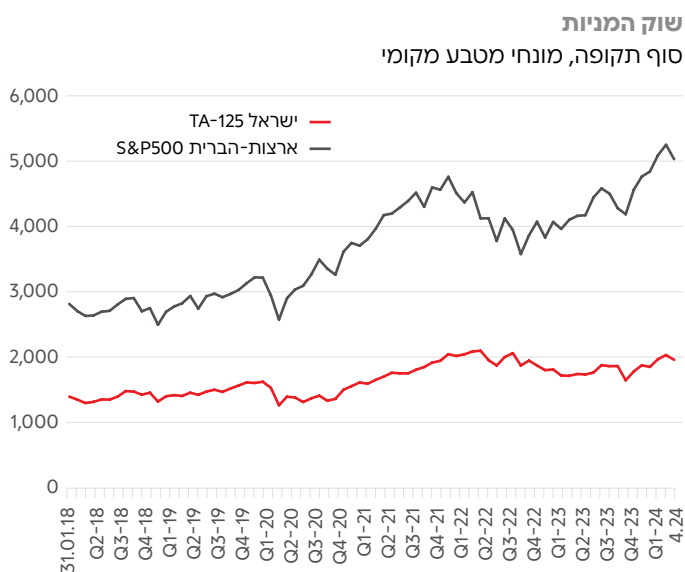
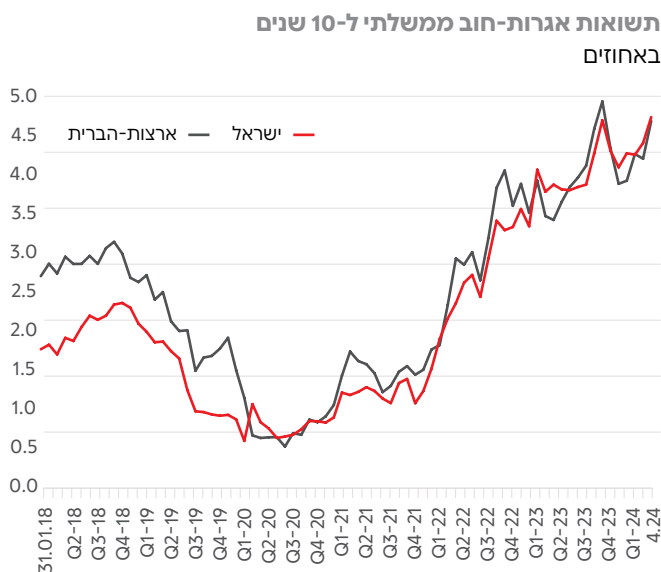
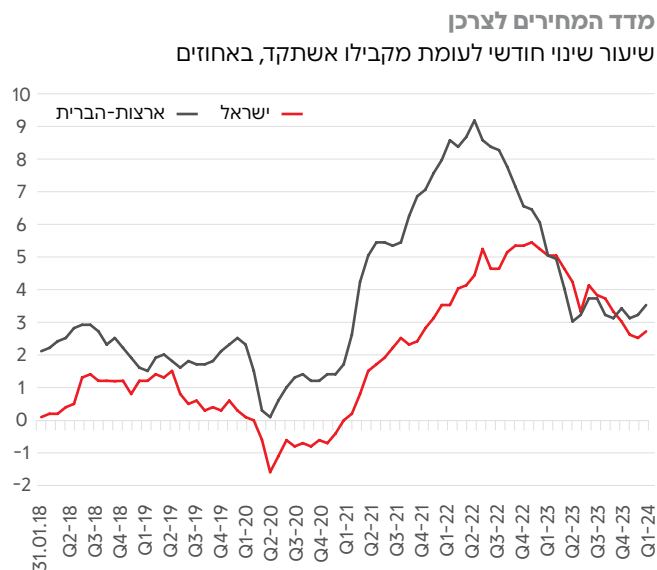
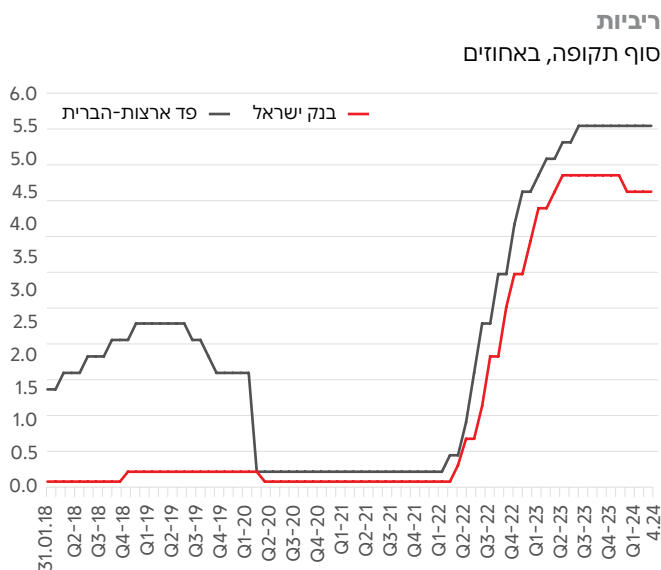
נתונים על ריבית בנק ישראל:

31.03.2023	30.06.2023	30.09.2023	31.12.2023	31.03.2024	
4.25%	4.75%	4.75%	4.75%	4.50%	שיעור הריבית בסוף התקופה

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2024

תרשים 1-2: תשואות אגרות-חוב ממשלתי, מדד המחירים לצרכן, ריביות ושוק המניות

2.1.2. סיכונים מובילים ומתפתחים

בהתבסס על המלצת ה-FSB (המוסד לציבות פיננסית), סיכון מוביל מוגדר כהתפתחות המתרחשת כיום בסביבת העסקים של הבנק, אשר עלולה להשפיע לרעה על תוצאות הבנק במהלך השנה הקרובה. זאת לעומת סיכון מתפתח אשר ישנה אי ודאות גדולה יותר לגבי מועד גיבושו לכלל התרחשות בעלת השפעה מהותית על אסטרטגיית הבנק.

הנהלת הבנק והדירקטוריון דנו בהשפעתם על הבנק של הסיכונים המובילים והמתפתחים המפורטים להלן ובוחנים מעת לעת את הצורך בהתאמת האסטרטגיה העסקית בהתאם להתפתחויות אלה:

- סביבת המאקרו:** פעילות הבנק תלויה בסביבה העסקית בישראל ובעולם. מצב הכלכלה העולמית, שינויים משמעותיים במדיניות המוניטרית ובעקומי הריבית, תנודתיות בשווקים ושינויים במחירי הנכסים הפיננסיים בארץ ובעולם ובמחירי הנדל"ן והמצב הכלכלי, המדיני והביטחוני של ישראל ושל האזור הינם בעלי פוטנציאל להשפעה על פעילות הבנק. בעוד שברבעון הראשון של שנת 2024 חל שיפור במצב הכלכלי ביחס לרבעון הקודם, קיימת אי ודאות משמעותית ביחס להתפתחויות כלכליות עתידיות, הן לאור התפתחויות אפשריות במלחמה עצמה והן לאור גורמים פוליטיים וכלכליים, ובכללם הגירעון התקציבי הגדל. טרם מלחמת חרבות ברזל הסיכונים למשק נבעו מהאטה כלכלית על רקע הנסיבות הגלובליות בשינוי עם סביבת ריבית גבוהה, שהביאה להאטה בענף הנדל"ן ובענפים נוספים, ירידה בהשקעות בענף ההיי-טק והשלכות אפשריות של קידום שינויים במערכת המשפט בהיעדר הסכמה רחבה שהובילה הממשלה. המלחמה הביאה להעצמת סיכונים המאקרו מסיבות אחרות, כמפורט להלן, כאשר הגורמים שהשפיעו טרם המלחמה הינם בעלי השפעה פחותה בשלב זה. התכנית האסטרטגית הרב שנתית של הבנק כוללת הנחות מסוימות לגבי סביבת המאקרו תוך התייחסות לסיכונים הקיימים בכלכלה הגלובלית ובמשק הישראלי ומאזנת בין שיקולי תשואה לסיכון.

מלחמת חרבות ברזל והמשק בישראל: המלחמה שהחלה ביום 7 באוקטובר 2023 גרמה, בין היתר, לשיבושים בפעילות הכלכלית במשק הישראלי ברבעון הרביעי לשנת 2023 נוכח גיוס מילואים נרחב, השבתה חלקית של פעילות המסחר, ירידה בצריכה, עלייה משמעותית בהוצאות הממשלה ובגרעון הפיסקאלי והתכווצות חדה בתוצר. השפעות המלחמה התמתנו באופן ניכר ברבעון הראשון של שנת 2024 נוכח צמצום היקף גיוס המילואים, התמיכה הממשלתית וחזרה חלקית של הפעילות הכלכלית לשגרה. בהתאם, וביחס לנקודת ההשוואה הנמוכה של הרבעון הקודם, נרשמה ברבעון הראשון צמיחה של כ-14.1%. קיימים ענפים בהם הפגיעה עדיין משמעותית, בעיקר בתחום הבנייה שמושפע מאי-כניסת עובדים פלסטינים לישראל, ותיירות החוץ שכמעט לא קיימת. בשוק העבודה, שיעור האבטלה בחודש מרץ 2024 ירד ל-4.1%, כאשר עדיין קיימים עובדים החסרים זמנית מכח העבודה בשל נסיבות המלחמה. למלחמה, ובפרט ככל שתמשך ו/או תתרחב, פוטנציאל להשפעה שלילית על שוק העבודה, תקציב המדינה, הגרעון הגדל ועלויות המימון שלו, המשק הישראלי, לקוחות הבנק והבנק עצמו.

המלחמה העלתה את סיכון המדינה, דבר שהתבטא בעליית פרמיית הסיכון של מדינת ישראל בשווקים הפיננסיים, בהורדת דירוג האשראי על-ידי חברות הדירוג מודי'ס ו-S&P, לדרגים של A2+ ו-A1- בהתאמה, לרבות אופק דירוג שלילי על-ידי פי'ס'. דירוג הבנקים הישראליים ובכללם הבנק מושפע מדירוג מדינת ישראל, ובהתאם הורידו חברות אלו את דירוג האשראי ו/או אופק הדירוג של הבנק. הימשכות המלחמה וההרעה הפיסקאלית מעלים את הסיכון להפחתות דירוג אשראי נוספות של מדינת ישראל. ההשפעה הישירה של הורדת דירוג האשראי של מדינת ישראל על-ידי S&P בחודש אפריל תביא, נכון למועד הדוח, לקיטון של כ-0.25% וכ-0.31% ביחס הון עצמי רוד 1 וביחס ההון הכולל של הבנק, בהתאמה, שיבוא לידי ביטוי ברבעון השני לשנת 2024. נדגיש כי החל משנת 2021 משתמש הבנק בדירוג S&P למדינות כמדרג יחיד לצרכי מדידת הלימות ההון, ובהתאם, להורדת דירוג על-ידי חברות אחרות, כמו מודי'ס, שהתרחשו ו/או עלולות להתרחש, אין השפעה ישירה על יחס ההון. הורדות דירוג נוספות, ככל שיהיו, של מדינת ישראל על-ידי S&P ישפיעו באופן ישיר על יחסי הלימות ההון של הבנק ככל שהדירוג ירד ל-BBB+ ומטה. אין ביכולת הבנק להעריך בשלב זה כיצד תתפתח המלחמה, את ההשפעות הכלכליות והפיננסיות שלה ואת משכן, ובהתאם קיים קושי להעריך את ההשפעות העתידיות על מצב לקוחותיו של הבנק והבנק עצמו ועל הסיכונים השונים. הבנק פועל לתמיכה בלקוחותיו ובתושבי אזורי הלחימה. לפירוט ראה [פרק השלכות מלחמת חרבות ברזל](#) להלן [ופרק סקירה כלכלית ופיננסית לעיל](#).

הכלכלה הגלובלית: האינפלציה בעולם החלה לרדת, אך בקצב איטי המעיד על אינפלציה "דביקה". בהתאם, מדיניות הבנקים המרכזיים עודנה מרסנת ותחזיות ירידת הריבית התמתנו ביחס לרבעון הקודם. על רקע המדיניות המוניטרית המרסנת הצמיחה בעולם הפגיעה לטובה, בדגש על ארצות-הברית, ושוקי העבודה מוסיפים להתאפיין בעודף ביקוש לעובדים, לחצים לעליית שכר ושיעורי אבטלה נמוכים, אך במקביל הריבית הגבוהה משפיעה לשלילה על מחירי נדל"ן ובעקיפין על בנקים שחשופים לתחום זה. המלחמה בישראל והאירועים במזה"ת ככלל, שמגיעים בהמשך למלחמה באוקראינה ולמתיחויות באזורים נוספים בעולם, מגבירים את המתח הבין גושי ויוצרים סיכונים להמשך הצמיחה.

- סיכון אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות:** איומי הסייבר המתגברים כלפי גופים פיננסיים מביאים להפניית משאבי התעשייה הבנקאית להתמודדות עם הסיכון. הבנק מבצע בקורות באופן תדיר בכלל הערוצים על מנת למנוע חדירת פוגענים, הפעלת תוכנות זדוניות ומניעת דלף מידע. מעגלי בקרה אלו מורכבים ממספר רב של מערכות אבטחת מידע מתקדמות אשר פרוסות פנימית ברשת הבנק וחיצונית בתור הגנה היקפית. יצוין כי מעבר עובדים לעבודה מרחוק, מעבר למחשוב ענן ודיגיטציה מוגברת בפעילות הבנק ובכללה גידול בעבודה מרחוק מול לקוחות, במקביל לגידול באיומים ובניסיונות תקיפה על הבנק ועל לקוחותיו מעצימים את הסיכון. במסגרת המלחמה גדל מספר מתקפות הסייבר על מטרות בישראל ובכללן הבנק, עד כה ללא פגיעה בפעילותו, וגדל היקף ניסיונות ההונאה כנגד הבנק ולקוחותיו. הבנק פועל במטרה לצמצם את הסיכון.

- **הסביבה הרגולטורית בארץ ובחו"ל:** לרפורמות רגולטוריות מקומיות ובינלאומיות קיימת השלכה על פעילותו העסקית של הבנק בארץ ובחו"ל. בישראל גובשו בשנים האחרונות מספר יוזמות רגולטוריות שעניינן בעיקר הגברת התחרות במערכת הבנקאית בישראל ולצידן קיימות יוזמות רגולטוריות נוספות הנמצאות בשלבי ייזום, אשר חלקן עוסק בהתערבות ישירה במחירים ובריביות במערכת הבנקאית. במסגרת תיקוני חקיקה להשגת יעדי תקציב המדינה לשנת 2024, לאור המלחמה, אושרה הטלת תשלום מיוחד על הבנקים החל מאפריל 2024 ועד תום שנת 2025 בהיקף של 6% מהרווח שפיקו מפעילותם בישראל (בשנת 2024 - 4.5% בהתאם ליחסיות השנה). בין ההצעות והצעדים המוצעים הנוספים נכללים הודעת רשות התחרות בדבר אפשרות הכרזה על בנקים כקבוצת ריכוז ומתן הוראות בנושא, הצעת משרד האוצר ליצירת פיקדון ברירת מחדל, התערבות חקיקתית ישירה בריביות פיקדונות, עו"ש ומשכנתאות באמצעות הגשת הצעות חוק פרטיות, תיקוני חקיקה שרשות ניירות-ערך מציעה לגבי יצירת קרנות כספיות הדומות במאפייניהן לפיקדונות, החרגתן מחוק הייעוץ והרחבת ערוצי ההפצה שלהן (תיקוני חקיקה אלו עברו בקריאה ראשונה בכנסת), ומתווה מדורג של רישוי ורגולציה לגופים חוץ בנקאיים. להרחבה ראו פרק יוזמות רגולטוריות בדוח ממשל תאגיד. היוזמות והמגמות הרגולטוריות עשויות להשפיע לרעה על המערכת הבנקאית ובכלל זה על הבנק. בשלב זה לא ניתן להעריך את ההשפעות של שינויים אלה על הבנק, ככל שיתרחשו. כמו-כן, ייתכן כי השפעות אלו לא יהיו מיידיות, אלא השפעות איטיות ומתמשכות לאורך זמן, שתגזרנה מתהליכי השינוי ההדרגתי בסביבת הבנק (לקוחותיו, שחקנים בשוק וכדומה), לצד היערכות הדרגתית של הבנק להתאמות הדרושות בפעילותו. נציין כי גם להארכות והרחבות של מתווי סיוע ללקוחות בקשר עם המלחמה עשויות להיות השפעות על תוצאות הבנק.
 - **סיכון תחרותי-אסטרטגי:** תחרות מצד חברות ביג-טק (אפל, גוגל, אמזון ועוד), חברות פינטק ובנקים דיגיטליים, לצד חדירה של טכנולוגיות חדשות, שינויים בהתנהגות הלקוחות ומודלים עסקיים חדשים בעולם הפיננסי, עלולים להשפיע משמעותית על המערכת הבנקאית בארץ ובעולם בטווח הבינוני-ארוך. לצד זאת, שינויים רגולטוריים ותחרותיים בזירה המקומית, בדגש על מהלכים להגברת התחרות במערכת הבנקאית ובכללם הצעה למתווה מדורג לרישוי ורגולציה לגופים חוץ בנקאיים, ניווד חשבונות בנק ובנקאות פתוחה, כמו גם תחרות במגזר העסקי, עלולים להשפיע על התוצאות העסקיות של הבנק ובכלל זה על מרווחי האשראי שלו. הבנק גיבש תכנית אסטרטגית מקיפה עד לשנת 2026 הכוללת, בין היתר, ביצוע צעדים בתחומי הליבה של הבנק, חדשנות, טכנולוגיה, מבנה הפעילות ועוד, כדי לתת מענה לאיומים ומעדכן אותה באופן תקופתי.
 - **סיכון הציות:** תחת סיכון הציות כלולים, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 308, גם סיכונים הנובעים מתחום הוגנות הבנק כלפי לקוחותיו, ניגוד עניינים, איסור הלבנת הון ומימון טרור (לרבות סנקציות בינלאומיות), מתן ייעוץ ללקוח, הגנה על הפרטיות (למעט היבטים של טכנולוגיית המידע), היבטי מיסוי ולוונטיים למוצרים או שירותים ללקוחות, או הוראות בעלות אופי דומה. התממשות הסיכון בעולם באה לידי ביטוי בהמשך החקירות נגד בנקים בעולם והקנסות המוטלים עליהם בקשר להפרות חוק או רגולציה, כגון בדבר סיוע להעלמות מס ומניעת מימון טרור, הלבנת הון וחקירת מעשי שחיתות. מלחמת חרבות ברזל ומצב החירום מעצימים את סיכוני הציות הנובעים ממימון טרור והלבנת הון. מערך הציות בבנק התאים את פעילותו למצב המלחמה והחירום בשורה של צעדים הממוקדים בין היתר בסיכונים העולים ממצב זה. היקף הסנקציות הבינלאומיות הורחב, בין היתר בשל מלחמת רוסיה אוקראינה ולאחריה מלחמת חרבות ברזל. סנקציות בינלאומיות הוטלו גם על ישראלים יחידים ועמותות. מערך הציות התאים את פעילותו בשורה של צעדים לרבות ניטור ומעקב לשם צמצום סיכוני הציות הנובעים מאי כיבודן של הסנקציות הבינלאומיות. הבנק מעניק שירותים קורספונדנטים לבנקים פלסטינים תחת כתיב שיפוי וחסיונות המתקבלים מהמדינה. כתיב השיפוי והחסיונות מוארכים מפעם לפעם. ב-31 במרץ 2024 ניתנה הארכה כנ"ל ל-90 יום בלבד. הבנק נתן הודעה מוקדמת לנציגי הבנקים הפלסטינים, כי מאחר שכתבי השיפוי והחסיונות הוארכו עד ה-30 ביוני 2024, הוא יפסיק את השירותים לבנקים הפלסטינים במועד זה. הבנק ציין שהוא עשוי לשקול מחדש את עמדתו ככל שתהיינה התפתחויות, למשל ככל שיוארכו כתיב השיפוי והחסיונות מעבר למועד הנ"ל.
 - **סיכון סביבתי:** בשנים האחרונות גברה ההבנה בעולם, כי אפשרות של התממשות סיכונים סביבתיים וסיכונים אקלים תפגע בכלכלה ובמקרים קיצוניים עלולה להביא לפגיעה משמעותית בבנקים ובמערכת הפיננסית כתוצאה מהתממשות סיכונים פיננסיים ולא-פיננסיים בטווח הארוך. השפעות אלו יכולות לבוא לידי ביטוי גם במסגרת הסיכונים האחרים אליהם חשוף התאגיד הבנקאי בפעילותו, כמו סיכון אשראי (דרך ההשפעה על החוסן הפיננסי של לווים ושווי ביטחונות), סיכון שוק והשקעה, סיכון תפעולי, סיכון משפטי, סיכון מוניטין ועוד. לסיכונים אלו, בדגש על סיכונים האקלים והשפעת תהליכי המעבר לכלכלה מעוטת פליטת גזי חממה, יש מאפיינים ייחודיים של חוסר ודאות. בשלב זה מוקדם להעריך את פוטנציאל ההשפעות ארוכות הטווח של שינויים אלו על הבנק.
- לפרטים נוספים בדבר השלכות מלחמת חרבות ברזל ראה הפרק להלן.
- לפרטים בדבר הליכים משפטיים ראה [ביאור 10](#) בתמצית הדוחות הכספיים.
- לפרטים בדבר יוזמות רגולטוריות מהותיות בעלות השפעה על פעילות הבנק בתקופת הדיווח ראה [דוח ממשל תאגיד](#).

2.1.3. השלכות מלחמת חרבות ברזל

ביום 7 באוקטובר 2023 פתח ארגון חמאס במתקפת טרור רצחנית על מדינת ישראל שכללה שיגור טילים ופשיטה קרקעית על בסיסי צבא וישובים אזרחיים, רצח וחטיפה של אזרחים וחיילים. מדינת ישראל הכריזה על מצב מלחמה וגיוס נרחב של מילואים, אשר נמשך נכון למועד הדוח בהיקף מצומצם מאשר בתחילת המלחמה. נכון למועד הדוח הצבא מצוי במצב לחימה בתוך עזה בעצמות המשתנה לאורך זמן, 128 חטופים מוחזקים בידי חמאס, בצפון הארץ מתנהלים חילופי אש ללא כניסה קרקעית, חלק מתושבי הצפון והדרום הקרובים לאזורי העימות עדיין מפונים מבתיהם, בים סוף החותרים פוגעים בחופש השייט ומנסים לתקוף את דרום המדינה ואיראן תקפה את ישראל באמצעות כטב"מים וטילים, עד כה באופן חד פעמי. בעולם גוברים הקולות הקוראים להפסקת המלחמה ו/או לצמצום קשרים כלכליים עם ישראל, כפי שאירע בפועל מול תורכיה. מבחינה כלכלית, ברבעון השלישי של שנת 2023, טרם מלחמת חרבות ברזל, ניכרה האטה מסוימת בצמיחת המשק, כאשר האינפלציה ועלויות הריבית פגעו בכוח הקנייה של משקי הבית, אף ששוק העבודה נותר הדוק. בענף הנדל"ן נרשמה כמות נמוכה של עסקאות, עלייה במלאי הדירות הלא מכורות וכן ירידות מחירים קלות. המלחמה הביאה לשיבושים בפעילות הכלכלית במשק הישראלי ברבעון הרביעי של שנת 2023 לאור גיוס מילואים נרחב, השבתה חלקית של פעילות המסחר, ירידה בתוצר ובצריכה ועלייה משמעותית בהוצאות הממשלה ובגרעון הפיסקאלי. במהלך הרבעון הראשון של שנת 2024 צומצם גיוס המילואים וחלה התאוששות משמעותית בצריכה ובתוצר, תוך חזרה מסוימת של המשק לשגרת פעילות כלכלית בצירוף תמיכה ממשלתית משמעותית. בהתאם, וביחס לנקודת ההשוואה הנמוכה ברבעון הקודם, נרשמה ברבעון הראשון צמיחה של כ-14.1%. עם זאת, קיימים ענפים בהם הפגיעה עדיין משמעותית, בעיקר בתחומי תיירות החוץ שכמעט לא קיימת עתה והבנייה שמושפע מאי-כניסת עובדים פלסטינים לישראל. ביחס לענף הבניה נציין עם זאת כי ברבעון הראשון חלה עלייה בכמות העסקאות ובמחירים. גם בשוק העבודה נרשם שיפור במהלך הרבעון הראשון, עם חזרה הדרגתית של החיים הכלכליים לשגרה ושיבה חלקית של מפוני הדרום לבתיהם, אך עדיין קיימים עובדים חסרים זמנית מכח העבודה בשל נסיבות המלחמה. בעוד שברבעון הראשון של שנת 2024 חל שיפור במצב הכלכלי ביחס לרבעון הקודם, קיימת אי ודאות משמעותית ביחס להתפתחויות כלכליות עתידיות, הן לאור התפתחויות אפשריות במלחמה עצמה והן לאור גורמים פוליטיים וכלכליים, ובכללם הגרעון התקציבי הגדל.

למלחמה, ובפרט ככל שתתמשך ו/או תתרחב לחזיתות נוספות, פוטנציאל להשפעה שלילית על המשק הישראלי, לקוחות הבנק והבנק עצמו. בין הסיכונים האפשריים ניתן למנות ירידה אפשרית בצריכה הפרטית, ירידה בהשקעות במשק ובכללן השקעות זרות והשקעות בהיי-טק, צמצום או ניתוק של קשרים כלכליים, ירידה בתוצר, גרעון תקציבי משמעותי, העלאות מיסים, הורדות נוספות של דירוג האשראי של המדינה ושל הבנק, עליית פרמיית הסיכון של המדינה, ירידה בפדיון בחלק מענפי המשק, פגיעה בענפי התיירות והבנייה, ירידת מחירי נדל"ן, עלייה באבטלה, פגיעה בעסקים, גידול בהפרשות להפסדי אשראי כתוצאה מגורמים אלו, זעזועים בשווקים ובכללם פיחות, ירידות בשוק ההון, שינויים בעקומי התשואה ובריבית הבנק המרכזי שישפיעו על הרווחיות ו/או יחס ההון ועוד. הכלכלה הישראלית צברה איתנות פיננסית לאורך השנים שהתבטאה בשורה של פרמטרים כמו חוב ציבורי נמוך, עודפים בחשבון השוטף של מאזן התשלומים ויתרות מטבע-חוץ גבוהות, אשר תומכים כעת בכלכלת המדינה. הבנק נכנס לתקופת המלחמה ברמת רווחיות וביחסי הון, נזילות ומינוף איתנים המאפשרים לו עמידה בזעזועים וממשיך לשמור יחסים אלו ברמות ראיות לאור המצב. אין ביכולת הבנק להעריך בשלב זה כיצד תתפתח המלחמה, ולא כל שכן את ההשפעות הכלכליות והפיננסיות שלה ואת משכו, ובהתאם קיים קושי להעריך את ההשפעות העתידיות על מצב לקוחותיו של הבנק ועל הבנק עצמו. זאת כאשר גם לתמיכה הממשלתית אשר משכה והיקפה העתידי לא ידועים, ולגרעון התקציבי הגדל, השפעות כלכליות אפשריות.

עם פרוץ המלחמה ועל מנת להקל על לקוחות הבנק להתמודד עם השלכותיה, הבנק הודיע על סדרת הטבות משמעותיות ללקוחותיו, תוך הבחנה בין לקוחות המעגל הראשון אשר מושפעים באופן ישיר מהמלחמה לבין שאר האוכלוסייה. ההטבות כוללות הטבות בהתאם למתווה שפרסם הפיקוח על הבנקים ובכללן דחיות תשלומים (בחלקן ללא עלות), פטור מריבית על עו"ש חובה ופטור מעמלות עו"ש לאוכלוסיות שהוגדרו ובהתאם לתנאים שונים לתקופה של שלושה חודשים, שהוארכה מאז פעמיים בשלושה חודשים נוספים בכל פעם (למועד הדוח - עד חודש יוני 2024) והטבות נוספות מעבר למתווה. הטבות נוספות אלו כוללות אפשרות להארכת תקופת הפריסה עד 8 שנים במשכנתאות (ללקוחות שדחו יותר מ-3 תשלומים), פטור מריבית לשלושה חודשים על אשראי עסקי למשרתי מילואים ומחילה על הלוואות לאוכלוסיות מסוימות שנפגעו מהמלחמה, זאת בנוסף לפטור מלא מתשלום משכנתא למשך שלושה חודשים ללקוחות בעוטף עזה (בטווח של עד 7 ק"מ מהגבול) שניתן בשנת 2023. בנוסף, הבנק העמיד קרן אשראי בהיקף של 750 מיליון ש"ח להלוואות גישור ללא ריבית או ריבית מופחתת. לפרטים נוספים בדבר ההטבות שהבנק העניק ללקוחותיו ראה [דוח ממשל תאגידי, פרק מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה](#). אומדן השפעת סך ההטבות האמורות בשלב זה יושפע מהיקף ניצולן על-ידי הלקוחות, לפירוט הניצול עד כה ופוטנציאל ניצול עתידי ראה טבלה להלן. ההטבות נזקפות לרווח והפסד, במקביל למימושן על-ידי הלקוחות כמפורט בטבלה להלן. הבנק ממשיך לבחון את מדיניות ההטבות וייתכן ויאריך אותה בהתחשב בהמשך המלחמה ו/או התרחבותה ו/או במתווים הרגולטוריים. להקלות ללקוחות, בפרט במידה ויורכו, עשויה להיות השפעה על הרווחיות העתידית של הבנק.

במטרה לסייע בשיקום החיים הקהילתיים של המשפחות והעסקים ביישובי עוטף עזה, הבנק החליט להעניק סיוע בסך של עד 100 מיליון ש"ח באמצעות הקמת קרן "פועלים לתקומה". בראש הקרן עומדת ועדה ציבורית, הקובעת את מדיניות הקרן, מקבלת החלטות העוסקות במימון פרויקטים ועוקבת אחר פעילותה באופן שוטף. בראש הוועדה הציבורית עומד אלוף במיל" עמרם מצנע וחברים בה אישי ציבור נוספים ונציגים מהנהלת הבנק. הקרן תפעל לשיקום החיים הקהילתיים של המשפחות והעסקים ביישובי הנגב המערבי, על מנת להחזיר לקדמותו את החוסן וחיי הקהילה הייחודיים של האזור הביטטי חינוך בלתי פורמלי, חוסן רגשי וקהילתי וחוסן כלכלי. חלוקת הסיוע מיועדת להתבצע תוך שלוש שנים מיום הקמת הקרן ועלותה תיזקף לרווח והפסד על פני תקופה זו, בקצב מימושה. כמו-כן, הבנק פועל לתמוך בצרכיה של החברה והקהילה בישראל בעת המלחמה באמצעות תרומות כספיות, ליווי עסקים ומשקי בית בחסות המרכז לצמיחה פיננסית ובאמצעות מערך ההתנדבות של עובדי הבנק, כאשר כבר החל מיום ה-8 באוקטובר 2023 הקים הבנק מערך חירום והעמיד סיוע חירום בהיקף של כ-10 מיליון ש"ח ברבעון הרביעי של שנת 2023 לצרכים מיידיים בתחומים שונים, ופעל באמצעות bit לגיוס תרומות למטרות דומות. כמו-כן, בהתאם למתווה שסוכם במסגרת הליך גיבוש תיקוני החקיקה להשגת יעדי תקציב המדינה לשנת 2024, לנוכח מלחמת חרבות ברזל, יתרום הבנק סך של כ-29 מיליון ש"ח לקרן בניהול הסוכנות היהודית לסיוע לאוכלוסיית משרתי מילואים בעלי עסקים קטנים ונשותיהם. הוצאה זו נכללה בתוצאות הרבעון הראשון של שנת 2024. כל זאת בנוסף לסיוע לקהילה שהבנק מעניק בשגרה בהיקף של עשרות מיליוני ש"ח בשנה דרך "פועלים בקהילה" שפועלת לצמצום פערים חברתיים וכלכליים ויצירת שוויון הזדמנויות בישראל כבר למעלה מ-40 שנה.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2024

בהיבטי סיכון האשראי, הבנק בוחן באופן שוטף את חשיפתו למלחמה, התפתחות פיגורים בהחזרי אשראי של לקוחות פרטיים ועסקיים, וחשיפתו לענפי משק ולסקטורים הצפויים להיפגע באופן משמעותי. ענפים אלו קשורים בעיקר לתחום התיירות, בינוי ונדל"ן, היי-טק, מימון וחקלאות אשר מרביתם הושפעו מתנאי השוק עוד טרם פרוץ המלחמה. צפוי כי ענף הנדל"ן ימשיך להיות מושפע מקושי בקידום פרויקטים, אך נציין כי במהלך הרבעון הראשון חלה עלייה בכמות העסקות ובמחירים בנדל"ן למגורים. כאמור, אין ביכולתו של הבנק להעריך את הימשכות המלחמה והתפתחויותיה ובהתאם את מידת הפגיעה בכל תחום ובכלל זה לאור דחיות התשלומים. הפסדי האשראי ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכמו בהכנסה של 14 מיליון ש"ח, בעיקר כתוצאה משיפור מסוים במצב הכלכלי ברבעון זה ובתחזיות הכלכליות בהתאם, מעבר לתחזיות שנלקחו בחשבון על-ידי הבנק בתום שנת 2023. זאת בהמשך להוצאות הפסדי אשראי של 662 מיליון ש"ח ו-453 מיליון ש"ח ברבעונים השלישי והרביעי של 2023 בהתאמה, מרביתן בגין גידול בהפרשה הקבוצתית אשר נבע בעיקר מהשפעת תחזיות מאקרו ובפרט השפעות חזויות של מלחמת חרבות ברזל. ההוצאה הפסדי אשראי המצטברת בשלושת הרבעונים האחרונים עומדת על כ-1.1 מיליארד ש"ח, המשקפת בעיקר את הציפייה להרעה בנתונים הכלכליים במשק מפרוץ מלחמת חרבות ברזל. לפרטים נוספים ולהתייחסות לתרחישים שונים להתפתחות ההפרשה הפסדי אשראי ראה [פרק סיכון אשראי](#) להלן.

בהיבטי סיכונים שוק, עם תחילת המלחמה אירע פיחות מתון שדעך בהמשך על רקע התערבות בנק ישראל בשוק מטבע-החוץ, ירידות בבורסה (שהתאוששה מאז), תנודתיות גבוהה בעקום הריבית, הורדת ריבית בנק ישראל ב-0.25% ועלייה במחיר ביטוח החוב (CDS) של מדינת ישראל. לזעזועים בשווקים, ככל שיקרו, ובכללם פיחות, ירידות בשוק ההון, שינויים בעקומי התשואה ובריבית בנק ישראל פוטנציאל להשפעה שלילית על יחסי ההון, על רוחניות הבנק ועל השווי ההוגן, כמפורט בפרק סיכונים שוק להלן.

חברות דירוג האשראי הגיבו להתפתחויות - חברות מוד'ס S&P והורידו את דירוג האשראי של המדינה, לדרגים של A2+ ו-A בהתאמה, לרבות אופק דירוג שלילי המשקף אפשרות לירידות דירוג נוספת, ואילו פיץ' העבירה את אופק דירוג החוב של המדינה לשלילי, דבר המשקף סיכון להורדת הדירוג בטווח הקרוב. דירוג הבנקים הישראליים ובכללם הבנק מושפע מדירוג מדינת ישראל, ובהתאם הורידו חברות אלו את דירוג האשראי ו/או אופק הדירוג של הבנק. הורדת דירוג האשראי של מדינת ישראל על-ידי S&P מביאה, נכון למועד הדוח, לקיטון של כ-0.25% וכ-0.31% ביחס הון עצמי רובד 1 וביחס ההון הכולל של הבנק, בהתאמה, פגיעה שתבוא לידי ביטוי ביחס במהלך הרבעון השני. כמו-כן, עשויות להיות להורדת הדירוג השפעות שליליות עקיפות, ובכללן: פיחות נוסף, פגיעה אפשרית בניזילות במטבע-חוץ, עלייה בעקומי התשואה של אגרות-חוב ממשלת ישראל ובעקבות כך גידול בעלויות הגיוס של הבנק ופגיעה נוספת ביחס ההון, צמצום אפשרי של פעילות מוסדות פיננסיים זרים מול הבנקים הישראליים והשלכות פיננסיות שליליות על המשק, לקוחות הבנק ועל הבנק עצמו. הורדות דירוג נוספות של מדינת ישראל על-ידי S&P, ככל שיהיו, ישפיעו באופן ישיר על יחסי הלימות ההון של הבנק רק ככל שהדירוג ירד ל-BBB+ ומטה.

בהיבט תפעול הבנק, נכון למועד זה ההשפעה על הפעילות התפעולית של הבנק מינורית. הבנק בוחן את המצב באופן שוטף ומבצע התאמות בפעילותו. מערך הציות התאים את פעילותו למצב המלחמה והחירום בשורה של צעדים הממוקדים בסיכונים הציות, המוגברים עקב מצב המלחמה. בנוסף לפעילות הצוותים הפיננסיים הרגילים הפועלים בבנק, מכנס הבנק בהתאם לצורך צוות הנהלה ייעודי למעקב אחר המצב הפיננסי ולטיפול במשבר הפיננסי, ככל שיתפתח. הצוות, וכן הנהלה וצוות הנהלה לניהול סיכונים וציות, בוחנים באופן שוטף תרחיש ייחוס ותרחיש קיצון שונים להתפתחות המשבר ולהשפעותיו הפיננסיות על המשק, לקוחות הבנק והבנק, השפעות על סיכון האשראי, סיכון הצד הנגדי, הנזילות, תיק הנוסטרו, חדר העסקות, חשיפות הריבית ועוד. הצוות מדווח לדירקטוריון ולוועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון.

כמפורט לעיל, הבנק מאפשר ללקוחות לדחות תשלומי הלוואות בהתאם למתווה בנק ישראל או למתווים נוספים שיזם הבנק ותומך בלקוחותיו באמצעות מגוון הטבות. להלן פרטים בדבר פעילויות לטובת הלווים במסגרת ההתמודדות עם המלחמה:

טבלה 2-2: פרטים בדבר פעילויות לטובת הלווים במסגרת ההתמודדות עם המלחמה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2024				
דירוג	אנשים פרטיים - אחר	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	סך-הכל
במיליוני ש"ח				
שינויים בתנאי חובות*	9	28	17	54
הלוואות ללא ריבית או ריבית מופחתת	-	1	-	1
ויתור על עמלות	-	15	7	23
הטבות אחרות	-	-	3	3
סך-הכל הטבות שנוצלו בשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2024	9	44	27	81
סך-הכל הטבות שנוצלו עד ליום 31 בדצמבר 2023	46	49	64	159
סך-הכל הטבות שנוצלו עד ליום 31 במרץ 2024	55	93	91	240
הטבות שטרם נוצלו	139	85	79	303
סך-הכל הטבות בהנחת ניצול מלא	194	178	170	543

* כולל מחילה על תשלומי הלוואה, דחיית תשלומים בריבית 0% ופטור מריבית חובה בעו"ש.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2024

טבלה 2-2: פרטים בדבר פעילויות לטובת הלווים במסגרת ההתמודדות עם המלחמה (המשך)

ליום 31 במרץ 2024						
סך-הכל	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	אנשים פרטיים - אחר	דיוור	
במיליוני ש"ח						
						מידע נוסף על פעילויות לטובת הלווים במסגרת ההתמודדות עם המלחמה
29,318	3,526	2,739	5,484	2,586	14,983	יתרת אשראי עם שינויים בתנאי החובות ⁽¹⁾
1,967	219	245	869	325	309	סכום התשלומים שנדחו ⁽²⁾
	3	3	4	4	4	דחיית תשלומים ממוצעת בחודשים ⁽²⁾
20,009	3,096	1,586	4,137	1,761	9,429	(1) מזה: יתרת אשראי אשר דחיית התשלומים בגינו הסתיימה
435	70	48	162	53	102	(1) מזה: אשראי בעייתי
103	-	13	41	45	4	(1) מזה: אשראי של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים
679	-	-	582	97	-	יתרת הלוואות שניתנו ללא ריבית או בריבית מופחתת
5.59	-	-	5.53	5.88	-	שיעור ריבית ממוצע
6.00	-	-	6.00	6.00	-	שיעור ממוצע של ריבית הפריים בתקופה האמורה
						הלוואות שניתנו במסגרת קרנות בערבות מדינה
1,193	85	159	949	-	-	יתרת אשראי
6.70	7.53	7.28	6.53	-	-	שיעור ריבית ממוצע
						מזה:
622	-	-	622	-	-	יתרת אשראי שניתנה במימון בנק ישראל
6.00	-	-	6.00	-	-	שיעור ריבית ממוצע
						יתרת הלוואות שניתנו במימון בנק ישראל (לרבות באמצעות קרנות בערבות מדינה)
2,282	-	-	2,282	-	-	יתרת אשראי
5.94	-	-	5.94	-	-	שיעור ריבית ממוצע

(2) דחיית תשלומים, לרבות הארכת תקופת פירעון. דחיית התשלומים אינה כוללת דחייה שבה נוצלה זכאות, לה הלווה זכאי לפי כל דין.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2024

טבלה 2-2: פרטים בדבר פעילויות לטובת הלווים במסגרת ההתמודדות עם המלחמה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2023					
דיור	אנשים פרטיים - אחר	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	סך-הכל
במיליוני ש"ח					
מידע נוסף על פעילויות לטובת הלווים במסגרת ההתמודדות עם המלחמה					
12,296	2,388	5,581	2,388	3,601	26,254
215	220	678	170	205	1,488
3	3	3	3	3	3
41	46	135	47	108	377
-	42	41	12	-	95
-	150	745	-	-	895
-	5.59	5.36	-	-	5.40
-	6.25	6.25	-	-	6.25
הלוואות שניתנו במסגרת קרנות בערבות מדינה					
-	-	481	32	1	514
-	-	6.58	7.47	6.25	6.63
מזה:					
-	-	358	-	-	358
-	-	6.25	-	-	6.25
יתרת הלוואות שניתנו במימון בנק ישראל (לרבות באמצעות קרנות בערבות מדינה)					
-	-	772	-	-	772
-	-	6.20	-	-	6.20

(2) דחיית תשלומים, לרבות הארכת תקופת פירעון. דחיית התשלומים אינה כוללת דחייה שבה נוצלה זכאות, לה הלווה זכאי לפי כל דין.

2.1.4. רואי החשבון המבקרים

רואי החשבון זיו האפט (BDO) וסומך חייקין (KPMG) משמשים כרואי החשבון המשותפים של הבנק. לעיתים, מוצא לנכון רואה החשבון המבקר לכלול שינוי מהנוסח האחיד של חוות הדעת או דוח הסקירה על-ידי הוספת פסקת הפניית תשומת לב שנועדה להדגיש עניין מסוים המשפיע באופן משמעותי על הדוחות הכספיים וכלול בביאור לדוחות הכספיים. לעניין זה, רואי החשבון המבקרים הפנו תשומת לב לאמור בביאור 10.ב. (ב) בתמצית הדוחות הכספיים בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות שהוגשו כנגד קבוצת הבנק.

2.2. התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר

הרווח הנקי של קבוצת הבנק המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2024 ב-1,938 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של 2,008 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. השינוי ברווח נבע בעיקר מקיטון בשיעור של כ-5.0% בסך הכנסות הבנק כמפורט להלן ותשלום מס מיוחד על הבנקים כמפורט להלן, שהשפעתם קוזזה חלקית מקיטון בהוצאות להפסדי אשראי ומקיטון בהוצאות התפעוליות. תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2024 הסתכמה ב-14.6%, בהשוואה ל-17.0% בתקופה המקבילה אשתקד.

לעניין השפעת סביבת הריבית, ראה [פרק 2.2.1 התפתחות הכנסות והוצאות](#) להלן.

טבלה 2-3: תמצית דוח רווח והפסד

השינוי	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	31.03.2023	31.03.2024	
	במיליוני ש"ח		
7.6%	7,522	8,091	הכנסות ריבית
22.7%	(3,485)	(4,277)	הוצאות ריבית
(5.5%)	4,037	3,814	הכנסות ריבית, נטו
(20.0%)	340	272	הכנסות מימון שאינן מריבית
(6.6%)	4,377	4,086	רווח מימוני, נטו*
(107.6%)	185	(14)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(2.2%)	4,192	4,100	רווח מימוני, נטו לאחר הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
2.2%	982	1,004	עמלות והכנסות אחרות*
(2.9%)	2,094	2,033	הוצאות תפעוליות ואחרות
(0.3%)	3,080	3,071	רווח לפני מסים
6.2%	1,089	1,157	הפרשה למסים על הרווח
(3.9%)	1,991	1,914	רווח לאחר מסים
41.2%	17	24	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
			רווח נקי:
(3.5%)	2,008	1,938	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
	-	-	הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(3.5%)	2,008	1,938	המיוחס לבעלי מניות הבנק
(14.1%)	17.0%	14.6%	תשואת הרווח הנקי

* סעיפי רווח והפסד לעיל הוצגו במתכונת שונה מדוח רווח והפסד באופן המאפשר ניתוח טוב יותר של התוצאות הפיננסיות. השינוי בא לידי ביטוי באמצעות מיון של הכנסות מימון שאינן מריבית מסעיף הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית לרווח המימוני, נטו.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2024

2.2.1. התפתחות הכנסות והוצאות

הרווח המימוני נטו

הרווח מפעילות מימון כולל בנוסף להכנסות והוצאות ריבית גם הכנסות והוצאות מימון שאינן מריבית. הכנסות אלה כוללות את הכנסות המימון בגין מכשירים נגזרים ורווח ממימוש ניירות-ערך, המהווים חלק אינטגרלי בניהול החשיפות של הבנק. ההכנסות מנגזרים כוללות, בין השאר, את השפעות ערך הזמן בשווי ההוגן של נגזרים המקזזות את חשיפות הריבית המאזניות וכן את השפעות שיעור השינוי בשערי חליפין ובמדד הידוע בגין יתרות נגזרים המקזזות את חשיפות מטבע-חוץ ומדד בגין היתרות המאזניות.

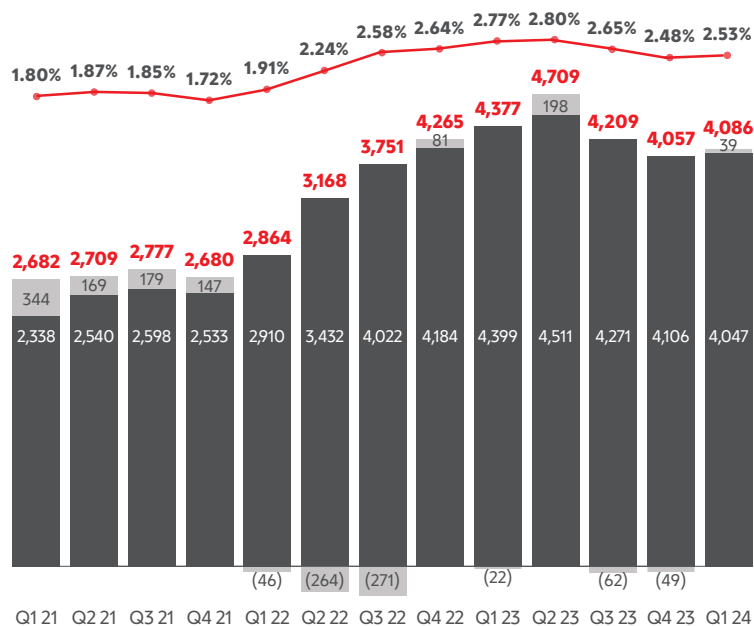
טבלה 4-2: הרכב הרווח המימוני, נטו

השינוי	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	31.03.2023	31.03.2024	
במיליוני ש"ח			
7.6%	7,522	8,091	הכנסות ריבית
22.7%	(3,485)	(4,277)	הוצאות ריבית
(5.5%)	4,037	3,814	הכנסות ריבית, נטו
(20.0%)	340	272	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
(6.6%)	4,377	4,086	סך הרווח המימוני המדווח
בנטרול השפעות שאינן מפעילות שוטפת:			
209.1%	(77)	(238)	הכנסות (הוצאות) ממימוש והתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב
23.0%	113	139	רווח (הפסד) מהשקעות במניות
(170.1%)	(67)	47	התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
911.1%	9	91	אחרים ⁽²⁾
(277.3%)	(22)	39	סך-הכל השפעות שאינן מפעילות שוטפת
(8.0%)	4,399	4,047	סך-הכל הכנסות מימון מפעילות שוטפת* ⁽³⁾
(65.0%)	266	93	* מזה: בגין שינויים במדד

2023				2024		
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון		
במיליוני ש"ח						
7,522	8,622	8,502	8,325	8,091		הכנסות ריבית
(3,485)	(4,327)	(4,496)	(4,578)	(4,277)		הוצאות ריבית
4,037	4,295	4,006	3,747	3,814		הכנסות ריבית, נטו
340	414	203	310	272		הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
4,377	4,709	4,209	4,057	4,086		סך הרווח המימוני המדווח
בניטרול השפעות שאינן מפעילות שוטפת:						
(77)	(143)	(197)	(152)	(238)		הכנסות (הוצאות) ממימוש והתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב
113	131	49	76	139		רווח (הפסד) מהשקעות במניות
(67)	187	88	164	47		התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
9	23	(2)	(137)	91		אחרים ⁽²⁾
(22)	198	(62)	(49)	39		סך-הכל השפעות שאינן מפעילות שוטפת
4,399	4,511	4,271	4,106	4,047		סך-הכל הכנסות מימון מפעילות שוטפת* ⁽³⁾
266	382	239	27	93		* מזה: בגין שינויים במדד

- השפעת מדידת הרווח והפסד במכשירים נגזרים המהווים חלק מאסטרטגיית ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק על בסיס שווי הוגן לעומת מדידה על בסיס צבירה.
- כולל רווח בגין רכישה עצמית של אגרות-חוב. כמו-כן, כולל עלויות מימוניות בגין הטבות שהבנק העניק ללקוחותיו בעקבות מלחמת חרבות ברזל בסך של כ-58 מיליוני ש"ח (לרבעון רביעי 2023: 129 מיליוני ש"ח), והשפעות גידור חשיפות מטבע של פריטים לא-כספיים.
- רווח מימוני בניטרול השפעות חריגות, ובניטרול השפעות הנובעות בעיקרן מעיתוי הרישום החשבונאי.

תרשים 2-2: רווח מימוני, נטו

● סך הרווח המימוני המדווח ● השפעות שאינן מפעילות שוטפת ● הכנסות מימון מפעילות שוטפת ->

הרווח המימוני מפעילות שוטפת הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2024 בסך של 4,047 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של 4,399 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה נבעה בעיקרה מהשפעות המעבר מעו"ש זכות לפיקדונות נושאי ריבית ומירידה בהכנסות מהפרשי הצמדה, בשל השינויים בשיעור המדד הידוע בין התקופות.

סך הרווח המימוני המדווח הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2024 בסך של 4,086 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של 4,377 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ירידה בשיעור של כ-6.6%. הירידה נבעה מקיטון ברווח מפעילות שוטפת כאמור לעיל. בנוסף, חל גידול בהפסדים ממימושי אגרות-חוב. מנגד, ברבעון הראשון של שנת 2024 נזקף לרווח המימוני רווח בגין רכישה עצמית של אגרות-חוב. כמו-כן, נרשמו רווחים משינוי בפערים בין השווי ההוגן של גזרים שהינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק לבין מדידת אותם נכסים על בסיס צבירה, וזאת בהשוואה להפסדים בתקופה המקבילה אשתקד.

בנוסף, ברבעון הראשון של שנת 2024 נזקפו לרווח המימוני עלויות בסך 58 מיליון ש"ח בגין הטבות שהבנק העניק ללקוחותיו בעקבות מלחמת חרבות ברזל. לפרטים על ההטבות שניתנו ראה [פרק השלכות מלחמת חרבות ברזל](#) לעיל.

טבלה 2-5: נתונים עיקריים בדבר הכנסות והוצאות ריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום			
31.03.2023		31.03.2024	
שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית
במיליוני ש"ח/באחוזים			
5.05%	7,522	5.36%	8,091
(3.53%)	(3,485)	(4.00%)	(4,277)
1.52%	4,037	1.36%	3,814
מזה:			
	1,971	1,938	מרווח אשראי
	2,066	1,876	מרווח פיקדונות ואחר
2.71%		2.53%	יחס בין הכנסות מריבית נטו לבין יתרת הנכסים נושאי הריבית

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2024

בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2024 חלה ירידה בהכנסות ריבית נטו לעומת התקופה המקבילה אשתקד אשר נבעה, כאמור, בעיקרה מהשפעות המעבר מעו"ש זכות לפיקדונות נושאי ריבית ומירידה בהכנסות מהפרשי הצמדה, בשל השינויים בשיעור המדד הידוע בין התקופות. בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2024 חלה ירידה ביחס בין הכנסות ריבית נטו לבין יתרת נכסים נושאי ריבית לעומת התקופה המקבילה אשתקד בשיעור של 0.18%, אשר נבעה בעיקר מירידה בהכנסות מהפרשי הצמדה, בשל השינויים בשיעור המדד הידוע בין התקופות, שגרעה כ-0.12% מהיחס. בנוסף, השפעות סביבת ריבית, לרבות השפעת המעבר מעו"ש זכות לפיקדונות נושאי ריבית, גרעו כ-0.06% נוספים מהיחס. לפרטים נוספים ראה [פרק שיעורי הכנסות והוצאות ריבית](#) בדוח ממשל תאגיד.

לפרטים נוספים בדבר השפעת מרווחי פיקדונות על הכנסות הריבית נטו לפי מגזרי פעילות, ראה [ביאור 12](#) בתמצית הדוחות הכספיים. לפרטים נוספים בדבר חשיפות לסיכון ריבית ולסיכון מדד המחירים לצרכן ראה [פרק סקירת הסיכונים](#) להלן.

הפסדי אשראי הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2024 בהכנסה בסך של כ-14 מיליון ש"ח, בהשוואה להוצאה בסך של כ-185 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההכנסה בגין ההפרשה הפרטנית, נטו הסתכמה בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2024 בהכנסה בסך של כ-31 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסה בסך של כ-7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאה בגין הפרשה קבוצתית ומחיקות אוטומטיות, נטו הסתכמה לסך של כ-17 מיליון ש"ח בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2024, בהשוואה להוצאה בסך של כ-192 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאה הושפעה בעיקרה מגידול במחיקות האוטומטיות, אשר קוזזה מהכנסה בגין קיטון בהפרשה הקבוצתית. הקיטון בהפרשה הקבוצתית נבע משיפור במדדים המאקרו-כלכליים ושיפור בערכי התחזיות ביחס לפרמטרים הכלולים במודל ההפרשה הקבוצתית, ובהם שיעור האבטלה, מחירי הדיור והתוצר, אל מול אלו שנכללו במודל ההפרשה הקבוצתית בתום שנת 2023.

למידע נוסף בדבר התנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי, ראה [פרק סיכון אשראי](#) להלן [וביאור 13](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

טבלה 2-6: ההוצאה המצטברת להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
31.03.2023	31.03.2024	
במיליוני ש"ח		
51	25	הוצאה פרטנית, בגין הפסדי אשראי
(58)	(56)	קיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית
(7)	(31)	הוצאה (הכנסה) פרטנית, נטו בגין הפסדי אשראי
192	17	הוצאה (הכנסה), בגין הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ומחיקות אוטומטיות*, נטו
185	(14)	סך-הכל הוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי**
** מזה:		
136	(117)	הוצאה (הכנסה) נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי מסחרי
12	(44)	הוצאה (הכנסה) נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לדיור
39	148	הוצאה (הכנסה) נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי פרטי אחר
(2)	(1)	הוצאה (הכנסה) נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לבנקים וממשלות ואגרות-חוב
185	(14)	סך-הכל הוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי
ב-%		
שיעור ההוצאה (הכנסה) מסך האשראי לציבור***:		
0.19%	(0.01%)	שיעור ההוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾
0.05%	0.02%	שיעור ההוצאה הפרטנית, ברוטו בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
0.24%	0.04%	שיעור ההוצאה להפסדי אשראי, ברוטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽²⁾
0.01%	0.09%	שיעור המחיקות, נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
0.86%	5.62%	שיעור המחיקות, נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

* מחיקות בגין חובות בפיגור של 150 יום או יותר שלא נבחנו פרטנית.

*** השיעורים להלן הינם מחושבים על בסיס שנתי ומתייחסים להוצאות בגין אשראי לציבור בלבד, ללא הפסדי אשראי בגין בנקים וממשלות.

(1) כולל הוצאה בגין בנקים וממשלות.

(2) ההוצאה להפסדי אשראי, ברוטו הינה סך ההוצאה להפסדי אשראי בניטרול הקיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2024

טבלה 6-2: הוצאה המצטברת להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (המשך)

2023				2024	
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	
במיליוני ש"ח					
51	209	120	82	25	הוצאה פרטנית בגין הפסדי אשראי
(58)	(96)	(127)	(28)	(56)	קיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית
(7)	113	(7)	54	(31)	הוצאה (הכנסה) פרטנית, נטו, בגין הפסדי אשראי
192	466	669	399	17	הוצאה (הכנסה), נטו, בגין הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ומחיקות אוטומטיות*, נטו
185	579	662	453	(14)	סך-הכל הוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי***
** מזה:					
136	372	562	319	(117)	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי מסחרי
12	62	4	39	(44)	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לדיור
39	133	110	97	148	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי פרטי אחר
(2)	12	(14)	(2)	(1)	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לבנקים וממשלות ואגרות-חוב
185	579	662	453	(14)	סך-הכל הוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי
ב-%					
שיעור הוצאה (הכנסה) מסך האשראי לציבור***:					
0.19%	0.57%	0.65%	0.44%	(0.01%)	שיעור הוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾
0.05%	0.21%	0.12%	0.08%	0.02%	שיעור הוצאה הפרטנית, ברוטו בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
0.24%	0.67%	0.77%	0.47%	0.04%	שיעור הוצאה להפסדי אשראי, ברוטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽²⁾
0.01%	0.12%	0.10%	0.14%	0.09%	שיעור המחיקות, נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
0.86%	7.89%	6.04%	8.46%	5.62%	שיעור המחיקות, נטו בגין אשראי לציבור מיתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

* מחיקות בגין חובות בפיגור של 150 יום או יותר שלא נבחנו פרטנית.

*** השיעורים להלן הינם מחושבים על בסיס שנתי ומתייחסים להוצאות בגין אשראי לציבור בלבד, ללא הפסדי אשראי בגין בנקים וממשלות.

(1) כולל הוצאה בגין בנקים וממשלות.

(2) הוצאה להפסדי אשראי, ברוטו הינה סך הוצאה להפסדי אשראי בניטרול הקיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2024

עמלות והכנסות אחרות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2024 ב-1,004 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-982 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, כמפורט להלן.

ההכנסות מעמלות תפעוליות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2024 ב-970 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-968 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. מחד חלה עלייה בעמלות מפעילות ניירות-ערך, בעמלות מעסקי מימון ובעמלות טיפול באשראי ומאידך חלה ירידה בעמלות הפרשי המרה. בנוסף הושפע סעיף זה במהלך הרבעון הראשון של שנת 2024 מירידה בעמלות דמי ניהול חשבון בשל הטבות שניתנו ללקוחות במטרה להקל בהתמודדות עם השלכות המלחמה, בסך של כ-23 מיליון ש"ח.

ההכנסות האחרות שנובעות בעיקרן מרווחים ממכירת נדל"ן וזכויות בנדל"ן הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2024 ב-34 מיליון ש"ח בהשוואה ל-14 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

טבלה 7-2: פירוט עמלות והכנסות אחרות

השינוי	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	31.03.2023	31.03.2024	
במיליוני ש"ח			
עמלות			
(11.4%)	229	203	דמי ניהול חשבונות
13.3%	173	196	פעילות בניירות-ערך
-	41	41	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים
(3.2%)	124	120	כרטיסי אשראי, נטו
30.7%	75	98	טיפול באשראי
5.9%	186	197	עמלות מעסקי מימון
(22.4%)	98	76	הפרשי המרה
(7.1%)	42	39	עמלות אחרות
0.2%	968	970	סך-הכל עמלות תפעוליות
142.9%	14	34	סך-הכל אחרות
2.2%	982	1,004	סך-הכל הכנסות תפעוליות והכנסות ואחרות

2023				2024		
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי*	רבעון ראשון*		
במיליוני ש"ח						
עמלות						
229	228	231	201	203	דמי ניהול חשבונות	
173	157	174	169	196	פעילות בניירות-ערך	
41	40	41	40	41	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים	
124	157	135	112	120	כרטיסי אשראי, נטו	
75	76	61	85	98	טיפול באשראי	
186	177	260	202	197	עמלות מעסקי מימון	
98	85	90	75	76	הפרשי המרה	
42	41	46	41	39	עמלות אחרות	
968	961	1,038	925	970	סך-הכל עמלות תפעוליות	
14	55	51	18	34	סך-הכל אחרות	
982	1,016	1,089	943	1,004	סך-הכל הכנסות תפעוליות והכנסות ואחרות	

* כולל השפעת הטבות ללקוחות שהוענקו בעקבות המלחמה, בסך של כ-23 מיליון ש"ח (לרבעון רביעי 2023: כ-30 מיליון ש"ח).

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2024

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2024 ב-2,033 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,094 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

טבלה 2-8: פירוט של ההוצאות התפעוליות והאחרות

השינוי	שלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	31.03.2023	31.03.2024	
במיליוני ש"ח			
(11.9%)	1,248	1,099	שכר
9.8%	356	391	אחזקה ופחת בניינים וציוד
10.8%	490	543	הוצאות אחרות
(2.9%)	2,094	2,033	סך-הכל הוצאות תפעוליות ואחרות

2023				2024	
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	
במיליוני ש"ח					
1,248	1,171	1,136	937	1,099	
356	443	353	377	391	
490	567	570	583	543	
2,094	2,181	2,059	1,897	2,033	

הוצאות השכר הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2024 ב-1,099 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,248 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 11.9% הקיטון נבע בעיקרו ממענק חד פעמי בגין הסכם השכר שנכלל ברבעון הראשון לשנת 2023.

הוצאות האחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2024 ב-391 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-356 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה בשיעור של כ-9.8% שנבעה בעיקרה מגידול בהוצאות הפחת וירידת-ערך תוכנות.

ההוצאות האחרות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2024 ב-543 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-490 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה נבעה בעיקר מרישום הוצאה בהתאם למתווה שסוכם עם איגוד הבנקים בגין סיוע לאוכלוסיית משרתי מילואים בעלי עסקים קטנים ונשותיהם בסך של כ-29 מיליון ש"ח. בנוסף, נרשם גידול בהוצאות מחשב והוצאות שיווק.

ההפרשה למסים על הרווח הסתכמה בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2024 בסך של 1,157 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 1,089 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול הנובע בעיקרו מחקיקת הוראת השעה - חרבות ברזל (המיסוי על הבנקים) אשר קובעת תשלום מיוחד בגין רווחי הבנקים. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.1](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מס הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2024 ברווח של 24 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של 17 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2024 בסך של 1,938 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 2,008 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי הבסיסי למניה, המיוחס לבעלי מניות הבנק, בת 1 ש"ח ערך נקוב הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2024 ב-1.45 ש"ח, בהשוואה ל-1.50 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2024

2.2.2 התפתחות ברווח הכולל

טבלה 2-9: רווח כולל

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
31.03.2023	31.03.2024	
במיליוני ש"ח		
2,008	1,938	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2,008	1,938	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
		רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים:
176	4	התאמות נטו, בגין אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן
19	42	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים*
195	46	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים
(69)	(17)	השפעת המס המתייחס
126	29	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לאחר מסים
-	-	בניכוי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
126	29	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מסים
2,134	1,967	הרווח הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	הרווח (הפסד) הכולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2,134	1,967	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

* בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף התקופה והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

הרווח הכולל הסתכם במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2024 בסך של 1,967 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 2,134 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון ברווח הכולל בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2024 הושפע מהקיטון ברווח הנקי ומקיטון בהתאמות בגין אגרות-חוב זמינות למכירה בשל השפעת שינויים בריבית על שווי תיק אגרות-החוב הזמינות למכירה.

2.3. המבנה והתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון

המאזן המאוחד ליום 31 במרץ 2024 הסתכם ב-665.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-686.5 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2023.

טבלה 2-10: ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים

השינוי	יתרה ליום		
	31.12.2023	31.03.2024	
במיליוני ש"ח			
(3.0%)	686,530	665,893	סך-כל הנכסים
1.0%	407,381	411,286	אשראי לציבור, נטו
(9.1%)	107,730	97,901	מזומנים ופיקדונות בבנקים
(6.0%)	127,122	119,486	ניירות-ערך
(2.6%)	554,595	539,902	פיקדונות הציבור
(4.7%)	21,800	20,775	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
3.1%	52,430	54,048	הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק

2.3.1. מבנה והתפתחות הנכסים וההתחייבויות

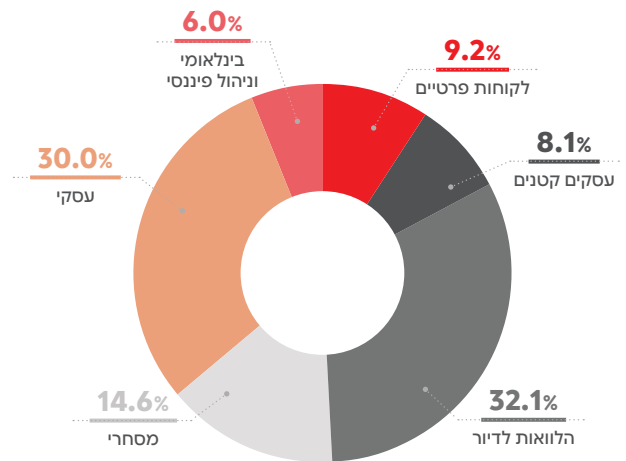
אשראי לציבור

טבלה 2-11: התפתחות האשראי לציבור, נטו, מאזני לפי מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

השינוי	יתרה ליום		
	31.12.2023	31.03.2024	
במיליוני ש"ח			
0.9%	37,663	38,013	לקוחות פרטיים*
1.9%	32,729	33,335	עסקים קטנים*
0.7%	131,057	131,915	הלוואות לדיור
1.5%	59,300	60,160	מסחרי
(0.4%)	123,994	123,440	עסקי
12.2%	18,072	20,285	פעילות בינלאומית
(9.4%)	4,566	4,138	ניהול פיננסי
1.0%	407,381	411,286	סך-הכל

* כולל יתרת חייבים בגין כרטיסי אשראי.

תרשים 2-3: פילוח האשראי לפי מגזרים עיקריים ליום 31 במרץ 2024

למידע נוסף בנוגע להתפתחות האשראי וסיכוני האשראי לפי ענפי משק ראה [פרק סיכון אשראי](#) להלן.

חבויות בעייתיות

טבלה 2-12: סיכון אשראי בעייתי⁽¹⁾

31.12.2023			31.03.2024			
סך-הכל	חוץ-מאזני	מאזני	סך-הכל	חוץ-מאזני	מאזני	
במיליוני ש"ח						
4,681	669	4,012	4,631	695	3,936	סיכון אשראי לא צובר
858	76	782	1,161	144	1,017	סיכון אשראי נחות
4,091	495	3,596	4,701	767	3,934	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
9,630	1,240	8,390	10,493	1,606	8,887	סך סיכון אשראי בעייתי*
7,814	1,084	6,730	8,605	1,427	7,178	סיכון אשראי בעייתי, נטו
297	-	297	214	-	214	* מזה חובות צוברים בפיגור של 90 ימים או יותר

(1) סיכון אשראי לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

הערה:

סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2024 חלה עלייה בשיעור של כ-9% בסיכון האשראי הבעייתי, אשר עיקרה מתבטאת בעלייה בסיכון אשראי בהשגחה מיוחדת ובאשראי בסיווג נחות, בעוד בסיכון האשראי הלא צובר חלה ירידה קלה. למידע נוסף על ניתוח תיק האשראי וסיכון אשראי בעייתי, לרבות תרחישים וניתוחי רגישות שנבחנו, ראה [פרק סיכון אשראי](#) להלן.

אשראי חוץ-מאזני

טבלה 13-2: ההתפתחות בסעיפים החוץ-מאזניים העיקריים

השינוי	יתרה ליום		
	31.12.23	31.03.24	
	במיליוני ש"ח		
מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים למעט נגזרים			
85.1%	907	1,679	אשראי תעודות
(2.0%)	77,464	75,893	ערבויות והתחייבויות אחרות*
(1.0%)	16,741	16,570	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
(10.2%)	27,011	24,264	מסגרות ח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה, שלא נוצלו
8.9%	96,824	105,488	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ושעדיין לא ניתן והתחייבויות להוצאת ערבויות*

* כולל סיכון אשראי חוץ-מאזני בגינו נרכש ביטוח מחברות ביטוח זרות.

במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2024 חל גידול של כ-5 מיליארד ש"ח בהיקף המכשירים הפיננסיים החוץ-מאזניים בהשוואה לסוף שנת 2023. הגידול נובע בעיקרו מעלייה בהיקף התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ושעדיין לא ניתן ובהיקף התחייבויות להוצאת ערבויות. גידול זה קוזז בחלקו מקיטון מסגרות ח"ד שלא נוצלו. בגין חלק מהערבויות כאמור נרכש ביטוח מחברות ביטוח זרות.

ניירות-ערך

לבנק השקעות באגרות-חוב ממשלתיות וקונצרניות וכן השקעה במניות סחירות (בעיקר זרות) ושינוי סחירות בפיזור נרחב. היקף ההשקעות בניירות הערך הסתכם ביום 31 במרץ 2024 בכ-119.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-127.1 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2023, ירידה בשיעור של כ-6.0% שהתבטאה בקיטון בהיקף ההחזקה באגרות-חוב ממשלתיות של ממשלת ישראל וממשלת ארצות-הברית. בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2024 נרשמו הפסדים בסך של כ-238 מיליון ש"ח ממימוש ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב, שנבעו בעיקר ממימוש בהפסד של אגרות-חוב ממשלתיות, בהשוואה להפסדים בסך של כ-77 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. יתרת קרן ההון השלילית נטו בגין אגרות-החוב ליום 31 במרץ 2024 נותרה ברמה דומה ליתרה בסוף שנת 2023, כאשר עליית עקומי הריבית הקטינה את קרן ההון השלילית, ומנגד, אזילת קרן ההון השלילית, עקב התקצרות יתרת התקופה לפירעון, וכן מכירה של אגרות-החוב בעלות קרן הון שלילית, הגדילו את קרן ההון השלילית. לעניין רגישות קרן ההון לשינויים בשיעורי ריבית, ראה [פרק הלימות הון](#) להלן. תיק המניות הכולל של קבוצת הבנק הסתכם לסך של כ-4.7 מיליארד ש"ח בהשוואה לסך של כ-4.4 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2023. בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2024 נרשם בגין תיק המניות של קבוצת הבנק רווח נטו משערך, דיבידנד וממימוש מניות בסך של כ-139 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח בסך של כ-113 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. תיק המניות של הבנק כולל מניות סחירות (הנמדדות בשווי הוגן) ומניות שאינן סחירות (הנמדדות בעלות או מחיר נצפה, במידה וקיים, בניכוי ירידת-ערך) והוא עשוי להיות מושפע מגורמים אקסוגניים שונים כדוגמת עלייה בשיעורי האינפלציה, שינויים בשיעורי הריבית, והתנהגות שוק ההון, לרבות כתוצאה מהחמרה במצב הביטחוני והתמשכות המלחמה. הרעה מתמשכת במצב הכלכלי עשויה להביא לירידה בערך של המניות.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2024

להלן פירוט אודות הפעילות בניירות הערך של קבוצת הבנק:

טבלה 2-14: יתרות ניירות-ערך

סך-הכל		תיק למסחר		זמין למכירה		מוחזק לפדיון		
% מסך ניירות-ערך	הערך במאזן	% מסך ניירות-ערך	הערך במאזן	% מסך ניירות-ערך	הערך במאזן	% מסך ניירות-ערך	הערך במאזן	
במיליוני ש"ח/באחוזים								
ליום 31 במרץ 2024								
68.6%	81,947	13.4%	16,014	44.5%	53,109	10.7%	12,824	אגרות-חוב ממשלת ישראל
16.9%	20,191	0.2%	235	15.1%	18,030	1.6%	1,926	אגרות-חוב ממשלת ארצות-הברית
1.3%	1,592	-	-	1.3%	1,592	-	-	אגרות-חוב ממשלות - מדינות זרות אחרות
86.8%	103,730	13.6%	16,249	60.9%	72,731	12.3%	14,750	סך-הכל אגרות-חוב ממשלות
0.3%	412	-	-	-	18	0.3%	394	אגרות-חוב קונצרניות - בישראל
8.9%	10,647	0.1%	76	8.8%	10,571	-	-	אגרות-חוב קונצרניות - מדינות זרות
9.2%	11,059	0.1%	76	8.8%	10,589	0.3%	394	סך-הכל אגרות-חוב קונצרניות
4.0%	4,697	-	-	3.9%	4,697	-	-	מניות*
100.0%	119,486	13.7%	16,325	73.6%	88,017	12.6%	15,144	סך-הכל ניירות-ערך
ליום 31 בדצמבר 2023								
66.3%	84,303	12.6%	16,097	43.1%	54,766	10.6%	13,440	אגרות-חוב ממשלת ישראל
19.0%	24,159	1.3%	1,615	16.2%	20,652	1.5%	1,892	אגרות-חוב ממשלת ארצות-הברית
1.2%	1,482	-	-	1.2%	1,482	-	-	אגרות-חוב ממשלות - מדינות זרות אחרות
86.5%	109,944	13.9%	17,712	60.5%	76,900	12.1%	15,332	סך-הכל אגרות-חוב ממשלות
0.3%	458	-	-	-	54	0.3%	404	אגרות-חוב קונצרניות - בישראל
9.7%	12,287	-	-	9.7%	12,287	-	-	אגרות-חוב קונצרניות - מדינות זרות
10.0%	12,745	-	-	9.7%	12,341	0.3%	404	סך-הכל אגרות-חוב קונצרניות
3.5%	4,433	-	-	3.5%	4,433	-	-	מניות*
100.0%	127,122	13.9%	17,712	73.7%	93,674	12.4%	15,736	סך-הכל ניירות-ערך

* מניות שאינן למסחר.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2024

טבלה 2-15: פירוט אגרות-חוב קונצרניות לפי ענפי משק

יתרה ליום				
31.12.2023		31.03.2024		
אחוז מסך אגרות-חוב קונצרניות	הערך במאזן	אחוז מסך אגרות-חוב קונצרניות	הערך במאזן	
	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
3.5%	443	2.9%	322	כרייה וחציבה
9.1%	1,164	7.0%	769	תעשייה
3.3%	417	3.8%	422	אספקת חשמל ומים
3.4%	436	1.4%	157	מידע ותקשורת
74.4%	9,481	82.3%	9,102	בנקים ומוסדות פיננסיים
2.0%	252	0.0%	-	מסחר
2.5%	318	0.3%	35	תחבורה ואחסנה
1.8%	234	2.3%	252	ענפים אחרים
100.0%	12,745	100.0%	11,059	סך-הכל אגרות-חוב קונצרניות

לפרטים נוספים לגבי סכומים הנמדדים בשווי הוגן, ראה [ביאור ב.15](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

פיקדונות

טבלה 2-16: התפתחות ביתרות הפיקדונות

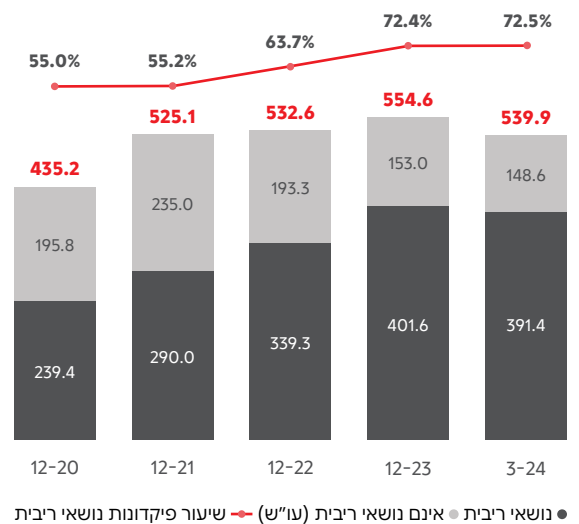
השינוי	יתרה ליום		
	31.12.2023	31.03.2024	
	במיליוני ש"ח		
(2.6%)	554,595	539,902	פיקדונות הציבור
43.2%	9,085	13,011	פיקדונות מבנקים
0.2%	2,436	2,442	פיקדונות הממשלה
(1.9%)	566,116	555,355	סך-הכל

טבלה 2-17: מידע נוסף על פיקדונות הציבור

השינוי	יתרה ליום		
	31.12.2023	31.03.2024	
	במיליוני ש"ח		
			לפי דרישה
(2.9%)	153,029	148,553	אינם נושאים ריבית
(5.7%)	143,880	135,631	נושאים ריבית
(4.3%)	296,909	284,184	סך-הכל לפי דרישה
(0.8%)	257,686	255,718	לזמן קצוב
(2.6%)	554,595	539,902	סך-כל פיקדונות הציבור

יתרת הפיקדונות ליום 31 במרץ 2024 הסתכמה בסך של כ-555.4 מיליארד ש"ח בהשוואה לסך של כ-566.1 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2023. הירידה בהיקף הפיקדונות ברבעון נבעה בעיקרה מירידה בפיקדונות הפיננסיים ובפיקדונות של גופים עסקיים כחלק מניהול עודפי הנזילות של הבנק, בעוד שהיקף הפיקדונות הקמעונאיים המשיך לעלות.

תרשים 4-2: התפתחות תמהיל פיקדונות הציבור

פעילות חוץ-מאזנית בניירות-ערך המוחזקים על-ידי הציבור

טבלה 2-18: ההתפתחות ביתרות החזקת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק

השינוי	יתרה ליום	
	31.12.2023	31.03.2024
	במיליוני ש"ח	
7.8%	894,813	964,312

ניירות-ערך⁽¹⁾

(1) לרבות יתרות ניירות-ערך של קופות-גמל וקרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת ושירותים נלווים לניהול חשבונות בהיקפים שונים.

הגידול בהיקף ניירות-ערך של לקוחות קבוצת הבנק בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2024 הושפע בין היתר, ממעבר לקוחות מפיקדונות לאפיקים סחירים ועליות של מחירי נכסים פיננסיים בשווקים.

אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים

ביום 10 במרץ 2024 אישר דירקטוריון הבנק תכנית לרכישה עצמית של אגרות-חוב של הבנק בהיקף של עד 1 מיליארד ש"ח. במהלך חודש מרץ הבנק השלים את מימוש מלוא תכנית הרכישה, בעסקות שעיקרן בוצעו מחוץ לבורסה. במסגרת תכנית הרכישה רכש הבנק אגרות-חוב סדרה 200 (787,091,207 ע.ג.) ואגרות-חוב סדרה 203 (185,730,743 ע.ג.) בעלות כוללת של כ-1 מיליארד ש"ח.

ליום 31 במרץ 2024 הסתכמו אגרות-החוב וכתבי ההתחייבות הנדחים בכ-20.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-21.8 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2023, ירידה בשיעור של כ-4.7% אשר נבעה מרכישה עצמית כמפורט לעיל.

ביום 20 במרץ 2024 אישר הדירקטוריון תכנית נוספת לרכישה עצמית של אגרות-חוב של הבנק עד לסוף שנת 2024 בהיקף של עד 2 מיליארד ש"ח. במסגרת תכנית רכישה זו רכש הבנק ביום 2 באפריל 2024 (ועד למועד פרסום הדוח) אגרות-חוב סדרה 200 בעלות של כ-192 מיליון ש"ח (189,881,706 ע.ג.), שיעור ביצוע של כ-9.6% מתכנית הרכישה.

לפרטים נוספים ראה [ביאור 20 בדוחות הכספיים לשנת 2023 ופרק הלימות הון להלן](#).

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2024

טבלה 19-2: פירוט אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים

ליום 31 בדצמבר 2023		ליום 31 במרץ 2024		
הערך במאזן	מזה: סחיר*	הערך במאזן	מזה: סחיר*	
במיליוני ש"ח				
8,374	8,388	8,412	8,423	כתבי התחייבות נדחים
13,412	13,412	12,352	12,352	אגרות-חוב
21,786	21,800	20,764	20,775	סך-הכל אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים

* כולל אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים הנסחרים ברצף המוסדי.

טבלה 20-2: מכשירים נגזרים

31.12.2023			31.03.2024			
ערך נקוב	שווי הוגן שלילי	שווי הוגן חיובי	ערך נקוב	שווי הוגן שלילי	שווי הוגן חיובי	
במיליוני ש"ח						
965,469	9,329	9,992	1,419,824	9,663	10,407	חוזי ריבית
496,855	8,854	9,130	503,027	4,984	5,648	חוזי מטבע
273,443	6,055	6,136	285,453	4,843	4,881	חוזים בגין מניות
61	12	13	169	25	24	חוזי סחורות ושירותים (כולל נגזרי אשראי)
1,735,828	*24,250	*25,271	2,208,473	*19,515	*20,960	סך-הכל

* מזה: שווי הוגן נטו של נכסים והתחייבויות בגין נגזרים משובצים בסך של 47 מיליוני ש"ח ו-10 מיליוני ש"ח, בהתאמה אשר נכללו במאזן בסעיף פיקודנות הציבור (31.12.2023): נכסים והתחייבויות בסך של 42 מיליוני ש"ח ו-10 מיליוני ש"ח, בהתאמה).

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2024 חל גידול ביתרות הערך הנקוב וקטון בשווי ההוגן של המכשירים הנגזרים. עיקר הגידול ביתרות הערך הנקוב נבע מפעילות בחוזי ריבית לתקופות קצרות. עיקר הקטון בשווי ההוגן נבע מחוזי מטבע ומחוזים בגין מניות. הקטון נבע בין היתר משינויים במחירי המניות ובשערי החליפין בשווקים. הבנק פועל לרוב עם הצדדים הנגדיים במסגרת הסכמי קיזוז וביטחונות שמטרתם לצמצם את חשיפת האשראי הנובעת מהפעילות במכשירים נגזרים של צדדים אלה.

2.3.2. הון, הלימות הון ומינוף

1. הון

השקעות בהון הבנק ועסקות במניותיו

הון המניות המונפק והנפרע של הבנק ליום 31 במרץ 2024 הינו 1,337,281,969 ש"ח ע.ג. המורכב ממניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.ג. כל אחת. ההון המונפק הינו בניכוי 95,142 מניות רגילות שנרכשו על-ידי הבנק ("מניות באוצר").

דיבידנדים

חלוקת דיבידנד על-ידי הבנק כפופה למבחנים ולמגבלות הקבועים בחוק החברות ובהוראות הפיקוח על הבנקים, לרבות הוראות ניהול בנקאי תקין 331. כל חלוקה ושיעורה כפופה להחלטה ספציפית של דירקטוריון הבנק לפי שיקול דעתו במועד החלוקה ובהתחשב בהוראות כל דין ובמגבלות על החלוקה ובשיקולים עסקיים, לרבות בהתחשב באסטרטגיית הבנק.

מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק היא לחלק עד 40% מהרווח הנקי הרבעוני הנובע מפעולות רגילות.

בשל מלחמת חרבות ברזל פרסם הפיקוח על הבנקים הנחייה בדבר תכנוני הון ומדיניות חלוקת רווחים, לפיה נדרשים התאגידים הבנקאיים לבחון מחדש את מדיניות חלוקת הדיבידנדים שלהם לתקופה הקרובה על רקע המלחמה והגידול בחוסר הוודאות לגבי הימשכותה והיקף השפעתה על המשק. בהתחשב בהנחיית הפיקוח על הבנקים האמורה, בנובמבר 2023 ובמרץ 2024 הכריז דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד בשיעור של כ-20% מהרווח הנקי של הבנק לרבעון השלישי 2023 ולרבעון הרביעי 2023.

במועד אישור דוחות אלה, החליט דירקטוריון הבנק, לאור מצבו הפיננסי האיתן של הבנק אל מול דרישות ההון השונות ועודפי ההון המשמעותיים ובשים לב למצב הגיאופוליטי ולשולי הביטחון הנדרשים בתרחישים אפשריים שונים, להכריז על חלוקת דיבידנד בשיעור של כ-40% מהרווח הנקי לרבעון הראשון 2024, בסך מיליון ש"ח, אשר ישולם ביום 10 ביוני 2024.

טבלה 2-21: פרטים בדבר דיבידנד ששולם

מועד הכרזה	מועד תשלום	שיעור חלוקה*	דיבידנד למניה	דיבידנד ששולם במזומן
			באגורות	במיליוני ש"ח
20.05.2024	10.06.2024	40%	57.953	775.0
07.03.2024	08.04.2024	20%	26.322	352.0
16.11.2023	06.12.2023	20%	24.976	334.0
14.08.2023	06.09.2023	40%	57.505	769.0
22.05.2023	14.06.2023	40%	60.048	803.0
08.03.2023	30.03.2023	30%	39.272	525.0
22.11.2022	11.12.2022	30%	40.095	536.0
14.08.2022	07.09.2022	30%	30.146	403.0

* מרווחי הרבעון שקדם למועד החלוקה.

2. הלימות הון

גישת הבנק להערכת הלימות ההון

הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל כפי שפורסמו על-ידי הפיקוח על הבנקים. הוראות אלה מתבססות על שלושה נדבכים:

- נדבך 1 - כולל את אופן חישוב דרישות ההון המזערי הפיקוחי בגין סיכוני האשראי, הסיכון התפעולי וסיכון השוק.
- נדבך 2 - מתווה את התהליכים הפנימיים בבנק (ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process) המשמשים להערכת ההון הנדרש בגין מכלול הסיכונים לרבות אלו שאינם נכללים בנדבך 1 (כגון ריכוזיות אשראי, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכוני נזילות, סיכוני סליקה וסיכונים אסטרטגיים) ובמקביל תהליך סקירה שמבוצע על-ידי הפיקוח על הבנקים.
- נדבך 3 - משמעת שוק. נדבך זה דורש גילוי כמותי ואיכותי במסגרת הדיווח לציבור בדבר הסיכונים שהבנק חשופ אליהם במטרה להעריך את מידת החשיפה של הבנק לגורמי סיכון.

ועדת באזל לפיקוח על הבנקים מבצעת עדכונים למסגרת מדידת הלימות ההון, אשר לעיתים מקבלים את הכינוי "באזל 4". במסגרת זו נקבעו עדכונים משמעותיים בנוגע לאופן החישוב של נכסי סיכון שבגינם נדרש לחשב את דרישות ההון בנדבך הראשון. היישום באיחוד האירופי של הסטנדרטים השונים הכלולים במסגרת העדכון יחל ב 1 בינואר 2025. בשלב זה טרם נקבע מועד היישום בישראל.

בהתאם למדיניות האימוץ של סטנדרטים בינלאומיים מקובלים, הפיקוח על הבנקים מאמץ את הוראות ועדת באזל משנת 2017 בנושא חישוב דרישות הון בגין סיכון תפעולי. ביום 29 בדצמבר 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין 206 "מדידה והלימות הון - סיכון תפעולי". במסגרת הטיטה נקבעה הגדרה מעודכנת של חישוב הקצאת ההון בגין סיכון תפעולי כך שהיא מבוססת, בין השאר, על רכיבי האינדיקטור העסקי המפורטים בטיטה ועל מכפיל ההפסד הפנימי שמבוסס על ממוצע ההפסדים ההיסטוריים של התאגיד הבנקאי. בהתאם לטיטה יישום חלקי של ההוראה יחול ביום 1 בינואר 2026. הבנק נמצא בשלבי הערכות ליישום ההוראה.

יעד הלימות ההון ואופן ניהול ותכנון ההון

בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, נדרש הבנק בהיותו תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד (כזה, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל), לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מזערי בשיעור של 10.0% וביחס הון כולל מזערי של 13.5%. ליחס הון עצמי רובד 1 מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור לתאריכי הדוחות הכספיים, למעט הלוואות לדיור לגביהן ניתנה הקלה. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס הון הכולל המזערי הנדרשים מהבנק על-ידי הפיקוח על הבנקים על בסיס מאוחד, ליום 31 במרץ 2024, הינם 10.23% ו-13.50%, בהתאמה.

לצורך עמידה ביעד הלימות ההון וניהול אפקטיבי של ההון מבוצע תכנון הון בבנק בהתבסס על תכנית העבודה של הבנק והוראות הרגולציה, תוך תרגומן לנכסי הסיכון, ושינויים בהון על רבדיו השונים תוך שמירה על שולי ביטחון. במסגרת תכנון ההון ויחסי ההון, מתבצעים מבחני רגישות שונים. כמו-כן, הבנק עוקב באופן שוטף אחר התוצאות בפועל אל מול התכנון והפערים ביניהם, ובהתאם לצורך בוחן נקיטת פעולות נדרשות לצורך עמידה ביעדי הון שנקבעו. כחלק מקביעת יעדי ההון הפנימיים של הבנק כמפורט להלן, מדיניות הבנק הינה להחזיק רמת הלימות הון הגבוהה מהיחס המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ואשר אינה נמוכה מרמת הלימות ההון הנדרשת לכיסוי הסיכונים כפי שהם מוערכים בתהליך הפנימי להערכת הלימות ההון (ה-ICAAP). במסגרת ה-ICAAP, הבנק בוחן את השפעתם של תרחישי קיצון על יחסי הלימות ההון ובהתאם קיימות תכניות הערכות לחזרה להלימות ההון הרגולטורית בקרות אירוע קיצון כאמור.

יעד הון עצמי רובד 1 שנקבע על-ידי הבנק מביא בחשבון, בין היתר, את תוצאות תהליכי קביעת יעדי ההון הפנימיים של הבנק, לרבות תוצאות מבחני הקיצון הפנימיים שערך הבנק, ואת תוצאות הדיונים שהתקיימו עם הפיקוח על הבנקים לגבי מאפייני הסיכון הפרטניים של הבנק במסגרת תהליך הסקירה הפיקוחי האחרון שבוצע ומבחני הקיצון האחרונים שבוצעו.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2024

על יסוד תהליכי קביעת יעדי ההון הפנימיים של הבנק ותוצאות הדיונים הפנימיים שהתקיימו עם הפיקוח על הבנקים (כמפורט לעיל), הגדיר דירקטוריון הבנק יעד פנימי של יחס הון עצמי רובד 1 בשיעור שלא יפחת מ-10.5%.

הבנק מנהל את יחס הלימות ההון במטרה לעמוד בדרישות ההון המזעריות של הפיקוח על הבנקים וביעד הפנימי, תוך שמירה על שולי ביטחון.

הון הבנק והיקף נכסי הסיכון נתונים לשינויים, בין היתר, בגין הגורמים המפורטים להלן:

- השפעות שינויים בריבית על קרנות ההון מאגרות-חוב זמינות למכירה.
- השפעות שינויים במדד, בשערי חליפין ובדירוג המדינה על יתרות נכסי הסיכון.
- שינויים אקטואריים כתוצאה משינויים בשיעור הריבית לחישוב התחייבויות הבנק או הנחות אקטואריות אחרות.

רגישות קרן ההון בגין אגרות-חוב זמינות למכירה נטו, לאחר השפעת המס, לעלייה תיאורטית של 1% בעקום התשואות חסר הסיכון ובמרווח סיכון האשראי נאמדת בקיטון בסך של כ-1.0 מיליארד ש"ח וכ-0.7 מיליארד ש"ח בהתאמה. מנגד, רגישות קרן ההון הנובעת מהתאמות בגין שינויים אקטואריים, נטו לאחר השפעת המס, לעלייה תיאורטית של 1% בריבית ההיוון נאמדת בגידול בסך של כ-0.2 מיליארד ש"ח.

דרישות ההון בגין חשיפות הבנק לממשלת ישראל, בנקים ישראלים, גופים מוסדיים וישויות סקטור ציבורי, נגזרות מדירוג מדינת ישראל. החל משנת 2021 משתמש הבנק בדירוג S&P למדינות כמדרג יחיד לצרכי מדידת הלימות ההון. כאמור בפרק הסקירה הכלכלית לעיל, בחודש אפריל 2024 חברת S&P הורידה את דירוג האשראי של מדינת ישראל ל- A+. ירידת הדירוג מביאה, נכון למועד הדוח, לקיטון של כ-0.25% וכ-0.31% ביחס הון עצמי רובד 1 וביחס ההון הכולל של הבנק, בהתאמה, פגיעה שתבוא לידי ביטוי ביחסי הלימות ההון במהלך הרבעון השני לשנת 2024. הורדות דירוג נוספות של מדינת ישראל על-ידי S&P, ככל שיהיו, ישפיעו באופן ישיר על יחסי הלימות ההון של הבנק רק ככל שהדירוג ירד ל- BBB+ ומטה.

שינויים בהון

לפרטים נוספים בדבר התאמות פיקוחיות וניכויים ובדבר השפעות נוספות על הון והלימות הון, לרבות בגין הוראות שטרם הגיע מועד יישומן, ראה [ביאור 9](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2024

טבלה 22-2: חישוב יחס הלימות ההון

31 בדצמבר 2023	31 במרץ 2023	31 במרץ 2024	
			במיליוני ש"ח
1. הון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים			
52,641	48,241	54,142	הון עצמי רובד 1
52,641	48,241	54,142	הון רובד 1
13,338	13,463	13,447	הון רובד 2
65,979	61,704	67,589	סך-הכל הון כולל

2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון

403,897	393,282	410,837	סיכון אשראי
4,245	5,180	5,349	סיכונים שוק
29,710	26,070	30,759	סיכון תפעולי
437,852	424,532	446,945	סך-הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון

באחוזים

3. יחס ההון לרכיבי סיכון

12.02%	11.36%	12.11%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון ⁽¹⁾
12.02%	11.36%	12.11%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
15.07%	14.53%	15.12%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
10.23%	10.23%	10.23%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽²⁾
13.50%	13.50%	13.50%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽²⁾

(1) הנתונים מוצגים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202 בדבר "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי" ובהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299 וכוללים התאמות בגין הוראות רגולטוריות כדלקמן:

1. הקלה בגין תכניות ההתייעלות אשר נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים ממועד תחילתן עד ליום 31 בדצמבר 2024 ומוערכות בקיטון עתידי נוסף של כ-0.01% על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 במרץ 2024 (0.02% ליום 31 בדצמבר 2023 ו-0.03% ליום 31 במרץ 2023).

2. השפעת היישום של כללי החשבוונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים אשר פוחתת בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024 ומוערכת בקיטון עתידי נוסף של כ-0.02% על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 במרץ 2024 (0.04% ליום 31 בדצמבר 2023 ו-0.05% ליום 31 במרץ 2023).

(2) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי יחס ההון הכולל המזערי הינם 10.0%-13.5% בהתאמה. ליחס הון עצמי רובד 1 מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור לתאריכי הדוחות הכספיים, למעט הלוואות לדיור לגביהן ניתנה הקלה במסגרת הוראת שעה.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2024

3. יחס מינוף

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בנושא "יחס מינוף" (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט ושקוף שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדידה משלימה לדרישות ההון מבוססות הסיכון, ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי. יחס המינוף מוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך החשיפה היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקות מימון ניירות-ערך ופריטים חוץ-מאזניים. בחודש נובמבר 2020 הפיקוח על הבנקים פרסם כהוראת שעה חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 250 בדבר יחס המינוף. תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-4.5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא 24% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית (הבנק הינו תאגיד בנקאי כזה), יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5.5% (במקום 6.0% לפני ההקלה). תוקף ההקלה הוארך עד ליום 31 בדצמבר 2025 ולאחר מועד זה יידרש לשוב תוך שני רבעונים ליחס המינוף הנדרש טרם הוראת השעה (6.0%).

טבלה 2-23: יחס מינוף

31 בדצמבר 2023	31 במרץ 2023	31 במרץ 2024	
			במיליוני ש"ח
			בנתוני המאוחד
52,641	48,241	54,142	הון רובד 1*
760,396	738,726	749,579	סך החשיפות*
			באחוזים
6.92%	6.53%	7.22%	יחס מינוף
5.50%	5.50%	5.50%	יחס מינוף מזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים בתקופת הוראת השעה
6.00%	6.00%	6.00%	יחס מינוף מזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים לאחר תום הוראת השעה

* נתונים אלה כוללים התאמות בגין תכניות ההתייעלות לפי הוראות הפיקוח על הבנקים. השפעת ההקלה בגין תכניות ההתייעלות על יחס המינוף ליום 31 במרץ 2024, המוערכת בקטיון עתידי נוסף של כ-0.01% נזקפת בשיעורים שווים על פני 5 שנים ממועד תחילתן עד ליום 31 בדצמבר 2024. התאמות בגין השפעת היישום של כללי החשבוונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים אשר פוחתות בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024. השפעת ההקלה בגין הפסדי אשראי צפויים ליום 31 במרץ 2024 מוערכת בקטיון עתידי נוסף של כ-0.01%.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2024

2.4. תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

הדיווח על מגזרי פעילות הינו בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים. דיווח זה שונה במהותו ממגזרי הפעילות המשמשים את הבנק לפי גישת ההנהלה, אשר מפורטים בסעיף 2.5 להלן ובביאור 12 בתמצית הדוחות הכספיים. מגזרי הפעילות הפיקוחיים מדווחים במתכונת האחידה שקבע הפיקוח על הבנקים לכלל המערכת הבנקאית, והם מבוססים על מאפייני הלקוחות, כגון: היקף תיק הנכסים - בהתייחס ללקוחות פרטיים, או המחזור העסקי - בהתייחס ללקוחות העסקיים. להגדרות המגזרים הפיקוחיים ולפרטים בדבר עיקרי ההנחיות, האומדנים ועקרונות הדיווח, ראה [ביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2023](#).

החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2024 מבוצעת התחשבות בגין ההון המיוחס למגזרי הפעילות השונים, כמפורט בביאור 12 לתמצית הדוחות הכספיים.

טבלה 2-2: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות פיקוחיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2024											
סך-הכל	פעילות חו"ל	פעילות ישראל									
		סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית
במיליוני ש"ח											
רווח מימוני, נטו	4,086	252	3,834	3	(256)	68	746	393	1,011	122	1,747
עמלות והכנסות אחרות	1,004	15	989	50	80	27	176	94	238	37	287
סך הכנסות	5,090	267	4,823	53	(176)	95	922	487	1,249	159	2,034
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	(14)	35	(49)	-	(1)	4	(226)	11	59	-	104
הוצאות תפעוליות ואחרות	2,033	100	1,933	17	100	44	187	117	460	58	950
רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	1,938	81	1,857	24	(117)	29	589	219	448	61	604
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023*											
סך-הכל	פעילות חו"ל	פעילות ישראל									
		סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית
במיליוני ש"ח											
רווח מימוני, נטו	4,377	216	4,161	3	101	73	697	357	1,071	131	1,728
עמלות והכנסות אחרות	982	9	973	24	52	23	166	82	263	37	326
סך הכנסות	5,359	225	5,134	27	153	96	863	439	1,334	168	2,054
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	185	22	163	-	(2)	-	67	23	24	-	51
הוצאות תפעוליות ואחרות	2,094	99	1,995	15	107	43	188	111	499	55	977
רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	2,008	69	1,939	9	70	34	379	194	518	73	662

* סווג מחדש כמפורט בביאור 12 בדוחות הכספיים.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

מגזר משקי בית

הרווח הנקי המיוחס למגזר משקי בית ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכם ב-604 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-662 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מגידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי ומקיטון בעמלות והכנסות האחרות. הקיטון קוזז בחלקו מקיטון בהוצאות התפעוליות והאחרות ומעלייה ברווח המימוני, נטו.

הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכם ב-1,747 מיליון ש"ח בהשוואה ל-1,728 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ביתרות ובמרווחי הפיקדונות, שקוזזה מקיטון במרווחי האשראי.

העמלות וההכנסות האחרות ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכמו ב-287 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-326 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקרו מירידה בעמלות דמי ניהול חשבון כתוצאה מהטבות בתחום העמלות שניתנו ללקוחות במטרה להקל על ההתמודדות עם השלכות המלחמה, וכן מירידה בעמלות בגין הפרשי המרה.

ברבעון הראשון של שנת 2024 נרשמו הוצאות בגין הפסדי אשראי בסך של כ-104 מיליון ש"ח, בהשוואה להוצאות בסך של כ-51 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע מעלייה במחיקות האוטומטיות.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכמו ב-950 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-977 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקרו ממענק חד פעמי בגין הסכם השכר שנכלל ברבעון הראשון לשנת 2023. ירידה זו קוזזה בחלקה מעלייה בהוצאות מחשב ובהוצאות פחת וירידת-ערך תוכנות.

מגזר בנקאות פרטית

הרווח הנקי המיוחס למגזר הבנקאות הפרטית ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכם ב-61 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-73 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה ברווח המימוני, נטו.

הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכם ב-122 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-131 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. העמלות וההכנסות האחרות ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכמו ב-37 מיליון ש"ח, בדומה לרבעון המקביל אשתקד.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכמו ב-58 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-55 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

מגזר עסקים קטנים וזעירים

הרווח הנקי המיוחס למגזר עסקים קטנים וזעירים ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכם ב-448 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-518 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מקיטון ברווח המימוני, נטו, מגידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי וכן מקיטון בעמלות וההכנסות האחרות. הקיטון קוזז בחלקו מירידה בהוצאות התפעוליות והאחרות.

ברבעון הראשון של שנת 2024 הרווח המימוני, נטו הסתכם ב-1,011 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,071 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מהטבות שהבנק העניק ללקוחותיו בעקבות מלחמת חרבות ברזל ומירידה ביתרות האשראי.

העמלות וההכנסות האחרות ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכמו ב-238 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-263 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה בעמלות דמי ניהול חשבון כתוצאה מהטבות בתחום העמלות שניתנו ללקוחות במטרה להקל על ההתמודדות עם השלכות המלחמה. ברבעון הראשון של שנת 2024 נרשמו הוצאות בגין הפסדי אשראי בסך של 59 מיליון ש"ח, בהשוואה להוצאות בסך של 24 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מגידול במחיקות האוטומטיות ומעלייה בהפרשה הקבוצתית בגין הפסדי אשראי.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכמו ב-460 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-499 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקרו ממענק חד פעמי בגין הסכם השכר שנכלל ברבעון הראשון לשנת 2023.

מגזר עסקים בינוניים

הרווח הנקי המיוחס למגזר עסקים בינוניים ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכם ב-219 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-194 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ברווח המימוני, נטו.

הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכם ב-393 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-357 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ביתרות האשראי.

העמלות וההכנסות האחרות ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכמו ב-94 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-82 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקרו מעלייה בעמלות מעסקי מימון.

ברבעון הראשון של שנת 2024 נרשמו הוצאות בגין הפסדי אשראי בסך של כ-11 מיליון ש"ח, בהשוואה להוצאות בסך של כ-23 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקר משינוי בהפרשה הקבוצתית לאור שיפור במדדים ובתחזיות המקרו-כלכליות.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכמו בכ-117 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-111 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

מגזר עסקים גדולים

הרווח הנקי המיוחס למגזר עסקים גדולים ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכם ב-589 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-379 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקרו מקיטון בהוצאות בגין הפסדי אשראי וכן מגידול ברווח המימוני, נטו. הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכם ב-746 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-697 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ביתרות האשראי. העמלות וההכנסות האחרות ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכמו ב-176 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-166 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקרו מעלייה בעמלות מטיפול באשראי וכן מעלייה בעמלות מעסקי מימון. ברבעון הראשון של שנת 2024 נרשמו הכנסות בגין הפסדי אשראי בסך של כ-226 מיליון ש"ח, בהשוואה להוצאות בסך של כ-67 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. השינוי נבע בעיקר מקיטון בהפרשה הקבוצתית, לאור שיפור במדדים המקרו-כלכליים וכן בערכי התחזיות עבור מדדים אלה. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכמו ב-187 מיליון ש"ח בדומה לרבעון המקביל אשתקד.

מגזר מוסדיים

הרווח הנקי המיוחס למגזר גופים מוסדיים ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכם ב-29 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-34 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכם ב-68 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-73 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. העמלות וההכנסות האחרות ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכמו ל-27 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-23 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בעמלות משוק ההון.

מגזר ניהול פיננסי

ההפסד המיוחס למגזר ניהול פיננסי ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכם ב-117 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח נקי בסך של 70 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. השינוי נבע בעיקר מקיטון ברווח המימוני, נטו. הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכם בהוצאה מימונית, נטו של 256 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח מימוני, נטו בסך של 101 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. השינוי נבע בעיקר מירידה בהכנסות מהפרשי הצמדה בשל השינויים בשיעור המדד הידוע בין התקופות. בנוסף, חלה עלייה בהוצאה המימונית הנובעת מהשלכות עליית הריבית על ההתחשבות בין מגזרי הפעילות וחל גידול בהפסדים ממיושי אגרות-חוב. מנגד, ברבעון הראשון של שנת 2024 נרשמו רווחים משינוי בפערים בין השווי ההוגן של נגזרים שהינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק לבין מדידת אותם נכסים על בסיס צבירה, וזאת בהשוואה להפסדים בתקופה המקבילה אשתקד. העמלות וההכנסות האחרות ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכמו ב-80 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-52 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקרו מעלייה בעמלות סינדיקציה וכן מעלייה בעמלות משוק ההון. ההוצאות התפעוליות והאחרות ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכמו ב-100 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-107 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

מגזר אחר (פעילות ישראל)

הרווח הנקי המיוחס למגזר אחר ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכם בסך של 24 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח נקי בסך של 9 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מגידול בעמלות וההכנסות האחרות. העמלות וההכנסות האחרות ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכמו ב-50 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-24 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע מעלייה בהכנסות האחרות אשר מקורה במכירת נדל"ן וזכויות בנדל"ן. ההוצאות התפעוליות והאחרות ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכמו ב-17 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-15 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

מגזר הפעילות הבינלאומית

הרווח הנקי המיוחס למגזר הפעילות הבינלאומית ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכם ב-81 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח נקי בסך של 69 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. להלן השינויים העיקריים בתוצאות הפעילות הבינלאומית:

- הרווח הנקי של סניף ניו-יורק הסתכם בכ-87 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2024, בהשוואה לרווח נקי של כ-75 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ברווח המימוני, נטו שקוזה בחלקה מגידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי. העלייה ברווח המימוני, נטו נבעה בעיקר מגידול ביתרות האשראי וכן מעליית מרווחי האשראי בגין עלייה בריבית הדולרית.
- ההפסד של הפועלים שוויון הסתכם בכ-6 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2024, בדומה להפסד ברבעון המקביל אשתקד.

2.5. תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

קבוצת הבנק פועלת בישראל ומחוצה לה, ומספקת מגוון שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיה. החלוקה למגזרי הפעילות לפי גישת ההנהלה מבוססת על סוגי המוצרים והשירותים או על סוגי הלקוחות ושייכותם ליחידה הארגונית המטפלת, שמבוצע בהתאם לקריטריונים שונים שנקבעו על-ידי הנהלת הבנק. חלוקה זו משמשת את הנהלת הבנק לקבלת החלטות ולניתוח התוצאות העסקיות של הקבוצה. למידע נוסף אודות מגזרי הפעילות וניתוח תוצאות המגזרים, ראה [ביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2023](#), [ביאור 12 בתמצית הדוחות הכספיים](#) ופרק מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה בדוח ממשל תאגידי.

2.6. חברות עיקריות

2.6.1. חברות בישראל

קבוצת פועלים אקוויטי

קבוצת פועלים אקוויטי, המהווה את זרוע ההשקעות הריאליות של הבנק ומוחזקת בבעלות מלאה, פועלת בשני תחומים עיקריים: השקעות ישירות בחברות בהן ומעין הון (מזנין) וכן השקעה וייזום קרנות השקעה פרטיות ופעילות בנקאות להשקעות בארץ ובחו"ל. בנוסף, פועלים אקוויטי מחזיקה בכ-22.2% מההון המונפק של החברה הציבורית אי.בי.אי. - ניהול וחיתום בע"מ העוסקת בשירותי ייעוץ, חיתום וניהול גיוסי הון.

בחודש מרץ 2024 התקשרה פועלים אקוויטי בהסכם להשקעת מיעוט (כ-20%) בחברות מקבוצת לידר, העוסקות, בין היתר, בייעוץ, חיתום והפצת ניירות-ערך. השלמת העסקה מותנית, בין היתר, בקבלת אישור רשות התחרות.

יתרת ההשקעות של פועלים אקוויטי ליום 31 במרץ 2024 הסתכמה בסך של כ-4.2 מיליארד ש"ח, בדומה ליתרה בסוף שנת 2023.

בנוסף, קיימת התחייבות להשקעה בסך של כ-1.2 מיליארד ש"ח נכון ליום 31 במרץ 2024, בדומה ליתרה בסוף שנת 2023.

תרומת פועלים אקוויטי לתוצאות הפעילות של הבנק בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2024 הסתכמה ברווח נקי בסך של כ-25 מיליון ש"ח, לעומת רווח נקי בסך של כ-46 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה נבעה בעיקר מקטיון ברווח בגין שיערוך מניות.

השקעת הבנק בפועלים אקוויטי (בהון ובאמצעים אחרים) הסתכמה ביום 31 במרץ 2024 ב-4.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-4.7 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2023.

3. סקירת הסיכונים

חלק מהמידע המפורט בפרק זה, אף אם הוא מבוסס על עיבוד של נתונים היסטוריים, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך, וכמפורט בסעיף 1.1 לעיל.

מידע נוסף על הסיכונים ניתן למצוא בדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 במרץ 2024 (להלן: דוח על הסיכונים).

3.1. תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם

הבנק מבצע בדיקה מקיפה להערכת הסיכונים להם הוא חשוף ובחינת המהותיות שלהם. במסגרת תהליך ה-ICAAP (תהליך פנימי להערכת הלימות ההון) הבנק הגדיר את הסיכונים הבאים כסיכונים מהותיים: סיכון אשראי, סיכון ריכוזיות, סיכון שוק, סיכון השקעה, סיכון תפעולי (לרבות סיכון IT וסיכון סייבר), סיכון צד נגדי, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכון נזילות, סיכון מוניטין, סיכון אסטרטגי-תחרותי, סיכון רגולטורי, סיכון ציות וסיכון מודל. סיכונים נוספים אליהם חשוף הבנק מטופלים באופן ישיר כחלק מהניהול העסקי והם: סיכון משפטי, סיכון כלכלי (אשר יכול להתממש דרך סיכונים אשראי, השקעה, שוק ועוד), וסיכון סביבתי (לרבות סיכון אקלים).

אסטרטגיית ניהול הסיכונים בקבוצת הבנק נועדה לתמוך בהשגת היעדים האסטרטגיים של הקבוצה כולה, תוך זיהוי וכימות הסיכונים, הגדרת אחריות על הסיכונים (Risk Ownership) ומקסום התועלת העסקית בהתייחס לעלות במונחי סיכון על-ידי כל גורם אחראי בכל הרמות של הארגון. ניהול הסיכונים בבנק מתבצע במתודולוגיה אחידה ובראיה כוללת תוך התאמה לדרישות הרגולטוריות, במטרה לתמוך בנטילת סיכונים באופן מושכל על מנת להשיא את רווחיות הקבוצה ברמת סיכון התואמת את תיאבון הסיכון.

ניהול הסיכונים מתבצע בראיה גלובלית של פעילות הבנק בארץ ובסניפי הבנק בחו"ל, ובשים לב לפעילות החברות הבנות בעלות חשיפה משמעותית לקבוצה. החברות הבנות מונחות לנהל את הסיכונים על בסיס האסטרטגיה והמדיניות הקבוצתית, תוך ביצוע התאמות בהתאם לנסיבות, ודיווח עליהן לחברה האם. ניהול הסיכונים מתבצע בכל חברה בקבוצת הבנק בנפרד, על-פי המדיניות המותווית על-ידי הדירקטוריון של כל חברה. הבנק מנהל את הסיכונים השונים תוך גידור חלק מהם. הפיקוח על הבנקים קבע בהוראות ניהול בנקאי תקין הנחיות הקשורות לנושא ניהול הסיכונים. ההוראות מפרטות את דרישות הפיקוח בניהול הסיכונים השונים אליהם חשוף התאגיד הבנקאי וקובעות עקרונות יסוד לניהול הסיכונים ולבקרתם, ובכללם: מעורבות נאותה והבנה מעמיקה של דירקטוריון התאגיד הבנקאי בניהול הסיכונים, ניהול הסיכונים באמצעות מנהל סיכונים שהוא חבר הנהלה, העמדת כלים לזיהוי הסיכונים ולמדידתם והסדרת אמצעי פיקוח ובקרה, כולל קיום פונקציה עצמאית לבקרת הסיכונים. הבנק פועל בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים. מנהלת הסיכונים הראשית (CRO) וחברת הנהלה האחראית על החטיבה לניהול סיכונים הינה הגברת מ. בן שושן כהן. הסיכונים הפיננסיים מנוהלים על-ידי חברי הנהלה ממונים, ובאחריותם.

חברי הנהלה העיקריים האחראים לניהול סיכונים האשראי הינם מנהל החטיבה העסקית מר א. פורמן, והממונה על החטיבה הקמעונאית הגברת ד. רביב. חבר הנהלה האחראי על ניהול סיכונים השוק, ההשקעה והנזילות הינו מנהל חטיבת שווקים פיננסיים ובנקאות בינלאומית מר י. ענתבי. הסיכון המשפטי מנוהל על-ידי עורכת-דין י. אלמוג, היועצת המשפטית הראשית.

הסיכון הטכנולוגי, ובכללו סיכון הסייבר, מנוהל על-ידי הגברת א. בן זאב מנהלת חטיבת הטכנולוגיה והמחשוב.

הסיכון התפעולי, למעט הסיכון המשפטי והסיכון הטכנולוגי, מנוהל על-ידי כל חבר הנהלה בתחום הפעילות הנתון לאחריותו.

ביום ה-6 במאי 2024 הודיע מנכ"ל הבנק דב קוטלר על כוונתו לסיים את תפקידו, לפרטים נוספים ראו פרק עניינים אחרים בדוח ממשל תאגידי.

לפרטים והרחבה בדבר ממשל ניהול הסיכונים לרבות תפיסת הבקרה, הגורמים האחראים, ועדות דירקטוריון וצוותי הנהלה בדיקה לניהול סיכונים ראו

[דוח על הסיכונים.](#)

3.2. סיכון אשראי

סיכון האשראי הינו סיכון הנובע מכך שהלווה או החייב לא יעמוד בהתחייבויותיו לבנק על-פי הסכם האשראי. תיק האשראי הינו מרכיב עיקרי בתיק הנכסים של קבוצת הבנק, ולכן הרעה ביציבותם של הלווים השונים עלולה להשפיע לרעה על שווי הנכסים ועל רווחיות הקבוצה.

פעילויות היוצרות סיכון אשראי כוללות:

- **אשראי מאזני** - התחייבויות נוכחיות כלפי הבנק כגון אשראי ומשכנתאות לציבור, אשראי לבנקים ופיקדונות בבנקים, אשראי לממשלות, השקעה באגרות-חוב (קונצרניות ואחרות) וכן החלק המאזני (שווי הוגן חיובי) של נגזרים ומכשירים פיננסיים.
 - **אשראי חוץ-מאזני** - התחייבויות פוטנציאליות (שטרם מומשו) כלפי הבנק כגון ערבויות, התחייבויות לא מנוצלות למתן אשראי, מסגרות לא מנוצלות וכן התחייבויות פוטנציאליות כתוצאה משינוי בשווי עסקות במכשירים פיננסיים נגזרים.
- סיכון האשראי הנובע מעסקות במכשירים פיננסיים נגזרים מוגדר כסיכון צד נגדי, שהינו הסיכון שהצד הנגדי לעסקה ייכנס לכשל לפני הסילוק הסופי של זרמי המזומנים בעסקה בנגזרים. למידע על סיכון אשראי צד נגדי ואופן ניהולו ראה [הדוח על הסיכונים](#).
- סיכון נוסף הנובע מתיק חשיפות אשראי הינו סיכון ריכוזיות. סיכון ריכוזיות נובע מפיזור לא אופטימאלי של סיכונים ספציפיים בתיק האשראי, דהיינו כאשר תיק האשראי אינו מפוזר דיו בין גורמי הסיכון השונים. לדוגמה: כאשר תיק האשראי מורכב מכמות קטנה של לוויים (ריכוזיות לווה) או חשף במידה גבוהה לענף מסוים (ריכוזיות ענפית).

3.2.1. ניתוח איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי

טבלה 1-3: ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים של הציבור

יתרה ליום 31 בדצמבר 2023				יתרה ליום 31 במרץ 2024				
מסחרי	דיור	פרטי	סך-הכל	מסחרי	דיור	פרטי	סך-הכל	
במיליוני ש"ח								
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי⁽¹⁾								
401,652	31,149	130,097	240,406	403,934	31,669	130,863	241,402	סיכון אשראי מאזני
180,359	21,858	6,386	152,115	187,046	21,882	7,666	157,498	סיכון אשראי חוץ-מאזני
582,011	53,007	136,483	392,521	590,980	53,551	138,529	398,900	סך סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי								
8,589	2,847	711	5,031	7,997	2,788	681	4,528	א. לא בעייתי - מאזני
8,390	689	755	6,946	8,887	630	795	7,462	ב. סך-הכל בעייתי ⁽²⁾
4,378	467	-	3,911	4,951	399	-	4,552	בעייתי צובר
4,012	222	755	3,035	3,936	231	795	2,910	בעייתי לא צובר
16,979	3,536	1,466	11,977	16,884	3,418	1,476	11,990	סך-הכל סיכון אשראי מאזני שאינו בדירוג ביצוע אשראי
2,520	178	4	2,338	2,908	186	11	2,711	סיכון אשראי חוץ-מאזני שאינו בדירוג ביצוע אשראי
19,499	3,714	1,470	14,315	19,792	3,604	1,487	14,701	סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי
396	87	-	309	335	53	-	282	מזה: חובות שצוברים הכנסות ריבית, בפיגור של 90 ימים או יותר
601,510	56,721	137,953	406,836	610,772	57,155	140,016	413,601	סך-הכל סיכון אשראי כולל של הציבור
מידע נוסף על סך נכסים שאינם מבצעים								
4,012	222	755	3,035	3,936	231	795	2,910	א. חובות לא צוברים
3	-	-	3	3	-	-	3	ב. נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו
4,015	222	755	3,038	3,939	231	795	2,913	סך-הכל נכסים שאינם מבצעים של הציבור

(1) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(2) סיכון אשראי לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

הערה:

סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני מוצג לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לוויים.

בנתוני ה-31 למרץ 2024 חלה עלייה בהיקף סיכון האשראי הכולל בדירוג ביצוע אשראי, כאשר שיעורו מסך סיכון האשראי בסך הבנק נותר יציב, בהשוואה ל-31 בדצמבר 2023. בחלוקה לסגמנטים ניכרים שינויים מתונים בשיעורי סיכון האשראי בדירוג ביצוע מסך סיכון האשראי כאשר חלה עלייה קלה בשיעור האשראי לפרטיים, יציבות בשיעור האשראי לדיור וירידה קלה בשיעור האשראי המסחרי.

טבלה 2-3: מידע נוסף על תנועה באשראי לציבור לא צובר

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2024		
מסחרי	פרטי*	סך-הכל
במיליוני ש"ח		
3,035	977	4,012
89	265	354
(16)	(122)	(138)
(14)	(2)	(16)
(184)	(92)	(276)
2,910	1,026	3,936

תנועה באשראי לציבור לא צובר

יתרת חובות לא צוברים לתחילת השנה

חובות שסווגו כלא צוברים במהלך התקופה**

חובות שחזרו לצבור הכנסות ריבית במהלך התקופה

חובות שנמחקו חשבונאית

חובות שנפרעו

יתרת חובות לא צוברים לסוף התקופה

החל מיום 1 בינואר 2024 הבנק מיישם את חוזר הפיקוח על הבנקים בנושא שינוי תנאי חובות של לווים בקשיים פיננסיים. למידע נוסף ראה [ביאור 1.1](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023		
מסחרי	פרטי*	סך-הכל
במיליוני ש"ח		
2,653	791	3,444
99	298	397
(15)	(140)	(155)
(80)	(47)	(127)
(125)	(9)	(134)
(37)	-	(37)
2,495	893	3,388

תנועה באשראי לציבור לא צובר

יתרת חובות לא צוברים לתחילת השנה

חובות שסווגו כלא צוברים במהלך התקופה

חובות שחזרו לצבור הכנסות ריבית במהלך התקופה

חובות שנמחקו חשבונאית

חובות שנפרעו

אחר***

יתרת חובות לא צוברים לסוף התקופה

תנועה ביתרת החובות הבעייתיים בארגון מחדש לא צובר

1,100	213	1,313
78	86	164
(23)	(24)	(47)
(16)	(35)	(51)
(85)	(6)	(91)
1,054	234	1,288

* לרבות הלוואות לדיור.

** מתוך זה חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים במהלך התקופה בסך 109 מיליוני ש"ח. לפרטים נוספים בדבר לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאי החוב, ראה [ביאור 13](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

*** יתרות הנכסים, נטו בגין חברה בת שנמכרה.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2024

טבלה 3-3: מדדי סיכון אשראי

ליום							
31.12.2023				31.03.2024			
סך-הכל	אנשים פרטיים - אחר	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	מסחרי	סך-הכל	אנשים פרטיים - אחר	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	מסחרי
ניתוח איכות האשראי לציבור							
0.97%	0.64%	0.57%	1.22%	0.94%	0.66%	0.60%	1.16%
שיעור אשראי שאינו צובר מיתרת אשראי לציבור							
1.06%	0.89%	0.57%	1.35%	1.02%	0.81%	0.60%	1.27%
שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו צובר או בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת אשראי לציבור							
2.02%	1.99%	0.57%	2.80%	2.13%	1.80%	0.60%	2.98%
שיעור אשראי בעייתי מיתרת האשראי לציבור							
5.31%	10.19%	1.11%	6.85%	5.07%	9.74%	1.12%	6.50%
שיעור אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מיתרת האשראי לציבור							
ניתוח הוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופת הדיווח							
0.47%	1.09%	0.09%	0.58%	(0.01%)	1.70%	(0.13%)	(0.19%)
שיעור הוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור							
0.09%	0.56%	0.01%	0.07%	0.09%	1.03%	-	0.01%
שיעור המחיקות החשבונאיות נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור							
ניתוח הפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור							
1.92%	3.21%	0.48%	2.50%	1.87%	3.33%	0.44%	2.42%
שיעור יתרת הפרשה הכוללת להפסדי אשראי* מתוך האשראי לציבור							
1.69%	3.11%	0.45%	2.14%	1.65%	3.23%	0.41%	2.08%
שיעור הפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור							
174.3%	486.5%	78.5%	175.3%	175.4%	491.3%	68.2%	179.6%
שיעור הפרשה להפסדי אשראי מיתרת אשראי לציבור שאינו צובר							
158.7%	349.5%	78.5%	159.1%	161.6%	399.7%	68.2%	163.7%
שיעור הפרשה להפסדי אשראי מיתרת אשראי לציבור צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר							
18.4	5.5	74.1	29.9	17.8	3.2	-	186.6
יחס הפרשה להפסדי אשראי למחיקות חשבונאיות, נטו							

* לרבות הפרשה בגין יתרות חוץ-מאזניות.

הערה:

השיעורים המחושבים לעיל מתייחסים להוצאות בגין אשראי לציבור בלבד, ללא הפסדי אשראי בגין בנקים וממשלות. אשראי לציבור - לפני ניכוי הפרשות להפסדי אשראי.

ניתוח איכות התיק

ככלל ברבעון הראשון של שנת 2024 נרשם שיפור במרבית מדדי סיכון האשראי עבור כלל התיק, כגון שיעור אשראי שאינו צובר מיתרת אשראי לציבור, שיעור אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מיתרת האשראי לציבור, שיעור הוצאה בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי. יחד עם זאת, חלה הרעה במדד שיעור אשראי בעייתי מיתרת האשראי לציבור שמרביתה נובעת מהתיק המסחרי. יצוין כי למרות ההרעה בשיעור אשראי בעייתי מיתרת אשראי לציבור נרשם שיפור בשיעור האשראי בדירוג ביצוע אשראי. כמו כן, נרשמה ירידה בשיעור יתרת הפרשה הכוללת להפסדי אשראי מתוך האשראי שהושפע משיפור בתחזיות המאקרו והביא לירידה מסוימת ביתרת הפרשה הקבוצתית.

במגזר אנשים פרטיים - אחר חל גידול בשיעור המחיקות החשבונאיות נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי בהשוואה לשיעור הממוצע בשנת 2023 ובשיעור יתרת הפרשה הכוללת להפסדי אשראי מתוך האשראי בהשוואה לשיעור ב-31 לדצמבר 2023. הגידול בשיעור המחיקות הושפע מגידול הדרגתי בסיכון במהלך 2023 עקב העלאות הריבית וכן עקב השפעות המלחמה החל מהרבעון הרביעי. בשנת 2024 מגמה זו התמתנה בנתוני הרבעון הראשון לשנת 2024.

השפעות מלחמת חרבות ברזל על ההפרשה הקבוצתית

בעקבות מלחמת חרבות ברזל צפויה פגיעה בסביבה הכלכלית אשר עשויה להביא לעלייה ברמת סיכון האשראי. קיימת אי-ודאות לגבי התפתחות הלחימה, היקפה ומידת השפעתה על ענפי המשק. במסגרת חישוב ההפרשה הקבוצתית הבנק משקלל תוצאות של שלושה תרחישים כלכליים - שמתארים תוואי התפתחות כלכלית פיננסית שונה למשק בטווח הזמן הקצר והבינוני, ואת השפעותיהם על סיכון האשראי. נוכח מצב המלחמה תרחישים אלו כללו הנחות שונות לגבי משכה ועוצמתה, כפי שנעשה גם ברבעון הקודם. ביחס לתרחישים שתוארו ברבעון הקודם, אלו הנוכחיים מתארים נקודת פתיחה כלכלית מעט טובה יותר, זאת לאור צפי לנתוני צמיחה גבוהים ברבעון הראשון של השנה, וירידה מהירה במספר החסרים זמנית משוק העבודה (שיעור אבטלה רחב). מנגד, התמשכות הלחימה ובכלל זה הסלמת המצב הביטחוני בזירות נוספות, פועלת להגדלת אי הוודאות, וזו באה לידי ביטוי בהחרפה של התרחיש השלילי. יתרת ההפרשה הקבוצתית בכללותה מבטאת השפעות אלו ועומדת ביום 31 למרץ 2024 על כ-7.0 מיליארד ש"ח לעומת כ-7.1 מיליארד ש"ח ביום 31 בדצמבר 2023. יתרת ההפרשה הקבוצתית לפני השפעת המלחמה ליום 30 ביוני 2023 עמדה על כ-6.2 מיליארד ש"ח.

לצורך ניתוח רגישות ההפרשה הקבוצתית להנחות שונות, חישוב ההפרשה הקבוצתית בגין התיק בישראל על בסיס התחזית הפסימית בלבד היה מביא לגידול של כ-0.9 מיליארד ש"ח מעבר להפרשה שנכללה בדוחות כספיים אלה ואילו חישוב ההפרשה הקבוצתית על בסיס התחזית האופטימית בלבד היה מביא לקיטון של כ-0.7 מיליארד ש"ח בהפרשה הקבוצתית. מנעד זה מעיד על רמת אי הוודאות לגבי השפעת מצב המלחמה על תיק האשראי של הבנק. יודגש כי התחזית הפסימית אינה מהווה תרחיש קיצון.

3.2.2. מיון וניתוח סיכון האשראי לפי ענפי משק

טבלה 3-4: סיכון אשראי לפי ענפי משק

ליום 31 במרץ 2024 ולתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך						
סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾	מזה: דירוג אשראי ⁽⁵⁾	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁶⁾	מזה: סיכון אשראי לא צובר	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות, נטו	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי
30,940	29,864	472	144	(16)	3	373
108,740	106,067	1,950	856	57	-	1,170
42,831	41,810	700	131	(70)	5	937
40,513	38,804	665	385	6	8	531
56,450	56,265	13	6	(41)	(1)	178
16,856	15,848	206	97	23	7	292
9,817	9,168	388	365	(3)	3	310
52,278	48,696	1,943	1,068	(75)	(16)	1,537
358,425	346,522	6,337	3,052	(119)	9	5,328
139,332	137,865	786	786	(44)	-	578
56,889	53,291	633	232	147	90	1,169
554,646	537,678	7,756	4,070	(16)	99	7,075
84,784	84,784	-	-	1	-	3
639,430	622,462	7,756	4,070	(15)	99	7,078
56,126	53,302	2,737	561	1	(2)	772
47,446	47,406	-	-	-	-	28
103,572	100,708	2,737	561	1	(2)	800
743,002	723,170	10,493	4,631	(14)	97	7,878

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני⁽³⁾, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 2,501; 2,410; 114,801; 428,957 ו-194,333 מיליוני ש"ח בהתאמה.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף "נכסים אחרים").

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

(5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(6) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2024

טבלה 4-3: סיכון אשראי לפי ענפי משק (המשך)

ליום 31 במרץ 2023 ולתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך						
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾						
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבוניות, נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי לא צובר	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁶⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾
במיליוני ש"ח						
307	(4)	(30)	159	485	30,491	31,407
934	(3)	96	560	981	101,916	103,690
637	(6)	(3)	66	137	38,360	39,026
340	5	21	305	635	37,224	38,761
179	7	3	7	11	53,524	53,602
246	5	5	71	214	15,802	16,977
250	9	12	364	382	8,172	8,859
1,448	(10)	18	1,083	2,010	46,185	49,934
4,341	3	122	2,615	4,855	331,674	342,256
530	(3)	12	643	643	134,097	135,414
961	4	38	233	685	50,878	54,220
5,832	4	172	3,491	6,183	516,649	531,890
4	-	2	-	-	92,167	92,167
5,836	4	174	3,491	6,183	608,816	624,057
799	8	13	641	1,825	46,830	49,798
29	-	(2)	-	-	56,804	56,975
828	8	11	641	1,825	103,634	106,773
6,664	12	185	4,132	8,008	712,450	730,830

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני⁽³⁾, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 4,637; 2,017; 133,396; 416,279; 174,501 מיליוני ש"ח בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף "נכסים אחרים").
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2024

טבלה 4-3: סיכון אשראי לפי ענפי משק (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2023 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך						
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾						
סיכון אשראי (כולל ⁽¹⁾)	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁶⁾	מזה: סיכון אשראי לא צובר	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות, נטו	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי
במיליוני ש"ח						
תעשייה	31,673	30,518	665	196	(3)	389
בינוי ונדל"ן - בינוי	106,772	103,852	2,136	936	22	1,113
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	42,209	41,097	664	58	(18)	1,014
מסחר	39,221	37,454	684	397	40	533
שירותים פיננסיים	54,691	54,505	14	6	5	219
שירותים עסקיים אחרים	16,558	15,491	175	96	40	275
שירותים ציבוריים וקהילתיים	9,684	9,017	397	366	16	318
ענפים אחרים	52,372	48,774	1,901	1,100	77	1,596
סך-הכל מסחרי	353,180	340,708	6,636	3,155	179	5,457
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	137,284	135,831	749	749	8	622
אנשים פרטיים - אחר	56,460	52,752	691	223	193	1,111
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל	546,924	529,291	8,076	4,127	380	7,190
סך-הכל בנקים בישראל וממשלת ישראל	87,731	87,731	-	-	-	2
סך-הכל פעילות בישראל	634,655	617,022	8,076	4,127	380	7,192
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל	54,586	52,720	1,554	554	(25)	769
בנקים וממשלות בחו"ל	53,235	53,162	-	-	(4)	28
סך-הכל פעילות בחו"ל	107,821	105,882	1,554	554	(29)	797
סך-הכל פעילות בישראל ובחו"ל	742,476	722,904	9,630	4,681	381	7,989

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני⁽³⁾, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 425,564; 122,703; 4,723; 2,211 ו-187,275 מיליוני ש"ח בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף "נכסים אחרים").
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2024

3.2.3. בינוי ונדל"ן

בענף הנדל"ן נרשם ברבעון הראשון של 2024 שיפור בפעילות שבא לידי ביטוי בעלייה במספר העסקות, ירידה קלה במלאי הדירות הלא מכורות, וכן מחירי הדירות שבו להצביע על עלייה. עם זאת, מצד ההיצע, נמשכים הקשיים בקידום פרויקטים בעקבות מחסור בכוח אדם. על-פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, היקף רכישת הדירות החדשות עלה באופן ניכר בחודשים ינואר-מרץ 2024, ואלו הסתכמו ב-10.4 אלף יחידות, לעומת 7.3 אלף בתקופה המקבילה אשתקד. חלק מהעלייה נובע מעסקות שכנראה נדחו מחודשי המלחמה הראשונים. סקר מחירי הדירות של הלמ"ס מצביע על תפנית במגמת מחירי הדירות, ואלו שבו ועלו בחודשים דצמבר 2023-מרץ 2024 בשיעור מצטבר של 3.6%.

טבלה 5-3: פילוח סיכון האשראי בענפי הבינוי והנדל"ן בישראל, בהתאם לתחומי הפעילות העיקריים של הלקוחות

יתרה ליום 31 במרץ 2024			
סיכון אשראי כולל	אשראי חוץ-מאזני		סיכון אשראי מאזני
	ערבויות	מסגרות לא מנוצלות	
הלוואות ⁽¹⁾			
במיליוני ש"ח			
3,989	278	806	2,905
220	55	38	127
73,333	18,633 ⁽¹⁾	18,990	35,710
37,966	975	7,538	29,453
25,190	4,791	9,701	10,698
140,698	24,732	37,073	78,893
10,873	648	1,891	8,334
151,571	25,380	38,964	87,227
חטיבה עסקית			
			בנייה למסחר ושירותים
			בנייה לתעשייה
			בנייה למגורים
			נכסים מניבים
			אחר
			סך-הכל חטיבה עסקית
			חטיבה קמעונאית
			סך-הכל פעילות בישראל

יתרה ליום 31 בדצמבר 2023			
סיכון אשראי כולל	אשראי חוץ-מאזני		סיכון אשראי מאזני
	ערבויות	מסגרות לא מנוצלות	
הלוואות ⁽¹⁾			
במיליוני ש"ח			
4,066	281	924	2,861
407	60	29	318
71,896	18,934 ⁽¹⁾	18,569	34,393
37,389	926	6,553	29,910
24,513	4,479	9,618	10,416
138,271	24,680	35,693	77,898
10,710	666	1,761	8,283
148,981	25,346	37,454	86,181
חטיבה עסקית			
			בנייה למסחר ושירותים
			בנייה לתעשייה
			בנייה למגורים
			נכסים מניבים
			אחר
			סך-הכל חטיבה עסקית
			חטיבה קמעונאית
			סך-הכל פעילות בישראל

(1) כולל סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני בגין נרכש ביטוח בעיקר מחברות ביטוח זרות לתיק אשראי מקרקעין, לפרטים נוספים ראה [דוח על הסיכונים ליום 31 במרץ 2024](#).

ליום 31 למרץ 2024 סיכון האשראי הכולל בענפי הבינוי והנדל"ן בישראל הסתכם בכ-152 מיליארד ש"ח. סך יתרת סיכון האשראי לציבור בענפי הבינוי והנדל"ן בישראל עלה במהלך הרבעון הראשון של שנת 2024 בכ-1.7%. מרבית החשיפה הינה בחטיבה העסקית (לקוחות בינוניים וגדולים), כ-93% מסך סיכון האשראי בענפי בינוי ונדל"ן בישראל.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2024

החשיפה לחברות שעיקר פעילותן בענף הבינה לדיור בחטיבה העסקית מהווה כ-52% מחשיפת החטיבה לענף הבינוי והנדל"ן. עיקר המימונים לחברות בענף כוללים מימוני קרקעות למגורים וליווי פרויקטי בנייה למגורים ברחבי הארץ. החשיפה לחברות הפועלות בענפים של הקמת מבנים למסחר ושירותים, בנייה לתעשייה וכן נכסים מניבים להשכרה בחטיבה העסקית מהווה כ-30% מחשיפת החטיבה לענף הבינוי והנדל"ן.

טבלה 6-3: ניתוח איכות האשראי בענפי הבינוי והנדל"ן בישראל

השינוי	יתרה ליום		
	31 בדצמבר 2023	31 במרץ 2024	
במיליוני ש"ח			
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי			
2.0%	144,949	147,877	סיכון אשראי שאינו בעייתי
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי			
(8.0%)	1,806	1,663	בעייתי צובר
(0.7%)	994	987	לא צובר
(5.4%)	2,800	2,650	סיכון אשראי בעייתי שאינו בדירוג ביצוע
(15.3%)	1,232	1,044	סיכון אשראי שאינו בעייתי שאינו בדירוג ביצוע
(8.4%)	4,032	3,694	סך-הכל סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי
1.7%	148,981	151,571	סך-הכל

סך סיכון האשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי ירד ברבעון הראשון של שנת 2024 ב-8.4%. שיעור סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מתוך סך-הכל סיכון האשראי ירד מ-2.71% בתום 2023 ל-2.44% ליום 31 למרץ 2024, שיעור החוב הבעייתי מתוך סך סיכון האשראי ירד מ-1.88% בתום 2023 ל-1.75% ליום 31 למרץ 2024, ושיעור החוב הלא צובר מתוך סך סיכון האשראי ירד מ-0.67% בתום 2023 ל-0.65% ליום 31 למרץ 2024.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2024

טבלה 7-3: סיכון אשראי בענף הנדל"ן בחטיבה העסקית בישראל לפי שיעור המימון (LTV) וכושר ספיגה⁽¹⁾

יתרה ליום 31 במרץ 2024					
קרקעות	נדל"ן בתהליכי בנייה ⁽²⁾	נכסים שבנייתם הושלמה	אחר	סך-הכל	
במיליוני ש"ח					
					שיעור מימון⁽³⁾
2,858	-	6,102	-	8,960	עד 45%
6,729	-	10,609	-	17,338	מעל 45% ועד 65%
17,639	-	5,976	-	23,615	מעל 65% ועד 80%
1,903	-	734	-	2,637	מעל 80%
					כושר ספיגה⁽⁴⁾
-	501	-	-	501	עד 25%
-	14,871	-	-	14,871	מעל 25% ועד 50%
-	9,624	-	-	9,624	מעל 50% ועד 75%
-	23,009	-	-	23,009	מעל 75%
-	11,117	-	-	11,117	פרויקטים שטרם החלו
					אחר⁽⁵⁾
-	-	-	29,026	29,026	
29,129	59,122	23,421	29,026	140,698	סך-הכל סיכון אשראי חטיבה עסקית

- הפילוח לסגמנטים נערך בהתאם לניתוח מקור הפירעון של כל אשראי, כפי שהוצג ואושר בתהליך חיתומו.
- "נדל"ן בתהליכי בנייה" כולל את כלל הפרויקטים בשלבי הקמה בסגמנטים השונים (מגורים, משרדים, מסחר וכו') לרבות הקמת נכסים המיועדים להשכרה. בסגמנט זה נכללים: קבוצות רכישה, פרויקטים שנחתם בגינם הסכם ליווי אך טרם החל הליווי מפאת אי עמידה בתנאים מקדמיים, קרקעות שהחל פיתוחן, ויתרות ערבויית חוק מכר בתהליכי ביטול בגין פרויקטים שהסתיימו.
- שיעור מימון הינו היחס בין האשראי הכספי למועד הדיווח לבין שווי הבטוחה העדכני הקיים למועד הדיווח, לפני השפעת מקדמי ביטחון. שיעורי המימון אינם משקללים את גידור הסיכון של יתרות האשראי המגובות בביטוח שנרכש ממבטחי משנה.
- כושר ספיגה בפרויקטים הינו שיעור הירידה האפשרי המקסימאלי בשווי הנכס כגמור, מבלי שהבנק יספוג הפסדים מהפרויקט. כושר הספיגה הינו על-פי הדיווח האחרון הידוע למועד הדיווח ואינו משקלל את גידור הסיכון של יתרות המגובות בביטוח שנרכש ממבטחי משנה.
- "אשראי אחר" הינו כל אשראי שאינו עומד בהגדרת אחד הסגמנטים המפורטים לעיל. תחת סעיף זה נכללים לדוגמה מימוני פרויקטי תשתיות (PPP), מימונים כנגד ביטחונות שאינם נדל"ן (כגון פיקדונות, מניות, שעבוד צף, ערבויית צד ג' ועוד), אשראים שוטפים כנגד חוסן פיננסי ועוד.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2024

טבלה 7-3: סיכון אשראי בענף הנדל"ן בחטיבה העסקית בישראל לפי שיעור המימון (LTV) וכושר ספיגה⁽¹⁾ (המשך)

יתרה ליום 31 בדצמבר 2023					
קרקעות	נדל"ן בתהליכי בנייה ⁽²⁾	נכסים שבנייתם הושלמה	אחר	סך-הכל	
במיליוני ש"ח					
2,796	-	6,064	-	8,860	שיעור מימון ⁽³⁾ עד 45%
6,640	-	9,810	-	16,450	מעל 45% ועד 65%
17,322	-	6,621	-	23,943	מעל 65% ועד 80%
2,059	-	773	-	2,832	מעל 80%
					כושר ספיגה ⁽⁴⁾
-	376	-	-	376	עד 25%
-	16,350	-	-	16,350	מעל 25% ועד 50%
-	8,775	-	-	8,775	מעל 50% ועד 75%
-	23,000	-	-	23,000	מעל 75%
-	8,297	-	-	8,297	פרויקטים שטרם החלו
					אחר ⁽⁵⁾
-	-	-	29,388	29,388	
28,817	56,798	23,268	29,388	138,271	סך-הכל סיכון אשראי חטיבה עסקית

- הפילוח לסגמנטים נערך בהתאם לניתוח מקור הפירעון של כל אשראי, כפי שהוצג ואושר בתהליך חיתומו.
- "נדל"ן בתהליכי בנייה" כולל אשראי לפרויקטים בשלבי הקמה שונים לרבות: קבוצות רכישה, פרויקטים שנחתם בגינם הסכם ליווי אך טרם החל הליווי מפאת אי עמידה בתנאים מקדמיים, קרקעות שהחל פיתוחן, ויתרות ערבויות חוק מכר בתהליכי ביטול בגין פרויקטים שהסתיימו.
- שיעור מימון הינו היחס בין האשראי הכספי למועד הדיווח לבין שווי הבטוחה העדכני הקיים למועד הדיווח, לפני השפעת מקדמי ביטחון. שיעורי המימון אינם משקללים את גידור הסיכון של יתרות האשראי המגובות בביטוח שנרכש ממבטחי משנה.
- כושר ספיגה בפרויקטים הינו שיעור הירידה האפשרי המקסימאלי בשווי הנכס כגמור, מבלי שהבנק יספוג הפסדים מהפרויקט. כושר הספיגה הינו על-פי הדיווח האחרון הידוע למועד הדיווח ואינו משקלל את גידור הסיכון של יתרות המגובות בביטוח שנרכש ממבטחי משנה.
- "אשראי אחר" הינו כל אשראי שאינו עומד בהגדרת אחד הסגמנטים המפורטים לעיל. תחת סעיף זה נכללים לדוגמה מימוני פרויקטי תשתיות (PPP), מימונים כנגד ביטחונות שאינם נדל"ן (כגון פיקדונות, מניות, שעבוד צף, ערבויות צד ג' ועוד), אשראים שוטפים כנגד חוסן פיננסי ועוד.

נכון ליום 31 במרץ 2024 שיעור האשראי בגין קרקעות במימון מעל 80% מהווה כ-6.5% מסך יתרת הקרקעות בחטיבה העסקית וזאת לעומת 7.1% ליום 31 בדצמבר 2023. שיעור האשראי בגין נכסים שבנייתם הושלמה במימון מעל 80% מהווה כ-3.1% מסך היתרה של נכסים שבנייתם הושלמה ליום 31 במרץ 2024 וזאת לעומת 3.3% ליום 31 בדצמבר 2023. שיעור האשראי בכושר ספיגה עד 25% לנדל"ן בתהליכי בנייה מהווה כ-0.85% מסך היתרה של נדל"ן בתהליכי בנייה בחטיבה העסקית ליום 31 במרץ 2024 וזאת לעומת 0.66% ליום 31 בדצמבר 2023. קיימת הרעה קלה בפרויקטים עם כושר ספיגה עד 25% אך עדיין מדובר בשיעורים נמוכים מסך כל הפרויקטים.

ניהול סיכון אשראי בענפי הבינו והנדל"ן

החשיפה לתחום הבינו והנדל"ן מהווה חלק משמעותי מתיק האשראי. הבנק מבצע מעקב אחר התפתחות האשראי לענפי הבינו והנדל"ן ונוקט באמצעים שונים לניהול הסיכון. סיכון אשראי לנדל"ן נבחנים באופן פרטני על-פי המדיניות והיעדים שנקבעו במסגרת תיאבון הסיכון שהוגדר, מרמת העסקה הבודדת ועד הסתכלות כוללת על תיק האשראי לענפי הבינו והנדל"ן בבנק.

הבנק מנהל ומגדר את הסיכון בין השאר על-ידי מגבלות בסגמנטים שונים כפי שנקבעו במסגרת דיוני המדיניות בהנהלה ובדירקטוריון בריכוז והובלת החטיבה לניהול סיכונים בנוסף למגבלה הרגולטורית המוגדרת על-ידי בנק ישראל. ביום 7 בינואר 2021 פרסם בנק ישראל התאמות נוספות להוראת ניהול בנקאי תקין 250 (הוראת שעה לצורך התמודדות עם משבר הקורונה) - במסגרתו ניתנה התייחסות גם להוראת ניהול בנקאי תקין 315 - מגבלת חבות ענפית. במסגרת העדכון, הוגדר כי מגבלת האשראי לענף בינו ונדל"ן בניכוי חבויות לתשתיות לאומיות תעלה משיעור של 20% ל-22% מסך-כל חבויות הציבור ומגבלת האשראי לענף בינו ונדל"ן תעלה משיעור של 24% ל-26% מסך-כל חבויות הציבור. תוקף ההקלה הוארך עד תום 24 חודשים מיום 31 בדצמבר 2025, ובלבד שהשיעור לא יעלה על השיעור ביום 31 בדצמבר 2025 או שיעור המגבלה הענפית כקבוע בהוראת ניהול בנקאי תקין 315, הגבוה מבינם. כחלק מניהול החשיפה הענפית והעמידה במגבלה בענף, הבנק משתמש בכלים כגון סינדיקציה, ורכישת ביטוח מחברות ביטוח מדורגות המוכרות להפחתת חבות בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 313. הבנק משתמש בפוליסות ביטוח מקרקעין המבטיחות את הבנק מהפסדי אשראי בגין תיק הלוואות, אשר הועמדו ללקוחות החטיבה העסקית של הבנק והמבטוחות בשעבוד קרקע. וכן בפוליסות ביטוח ערבויות חוק מכר ("עח"מ") המבטיחות את הבנק מהפסדים בגין עח"מ המונפקות במסגרת פרויקטי נדל"ן של לקוחות החטיבה העסקית המלווים על-ידי הבנק. ביטוחים אלו מאפשרים לבנק להקטין את החשיפה לענף הבינו והנדל"ן (לפרטים נוספים ראה [ביאור 4.א.10](#) בתמצית הדוחות הכספיים). הבנק עשוי לנקוט בצעדים נוספים בעתיד להמשך ניהול המגבלה והחשיפה לענף זה.

תהליך החיתום לאשראי חדש בענף נעשה תוך שימוש במדיניות אשראי סדורה לסוגי המימון השונים בענף כדוגמת מימון קרקעות, מימון בנייה למגורים, מימון בנייה והנבה של נכסים מניבים. המדיניות כוללת קריטריונים איכותיים וכמותיים כגון שיעור הון עצמי, LTV מקסימלי, יחס כיסוי מינימלי וכשר ספיגה. קריטריונים אלו מותאמים לסוג הנכס הממומן ומגדרים את תיאבון הסיכון בענף. חיתום אשראי חדש נעשה תוך קביעת רווחיות מתואמת סיכון. במסגרת ניטור התיק נבחנים שינויים ומגמות במדדי סיכון שונים גם בהשוואה לנתונים המתפרסמים ביחס לכלל המערכת הבנקאית. הבנק עוקב אחר התנאים והשינויים המאקרו-כלכליים בכלל ובסביבה העסקית בענף בפרט. הוגדרו אירועים בגינם נדרשת בחינה מחודשת של המדיניות כגון עלייה חדה בריבית, בשיעור האינפלציה, עלייה ברמת האבטלה במשק ושינוי מהותי במחירי הדיו. הבנק ממשיך לבחון את ההתפתחויות במשק ובוחן התאמות בהתאם. הבנק עושה שימוש במודל המודד את ההסתברות לכשל ואת ההפסד החזוי בתיק. בנוסף, במסגרת בחינת תרחישי קיצון נבחנת ההשפעה גם על האשראי לבינו ונדל"ן.

יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין ענפי הבינו והנדל"ן בישראל הסתכמה בסך של כ-2,107 מיליון ש"ח ליום 31 למרץ 2024 בהשוואה לסך של כ-2,127 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023. שיעור סך ההפרשה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור בענף בינו ונדל"ן בישראל ליום 31 למרץ 2024 הינו 2.42% בהשוואה ל-2.47% ליום 31 בדצמבר 2023 וזאת בהשפעת שיפור מסוים בתחזיות הכלכליות המשמשות לחישוב ההפרשה הקבוצתית.

3.2.4 חשיפת אשראי למדינות זרות

חשיפת אשראי למדינות זרות מבטאת את הסיכון שאירוע כלכלי, פוליטי או אירוע אחר במדינה זרה ישפיע באופן שלילי על יכולת החייבים לסוגיהם (ממשלה, בנקים ואחרים), לעמוד בהתחייבויותיהם כלפי קבוצת הבנק או יפגע בשווי נכסי הקבוצה, ובכלל זה, שפעולות שיינקטו על-ידי ממשלות זרות ימנעו את היכולת להמיר מטבע ו/או להעביר כספים אל מחוץ למדינה (Transfer Risk).

ניהול סיכון החשיפה למדינות זרות בבנק מתבצע על-ידי בחינה פרטנית של הסיכונים הנובעים מהמדינות השונות, תוך הסתייעות בדירוגי המדינות של המדרגים הבינלאומיים - S&P-i Fitch, Moody's.

סך החשיפה למדינות זרות כולל את החשיפות המאזניות בגין יתרות חוב מאזניות בניכוי התחייבויות מקומיות, ניירות-ערך והשקעות אחרות המיוחסות למדינות שאינן ישראל. החשיפה המאזנית הותאמה על בסיס הסיכון הסופי, תוך התחשבות בחיזוקי אשראי הכוללים ערבויות, ביטוחנות מוחשיים ונזילים, חוזי ביטוח, השתתפויות בסיכון ונגזרי אשראי.

הבנק מבצע בקרה ומעקב שוטפים אחרי המצב המקרו כלכלי של המדינות מולן קיימת פעילות.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2024

להלן מידע בדבר סך-כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאזן המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך:

טבלה 3-8: חשיפות עיקריות למדינות זרות⁽¹⁾

ליום 31 בדצמבר 2023		ליום 31 במרץ 2024				
		חשיפה				
סך-הכל	חופ-מאזנית ⁽²⁾⁽³⁾	מאזנית	סך-הכל	חופ-מאזנית ⁽²⁾⁽³⁾	מאזנית	
במיליוני ש"ח						
המדינה						
46,878	12,163	34,715	43,723	11,860	31,863	ארצות-הברית
11,207	7,716	3,491	14,356	10,325	4,031	אנגליה
6,242	4,087	2,155	5,435	3,820	1,615	גרמניה
40,236	5,306	34,930	37,370	5,827	31,543	אחרות
104,563	29,272	75,291	100,884	31,832	69,052	סך-הכל החשיפות למדינות זרות
מזה: סך החשיפות למדינות ה-PIGS:						
263	51	212	253	49	204	פורטוגל, איטליה, יוון וספרד
מזה: סך החשיפות למדינות LDC						
128	56	72	150	96	54	מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות נזילות*

שורת "סך-הכל מדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות (LDC) בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים".

חשיפה מאזנית למדינה זרה כוללת חשיפה מאזנית מעבר לגבול וחשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים. חשיפה מאזנית מעבר לגבול כוללת חשיפה מאזנית של משרדי התאגיד הבנקאי בישראל לתושבי המדינה הזרה וחשיפה מאזנית של שלוחות בחו"ל של התאגיד הבנקאי לתושבים שאינם תושבי המדינה שבה ממוקמת השלוחה.

חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים כוללת חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי באותה מדינה זרה לתושביה, בניכוי התחייבויות אותן שלוחות (הניכוי מבוצע עד לגובה החשיפה).

* רשימת המדינות עם בעיות נזילות מבוססת על מספר קריטריונים שנקבעו על-ידי הבנק.

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, ביטחונות נזילים ונגזרי אשראי.

(2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חופ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 313.

(3) ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.

הקיטון בחשיפה למדינות זרות נובע בעיקרו מקיטון בחשיפה המאזנית בגין קיטון בהשקעות באגרות-חוב של ממשלת ארצות-הברית וכן מקיטון בחשיפות המאזניות לבנקים בצרפת, הולנד ואוסטרליה. קיטון זה קוזז בחלקו על-ידי גידול בחשיפה החופ-מאזנית, אשר נבע בעיקרו מגידול בעסקות הנגזרים מול מוסדות פיננסיים באנגליה.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2024

3.2.5. חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

במסגרת הפעילות העסקית השוטפת, חשופה קבוצת הבנק לסיכון הנובע מחשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים. סיכון זה מקורו במגוון הפעילויות המתקיימות עם המוסדות הפיננסיים, כגון: עסקות המתבצעות בחדרי העסקות של הבנק - הפקדת יתרות מטבע-חוץ ונגזרים, רכישת אגרות-חוב אשר הונפקו על-ידי אותם מוסדות, עסקות סחר חוץ, פעילות בשוק ההון וביצוע ביטוחי אשראי מול חברות ביטוח זרות. החשיפה כלפי המוסדות הפיננסיים הזרים מושפעת הן מחוסנו הפיננסי של כל מוסד והן מהסיכון בסביבה הפוליטית והכלכלית שבה הוא פועל. יודגש, כי מרבית חשיפות האשראי של קבוצת הבנק היא כלפי מוסדות פיננסיים המצויים בשווקים מפותחים במערב אירופה ובצפון אמריקה בעלי דירוג השקעה ומעלה. במהלך העסקים השוטף הבנק מקיים מעקב ובקרה שוטפים אחר התפתחויות שעשויות להשליך על יכולתם של המוסדות הפיננסיים איתם הוא מקיים פעילות לעמוד בהתחייבויותיהם, ובמקביל ננקטים אמצעים לשם מזעור סיכון האשראי.

טבלה 9-3: חשיפת קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾

ליום 31 בדצמבר 2023		ליום 31 במרץ 2024				
סיכון אשראי נוכחי כולל	סיכון אשראי חוץ-מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי נוכחי כולל	סיכון אשראי חוץ-מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	
במיליוני ש"ח						
דירוג אשראי חיצוני⁽⁴⁾						
14,489	9,794	4,695	16,358	10,737	5,621	AA- עד AAA
19,365	9,769	9,596	18,814	8,528	10,286	A- עד A+
112	32	80	357	17	340	BBB- עד BBB+
13	10	3	9	7	2	B- עד BB+
-	-	-	-	-	-	פחות מ-B
49	11	38	100	22	78	ללא דירוג
34,028	19,616	14,412	35,638	19,311	16,327	סך-הכל חשיפות האשראי הנוכחיות למוסדות פיננסיים זרים

- (1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים/דילרים, חברות ביטוח, מסלקות, גופים מוסדיים וגופים שבשליטת הגופים הללו, אך איננה כוללת חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים שיש להם ערבות ממשלתית.
- (2) פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, וסיכון מאזני אחר בגין מכשירים נגזרים.
- (3) בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי.
- (4) לפי הדירוג הנמוך מבין דירוגי האשראי במטבע-חוץ לטווח ארוך שניתן על-ידי אחת מחברות הדירוג העיקריות S&P ו-Moody's.

החשיפה של קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים הסתכמה ביום 31 במרץ 2024 בכ-35.6 מיליארד ש"ח, עלייה של כ-1.6 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-34.0 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2023. עלייה זו נבעה בעיקר מעלייה בחשיפה המאזנית של כ-1.9 מיליארד ש"ח שנבעה מגידול בניירות הערך שנשאלו או נמכרו במסגרת הסכמי מכר חוזר. מנגד, נרשמה השפעה מקזזת של ירידה בחשיפה החוץ-מאזנית בסך של כ-0.3 מיליארד ש"ח הנובעת בעיקר מקיטון בערבויות. כ-98.7% מהחשיפה למוסדות פיננסיים זרים היא מול מוסדות פיננסיים בעלי דירוג A- ומעלה. החשיפה למוסדות פיננסיים זרים של קבוצת הבנק נחלקת ל-54.2% בחברות ביטוח (בעיקר בשל רכישת ביטוחים), 40.2% בבנקים וחברות אחזקה בנקאיות, ו-5.6% מוסד פיננסי אחר. החשיפה של קבוצת הבנק הינה למוסדות פיננסיים זרים הפועלים במדינות מערב אירופה (58.5%), בארצות הברית (34.0%) ובמדינות דרום ומזרח אסיה (7.5%).

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2024

3.2.6 סיכונים בתיק הלוואות לדיור טבלה 10-3: סיכונים בתיק הלוואות לדיור

יתרה ליום			
31.12.2023	31.03.2023	31.03.2024	
במיליוני ש"ח			
			יתרות אשראי
131,650	129,168	132,457	הלוואות מכספי הבנק
868	833	858	הלוואות מכספי האוצר*
297	277	297	מענקים מכספי האוצר*
132,815	130,278	133,612	סך-הכל
			ביצוע
לשנה שהסתיימה ביום			סך-הכל הלוואות מכספי הבנק
31.12.2023	31.03.2023	31.03.2024	
במיליוני ש"ח			
14,630	3,916	3,590	הלוואות מכספי האוצר
61	11	15	הלוואות
32	6	6	מענקים
93	17	21	סך-הכל מכספי האוצר
14,723	3,933	3,611	סך-הכל הלוואות חדשות
1,374	217	466	הלוואות ישנות שמוחזרו, מכספי הבנק
16,097	4,150	4,077	סך-הכל הלוואות שניתנו

* סכום זה אינו נכלל במסגרת היתרות המאזניות לציבור.

טבלה 11-3: התפתחות סכומי הפיגור בהלוואות לדיור והפרשה להפסדי אשראי

שעור חוב בפיגור של 90 יום או יותר או שאינו צובר	שעור הפרשה להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור	הפרשה להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור	חוב בפיגור של 90 יום או יותר או שאינו צובר	יתרת חוב רשומה	
במיליוני ש"ח/באחוזים					
0.60%	0.45%	595	795	132,457	31.03.2024
0.57%	0.48%	632	755	131,650	31.12.2023
0.45%	0.40%	519	581	128,177	31.12.2022

ביום 31 במרץ 2024 ישנה עלייה בשעור החוב בפיגור של 90 יום או יותר או שאינו צובר. מנגד קיימת ירידה בשעור הפרשה להפסדי אשראי, ביחס לשיעור ליום 31 לדצמבר 2023 וזאת בהשפעת שיפור מסוים בתחזיות הכלכליות המשמשות לחישוב הפרשה הקבוצתית.

התפתחות יתרות אשראי לדיור

טבלה 3-12: מעקב אחר התפתחות יתרת תיק האשראי לדיור על-פי בסיסי הצמדה וכשיעור מיתרת תיק האשראי של הבנק

סך-הכל	מגזר מטבע-חוץ		מגזר צמוד מדד				מגזר לא-צמוד					
	ריבית משתנה		ריבית משתנה		ריבית קבועה		ריבית משתנה		ריבית קבועה			
	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח		
0.6%	132,457	0.1%	91	22.9%	30,324	11.4%	15,137	39.4%	52,128	26.2%	34,777	31.03.2024
2.7%	131,650	0.1%	98	23.3%	30,623	11.4%	14,954	39.1%	51,534	26.1%	34,441	31.12.2023
11.3%	128,177	0.1%	127	23.7%	30,398	10.9%	13,951	39.7%	50,886	25.6%	32,815	31.12.2022

כימות ומדידת הסיכון - תיק אשראי לדיור

הבנק מבצע באופן שוטף מעקב אחר התפתחות תיק האשראי לדיור ונוקט באמצעים שונים לניהול הסיכון. סיכוני אשראי לדיור נבחנים באופן פרטני על-פי המדיניות והיעדים שנקבעו במסגרת תיאבון הסיכון שהוגדר באשראי לדיור, מרמת העסקה הבודדת ועד הסתכלות כוללת על תיק האשראי לדיור בבנק.

הבנק מנהל ומגדר את הסיכון בין השאר על-ידי מגבלות בסגמנטים שונים כפי שנקבעו במסגרת דיוני המדיניות בהנהלה ובדירקטוריון בריכוז והובלת החטיבה לניהול סיכונים. במסגרת המגבלות ישנה התייחסות לשיעורי LTV, כושר החזר, התפלגות מוצרי אשראי בתיק, היקף החוב הבעייתי, תקופת הלוואה, פריסה גיאוגרפית, שיעור הפיגורים וכדומה. ניטור המדדים מתבצע גם בהשוואה לנתונים בכלל המערכת הבנקאית.

הבנק עוקב אחר התנאים והשינויים המאקרו-כלכליים בכלל ובסביבה העסקית בענף בפרט. הוגדרו אירועים בגינם נדרשת בחינה מחודשת של המדיניות כגון עלייה חדה בריבית המשתנה, בשיעור האינפלציה, עלייה ברמת האבטלה במשק ושינוי מהותי במחירי הדיור.

דיווח הנתונים נעשה ברמה חודשית במסגרת פורום סיכון חטיבתי בראשות הממונה על החטיבה הקמעונאית וברמה רבעונית במסגרת הדיווח על התפתחות תיק האשראי וסיכון האשראי בהנהלה ובדירקטוריון.

הבנק עושה שימוש במודל סטטיסטי המודד את ההסתברות לכשל ואת ההפסד החזוי בתיק המשכנתאות. בנוסף, במסגרת בחינת תרחישי קיצון נבחנת ההשפעה גם על תיק המשכנתאות. כמו-כן קיימים הסדרי ביטוח - ביטוח חיים וביטוח מבנה.

טבלה 3-13: התפתחות יתרות האשראי לדיור ב-5 רבעונים אחרונים

2023				2024	
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	
במיליוני ש"ח					
129,168	129,864	130,954	131,650	132,457	
0.8%	0.5%	0.8%	0.5%	0.6%	
3,933	3,559	3,887	3,344	3,611	
				יתרות לסוף תקופה	
				שינוי ביתרות	
				ביצוע הלוואות חדשות	

ברבעון הראשון של שנת 2024 נרשמה עלייה מתונה בסכום הביצועים החדשים ועלייה של 0.6% ביתרת האשראי לדיור. ההתמתנות בקצב הגידול ביתרות בשנת 2023 הושפעה מהעלאות הריבית, מעליית האינפלציה וכן מצפיות לירידת מחירים שהביאו לירידה משמעותית בכמות העסקות. בעקבות פרוץ מלחמת חרבות ברזל נרשמה ירידה נוספת בכמות העסקות ברבעון הרביעי של שנת 2023. ברבעון הראשון של שנת 2024 נרשמה ההתאוששות מסוימת יחד עם זאת כמות העסקות עדיין נמוכה.

טבלה 3-14: פירוט מאפיינים שונים של אשראי לדיור שהעמיד הבנק

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום				
31.03.2023	30.06.2023	30.09.2023	31.12.2023	31.03.2024
מאפיינים				
41.3%	42.1%	42.3%	42.0%	44.0%
1.1%	1.0%	0.9%	0.7%	0.6%
56.2%	55.7%	54.8%	54.5%	54.6%
שיעור מימון מעל 60%				
שיעור החזר מהכנסה מעל 40% (לרכישה ובהחזר חודשי)				
שיעור ריבית משתנה				

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2024

ברבעון הראשון של שנת 2024 חלה עלייה בביצועים בשיעור מימון מעל 60% ובשיעור הלוואות בריבית משתנה לעומת 31 לדצמבר 2023 ומנגד ממשיכה מגמת ירידה בהיקף הביצוע של עסקות עם שיעור החזר מהכנסה מעל 40%.

תיק האשראי לדיור מאופיין ברמת סיכון נמוכה יחסית וכיסוי ביטחונות גבוה. להערכת הבנק הסביבה הכלכלית בשילוב עם השפעות המלחמה עלולות לבוא לידי ביטוי בהמשך ולהביא לירידה באיכות התיק. ברבעון זה נרשמה ירידה ביתרת הפרשה ובשיעור מהיתרות, בעיקר בהשפעת תחזיות המאקרו, השפעות אלו באות לידי ביטוי בהפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי המבטאות את הערכות הבנק להפסדי אשראי צפויים לאורך חיי העסקות בתיק. שיעור המימון (LTV) הממוצע המשוקלל של תיק הלוואות לדיור בבנק ליום 31 למרץ 2024 עומד על כ-46% בדומה לשיעור המימון ליום 31 לדצמבר 2023 (לפי שיעור מימון בעת העמדת הלוואה). שיעור המימון האפקטיבי אף נמוך יותר מהשיעור הנ"ל, לאור פירעונות שוטפים שאירעו מאז מועד העמדת האשראי כמו גם עלייה בשווי הנכסים המשועבדים בגין הרוב המכריע של הנכסים בתיק.

לפרטים נוספים לגבי יוזמות הבנק מול לקוחות להתמודדות עם עליית הריבית והשפעות המלחמה, ראה [דוח ממשל תאגידי, פרק הלוואות לדיור](#).

3.2.7. אשראי ללקוחות פרטיים (ללא דיור)

מתן אשראי ללקוחות פרטיים נעשה בהלימה למדיניות האשראי ולנוהלי האשראי והביטחונות, לרבות: מטרת האשראי והתאמתה לצרכי הלקוח, סכום האשראי המבוקש והתאמתו ליכולת החזר של הלקוח. בקשות האשראי ללקוחות הפרטיים בחטיבה הקמעונאית המאושרות בסניפים מבוצעות באמצעות מערכות ממוכנות, מודלים וכלים התומכים בקבלת החלטות של בעל הסמכות. בקשות האשראי ללקוחות הפרטיים מוגשות ונבחנות ברמת קבוצת סיכון, כנדרש על-פי הוראות בנק ישראל. בקשות האשראי נבחנות תוך מתן דגש לנושאים המצוינים לעיל.

ללקוחות הפרטיים בחטיבה הקמעונאית מוצע בין היתר, אשראי מקוון מסוג "אשראי ברגע/מודל חיתום מתקדם". סכום הלוואה המירבי אותו יכול הלקוח לקבל ותנאי הלוואה נקבעים על-פי קריטריונים שונים בהתאם לנתוני הלקוח וחשבוניתו.

פנייה יזומה למתן אשראי ללקוחות פרטיים מתבצעת לאוכלוסייה מוגדרת לאחר הפעלת סננים רלוונטיים בהתאם לכללי הוגנות וציות. מתן האשראי מותאם לצרכי הלקוח ויכולת החזר שלו, ולאחר שניתן לו גילוי נאות על נתוני הלוואה.

תכניות הבנק לצמיחה במוצרים הבנקאיים, ובין היתר בתחום האשראי, מתבססת על היבטי פוטנציאל צמיחה כמו גם היבטי סיכון, ביניהם, הצמיחה הצפויה במשק, עדכוני ריבית צפויים, יכולת החזר של הלקוחות, היקף הפירעונות הצפוי ועוד. הבנק מבצע מעקב שוטף אחר ביצועי האשראי והסיכון. החטיבה הקמעונאית נוקטת פעולות לניהול סיכון האשראי בקרב אנשים פרטיים, המבוססות על עקרונות ניהול סיכונים האשראי בבנק, באמצעות כלי מדידה ובקרה לניטור תיק האשראי, איכותו, סיכנו ועמידה במגבלות המדיניות, ביניהם: מודל סטטיסטי לדירוג סיכון אשראי ללווים פרטיים, מדדי תאבון סיכון, מדיניות ונוהלי אשראי ומדרג סמכויות, ותהליכי בקרה בתחום סיכונים האשראי.

בעקבות מלחמת חרבות ברזל עשוי מגזר האנשים הפרטיים להיפגע וזאת כנגזרת של השפעות על המגזר העסקי הכלולות האטה בפעילות הכלכלית ופגיעה נרחבת יותר בענפי משק ספציפיים. ככל שהשלכות אילו יתמשו תתכן עלייה בשיעור הלא מועסקים וירידה בשכר. יצוין כי נקודת המוצא משקפת שיעור תעסוקה גבוה.

טבלה 3-15: יתרת האשראי לאנשים פרטיים

השינוי	יתרה ליום		במיליוני ש"ח	
	31.12.2023	31.03.2024		
				מאזני
(3.3%)	(84)	2,582	2,498	עו"ש חובה
1.5%	372	24,588	24,960	הלוואות ⁽¹⁾
9.4%	5	53	58	מזה: הלוואות בולט ובלון
(8.1%)	(217)	2,696	2,479	אשראי לרכישת כלי רכב ⁽²⁾
6.9%	331	4,818	5,149	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
1.2%	402	34,684	35,086	סך-הכל סיכון אשראי מאזני
				חוץ-מאזני
0.1%	31	22,030	22,061	סיכון אשראי חוץ-מאזני
0.8%	433	56,714	57,147	סך-הכל סיכון אשראי כולל

(1) אינו כולל הלוואות לרכישת כלי רכב.

(2) כולל הלוואות שניתנו למטרת רכישת כלי רכב ובשעבוד כלי רכב.

ברבעון הראשון של שנת 2024 חלה עלייה ביתרת הלוואות לאנשים פרטיים בישראל כולל אשראי לרכישת כלי רכב בשיעור של כ-0.6%, לעומת 31 בדצמבר 2023. סך סיכון האשראי המאזני עלה בתקופה זו בכ-1.2% וסך סיכון האשראי החוץ-מאזני עלה בכ-0.1%.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2024

הבנק עוקב אחר ההתפתחויות ובוחן את השפעתן על תיק האשראי. כאמור, אין ביכולתו של הבנק להעריך את הימשכות המלחמה והתפתחויותיה ובהתאם את מידת הפגיעה בכל תחום. יחד עם זאת, תיתכן עלייה ברמת הסיכון של לווים המועסקים בתחומים ואזורים אשר עשויים להיפגע מהשלכות הכלכליות של מצב המלחמה.

לפרטים נוספים לגבי יוזמות הבנק מול לקוחות להתמודדות עם עליית הריבית והשפעות המלחמה, ראה [דוח ממשל תאגידי, פרק לקוחות פרטיים](#).

טבלה 3-16: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בהתאם להכנסה הממוצעת⁽¹⁾ ולגודל הלווה

ליום 31 בדצמבר 2023					ליום 31 במרץ 2024					
סך-הכל	הכנסה ממוצעת לחשבון				סך-הכל	הכנסה ממוצעת לחשבון				
	מעל 20 אלפי ש"ח	מ-10 עד 20 אלפי ש"ח	עד 10 אלפי ש"ח	חשבונות ללא הכנסה קבועה		מעל 20 אלפי ש"ח	מ-10 עד 20 אלפי ש"ח	עד 10 אלפי ש"ח	חשבונות ללא הכנסה קבועה	
במיליוני ש"ח										
	אשראי ללווה									
	באלפי ש"ח									
3,684	1,335	1,086	1,211	52	3,757	1,361	1,130	1,215	51	עד 20
2,873	1,077	810	892	94	2,905	1,146	811	855	93	מ-20 עד 40
5,725	1,822	2,002	1,632	269	5,640	1,851	1,959	1,577	253	מ-40 עד 80
9,002	3,487	3,434	1,686	395	8,880	3,423	3,417	1,659	381	מ-80 עד 150
10,048	6,120	3,088	655	185	10,235	6,143	3,221	688	183	מ-150 עד 300
3,352	2,934	288	92	38	3,669	3,189	317	107	56	מעל 300
34,684	16,775	10,708	6,168	1,033	35,086	17,113	10,855	6,101	1,017	סך-הכל

(1) ההכנסה לחשבון חושבה בהתבסס על הכנסה ממוצעת לתקופה של 12 חודשים.

טבלה 3-17: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בהתאם ליתרת תיק הנכסים הפיננסיים של הלווים

ליום 31 בדצמבר 2023	ליום 31 במרץ 2024	
		גודל תיק נכסים פיננסיים באלפי ש"ח
		עד 10
18,877	18,620	
6,628	6,789	מ-10 עד 50
5,033	5,242	מ-50 עד 200
2,052	2,170	מ-200 עד 500
2,094	2,265	מעל 500
34,684	35,086	סך-הכל

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2024

טבלה 18-3: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בהתאם לסוג הריבית ולתקופה הנותרת לפירעון

ליום 31 בדצמבר 2023			ליום 31 במרץ 2024			
סך-הכל	הלוואות הלוואות בריבית קבועה	הלוואות בריבית משתנה	סך-הכל	הלוואות הלוואות בריבית קבועה	הלוואות בריבית משתנה	
במיליוני ש"ח						
8,389	5,312	3,077	8,693	5,696	2,997	תקופה לפירעון
						עד שנה
5,721	71	5,650	5,668	92	5,576	משנה עד 3 שנים
9,523	85	9,438	9,121	86	9,035	מ-3 עד 5 שנים
11,051	125	10,926	11,604	137	11,467	מעל 5 שנים
34,684	5,593	29,091	35,086	6,011	29,075	סך-הכל

לפרטים בדבר חובות בעייתיים בגין אנשים פרטיים בישראל ראה [ביאור 13](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

3.2.8 מימון ממונף

הבנק מעמיד מעת לעת מימון ממונף ללקוחותיו. מימון ממונף מנוהל ומוגדר בבנק בהתאם להוראות בנק ישראל, ובפרט הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 311 (ניהול סיכון אשראי), הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 323 (מגבלות על מימון עסקות הוניות) וכן הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 327 (ניהול הלוואות ממונפות).

מימון ממונף כולל בתוכו בין היתר, עסקות הוניות (עסקה למטרת רכישת זכות הונת בתאגיד אחר, רכישה של כלל הנכסים או חלק משמעותי מהנכסים בתאגיד אחר, רכישה עצמית של הון עצמי מונפק, חלוקת הון - תשלום דיבידנד או עסקה אחרת שמטרתה להגדיל את הערך לבעלי המניות - כמוגדר בהוראת ניהול בנקאי תקין 323), מימון ללווים בסגנונים השונים של ענפי המשק שהוגדרו, המאופייין בערכים חריגים של פרמטרים מסוימים ביחס לנומרות המקובלות בענפי המשק השונים כגון: שיעור מימון גבוה וחורג מהמדיניות הענפית ומימון חוב נחות (Mezzanine).

הבנק קבע מגבלה פנימית למימון ממונף ביחס להון רוברד 1 של הבנק. התפתחות המימון הממונף והעמידה במגבלה שנקבעה מדווחים אחת לרבעון להנהלת הבנק ולדירקטוריון לצורך מעקב אחר הסיכונים הגלומים במימון מסוג זה.

להלן נתונים אודות סיכויי האשראי בגין מימון ממונף. הגילוי מתמקד בחשיפות בגין לווים ממונפים/עסקות ממונפות בהם יתרת האשראי עולה על סך של 0.5% מהון רוברד 1.

טבלה 19-3: חשיפות הבנק בגין מימון ממונף לפי ענף המשק של הלווה*

ליום 31 במרץ 2024				
סך-הכל	יתרת אשראי חוץ-מאזני	יתרת אשראי מאזני	מספר לווים	
במיליוני ש"ח				
546	-	546	1	ענף המשק של הלווה
				בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
952	-	952	2	שירותים פיננסיים ושירותי ביטוח
267	-	267	1	אספקת מים ושירותי ביוב
1,765	-	1,765	4	סך-הכל

ליום 31 בדצמבר 2023				
סך-הכל	יתרת אשראי חוץ-מאזני	יתרת אשראי מאזני	מספר לווים	
במיליוני ש"ח				
255	-	255	1	ענף המשק של הלווה
				בינוי ונדל"ן - בינוי
545	-	545	1	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
955	-	955	2	שירותים פיננסיים ושירותי ביטוח
272	-	272	1	אספקת מים ושירותי ביוב
2,027	-	2,027	5	סך-הכל

* בניכוי מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי המחושבות על בסיס פרטני, ככל שקיימות.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2024

3.2.9. סיכון אשראי בגין חשיפות ללווים גדולים

טבלה 20-3: יתרות סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני ללווים שיתרת חבותם מעל 1,200 מיליון ש"ח לפי ענפי משק

ליום 31 במרץ 2024			
מספר לווים	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סך-הכל
במיליוני ש"ח			
	1,756	1,322	3,078
אספקת חשמל			
	5,991	4,210	10,201
בינוי ונדל"ן - בינוי			
	1,449	1,681	3,130
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן			
	2,113	4,234	6,347
בינוי ונדל"ן - הנדסה אזרחית			
	1,268	72	1,340
מידע ותקשורת			
	10,853	19,397	30,250
שירותים פיננסיים			
	1,105	4,452	5,557
תעשייה			
	24,535	35,368	59,903
סך-הכל			

ליום 31 בדצמבר 2023			
מספר לווים	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סך-הכל
במיליוני ש"ח			
	1,748	1,306	3,054
אספקת חשמל			
	6,905	4,784	11,689
בינוי ונדל"ן - בינוי			
	1,379	1,429	2,808
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן			
	1,961	4,415	6,376
בינוי ונדל"ן - הנדסה אזרחית			
	1,190	73	1,263
מידע ותקשורת			
	13,560	17,780	31,340
שירותים פיננסיים			
	1,256	4,735	5,991
תעשייה			
	1,149	59	1,208
מסחר בכלי רכב			
	29,148	34,581	63,729
סך-הכל			

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2024

3.2.10. סיכון אשראי בגין חשיפות לקבוצות לווים

נכון ליום 31 במרץ 2024 קיימת קבוצת לווים אחת אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 בדבר "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים" (להלן: "הוראה 313"), עולה על 15% מהון התאגיד הבנקאי (כהגדרתו בהוראה 313). הבנק מקיים תהליכי מעקב ובקרה כדי לבדוק עמידה במגבלות הוראה 313 לעניין חשיפה לחבות קבוצות לווים. נכון למועד הדוח הבנק אינו חורג מהמגבלות. בנובמבר 2023 בנק ישראל פרסם טיוטת עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין 313 "מסגרת פיקוחית למדידה ובקרה של חשיפות גדולות" שמהותה שינוי באופן חישוב החבות בגין חשיפות גדולות. הבנק בוחן את השלכות יישום הוראה זו.

טבלה 21-3: יתרות סיכון האשראי⁽¹⁾ לכל קבוצת לווים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד עולה על 15% מהון התאגיד הבנקאי (כהגדרתו בהוראה 313)

ליום 31 במרץ 2024						
שיעור מההון הרגולטורי	חבות נטו ⁽¹⁾	ניכויים ⁽⁴⁾	חבות ברוטו ⁽³⁾	מזה: סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סיכון אשראי מאזני
באחוזים	במיליוני ש"ח					
15.63%	8,227	477	8,704	3,994	5,349	2,759

- הנתונים המוצגים להלן מייצגים חשיפה לקבוצות לווים והינם לאחר הפחתת הניכויים המותרים בהוראה 313. נתונים אלה אינם ברי השוואה לנתונים בדבר חבות לווים המפורטים בגילויים אחרים בדוח.
- סיכון האשראי החוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
- הסכום כולל ערבויות צד ג' מחוץ לקבוצה.
- ניכויים המותרים בהתאם להוראה 313, הכוללים בעיקר פיקודנות המופקדים בבנק, אגרות-חוב שהונפקו על-ידי מדינת ישראל, כתבי שיפוי של מדינת ישראל או גופים פיננסיים המותרים בניכוי.

3.3. סיכון שוק

סיכון שוק הינו סיכון להפסד או לירידת-ערך כתוצאה משינוי בשווי כלכלי של מכשיר פיננסי או של תיק נכסים/מכשירים עקב שינויים במחירים, שערים, תשואות, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים.

3.3.1. סיכון ריבית

- סיכון הריבית הינו סיכון להפסד או לירידת-ערך כתוצאה משינויים בעקומי התשואות במטבעות השונים. הסיכון כולל גם את גורמי הסיכון הבאים:
- סיכון תמחור מחדש (Repricing risk)** - סיכון הנובע מהבדלי עיתוי בתקופות לפירעון ובמועדי חידוש הריבית (בריבית המשתנה);
 - סיכון עקום התשואה (Yield curve risk)** - סיכון הנובע משינויים שונים בעקומי התשואות שיבואו לידי ביטוי בשינוי העקום, עליה/ירידה במקביל, שיפוע העקום (התללה או השטחה) או בצורתו (פיתול);
 - סיכון מרווח (Basis risk)** - סיכון להפסד כתוצאה משינויים במרווחים בין עקומי ריבית שונים או בסיסי ריבית שונים;
 - סיכון אופציונליות** - נובע מזכויות מימוש שונות הגלומות בנכסים והתחייבויות (לדוגמה הזכות למשיכת כספים בכל עת, לעיתים ללא קנסות);

טבלה 22-3: שווי הוגן נטו מותאם⁽¹⁾ של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו

2023 בדצמבר		2024 במרץ 31			
		במיליוני ש"ח			
סך-הכל	מטבע-חוץ	שקל	סך-הכל	מטבע-חוץ	שקל
53,899	2,271	51,628	54,468	1,905	52,563
53,922	2,597	51,325	54,029	1,928	52,101

(1) שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא-כספיים ולאחר השפעת התחייבויות לזכויות עובדים ופריסת יתרות עו"ש זכות לפי מודל.

לפירוט נוסף בדבר הנחות ששימשו לחישוב השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים ראה [ביאור ב.15](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2024

טבלה 23-3: השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מותאם* של הבנק וחברות מאוחדות שלו

31 בדצמבר 2023			31 במרץ 2024			
סך-הכל	מטבע-חוץ	שקל	סך-הכל	מטבע-חוץ	שקל	
במיליוני ש"ח						
שינויים מקבילים						
(1,105)	(153)	(952)	(1,466)	(221)	(1,245)	עלייה במקביל של 1%
(1,106)	(154)	(952)	(1,488)	(218)	(1,270)	מזה: תיק בנקאי
1,105	145	960	1,690	222	1,468	ירידה במקביל של 1%
1,112	145	967	1,696	216	1,480	מזה: תיק בנקאי
שינויים לא מקבילים						
(712)	(7)	(705)	(818)	(27)	(791)	התללה ⁽¹⁾
475	(59)	534	549	(41)	590	השטחה ⁽²⁾
(37)	(148)	111	(187)	(152)	(35)	עליית ריבית בטווח הקצר
(6)	142	(148)	174	148	26	ירידת ריבית בטווח הקצר

* שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא-כספיים ולאחר השפעת התחייבויות לזכויות עובדים ופריסה לתקופות של פיקדונות לפי דרישה.
 (1) התללה - ירידה בריבית בטווח הקצר ועלייה בריבית בטווח הארוך.
 (2) השטחה - עלייה בריבית בטווח הקצר וירידה בריבית בטווח הארוך.

בטבלה זו מוצג השינוי בשווי ההוגן נטו המותאם של כל המכשירים הפיננסיים, בהנחה שחל השינוי שמצוין בכל שיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.

טבלה 24-3: השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית

ליום 31 בדצמבר 2023			ליום 31 במרץ 2024			
סך-הכל	הכנסות מימון שאינן מריבית	הכנסות ריבית	סך-הכל	הכנסות מימון שאינן מריבית	הכנסות ריבית	
במיליוני ש"ח						
133	82	51	-	100	(100)	עלייה במקביל של 1%
122	71	51	(21)	79	(100)	מזה: תיק בנקאי
(1,021)	(104)	(917)	(757)	(92)	(665)	ירידה במקביל של 1%
(999)	(82)	(917)	(750)	(85)	(665)	מזה: תיק בנקאי

רגישות ההכנסה בטבלה לעיל חושבה על-ידי שינוי עקומי התשואות תוך שימוש בהנחות התנהגותיות לגבי שינויים במרווחי פיקדונות ולגבי מעבר כספים מעו"ש לפיקדונות במקרה של עליית ריבית. ההנחות נבחנות ומתעדכנות תקופתית בהתאם להתפתחויות בסביבת הריבית. הירידה ברגישות ההכנסה נבעה ברובה מצמצום הפקדות בבנק ישראל ומהארכת תיק אגרות-החוב. רגישות ההכנסה לעליית ריבית הינה בקירוב אפס, כתוצאה מכך שהשפעות חיוביות של עליית הריבית מקוזזות על-ידי מעבר צפוי של עו"ש לפיקדונות בתרחיש זה.

בינואר 2024 הוריד בנק ישראל את הריבית ב-0.25%, כאשר בעקומי הריבית גלומה ציפיה להורדה נוספת בהמשך השנה. בפברואר 2024 הורידה חברת מודי'ס את דירוג האשראי של מדינת ישראל ל-A2, לאחר תאריך המאזן חברת S&P הורידה את הדירוג של המדינה ל-A+. דירוג הבנקים מושפע מדירוג המדינה, ובהתאם ירד דירוג הבנק. במועד התרחשות ירידות הדירוג לא הייתה להן השפעה מהותית על עקומי הריביות השקליות, על שער חליפין ועל מרווח האשראי של המדינה, כאשר נראה כי הורדות דירוג אלו כבר תומחרו בשווקים. לפירוט השפעת שינוי הריבית על הערך הכלכלי והכנסות הבנק ראה בטבלאות לעיל. לפוטנציאל השפעת הורדות דירוג נוספות ראה [פרק השלכות מלחמת חרבות ברזל](#) לעיל. הבנק עוקב אחר התפתחות האשראי והפיקדונות ואחר השינויים ברגישויות הערך וההכנסה בתרחישים השונים ופועל ככל שנדרש.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2024

טבלה 25-3: השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על ההון העצמי (נטו לאחר מס)

31 בדצמבר 2023	31 במרץ 2024	
במיליוני ש"ח		
(723)	(880)	עלייה במקביל של 1%
704	897	ירידה במקביל של 1%

3.3.2. סיכון שער חליפין

סיכוני המטבע (או בשמם האחר - חשיפת בסיסי הצמדה) כוללים את החשיפה לשערי חליפין של המטבעות השונים מול השקל וכן את החשיפה למדד המחירים לצרכן בכלל הבנק.

טבלה 26-3: רגישות הבנק לשינויים בשערי חליפין של מטבעות חוץ בעלי נפח פעילות משמעותי ושינויים במדד המחירים לצרכן

31 בדצמבר 2023		31 במרץ 2024		
במיליוני ש"ח				
ירידה 10%	עלייה 10%	ירידה 10%	עלייה 10%	
111	(131)	146	(124)	דולר ארצות-הברית
2	(2)	(8)	8	אירו
ירידה 3%		עלייה 3%		
(899)	879	(913)	885	מדד המחירים לצרכן

בטבלה לעיל מוצג ניתוח רגישות השווי הכלכלי של הבנק לשינויים בשערי חליפין, המבוסס על שערן של כל המכשירים המאזניים והחוץ-מאזניים במערכת לניהול סיכונים, תוך שימוש במודלים מקובלים לשערן של כל מכשיר, ובשערים יציגים כשער הבסיס. לצורך החישוב משוער התיק מחדש בשער חליפין המשקף עליה/ירידה בשיעור המוצג, ללא הנחות נוספות. נציין כי לשינויי שערי חליפין גם השפעה מסוימת על סך נכסי הסיכון ובהתאם על יחסי ההון. עוד יצוין כי לשינויי שערי חליפין השפעה על ערכם של פריטים לא-כספיים (כדוגמת, ניירות-ערך) הנקובים במטבע-חוץ, שלא הובאו בחשבון בניתוח הרגישות. הרגישות למדד המחירים לצרכן מחושבת על-פי חשיפת הבנק למדד כמפורט בביאור 14 בתמצית הדוחות הכספיים ובתוספת השפעת רצפת מדד על הרווח החשבונאי הצפוי.

לפירוט והרחבה בנושא סיכוני השוק ובכלל זה סיכון הריבית, סיכון שערי חליפין וסיכון השקעה (סיכון מניות ומרווחי אשראי) ראה [הדוח על הסיכונים](#).

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2024

3.4 סיכון נזילות ומימון

סיכון נזילות - סיכון הנזילות מוגדר כסיכון קיים, או עתיד, ליציבות הבנק ולרווחיו הנובע מאי יכולתו לעמוד בהתחייבויותיו. סיכון הנזילות בבנק נבחן בראיה רחבה יותר של יכולת עמידה בפירעון ההתחייבויות במועדן גם בעתות לחץ, בלי לפגוע בהתנהלות השוטפת במסגרת תכניות העבודה של הבנק ובלי להיקלע להפסדים חריגים.

סיכון מימון - הינו הסיכון לאי יכולת לגייס מקורות חדשים במקום אלו שהגיעו לפירעון, או שהגיוס מחדש יבוצע בתקופות ובתנאים אשר יפגעו באופן משמעותי בהכנסות הבנק נטו מריבית. הסיכון מנוהל כחלק מסיכון הנזילות.

טבלה 3-27: יחס כיסוי הנזילות (LCR)*

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2023	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2024	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2024	
באחוזים			
א. בנתוני המאוחד			
129%	127%	137%	יחס כיסוי נזילות
100%	100%	100%	יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים
ב. בנתוני הבנק			
128%	127%	137%	יחס כיסוי נזילות
100%	100%	100%	יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים

* היחס במאוחד ובתאגיד הבנקאי "סולו" מחושב על בסיס יומי, ומדווח בדוח כממוצע בתצפיות היומיות ברבעון.

טבלה 3-28: יחס מימון יציב, נטו (NSFR)

ליום 31 בדצמבר 2023	ליום 31 במרץ 2023	ליום 31 במרץ 2024	
באחוזים			
בנתוני המאוחד			
128%	127%	129%	יחס מימון יציב נטו
100%	100%	100%	יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים

לבנק מקורות מימון מגוונים, שעיקרם פיקדונות מהציבור. הפיקדונות מגויסים ממספר רב מאוד של מפקידים וללא תלות במפקיד בודד או בקבוצת מפקידים. עיקר גיוס המקורות של הבנק מתבצע מהציבור בארץ כשחלקו הארי מלקוחות פרטיים. מקורות שקליים לא-צמודים מגיעים ברובם מלקוחות אלה, ובמידה מסוימת גם מלקוחות מוסדיים ועסקיים גדולים (שחלקם פועלים ישירות מול מגזר ניהול פיננסי). מקורות שקליים צמודים מגויסים הן מהציבור הרחב והן מלקוחות מוסדיים המשקיעים בפיקדונות בבנק, באגרות-חוב ובכתבי התחייבות נדחים (הון רובד 2) שמנפיק הבנק. הבנק מייחס חשיבות רבה לגיוס מקורות יציבים בעלי פיזור גבוה. המקורות במטבע-חוץ כוללים פיקדונות מלקוחות פרטיים ולקוחות עסקיים בארץ, תושבי חוץ, חברות ישראליות בחו"ל, REPO, הנפקת CDs, מכשירים אחרים המבוססים על-ידי ה-FDIC בארצות-הברית ומקורות נוספים. במהלך הרבעון הראשון של שנת 2024 קיבל הבנק אישור מבנק ישראל להכרה בפיקדונות מסוימים כפיקדונות תפעוליים. הכרה זו מעלה את יחס כיסוי הנזילות.

יחס כיסוי הנזילות הממוצע של הרבעון הראשון של שנת 2024 עלה לעומת יחס כיסוי הנזילות ברבעון הרביעי של שנת 2023, כתוצאה מאישור זה וכתוצאה מגידול בפיקדונות של הלקוחות הפרטיים. לאור התנודתיות בשווקים, ובפרט בשוקי המניות בארצות-הברית ובישראל, ובשוק ה-SWAP שקל-מטבע-חוץ, הבנק פעל במטרה לשמור על רמות נזילות גבוהות במטבע-חוץ.

יחס המימון היציב נטו לסוף הרבעון הראשון של שנת 2024 עומד על 129% במאוחד, כאשר הדרישה המזערית היא 100%. יחס המימון היציב נטו עלה מעט בהשוואה ליחס ליום 31 בדצמבר 2023.

3.5. סיכון ציות

סיכון הציות הוא הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית, להפסד פיננסי מהותי או לנזק תדמיתי, אשר התאגיד הבנקאי עלול לספוג כתוצאה מכך שהוא אינו מקיים את הוראות הציות כהגדרתן בהוראת ניהול בנקאי תקין 308. במסגרת סיכון הציות כלולים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 308, גם סיכונים הנובעים מתחום הוגנות הבנק כלפי לקוחותיו, ניגוד עניינים, איסור הלבנת הון ומימון טרור (לרבות אלה העוסקים בדיני המס), מתן ייעוץ ללקוח, אכיפה בניירות-ערך, הגנה על הפרטיות (למעט היבטים של טכנולוגיית המידע), הוראות החקיקה בישראל ליישום ה-FATCA וה-CRS והיבטי מיסוי רלוונטיים למוצרים או לשירותים ללקוחות או הוראות בעלות אופי דומה. תחת סיכון הציות כלול גם הסיכון להפרת סנקציות בינלאומיות ורשימות מוכרזים. הטיפול בסיכון כרוך במעקב, ניתוח ויישום הסנקציות הבינלאומיות ורשימות המוכרזים, במעקב אחר העברות כספים בינלאומיות ובמעקב אחר פתיחת חשבונות ללקוחות ופעילות בנקאית בהם. הבנק מיישם את הסנקציות בהתאם למדיניות שנקבעה. סיכון הציות כולל גם את סיכון המוניטין הנלווה לאי-הציות להוראות האמורות. במסגרת סיכון הציות נכלל גם הסיכון בקשר עם פעילות הבנק מול בנקים שמקום מושבם ברשות הפלסטינית אשר טעונה עמידה בדרישות רגולטוריות שונות, בפרט בקשר עם הלבנת הון ומניעת מימון טרור, וכרוכה במעקב אחר העברות כספים אל ומאת תושבי הרשות הפלסטינית. בתחילת שנת 2009 הפסיק הבנק את פעילותו עם בנקים וסניפים שמקום מושבם ברצועת עזה, לאחר שהממשלה הכריזה על עזה כעל ישות עוינת. במרוצת השנים, חזר הבנק ופנה לבנק ישראל ולמשרד האוצר והודיע כי נוכח הבעייתיות הכרוכה במתן שירותים בנקאיים לבנקים הפלסטיניים ברצונו להפסיק מתן שירותים קורספונדנטים לבנקים אלה. בחודש ינואר 2018 קיבל הבנק כתבי חסינות ושיפוי חתומים מהיועץ המשפטי לממשלה ומשרד האוצר (בהתאמה). כתב החסינות מגן על הבנק, נושאי משרה בו ועובדיו מפני הגשת כתב אישום בישראל בגין עבירות מסוימות בקשר עם הלבנת הון ומניעת מימון טרור ביחס לשירותים שהבנק העניק או יעניק לבנקים פלסטיניים. בהמשך לכתב החסינות, קיבל הבנק בינואר 2018 מכתב מהמפקחת על הבנקים כי לא יינקטו צעדי אכיפה בכל הנוגע לפעולות של הבנק בקשר למתן שירותי קורספונדנציה שעליהם חל כתב החסינות. בכתב השיפוי התחייבה מדינת ישראל לשפות את הבנק בגין הוצאות (חבות לפי פסק דין והוצאות משפט) בהן יישא הבנק במסגרת הליכים אזרחיים או הליכים פליליים שלא הסתיימו בהרשעה אשר ננקטו כנגד הבנק, נושא משרה בו או עובד בקשר עם מתן השירותים הקורספונדנטים בתקופת החסינות והשיפוי. התחייבויות החסינות והשיפוי הניתנות לבנק כאמור כפופות לסייגים שנקבעו בהן ולתנאים בהם על הבנק לעמוד. כתבי השיפוי והחסינות הוארכו מפעם לפעם וסכומם התעדכן. ביום 31 במרץ 2024 כתב השיפוי והחסינות הוארכו ב-90 יום בלבד עד ל-30 ביוני 2024. סכום השיפוי עודכן לבקשת הבנק ועלה ל-3 מיליארד ש"ח בגין כל הליך. הבנק נתן הודעה מוקדמת לנציגי הבנקים הפלסטיניים, כי מאחר שכתבי השיפוי והחסינות הוארכו עד ה-30 ביוני 2024, הוא יפסיק את השירותים לבנקים הפלסטיניים במועד זה. הבנק ציין שהוא עשוי לשקול מחדש את עמדתו ככל שתהינה התפתחויות, למשל ככל שיוארכו כתבי השיפוי והחסינות מעבר למועד הנ"ל. מלחמת חרבות ברזל ומצב החירום מעצימים את סיכוני הציות הנובעים ממימון טרור והלבנת הון. מערך הציות בבנק התאים את פעילותו למצב המלחמה והחירום בשורה של צעדים הממוקדים בין היתר בסיכונים העולים ממצב זה.

למידע נוסף בנושא סיכון ציות ואופן ניהולו ראה [הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2023](#).

3.6. סיכונים אחרים

לפירוט והרחבה בנושא סיכון תפעולי, סיכון משפטי, סיכון מוניטין, סיכון רגולציה וחקיקה, סיכון כלכלי, סיכון אסטרטגי, סיכון סביבתי (לרבות סיכון אקלים) וסיכון מודל ראה [דוח על הסיכונים גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 במרץ 2024 והדוח על הסיכונים גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2023](#).

4. מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים

4.1. מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על-פי עקרונות וכללי חשבונאות שעיקרם מפורט בביאור 1 לדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2023. ביישום כללי החשבונאות, משתמשת הנהלת הבנק בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים, המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות המדווחות של הבנק. יתכן, שאופן התממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים כאמור, יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים. חלק מההערכות והאומדנים כאמור, כרוכים במידה רבה של אי ודאות, והם עלולים להיות מושפעים משינויים אפשריים בעתיד. אומדנים והערכות מסוג זה, שהשינויים בהם עשויים להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות המוצגות בדוחות הכספיים, נחשבים על-ידי הבנק, כאומדנים והערכות בנושאים "קריטיים". הנהלת הבנק בדעה, כי האומדנים וההערכות שיושמו בעת עריכת הדוחות הכספיים הינם נאותים, ונעשו על-פי מיטב ידיעתה ושיקול דעתה המקצועי. ככלל אומדני ההנהלה וההנחות העיקריות ששימשו, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הקבוצה הינם עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2023.

4.2. בקורות ונהלים

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, יחתמו מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, על הצהרה על אחריותם לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי, לרבות הערכת האפקטיביות של בקורות אלו, בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם "חוק Sarbanes Oxley" שנחקק בארצות-הברית.

ההוראות של שני הסעיפים בחוק הנ"ל שולבו בהוראות הדיווח לציבור.

הוראת סעיף 302 בדבר קיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי מקוימת בבנק בתדירות רבעונית, והוראת סעיף 404 בדבר הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי מקוימת עבור סוף כל שנה, כנדרש בהוראות.

במסגרת היישום של הוראת סעיף 404, ביצע הבנק, בסיוע חברת ייעוץ ששכר, מיפוי ותיעוד של כל תהליכי הבקרה המהותיים בהתבסס על הוראות ה-SEC (רשות ניירות-ערך בארצות-הברית) ועל-פי המתודולוגיות המקובלות, תוך התבססות על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על-ידי ה-COSO 2013 Committee of Sponsoring Organization of the Treadway Commission. כמו-כן, הבנק ביצע, על-פי הדרישות, בחינה של אפקטיביות נהלי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי באמצעות בדיקה בפועל של אפקטיביות הבקורות העיקריות. הבנק מבצע עבור שנת 2024 כמדי שנה, על-פי המתודולוגיות המקובלות ובסיוע חברות ייעוץ, עדכון לתיעוד של תהליכי הבקרה המהותיים, וכן בחינת אפקטיביות של נהלי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי, באמצעות בדיקה מחודשת של הבקורות העיקריות עבור השנה השוטפת. עיקר פעילות זו, על-פי המתוכנן, יושלם במהלך המחצית השנייה של השנה.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת הבנק, בשיתוף עם מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, העריכו ליום 31 במרץ 2024 את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו הסיקו, כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הכספי בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2024 לא אירע שינוי מהותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי.

דב קוטלר
המנהל הכללי

ראובן קרופיק
יו"ר הדירקטוריון

תל-אביב, 19 במאי 2024

הצהרות בקרה פנימית על דיווח כספי

ליום 31 במרץ 2024

הצהרת המנכ"ל

אני, דב קוטלר, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2024 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

דב קוטלר
המנהל הכללי

תל-אביב, 19 במאי 2024

הצהרות בקרה פנימית על דיווח כספי

ליום 31 במרץ 2024

הצהרת החשבונאי הראשי

אני, גיא כליף, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2024 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

גיא כליף

חבר הנהלה, חשבונאי ראשי

תל-אביב, 19 במאי 2024

בנק הפועלים

תמצית דוחות כספיים
ליום 31 במרץ 2024

תוכן העניינים

102	ביאור 7	פיקדונות הציבור	79	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ
103	ביאור 8	זכויות עובדים	80	תמצית דוח רווח והפסד מאוחד
108	ביאור 9	הון, הלימות הון, מינוף ונזילות	81	תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל
114	ביאור 10	התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות	82	תמצית מאזן מאוחד
116	ביאור 11	פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון	83	תמצית דוח על השינויים בהון
124	ביאור 12	מגזרי פעילות פיקוחיים	85	תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים
136	ביאור 12א	מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה	87	ביאורים לדוחות הכספיים
139	ביאור 13	מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי	87	ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית
160	ביאור 14	נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה	88	ביאור 2 הכנסות והוצאות ריבית
163	ביאור 15	יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים	89	ביאור 3 הכנסות מימון שאינן מריבית
176	ביאור 16	השלכות מלחמת חרבות ברזל	90	ביאור 4 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
			92	ביאור 5 ניירות-ערך
			98	ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק הפועלים בע"מ וחברות בנות שלו (להלן: "הבנק"), הכולל את מאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 31 במרץ 2024 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה ישראל (2410) של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על-ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישמו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבידורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום ניהול סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחויבים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

הדגש עניין

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 10 ב.ב. בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות שהוגשו כנגד קבוצת הבנק.

זיו האפט

רואי חשבון
משרד האפט את האפט אשר התמזג
למשרד זיו האפט בשנת 2000
החל לכהן כרואי החשבון המבקרים של הבנק
משנת 1921

סומך חייקין

מכהנים כרואי החשבון המבקרים
של הבנק משנת 1998

תל-אביב, 19 במאי 2024

תמצית דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2024

במיליוני ש"ח

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2024

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		ביאור	
	2023	2024		
מבוקר	בלתי מבוקר			
32,971	7,522	8,091	2	הכנסות ריבית
(16,886)	(3,485)	(4,277)	2	הוצאות ריבית
16,085	4,037	3,814		הכנסות ריבית, נטו
1,879	185	(14)	13,6	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
14,206	3,852	3,828		הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית				
1,267	340	272	3	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
3,892	968	970		עמלות
138	14	34		הכנסות אחרות
5,297	1,322	1,276		סך-כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות				
4,492	1,248	1,099		משכורות והוצאות נלוות
1,529	356	391		אחזקה ופחת בניינים וציוד
2,210	490	543		הוצאות אחרות
8,231	2,094	2,033		סך-כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
11,272	3,080	3,071		רווח לפני מסים
3,930	1,089	1,157		הפרשה למסים על הרווח
7,342	1,991	1,914		רווח לאחר מסים
18	17	24		חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
רווח (הפסד) נקי				
7,360	2,008	1,938		לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-		הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
7,360	2,008	1,938		המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח למניה רגילה בשקלים חדשים				
רווח בסיסי				
5.50	1.50	1.45		רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח מדולל				
5.50	1.50	1.45		רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

גיא כליף
חבר הנהלה,
חשבונאי ראשי

דב קוטלר
המנהל הכללי

ראובן קרופיק
יו"ר הדירקטוריון

תל-אביב, 19 במאי 2024

תמצית דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2024

במיליוני ש"ח

תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2024

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2023	2024	
מבוקר	בלתי מבוקר		ביאור
7,360	2,008	1,938	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	הפסד (רווח) נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
7,360	2,008	1,938	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
			רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים:
1,291	176	4	התאמות נטו, בגין אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן
194	19	42	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים*
1,485	195	46	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים
(499)	(69)	(17)	השפעת המס המתייחס
986	126	29	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לאחר מסים
-	-	-	בניכוי הפסד (רווח) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
986	126	29	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מסים
8,346	2,134	1,967	הרווח (ההפסד) הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	ההפסד (הרווח) הכולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
8,346	2,134	1,967	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

* בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף התקופה והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2024

במיליוני ש"ח

תמצית מאזן מאוחד

ליום 31 במרץ 2024

31 בדצמבר	31 במרץ			
2023	2023	2024		
מבוקר	בלתי מבוקר		ביאור	
נכסים				
107,730	95,918	97,901		מזומנים ופיקדונות בבנקים
127,122	137,338	119,486	5	ניירות-ערך ⁽¹⁾⁽²⁾
4,723	2,017	2,410		ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
414,375	400,007	418,188		אשראי לציבור
(6,994)	(5,608)	(6,902)		הפרשה להפסדי אשראי
407,381	394,399	411,286	13,6	אשראי לציבור, נטו
3,175	2,599	2,679		אשראי לממשלות
1,527	1,245	1,556		השקעות בחברות כלולות
3,672	3,532	3,656		בניינים וציוד
25,229	23,705	20,913	11	נכסים בגין מכשירים נגזרים
5,971	5,912	6,006		נכסים אחרים ⁽¹⁾
686,530	666,665	665,893		סך-כל הנכסים
התחייבויות והון				
554,595	528,897	539,902	7	פיקדונות הציבור
9,085	9,284	13,011		פיקדונות מבנקים
2,436	2,734	2,442		פיקדונות הממשלה
6,279	15,009	1,436		ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
21,800	26,417	20,775		אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
24,240	21,045	19,505	11	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
15,665	15,163	14,774		התחייבויות אחרות (מזה: 940; 1,011; 956 בהתאמה, הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי חוץ-מאזניים) ⁽¹⁾
634,100	618,549	611,845		סך-כל ההתחייבויות
52,430	48,115	54,048	9	הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק
-	1	-		זכויות שאינן מקנות שליטה
52,430	48,116	54,048		סך-כל ההון
686,530	666,665	665,893		סך-כל ההתחייבויות וההון

(1) לגבי סכומים הנמדדים בשווי הוגן, ראה [ביאור 15.ב.](#)

(2) לפרטים בדבר ניירות-ערך ששועבדו למלווים ראה [ביאור 5.](#)

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2024

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

תמצית דוח על השינויים בהון לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2024

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2024							
הון מניות ופרמיה*	קרנות הון מהטבה בשל עסקות משלום מבוסס מניות	סך הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך-הכל הון
8,225	16	8,241	(2,086)	46,275	52,430	-	52,430
-	-	-	-	1,938	1,938	-	1,938
-	-	-	-	(352)	(352)	-	(352)
התאמות ושינויים הנובעים מ:							
-	3	3	-	-	3	-	3
-	-	-	29	-	29	-	29
8,225	19	8,244	(2,057)	47,861	54,048	-	54,048

* בניכוי 95,142 יתרת מניות באוצר.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023							
הון מניות ופרמיה*	קרנות הון מהטבה בשל עסקות משלום מבוסס מניות	סך הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך-הכל הון
8,212	16	8,228	(3,072)	41,346	46,502	1	46,503
-	-	-	-	2,008	2,008	-	2,008
-	-	-	-	(525)	(525)	-	(525)
התאמות ושינויים הנובעים מ:							
-	4	4	-	-	4	-	4
1	(1)	-	-	-	-	-	-
-	-	-	126	-	126	-	126
8,213	19	8,232	(2,946)	42,829	48,115	1	48,116

* בניכוי 517,518 יתרת מניות באוצר.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2024

מבוקר
במיליוני ש"ח

תמצית דוח על השינויים בהון לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2024 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023							
סך-הכל הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	עודפים	רווח כולל אחר מצטבר	סך הון וקרנות הון	קרנות הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	הון מניות ופרמיה*
46,503	1	46,502	41,346	(3,072)	8,228	16	8,212
7,360	-	7,360	7,360	-	-	-	-
(2,432)	(1)	(2,431)	(2,431)	-	-	-	-
התאמות ושינויים הנובעים מ:							
13	-	13	-	-	13	13	-
-	-	-	-	-	-	(13)	13
986	-	986	-	986	-	-	-
52,430	-	52,430	46,275	(2,086)	8,241	16	8,225

* בניכוי 109,893 יתרת מניות באוצר.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2024

במיליוני ש"ח

תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2024

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ	
	2023	2024
מבוקר	בלתי מבוקר	
7,360	2,008	1,938
תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) שוטפת		
		רווח נקי לתקופה
		1,938
התאמות הדרושות כדי להציג את תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת		
(18)	(17)	(24)
		חלקו של הבנק בהפסדים (ברוחים) של חברות כלולות
802	170	200
		פחת על בניינים וציוד (לרבות ירידת-ערך)
1,879	185	(14)
		הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
594	79	216
		הפסד (רווח) ממכירת ומירידת-ערך של אגרות-חוב זמינות למכירה
(25)	(2)	22
		הפסד (רווח) שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב למסחר
(313)	(107)	(135)
		הפסד (רווח) שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של מניות שאינן למסחר
(71)	-	(14)
		רווח ממימוש בניינים וציוד
13	4	3
		שינוי בהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות*
70	42	28
		שינוי בהתחייבויות, נטו, בגין זכויות עובדים
(511)	(33)	(4)
		מסים נדחים, נטו
30	4	3
		דיבידנדים שהתקבלו מחברות כלולות
-	(472)	(327)
		התאמות בגין הפרשי שער
(4,414)	(2,026)	(973)
		הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון
שינוי נטו בנכסים שוטפים		
(3,397)	(1,873)	4,316
		נכסים בגין מכשירים נגזרים
(9,058)	(5,935)	(5,702)
		ניירות-ערך למסחר
472	308	(40)
		נכסים אחרים
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות		
5,197	2,001	(4,735)
		התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
953	499	(1,221)
		התחייבויות אחרות*
(437)	(5,165)	(6,463)
		מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) שוטפת

* סווג מחדש.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2024

במיליוני ש"ח

תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2024 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2023	2023	2024	
מבוקר	בלתי מבוקר		
תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) השקעה			
90	(645)	22	פיקדונות בבנקים
(17,835)	(5,119)	(4,434)	אשראי לציבור ⁽¹⁾
(1,024)	(443)	495	אשראי לממשלות
(3,825)	(1,119)	2,313	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
(5,314)	(2,116)	-	רכישת אגרות-חוב מוחזקות לפדיון
183	-	744	תמורה מפדיון אגרות-חוב מוחזקות לפדיון
(66,959)	(27,786)	(15,197)	רכישת אגרות-חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
44,362	7,893	16,632	תמורה ממכירת אגרות-חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
23,773	3,002	4,641	תמורה מפדיון אגרות-חוב זמינות למכירה
(315)	-	-	רכישת תיקי אשראי
942	36	-	תמורה ממכירת תיקי אשראי
(341)	(34)	(11)	השקעה בחברות כלולות
(970)	(186)	(187)	רכישת בניינים וציוד
86	3	17	תמורה מממוש בניינים וציוד
(27,147)	(26,514)	5,035	מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) השקעה
תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) מימון			
390	588	3,926	פיקדונות מבנקים
17,918	(6,823)	(6,686)	פיקדונות מהציבור
(826)	(528)	6	פיקדונות מהממשלה
(7,598)	1,132	(4,843)	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
384	-	-	הנפקת אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
(5,873)	(789)	(1,111)	פדיון ורכישת אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
(2,431)	(525)	-	דיבידנד ששולם לבעלי-מניות הבנק
(1)	-	-	דיבידנד לבעלי זכויות המיעוט
1,963	(6,945)	(8,708)	מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) מימון
(25,621)	(38,624)	(10,136)	גידול (קיסון) במזומנים
132,735	132,735	107,114	יתרת מזומנים לתחילת התקופה
-	472	327	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים
107,114	94,583	97,305	יתרת מזומנים לסוף התקופה
ריבית ומסים ששולמו ו/או התקבלו ודיבידנדים שהתקבלו			
26,253	6,110	4,960	ריבית שהתקבלה
(14,483)	(2,362)	(3,927)	ריבית ששולמה
56	6	4	דיבידנדים שהתקבלו
(3,814)	(1,362)	(2,534)	מסים על הכנסה ששולמו
291	285	-	מסים על הכנסה שהתקבלו

(1) כולל פעילות שוטפת של רכישת ניכיון חייבים.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית

א. כללי

תמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2024 נערכה בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. הוראות אלו מבוססות בעיקרן על כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית. כללי החשבונאות שלפיהם נערכה תמצית דוחות כספיים אלה יושמו בעקביות לכללים שלפיהם נערכו הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2023, למעט המפורט בסעיף ג' להלן.

תמצית הדוחות הכספיים אינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות הכספיים השנתיים לעיל ויש לעיין בדוחות אלה ביחד עם הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2023 והביאורים הנלווים להם.

תמצית הדוחות הכספיים אושרה לפרסום על-ידי דירקטוריון הבנק ביום 19 במאי 2024.

ב. שימוש באומדנים

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים, משתמשת הנהלת הבנק בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים, המשפיעים על יישום המדיניות, על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות המדווחות של הבנק. יתכן, שאופן התממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים כאמור, יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים.

שיקול הדעת והאומדנים של ההנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הבנק וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי ודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2023.

האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף, שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה עודכנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

חוזר בנושא שינויים בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים

ביום 19 באוקטובר 2023 פורסם חוזר לעדכון הוראות הדיווח לציבור לפיו נדרשים ליישם את הנחיות ASU 2022-02 שמשנה את הטיפול החשבונאי בחובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי. במסגרת החוזר בוטל המונח "חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי" ובכלל זה בוטלה הדרישה לבחינה האם הבנק העניק ויתור לצורך קביעת סיווג זה, והוחלף במונח "שינויים בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים". בהתאם לחוזר נדרש לתת גילוי לשינוי בתנאי חוב, הכולל ויתור על קרן, הפחתת שיעור ריבית, או הארכת תקופה שאינה גורמת לדחייה זניחה בתשלומים של כל לווה בקשיים פיננסיים. כמו-כן, נוספה דרישת גילוי של מחיקות ברוטו לפי שנת העמדת האשראי.

הבנק מיישם את הכללים החדשים החל מיום 1 בינואר 2024. הגילויים החדשים בהתייחס ללווים בקשיים פיננסיים, בהתאם לחוזר, מוצגים בתקופה השוטפת, כאשר הבנק אימץ את ההקלה הקיימת בהוראות המעבר לפיה יתרת החובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים עד ליום 31 בדצמבר 2023 הינה לפי יתרת החובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי עד למועד זה.

הגילויים בביאור 13 להלן עודכנו למתכונת הגילוי החדשה. נתונים השוואתיים לא הוצגו מחדש. לחוזר אין השפעה מהותית מעבר לעדכון דרישות גילוי כאמור לעיל.

ד. חקיקה בעניין תשלום מיוחד על בנקים

ביום 13 במרץ 2024, כחלק מחוק התכנית המאזנת (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 2024) התשפ"ד-2024, עבר בכנסת חוק תשלום מיוחד לשם השגת יעדי התקציב (הוראת שעה - חרבות ברזל), התשפ"ד-2024, לפיו בנק שאינו בעל היקף פעילות קטן (בנק ששווי נכסיו 5% ומעלה משווי הנכסים של כלל הבנקים בישראל) (להלן "בנק משלם") ישלם לאוצר המדינה לגבי התקופה שמיום 1 באפריל 2024 ועד ליום 31 בדצמבר 2025 (להלן "התקופה הקובעת") תשלום שנתי בסכום השווה ל-6% (בשנת 2024 - 4.5% בגין חלקיות התקופה) מהרווח שהפיק על פעילותו בישראל (להלן "סכום התשלום השנתי"). יצוין כי תשלום זה אינו מהווה הוצאה מוכרת לצרכי מס.

אם עלה סכום התשלום השנתי של כלל הבנקים המשלמים על סכום של 1.2 מיליארד ש"ח לגבי שנת 2024 או על סכום של 1.3 מיליארד ש"ח לגבי שנת 2025, יוחזר לבנק משלם ההפרש שבין סכום התשלום השנתי של כלל הבנקים המשלמים ובין הסכום המרבי לשנת 2024 או לשנת 2025, לפי העניין, כשהוא מוכפל בחלק היחסי של הבנק המשלם האמור מהתשלום השנתי של כלל הבנקים המשלמים.

בנוסף לאמור לעיל, כחלק מהדיונים שהתקיימו עם המחוקק בקשר לתשלום המיוחד, סוכם כי הבנקים יתרמו סכום מצרפי של כ-100 מיליון ש"ח להקמת קרן סיוע (עבור אוכלוסיות מסוימות שנפגעו בשל המלחמה). חלק קבוצת הבנק בתרומה הינו כ-29 מיליון ש"ח שנכללו כהוצאה בתמצית דוחות כספיים אלו.

בנוסף, שיעור המס (לעניין מס רווח ומס שכר) שישלם בנק משלם על פעילותו בישראל בשנת 2025 יהיה 17% מהשכר ששילם והרווח שהפיק. במקביל, ביום 28 בפברואר 2024 פורסם צו מס ערך מוסף (שיעור המס על עסקה ועל יבוא טובין) (תיקון), התשפ"ד-2024, לפיו החל מיום 1 בינואר 2025 יועלה שיעור מס ערך מוסף ל-18%. בהתאמה, ביום 14 באפריל 2024 פורסם צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון), התשפ"ד-2024 לפיו יבוצע עדכון שיעור מס השכר ומס הרווח שישולם על פעילות בישראל של מוסד כספי בהתאמה לעליית שיעור המע"מ משנת 2025. תיקון זה יחול על בנק משלם החל משנת 2026 ואילך. השפעת העדכון בשיעור מס השכר והרווח תקבל ביטוי בדוחות הרבעון השני של שנת 2024.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 2 הכנסות והוצאות ריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2023	2024	
א. הכנסות ריבית*		
5,744	6,033	מאשראי לציבור**
23	42	מאשראי לממשלות
130	218	מפיקדונות בבנקים
705	638	מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים
16	43	מניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
904	1,117	מאגרות-חוב
7,522	8,091	סך-כל הכנסות ריבית
ב. הוצאות ריבית*		
(2,905)	(3,985)	על פיקדונות הציבור
(43)	(31)	על פיקדונות הממשלה
(31)	(78)	על פיקדונות מבנקים
(191)	(44)	על ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
(311)	(132)	על אגרות-חוב וכתבי התחייבויות נדחים
(4)	(7)	על התחייבויות אחרות
(3,485)	(4,277)	סך-כל הוצאות ריבית
4,037	3,814	סך הכנסות ריבית, נטו
ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות ריבית***		
42	54	הכנסות ריבית
(13)	(20)	הוצאות ריבית
ד. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות-חוב		
62	106	מוחזקות לפדיון
692	834	זמינות למכירה
150	177	למסחר
904	1,117	סך-הכל כלול בהכנסות ריבית

* כולל השפעת יחסי גידור.

** מוצג בניכוי הטבות ללקוחות שהוענקו בעקבות המלחמה, בסך של כ-53 מיליוני ש"ח לרבעון הראשון לשנת 2024.

*** פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיפי משנה א ו-ב.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 3 הכנסות מימון שאינן מריבית

א. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן פעילויות שאינן למטרות מסחר

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2023	2024	
1. מפעילות במכשירים נגזרים		
1,483	822	סך-הכל מפעילות במכשירים נגזרים ⁽¹⁾
2. מהשקעה באגרות-חוב		
101	134	רווחים ממכירת אגרות-חוב זמינות למכירה
(180)	(350)	הפסדים ממכירת אגרות-חוב זמינות למכירה ⁽²⁾
(79)	(216)	סך-הכל מהשקעה באגרות-חוב
(1,334)	(592)	3. הפרשי שער, נטו
4. רווחים (הפסדים) מהשקעה במניות		
107	135	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות שאינן למסחר, נטו ⁽³⁾⁽⁴⁾
6	4	דיבידנד ממניות שאינן למסחר
113	139	סך-הכל מהשקעה במניות
(40)	68	5. אחר*
143	221	סך-הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר

* לרבות רווח בגין רכישה עצמית של אגרות-חוב, ובניכוי הטבות ללקוחות שהוענקו בעקבות המלחמה, בסך של כ-5 מיליוני ש"ח.

(1) מכשירים נגזרים מהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(2) לרבות הפרשות לירידת-ערך בסך של כ-46 מיליוני ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2024 (לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2023: כ-12 מיליוני ש"ח).

(3) לרבות הפרשות לירידת-ערך בסך של כ-12 מיליוני ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2024 (לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2023: כ-14 מיליוני ש"ח).

(4) לרבות רווחים והפסדים ממדידה לפי שווי הוגן של מניות שמתקיים לגביהן שווי הוגן זמין וכן התאמות מעלה או מטה של מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 3 הכנסות מימון שאינן מריבית (המשך)

ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר*

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2023	2024	
195	73	הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים למסחר
2	(22)	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב למסחר, נטו ⁽¹⁾
197	51	סך-הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר**
340	272	סך-הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
פירוט על הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר, לפי חשיפת סיכון:		
(27)	(92)	חשיפת ריבית
216	128	חשיפת מטבע-חוזף
8	15	חשיפה למניות
197	51	סך-הכל

* כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.

** להכנסות ריבית מהשקעה באגרות-חוב למסחר ראה [ביאור 2](#).

(1) מזה: חלק הרווחים (ההפסדים) הקשורים לאגרות-חוב למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בסך של כ-19 מיליוני ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2024 (לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2023: 6) מיליוני ש"ח).

ביאור 4 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת מס

1. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2024 ו-2023

רווח (הפסד) כולל אחר	רווח (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
		סך-הכל	התאמות בגין אקטואריות	התאמות בגין זמינות למכירה הטבות לעובדים	
(2,086)	-	(2,086)	(1,087)	(999)	יתרה ליום 1 בינואר 2024
29	-	29	28	1	שינוי נטו במהלך התקופה
(2,057)	-	(2,057)	(1,059)	(998)	יתרה ליום 31 במרץ 2024
(3,072)	-	(3,072)	(1,215)	(1,857)	יתרה ליום 1 בינואר 2023
126	-	126	12	114	שינוי נטו במהלך התקופה
(2,946)	-	(2,946)	(1,203)	(1,743)	יתרה ליום 31 במרץ 2023

2. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר בשנת 2023

רווח (הפסד) כולל אחר	רווח (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
		סך-הכל	התאמות בגין אקטואריות	התאמות בגין זמינות למכירה הטבות לעובדים	
(3,072)	-	(3,072)	(1,215)	(1,857)	יתרה ליום 1 בינואר 2023
986	-	986	128	858	שינוי נטו במהלך השנה
(2,086)	-	(2,086)	(1,087)	(999)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

במיליוני ש"ח

ביאור 4 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס
1. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ בשנת 2024 ובשנת 2023

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
31 במרץ 2023			31 במרץ 2024		
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
בלתי מבוקר					
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן					
62	(35)	97	(132)	80	(212)
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן					
52	(27)	79	133	(83)	216
רווחים (הפסדים) בגין אגרות-חוב זמינות למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾					
114	(62)	176	1	(3)	4
שינוי נטו במהלך התקופה					
הטבות לעובדים					
(12)	5	(17)	9	(4)	13
רווח (הפסד) אקטוארי נטו במהלך התקופה*					
24	(12)	36	19	(10)	29
רווחים (הפסדים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾					
12	(7)	19	28	(14)	42
שינוי נטו במהלך התקופה					
126	(69)	195	29	(17)	46
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה					

* בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף התקופה.

(1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. פירוט נוסף ראה [בביאור 3](#).

(2) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות אחרות.

2. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לשנת 2023

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023		
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
מבוקר		
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה		
התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן		
466	(231)	697
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן		
392	(202)	594
רווחים (הפסדים) בגין אגרות-חוב זמינות למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾		
858	(433)	1,291
שינוי נטו במהלך השנה		
הטבות לעובדים		
44	(23)	67
רווח (הפסד) אקטוארי נטו במהלך השנה*		
84	(43)	127
רווחים (הפסדים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾		
128	(66)	194
שינוי נטו במהלך השנה		
986	(499)	1,485
סך-הכל השינוי נטו במהלך השנה		

* בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף התקופה והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

(1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. פירוט נוסף ראה [בביאור 3](#).

(2) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות אחרות.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 5 ניירות-ערך

ליום 31 במרץ 2024					
שווי הוגן*	הפסדים מצטברים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים מצטברים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	עלות מופחתת	הערך במאזן
(1) אגרות-חוב המוחזקות לפדיון					
אגרות-חוב ומלוות					
12,331	(493)	-	-	12,824	12,824
של ממשלת ישראל					
1,683	(243)	-	-	1,926	1,926
של ממשלות זרות					
422	-	28	(12)	406	394
של מוסדות פיננסיים בישראל					
14,436	(736)	28	(12)	15,156	15,144
סך-כל אגרות-החוב המוחזקות לפדיון					
(2) אגרות-חוב זמינות למכירה					
אגרות-חוב ומלוות					
53,109	(1,183)	38	-	54,254	53,109
של ממשלת ישראל					
19,622	(220)	68	-	19,774	19,622
של ממשלות זרות					
18	-	-	-	18	18
של מוסדות פיננסיים בישראל					
8,626	(38)	109	-	8,555	8,626
של מוסדות פיננסיים זרים					
1,945	(1)	35	-	1,911	1,945
של אחרים זרים					
83,320	(1,442) ⁽¹⁾	(1)250	-	84,512	83,320
סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה					
(3) השקעות במניות שאינן למסחר					
4,697	(272) ⁽²⁾	(2)450	-	4,519	4,697
מניות שאינן למסחר					
2,925	(263)	198	-	2,990	2,925
מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין ⁽³⁾					
102,453	(2,450)	728	(12)	104,187	103,161
סך-הכל ניירות הערך שאינן למסחר					

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.

(1) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.

(2) נזקפו לדוח רווח והפסד.

(3) מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין - מוצגות לפי עלות בניכוי ירידת-ערך מותאמת, מעלה או מטה, למחירים נצפים בעסקות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק, לפירוט נוסף ראה [ביאור 1.15](#).

הערות:

א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2](#) וביאור 3.

ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 5 ניירות-ערך (המשך)

ליום 31 במרץ 2024					
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים מצטברים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים מצטברים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
16,014	16,106	-	5	(97)	16,014
235	235	-	-	-	235
64	63	-	1	-	64
12	12	-	-	-	12
16,325	16,416	-	(1)6	(1)97	**16,325
119,486	120,603	(12)	734	(2,547)	118,778

(4) ניירות-ערך למסחר

אגרות-חוב ומלוות

של ממשלת ישראל	16,014	-	5	(97)	16,014
של ממשלות זרות	235	-	-	-	235
של מוסדות פיננסיים זרים	64	-	1	-	64
של אחרים זרים	12	-	-	-	12
סך-כל ניירות הערך למסחר	16,325	-	(1)6	(1)97	**16,325
סך-כל ניירות הערך ⁽²⁾⁽³⁾	119,486	(12)	734	(2,547)	118,778

סך-הכל	פחות מ-12 חודשים		שווי הוגן	12 חודשים ומעלה	
	0-20%	20-40%		0-20%	20-40%
סך-הכל	0-20%	20-40%	שווי הוגן	0-20%	20-40%

(5) שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך של אגרות-חוב זמינות למכירה הנמצאות בפוזיציות הפסד שטרם מומשו, ללא הפסדי אשראי

אגרות-חוב ומלוות

של ממשלת ישראל	16,956	(220)	-	(220)	(963)
של ממשלות זרות	6,051	(76)	-	(76)	(144)
של מוסדות פיננסיים זרים	1,560	(27)	-	(27)	(11)
של אחרים זרים	75	(1)	-	(1)	-
סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה	24,642	(324)	-	(324)	(1,118)

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
** מזה: ניירות-ערך בסך 3,049 מיליוני ש"ח שסווגו כניירות-ערך למסחר משום שהבנק בחר למדוד אותם בהתאם לחלופת השווי ההוגן, למרות שהם לא נרכשו למטרות מסחר.

(1) נזקפו לדוח רווח והפסד.

(2) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-16.2 מיליארד ש"ח ששועבדו למלווים.

(3) ניירות-ערך שהושאלו בסך של כ-863 מיליוני ש"ח מוצגים במסגרת סעיף אשראי לציבור.

הערות:

- לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2 וביאור 3](#).
- ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 5 ניירות-ערך (המשך)

ליום 31 במרץ 2023					
שווי הוגן*	הפסדים מצטברים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים מצטברים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	עלות מופחתת	הערך במאזן
(1) אגרות-חוב המוחזקות לפדיון					
אגרות-חוב ומלוות					
9,683	(495)	-	-	10,178	10,178
של ממשלת ישראל					
1,681	(180)	-	-	1,861	1,861
של ממשלות זרות					
320	-	19	(15)	316	301
של מוסדות פיננסיים בישראל					
11,684	(675)	19	(15)	12,355	12,340
סך-כל אגרות-חוב המוחזקות לפדיון					
(2) אגרות-חוב זמינות למכירה					
אגרות-חוב ומלוות					
66,943	(1,613)	17	-	68,539	66,943
של ממשלת ישראל					
25,420	(691)	54	-	26,057	25,420
של ממשלות זרות					
8,467	(97)	34	-	8,530	8,467
של מוסדות פיננסיים זרים					
3,176	(6)	43	-	3,139	3,176
של אחרים זרים					
104,006	(2,407) ⁽¹⁾	148 ⁽¹⁾	-	106,265	104,006
סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה					
(3) השקעות במניות שאינן למסחר					
3,957	(251)** ⁽²⁾	359** ⁽²⁾	-	3,849**	3,957
מניות שאינן למסחר					
2,455	(211)**	213**	-	2,453**	2,455
מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין ⁽³⁾					
119,647	(3,333)	526	(15)	122,469	120,303
סך-הכל ניירות הערך שאינם למסחר					

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.

** סווג מחדש על מנת לשקף את סכומי הרווחים או ההפסדים שטרם מומשו במצטבר.

(1) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.

(2) נזקפו לדוח רווח והפסד.

(3) מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין - מוצגות לפי עלות בניכוי ירידת-ערך מותאמת, מעלה או מטה, למחירים נציפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק. לפירוט נוסף ראה [ביאור 15.ג.](#)

הערות:

א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2](#) וביאור 3.

ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 5 ניירות-ערך (המשך)

ליום 31 במרץ 2023					
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות- עלות)	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים מצטברים שטרם מומשו לשווי הוגן	הפסדים מצטברים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(4) ניירות-ערך למסחר					
אגרות-חוב ומלוות					
12,901	12,942	-	7	(48)	12,901
2,137	2,084	-	53	-	2,137
1,370	1,407	-	3	(40)	1,370
627	650	-	6	(29)	627
17,035	17,083	-	⁽¹⁾ 69	⁽¹⁾ (117)	17,035
136,682	139,552	(15)	595	(3,450)	137,338
סך-כל ניירות הערך למסחר					
סך-כל ניירות הערך ⁽²⁾⁽³⁾					

פחות מ-12 חודשים		12 חודשים ומעלה	
שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו
	0-20%		20-40%
סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל

**(5) שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו,
לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך,
של אגרות-חוב זמינות למכירה
הנמצאות בפוזיציות הפסד שטרם
מומש, ללא הפסדי אשראי**

אגרות-חוב ומלוות							
53,552	(782)	-	9,952	(831)	-	(831)	של ממשלת ישראל
7,735	(112)	-	7,878	(579)	-	(579)	של ממשלות זרות
3,915	(68)	-	899	(29)	-	(29)	של מוסדות פיננסיים זרים
366	(2)	-	307	(4)	-	(4)	של אחרים זרים
סך-כל אגרות-חוב ומלוות							
65,568	(964)	-	19,036	(1,443)	-	(1,443)	זמינים למכירה

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
(1) נזקפו לדוח רווח והפסד.
(2) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-26.4 מיליארד ש"ח ששועבדו למלווים.
(3) ניירות-ערך שהושאלו בסך של כ-1,614 מיליוני ש"ח מוצגים במסגרת סעיף אשראי לציבור.

הערות:

א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2 וביאור 3](#).
ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

ביאור 5 ניירות-ערך (המשך)

מבוקר
במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2023					
שווי הוגן*	הפסדים מצטברים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים מצטברים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	עלות מופחתת	הערך במאזן
(1) אגרות-חוב המוחזקות לפדיון					
אגרות-חוב ומלוות					
13,025	(415)	-	-	13,440	13,440
של ממשלת ישראל					
1,683	(209)	-	-	1,892	1,892
של ממשלות זרות					
422	-	18	(14)	418	404
של מוסדות פיננסיים בישראל					
15,130	(624)	18	(14)	15,750	15,736
סך-כל אגרות-חוב המוחזקות לפדיון					
שווי הוגן*	רווח כולל אחר מצטבר הפסדים	רווחים	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	עלות מופחתת	הערך במאזן
(2) אגרות-חוב זמינות למכירה					
אגרות-חוב ומלוות					
54,766	(1,371)	143	-	55,994	54,766
של ממשלת ישראל					
22,134	(263)	168	-	22,229	22,134
של ממשלות זרות					
54	-	-	-	54	54
של מוסדות פיננסיים בישראל					
9,023	(35)	94	-	8,964	9,023
של מוסדות פיננסיים זרים					
3,264	(2)	59	-	3,207	3,264
של אחרים					
89,241	(1,671) ⁽¹⁾	464 ⁽¹⁾	-	90,448	89,241
סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה					
שווי הוגן*	הפסדים מצטברים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים מצטברים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	עלות מופחתת (במניות-עלות)	הערך במאזן
(3) השקעות במניות שאינן למסחר					
4,433	(323) ⁽²⁾	396 ⁽²⁾	-	4,360	4,433
מניות שאינן למסחר					
2,861	(278)	196	-	2,943	2,861
מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין ⁽³⁾					
108,804	(2,618)	878	(14)	110,558	109,410
סך-הכל ניירות הערך שאינן למסחר					

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.

(1) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.

(2) נזקפו לדוח רווח והפסד.

(3) מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין - מוצגות לפי עלות בניכוי ירידת-ערך מותאמת, מעלה או מטה, למחירים נצפים בעסקות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק. לפירוט נוסף ראה [ביאור 1.15](#).

הערות:

א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2](#) וביאור 3.

ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

ביאור 5 ניירות-ערך (המשך)

מבוקר
במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2023					
שווי הוגן*	הפסדים מצטברים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים מצטברים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	עלות מופחתת (במניות-עלות)	הערך במאזן
16,097	(73)	44	-	16,126	16,097
1,615	-	4	-	1,611	1,615
**17,712	⁽¹⁾ (73)	⁽¹⁾ 48	-	17,737	17,712
126,516	(2,691)	926	(14)	128,295	127,122 ⁽²⁾⁽³⁾

(4) ניירות-ערך למסחר

אגרות-חוב ומלוות

של ממשלת ישראל	16,097				
של ממשלות זרות	1,615				
סך-כל ניירות הערך למסחר	17,712				
סך-כל ניירות הערך ⁽²⁾⁽³⁾	127,122				

12 חודשים ומעלה		פחות מ-12 חודשים	
סך-הכל	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	סך-הכל
	20-40%	0-20%	
			סך-הכל
			הפסדים שטרם מומשו
			שווי הוגן
			20-40%
			0-20%

(5) שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של אגרות-חוב זמינות למכירה הנמצאות בפוזיציות הפסד שטרם מומש, ללא הפסדי אשראי

אגרות-חוב ומלוות

של ממשלת ישראל	24,141	(464)	-	(464)	16,398	(907)	-	(907)
של ממשלות זרות	3,302	(47)	-	(47)	3,269	(216)	-	(216)
של מוסדות פיננסיים זרים	884	(16)	-	(16)	1,349	(19)	-	(19)
של אחרים זרים	157	(1)	-	(1)	171	(1)	-	(1)
סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה	28,484	(528)	-	(528)	21,187	(1,143)	-	(1,143)

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
** מזה: ניירות-ערך בסך 522 מיליוני ש"ח שסווגו כניירות-ערך למסחר משום שהבנק בחר למדוד אותם בהתאם לחלופת השווי הוגן, למרות שהם לא נרכשו למטרות מסחר.

- (1) נזקפו לדוח רווח והפסד.
- (2) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-18.9 מיליארד ש"ח ששועבדו למלווים.
- (3) ניירות-ערך שהושאלו בסך של כ-909 מיליוני ש"ח מוצגים במסגרת סעיף אשראי לציבור.

הערות:

- א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2](#) ו**ביאור 3**.
- ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

1. חובות, אגרות-חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי

ליום 31 במרץ 2024						
סך-הכל	בנקים, ממשלות ואגרות-חוב	אשראי לציבור			מסחרי*	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור		
321,028	99,063	221,965	-	-	221,965	יתרת חוב רשומה
						חובות שנבדקו על בסיס פרטני
211,367	15,144	196,223	35,086	132,339	28,798	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
532,395	114,207	418,188	35,086	132,339	250,763	סך-הכל ⁽¹⁾
						(1) מזה:
3,936	-	3,936	231	795	2,910	חובות לא צוברים
214	-	214	53	-	161	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
4,737	-	4,737	346	-	4,391	חובות בעייתיים אחרים
8,887	-	8,887	630	795	7,462	סך-הכל חובות בעייתיים
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות
4,582	24	4,558	-	-	4,558	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
2,356	12	2,344	1,135	542	667	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
6,938	36	6,902	1,135	542	5,225	סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾
1,113	-	1,113	127	70	916	(2) מזה: הפרשה בגין חובות לא צוברים
598	-	598	65	-	533	מזה: הפרשה בגין חובות בעייתיים אחרים

* יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיוור בסך של כ-118 מיליון ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

1. חובות, אגרות-חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ליום 31 במרץ 2023						
סך-הכל	בנקים, ממשלות ואגרות-חוב	אשראי לציבור			מסחרי*	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור		
						יתרת חוב רשומה
329,153	120,278	208,875	-	-	208,875	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
203,472	12,340	191,132	34,879	129,133	27,120	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
532,625	132,618	400,007	34,879	129,133	235,995	סך-הכל ⁽¹⁾
						(1) מזה:
3,388	-	3,388	232	661	2,495	חובות לא צוברים
140	-	140	48	-	92	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
3,227	-	3,227	402	-	2,825	חובות בעייתיים אחרים
6,755	-	6,755	682	661	5,412	סך-הכל חובות בעייתיים
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות
3,690	30	3,660	-	-	3,660	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
1,963	15	1,948	931	503	514	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
5,653	45	5,608	931	503	4,174	סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾
823	-	823	110	52	661	(2) מזה: הפרשה בגין חובות לא צוברים
347	-	347	65	-	282	מזה: הפרשה בגין חובות בעייתיים אחרים

* יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיוור בסך של כ-35 מיליון ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

1. חובות, אגרות-חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2023						
סך-הכל	בנקים, ממשלות ואגרות-חוב	אשראי לציבור			מסחרי*	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור		
						יתרת חוב רשומה
326,154	106,933	219,221	-	-	219,221	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
210,890	15,736	195,154	34,684	131,563	28,907	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
537,044	122,669	414,375	34,684	131,563	248,128	סך-הכל ⁽¹⁾
						(1) מזה:
4,012	-	4,012	222	755	3,035	חובות לא צוברים
297	-	297	87	-	210	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
4,081	-	4,081	380	-	3,701	חובות בעייתיים אחרים
8,390	-	8,390	689	755	6,946	סך-הכל חובות בעייתיים
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות
4,683	25	4,658	-	-	4,658	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
2,350	14	2,336	1,080	593	663	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
7,033	39	6,994	1,080	593	5,321	סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾
1,130	-	1,130	140	66	924	(2) מזה: הפרשה בגין חובות לא צוברים
529	-	529	81	-	448	מזה: הפרשה בגין חובות בעייתיים אחרים

* יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיוור בסך של כ-87 מיליון ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

במיליוני ש"ח

ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2024						
סך-הכל	בנקים, ממשלות ואגרות-חוב	אשראי לציבור				מסחרי
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
7,989	44	7,945	1,112	628	6,205	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה (מבוקר)
(14)	(1)	(13)	148	(44)	(117)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(276)	-	(276)	(181)	-	(95)	מחיקות חשבונאיות
179	-	179	91	-	88	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(97)	-	(97)	(90)	-	(7)	מחיקות חשבונאיות, נטו
7,878	43	7,835	1,170	584	6,081	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2024 ⁽¹⁾ (בלתי מבוקר)
940	7	933	35	42	856	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023						
סך-הכל	בנקים, ממשלות ואגרות-חוב	אשראי לציבור				מסחרי
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
6,516	50	6,466	928	519	5,019	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה (מבוקר)
185	(2)	187	39	12	136	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(204)	-	(204)	(99)	(5)	(100)	מחיקות חשבונאיות
192	-	192	94	8	90	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(12)	-	(12)	(5)	3	(10)	מחיקות חשבונאיות, נטו
(25)	-	(25)	-	-	(25)	אחר*
6,664	48	6,616	962	534	5,120	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2023 ⁽¹⁾ (בלתי מבוקר)
1,011	3	1,008	31	31	946	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

* יתרות הנכסים, נטו בגין חברה בת שנמכרה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

במיליוני ש"ח

ביאור 7 פיקדונות הציבור

א. סוגי פיקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרץ		
	2023	2024	
מבוקר	בלתי מבוקר		
בישראל			
לפי דרישה			
151,637	170,624	147,243	אינם נושאים ריבית
135,484	125,510	127,059	נושאים ריבית
287,121	296,134	274,302	סך-הכל לפי דרישה
238,336	206,181	234,703	לזמן קצוב
525,457	502,315	509,005	סך-כל פיקדונות הציבור בישראל*
מחוץ לישראל			
לפי דרישה			
1,392	1,222	1,310	אינם נושאים ריבית
8,396	7,690	8,572	נושאים ריבית
9,788	8,912	9,882	סך-הכל לפי דרישה
19,350	17,670	21,015	לזמן קצוב
29,138	26,582	30,897	סך-כל פיקדונות הציבור מחוץ לישראל
554,595	528,897	539,902	סך-כל פיקדונות הציבור
* מזה:			
214,169	205,681	217,494	פיקדונות של אנשים פרטיים
98,368	91,362	85,957	פיקדונות של גופים מוסדיים
212,920	205,272	205,554	פיקדונות של תאגידיים ואחרים

ב. פיקדונות הציבור לפי גודל

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרץ		
	2023	2024	
מבוקר	בלתי מבוקר		
תקרת הפקדון (במיליוני ש"ח)			
160,229	156,170	158,896	עד 1
130,519	124,204	132,264	מעל 1 עד 10
79,878	77,248	77,602	מעל 10 עד 100
50,427	52,325	49,114	מעל 100 עד 500
133,542	118,950	122,026	מעל 500
554,595	528,897	539,902	סך-הכל

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

במיליוני ש"ח

ביאור 8 זכויות עובדים

א. התחייבות בגין הטבות לעובדים

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרץ		
2023	2023	2024	
מבוקר	בלתי מבוקר		
פרישה מוקדמת ופיצויים			
7,267	7,290	7,330	סכום ההתחייבות
(3,804)	(3,744)	(3,888)	השווי ההוגן של נכסי התכנית
3,463	3,546	3,442	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
מענק אי ניצול ימי מחלה			
337	334	344	סכום ההתחייבות
-	-	-	השווי ההוגן של נכסי התכנית
337	334	344	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
מענק יובל			
31	31	31	סכום ההתחייבות
-	-	-	השווי ההוגן של נכסי התכנית
31	31	31	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
הטבות אחרות בסיום ולאחר העסקה			
543	569	537	סכום ההתחייבות
-	-	-	השווי ההוגן של נכסי התכנית
543	569	537	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
סך-הכל			
4,374	4,480	4,354	עודף ההתחייבויות בגין הטבות לעובדים על נכסי תכנית שנכללו בסעיף "התחייבויות אחרות"*
(21)	(21)	(28)	* מזה: בגין הטבות לעובדים בחו"ל

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

במיליוני ש"ח

ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

ב. תכנית הטבות לאחר פרישה

1. מחויבויות ומצב המימון

א. שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה, נטו**

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2023	2024	
מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	
4,459	4,459	4,343	מחויבות בגין הטבה חזויה, נטו בתחילת התקופה
133	28	30	עלות שירות
152	37	39	עלות ריבית
(68)	16	(13)	הפסד (רווח) אקטוארי
1	1	-	שינויים בשערי החליפין של מטבע-חוץ
(334)	(92)	(76)	הטבות ששולמו
4,343	4,449	4,323	מחויבות בגין הטבה חזויה, נטו בסוף התקופה
4,066	4,167	4,060	מחויבות בגין הטבה מצטברת, נטו בסוף התקופה

* כולל הטבות לאחר פרישה, לרבות מענק אי ניצול ימי מחלה אשר משולם במועד הפרישה.
** הסכומים המוצגים הינם בנטו מנכסי תכנית. לפירוט נוסף, ראה סעיף ד. להלן.

ב. סכומים שהוכרו במאזן המאוחד

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרץ		
	2023	2024	
מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	
4,343	4,449	4,323	פרישה מוקדמת ופיצויים
			סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות

ג. סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרץ		
	2023	2024	
מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	
1,647	1,822	1,605	הפסד אקטוארי נטו
1,647	1,822	1,605	יתרת סגירה ברווח כולל אחר מצטבר

ד. תכניות שבהן המחויבות בגין הטבה מצטברת וחזויה עולה על נכסי התכנית

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרץ		
	2023	2024	
מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	
8,147	8,193	8,211	מחויבות בגין הטבה חזויה
7,870	7,911	7,948	מחויבות בגין הטבה מצטברת
(3,804)	(3,744)	(3,888)	שווי הוגן של נכסי התכנית

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

במיליוני ש"ח

ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

ב. תכנית הטבות לאחר פרישה (המשך)

2. הוצאה לתקופה

א. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2023	2024	
מבוקר	בלתי מבוקר		
133	28	30	עלות שירות
152	37	39	עלות ריבית
			הפחתה של סכומים שלא הוכרו:
127	36	29	הפסד (רווח) אקטוארי נטו
127	36	29	סך-הכל הפחתות של סכומים שלא הוכרו
412	101	98	סך עלות ההטבה, נטו

ב. שינויים בנכסי תכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר לפני השפעת מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2023	2024	
מבוקר	בלתי מבוקר		
(68)	16	(13)	הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה
(127)	(36)	(29)	הפחתה של רווח (הפסד) אקטוארי
1	1	-	שינויים בשערי החליפין של מטבע-חוץ
(194)	(19)	(42)	סך-הכל הוכר בהפסד (רווח) כולל אחר
412	101	98	סך עלות ההטבה נטו
218	82	56	סך-הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה ובהפסד (רווח) כולל אחר

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

ב. תכנית הטבות לאחר פרישה (המשך)

3. הנחות*

א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמידת עלות ההטבה נטו

1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה

ליום 31 בדצמבר		ליום 31 במרץ	
2023	2024	2023	2024
מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר
2.06%	2.15%	1.81%	2.15%
1.1%-8.2%	1.1%-8.2%	0.8%-7.9%	1.1%-8.2%

שיעור היוון

שיעור גידול בתגמול⁽¹⁾

(1) שיעור הגידול בתגמול מושפע ממספר תהליכים המביאים לגידול בעלות השכר. תהליכים אלה כוללים קידומים ושינויים בהגדרות תפקיד, ותק ודירוג.

שיעורי עזיבה משתנים לפי גיל ומגדר ומשקפים שיעור עזיבה משוקלל של כ-7.6% לשנה.

2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ	
2023	2024	2023	2024
מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר
2.05%	2.06%	1.71%	2.06%
1.1%-8.2%	1.1%-8.2%	0.0%-7.6%	1.1%-8.2%

שיעור היוון

שיעור גידול בתגמול

ב. השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס

קיטון בנקודת אחוז אחת		גידול בנקודת אחוז אחת			
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 במרץ		ליום 31 בדצמבר	
2023	2024	2023	2024	2023	2024
מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח					
381	374	(324)	374	(344)	(318)
(208)	(205)	242	(205)	254	238

שיעור היוון

שיעור גידול בתגמול

* ההנחות מתייחסות לנתוני הבנק בלבד.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

במיליוני ש"ח

ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

ב. תכנית הטבות לאחר פרישה (המשך)

4. נכסי תכנית

התחייבות הבנק בגין זכויות עובדים מחושבת בהתבסס על חישוב אקטוארי. חישוב זה מביא בחשבון, בין היתר, את ההסתברות לפרישה מוקדמת בתנאים מיטיבים בכל אחד מהמסלולים הרלוונטיים (פיצויים בשיעורים מוגדלים או פנסיה מוקדמת), את סכומי ההתחייבות בעת הפרישה ואת שווי היעודות באותו מועד. בנוסף, לאור הסכמי העבודה הקיימים בבנק ומהות הסכמי הפרישה בבנק, חשיפת הבנק לשינויים (חיוביים או שליליים) בשווי היעודות, הינה מצומצמת. התחייבות הבנק לתשלום פיצויי פיטורין לעובדיו, מכוסה בעיקרה על-ידי יעודות אשר מופקדות בקופות לפיצויים על שם העובדים.

להלן יתרות ההתחייבות לפיצויי פיטורין והיעודות לפיצויי פיטורין:

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרץ		
2023	2023	2024	
מבוקר	בלתי מבוקר		
3,596	3,540	3,669	התחייבות לפיצויים
(3,563)	(3,507)	(3,640)	יעודות לפיצויים
33	33	29	התחייבות נטו

ג. תזרימי מזומנים

1. הפקדות

הפקדות בפועל		תחזית	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2023	2023	2024	*2024
מבוקר	בלתי מבוקר		
148	37	36	144

* אומדן ההפקדות שהבנק צופה לשלמן לתכניות פנסיה להטבה מוגדרת במהלך שנת 2024.

2. הטבות שהבנק צופה לשלם בעתיד

שנה	
2024	298
2025	364
2026	348
2027	333
2032-2028	1,353
2033 ואילך	2,744
סך-הכל	5,440

ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

ד. במסגרת תכנית התגמול לחברי הנהלה ומנהלים בכירים לשנת 2023 וכחלק מרכיב התגמול הקבוע לשנת 2023 אשר הוכר בדוחות הכספיים לשנת 2023, תוענקה מניות חסומות (ל-3 שנים מיום 1 בינואר 2024) למנכ"ל הבנק, חברי הנהלה, מנהלים בכירים וכן מנהלים שפרשו מהבנק, בהיקף כולל של עד 407,098 מניות חסומות (כ-0.03% מההון המונפק של הבנק). המניות יוקצו לפי מתאר ודוח הצעה פרטית שפרסם הבנק ביום 8 באפריל 2024.

ה. כחלק מתכנית התגמול לחברי הנהלה ומנהלים בכירים לשנים 2024-2026, החליט דירקטוריון הבנק ביום 3 במרץ 2024 לאמץ תכנית אופציות על פיה יוקצו לנושאי משרה, מנהלים ועובדים בבנק, ללא תמורה כספית במזומן (אלא תמורת כהונתם והעסקתם), אופציות לא רשומות לרכישת מניות רגילות של הבנק ("תכנית האופציות", או "התכנית"). ביום 7 באפריל 2024 אישר דירקטוריון הבנק, הענקה של סך כולל של עד 6,814,212 אופציות (אם תמומשנה כולן שלא באמצעות "מימוש נטו", יהיו המניות שתנבענה מהן כ-0.51% מההון המונפק של הבנק), מהן 42,753 אופציות למנכ"ל הבנק, 1,576,611 אופציות ל-11 חברי הנהלת הבנק, ו-5,194,848 אופציות ל-97 מנהלים בכירים בבנק. מחיר המימוש של האופציות הינו 33.89 ש"ח כפוף להתאמות. האופציות יוקצו לפי המתאר ודוח הצעה פרטית שפרסם הבנק ביום 8 באפריל 2024 ובתנאים המפורטים שם.

ו. ביום 6 במאי 2024 הודיע מנכ"ל הבנק דב קוטלר לדירקטוריון על כוונתו לסיים את כהונתו בבנק לאחר כ-5 שנות כהונה. מועד סיום הכהונה ייקבע בהמשך, בהתחשב בהתקדמות ההליך למינוי מנכ"ל חדש. דירקטוריון הבנק מינה ועדה לאיתור מנכ"ל בראשה עומד יו"ר הדירקטוריון ראובן קרופיק וחבריה הנוספים הם רונית אברמזון רוקח, דוד אבנר ונעם הנגיבי. ועדת האיתור החלה בעבודתה ובכוונתה לקבל מועמדות למשרת המנכ"ל עד ליום 4 ביוני 2024 (הוועדה עשויה לפנות למועמדים פוטנציאליים נוספים כפי שתראה לנו). המלצות הוועדה יובאו בפני הדירקטוריון לצורך החלטתו על מינוי המנכ"ל.

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות

א. דיבידנד

חלוקת דיבידנד על-ידי הבנק כפופה למבחנים ולמגבלות הקבועים בחוק החברות ובהוראות הפיקוח על הבנקים, לרבות הוראות ניהול בנקאי תקין 331. כל חלוקה ושיעורה כפופה להחלטה ספציפית של דירקטוריון הבנק לפי שיקול דעתו במועד החלוקה ובהתחשב בהוראות כל דין ובמגבלות על החלוקה ובשיקולים עסקיים, לרבות בהתחשב באסטרטגיית הבנק.

מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק היא לחלק עד 40% מהרווח הנקי הרבעוני הנובע מפעולות רגילות.

בשל מלחמת חרבות ברזל פרסם הפיקוח על הבנקים הנחיה בדבר תכנוני הון ומדיניות חלוקת רווחים, לפיה נדרשים התאגידים הבנקאיים לבחון מחדש את מדיניות חלוקת הדיבידנדים שלהם לתקופה הקרובה על רקע המלחמה והגידול בחוסר הוודאות לגבי הימשכותה והיקף השפעתה על המשק. בהתחשב בהנחיית הפיקוח על הבנקים האמורה, בנובמבר 2023 ובמרץ 2024 הכריז דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד בשיעור של כ-20% מהרווח הנקי של הבנק לרבעון השלישי 2023 ולרבעון הרביעי 2023.

במועד אישור דוחות אלה, החליט דירקטוריון הבנק, לאור מצבו הפיננסי האיתן של הבנק אל מול דרישות ההון השונות ועודפי ההון המשמעותיים ובשים לב למצב הגיאופוליטי ולשולי הביטחון הנדרשים בתרחישים אפשריים שונים, להכריז על חלוקת דיבידנד בשיעור של כ-40% מהרווח הנקי לרבעון הראשון 2024, בסך 775 מיליון ש"ח, אשר ישולם ביום 10 ביוני 2024.

מועד הכרזה	מועד תשלום	שיעור חלוקה*	דיבידנד למניה באגורות	דיבידנד ששולם במזומן במיליוני ש"ח
20.05.2024	10.06.2024	40%	57.953	775.0
07.03.2024	08.04.2024	20%	26.322	352.0
16.11.2023	06.12.2023	20%	24.976	334.0
14.08.2023	06.09.2023	40%	57.505	769.0
22.05.2023	14.06.2023	40%	60.048	803.0
08.03.2023	30.03.2023	30%	39.272	525.0
22.11.2022	11.12.2022	30%	40.095	536.0
14.08.2022	07.09.2022	30%	30.146	403.0

* מרווחי הרבעון שקדם למועד החלוקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ב. הלימות הון בנתוני המאוחד

31 בדצמבר 2023	31 במרץ 2023	31 במרץ 2024	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	במיליוני ש"ח		
1. הון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים			
52,641	48,241	54,142	הון עצמי רובד 1
52,641	48,241	54,142	הון רובד 1
13,338	13,463	13,447	הון רובד 2
65,979	61,704	67,589	סך-הכל הון כולל

2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון

403,897	393,282	410,837	סיכון אשראי
4,245	5,180	5,349	סיכונים שוק
29,710	26,070	30,759	סיכון תפעולי
437,852	424,532	446,945	סך-הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון

באחוזים

3. יחס ההון לרכיבי סיכון

12.02%	11.36%	12.11%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון ⁽¹⁾
12.02%	11.36%	12.11%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
15.07%	14.53%	15.12%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
10.23%	10.23%	10.23%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽²⁾
13.50%	13.50%	13.50%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽²⁾

(1) הנתונים מוצגים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202 בדבר "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי" ובהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299 וכוללים התאמות בגין הוראות רגולטוריות כדלקמן:

1. הקלה בגין תכניות ההתייעלות אשר נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים ממועד תחילתן עד ליום 31 בדצמבר 2024 ומוערכות בקיטון עתידי נוסף של כ-0.01% על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 במרץ 2024 (0.02% ליום 31 בדצמבר 2023 ו-0.03% ליום 31 במרץ 2023).

2. השפעת היישום של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים אשר פוחתת בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024 ומוערכת בקיטון עתידי נוסף של כ-0.02% על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 במרץ 2024 (0.04% ליום 31 בדצמבר 2023 ו-0.05% ליום 31 במרץ 2023).

(2) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הינם 10.0% ו-13.5% בהתאמה (ראה [סעיף 9.1 להלן](#)). ליחס הון עצמי רובד 1 מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור לתאריכי הדוחות הכספיים, למעט הלוואות לדיור לגביהן ניתנה הקלה במסגרת הוראת שעה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ג. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון

31 בדצמבר 2023	31 במרץ 2023	31 במרץ 2024	
מבוקר	בלתי מבוקר		במיליוני ש"ח
הון עצמי רובד 1			
52,430	48,116	54,048	סך ההון
-	(1)	-	הבדלים בין סך ההון לבין הון עצמי רובד 1
52,430	48,115	54,048	סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
התאמות פיקוחיות וניכויים:			
(3)	(4)	(3)	מסים נדחים לקבל
(39)	*(176)	(47)	התאמות פיקוחיות וניכויים אחרים - הון עצמי רובד 1*
(42)	(180)	(50)	סך-הכל התאמות פיקוחיות וניכויים, לפני התאמות בגין תכניות ההתייעלות ולפני התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים - הון עצמי רובד 1
70	123	53	סך התאמות בגין תכניות ההתייעלות - הון עצמי רובד 1**
183	183	91	סך התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים - הון עצמי רובד 1***
52,641	48,241	54,142	סך-הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
52,641	48,241	54,142	סך-הכל הון רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
הון רובד 2			
8,269	8,547	8,309	הון רובד 2 - מכשירים, לפני ניכויים
5,069	4,916	5,156	הון רובד 2 - הפרשות להפסדי אשראי, לפני ניכויים
הון רובד 2 - ניכויים:			
-	-	18	השקעות בהון של תאגידים פיננסיים - הון רובד 2
13,338	13,463	13,447	סך-הכל הון רובד 2
65,979	61,704	67,589	סך-הכל הון כולל

* היתרה ליום 31 במרץ 2023 כוללת סך של 127 מיליוני ש"ח הנובע מניכוי קו אשראי לבנק פוזיטיף בהתאם לדרישת הפיקוח על הבנקים.
 ** התאמות בגין תכניות ההתייעלות לפי הוראות הפיקוח על הבנקים נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים ממועד תחילתן.
 *** התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים לפי הוראות הפיקוח על הבנקים פוחתות בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024.

ד. השפעת התאמות בגין תכניות ההתייעלות, הפסדי אשראי צפויים והלוואות בסיכון מוגבר לרכישת קרקע על יחס הון עצמי רובד 1

31 בדצמבר 2023	31 במרץ 2023	31 במרץ 2024	
מבוקר	בלתי מבוקר		באחוזים
יחס ההון לרכיבי סיכון			
11.96%	11.27%	12.08%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני השפעת התאמות
0.02%	0.03%	0.01%	השפעת התאמות בגין תכניות ההתייעלות*
0.04%	0.05%	0.02%	השפעת התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים**
0.00%	0.01%	0.00%	השפעת התאמות בגין הלוואות בסיכון מוגבר לרכישת קרקע
12.02%	11.36%	12.11%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון

* התאמות בגין תכניות ההתייעלות לפי הוראות הפיקוח על הבנקים נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים ממועד תחילתן.
 ** התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים לפי הוראות הפיקוח על הבנקים פוחתות בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024.

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ה. רכיבי הון ונכסי סיכון הנתונים לתנודתיות

הבנק מנהל את יחס הלימות ההון במטרה לעמוד בדרישות ההון המזעריות של הפיקוח על הבנקים. הון הבנק והיקף נכסי הסיכון נתונים לשינויים, בין היתר, בגין הגורמים המפורטים להלן:

- השפעות שינויים בריבית על קרנות ההון מאגרות-חוב זמינות למכירה.
- השפעות שינויים במדד ובשערי חליפין על יתרות הנכסים.
- שינויים אקטואריים כתוצאה משינויים בשיעור הריבית לחישוב התחייבויות הבנק או הנחות אקטואריות אחרות.

להלן קנה מידה להשפעות קיטון בהון וגידול בנכסי סיכון על יחס הון עצמי רוברד 1 ליום 31 במרץ 2024:

השפעת קיטון	השפעת גידול	ב-100 מיליוני ש"ח	ב-1 מיליארד ש"ח
בהון עצמי רוברד 1	בסך נכסי הסיכון		
באחוזים			
(0.02%)	(0.03%)		
		יחס הון עצמי רוברד 1	

ו. יעד הלימות ההון ואופן ניהול ותכנון ההון

בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, נדרש הבנק בהיותו תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד (כזה, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל), לעמוד ביחס הון עצמי רוברד 1 מזערי בשיעור של 10.0% וביחס הון כולל מזערי של 13.5%. ליחס הון עצמי רוברד 1 מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור לתאריכי הדוחות הכספיים, למעט הלוואות לדיור לגביהן ניתנה הקלה. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רוברד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הנדרשים מהבנק על-ידי הפיקוח על הבנקים על בסיס מאוחד, ליום 31 בדצמבר 2023, הינם 10.23%-ו-13.50%, בהתאמה.

לצורך עמידה ביעד הלימות ההון וניהול אפקטיבי של ההון מבוצע תכנון הון בבנק בהתבסס על תכנית העבודה של הבנק והוראות הרגולציה, תוך תרגומן לנכסי הסיכון, ושינויים בהון על רבדיו השונים תוך שמירה על שולי ביטחון. במסגרת תכנון ההון ויחסי ההון, מתבצעים מבחני רגישות שונים. כמו-כן, הבנק עוקב באופן שוטף אחר התוצאות בפועל אל מול התכנון והפערים ביניהם, ובהתאם לצורך בוחן נקיטת פעולות נדרשות לצורך עמידה ביעדי הון שנקבעו. כחלק מקביעת יעדי ההון הפנימיים של הבנק כמפורט להלן, מדיניות הבנק הינה להחזיק רמת הלימות הון הגבוהה מהיחס המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ואשר אינה נמוכה מרמת הלימות ההון הנדרשת לכיסוי הסיכונים כפי שהם מוערכים בתהליך הפנימי להערכת הלימות ההון (ה-ICAAP). במסגרת ה-ICAAP, הבנק בוחן את השפעתם של תרחישי קיצון על יחסי הלימות ההון ובהתאם קיימות תכניות הערכות לחזרה להלימות ההון הרגולטורית בקורות אירוע קיצון כאמור.

יעד הון עצמי רוברד 1 שנקבע על-ידי הבנק מביא בחשבון, בין היתר, את תוצאות תהליכי קביעת יעדי ההון הפנימיים של הבנק, לרבות תוצאות מבחני הקיצון הפנימיים שערך הבנק, ואת תוצאות הדיונים שהתקיימו עם הפיקוח על הבנקים לגבי מאפייני הסיכון הפרטניים של הבנק במסגרת תהליך הסקירה הפיקוחי האחרון שבוצע ומבחני הקיצון האחרונים שבוצעו. על יסוד תהליכי קביעת יעדי ההון הפנימיים של הבנק ותוצאות הדיונים הפנימיים שהתקיימו עם הפיקוח על הבנקים (כמפורט לעיל), הגדיר דירקטוריון הבנק יעד פנימי של יחס הון עצמי רוברד 1 בשיעור שלא יפחת מ-10.5%.

ז. הורדת דירוג מדינת ישראל לאחר תאריך המאזן

בחודש אפריל 2024 חברת S&P הורידה את דירוג האשראי של מדינת ישראל ל- A+. ירידת הדירוג מביאה, נכון למועד הדוח, לקיטון של כ-0.25% וכ-0.31% ביחס הון עצמי רוברד 1 וביחס ההון הכולל של הבנק, בהתאמה, פגיעה שתבוא לידי ביטוי ביחסי הלימות ההון במהלך הרבעון השני לשנת 2024. הורדות דירוג נוספות של מדינת ישראל על-ידי S&P, ככל שיהיו, ישפיעו באופן ישיר על יחסי הלימות ההון של הבנק רק ככל שהדירוג ירד ל- BBB+ ומטה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ה. יחס מינוף

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בנושא "יחס מינוף" (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט ושקוף שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדידה משלימה לדרישות הון מבוססות הסיכון, ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי. יחס המינוף מוגדר כיחס בין מדידת הון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך החשיפה היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקות מימון ניירות-ערך ופריטים חוץ-מאזניים. בחודש נובמבר 2020 הפיקוח על הבנקים פרסם כהוראת שעה חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 250 בדבר יחס המינוף. תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-4.5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא 24% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית (הבנק הינו תאגיד בנקאי כזה), יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5.5% (במקום 6.0% לפני ההקלה). תוקף ההקלה הוא עד ליום 31 בדצמבר 2025 ולאחר מועד זה יידרש לשוב תוך שני רבעונים ליחס המינוף הנדרש טרם הוראת השעה (6.0%).

31 בדצמבר 2023	31 במרץ 2023	31 במרץ 2024	
מבוקר	בלתי מבוקר		
			במיליוני ש"ח
א. בנתוני המאוחד			
52,641	48,241	54,142	הון רובד *1
760,396	738,726	749,579	סך החשיפות*
באחוזים			
6.92%	6.53%	7.22%	יחס מינוף
5.50%	5.50%	5.50%	יחס מינוף מזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים בתקופת הוראת השעה
6.00%	6.00%	6.00%	יחס מינוף מזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים לאחר תום הוראת השעה

* נתונים אלה כוללים התאמות בגין תכניות ההתייעלות לפי הוראות הפיקוח על הבנקים. השפעת ההקלה בגין תכניות ההתייעלות על יחס המינוף ליום 31 במרץ 2024, המוערכת בקיטון עתידי נוסף של כ-0.01% נזקפת בשיעורים שווים על פני 5 שנים ממועד תחילתן עד ליום 31 בדצמבר 2024. התאמות בגין השפעת היישום של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים אשר פוחתות בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024. השפעת ההקלה בגין הפסדי אשראי צפויים ליום 31 במרץ 2024 מוערכת בקיטון עתידי נוסף של כ-0.01%.

השפעת גידול ב-1 מיליארד ש"ח בסך החשיפות	השפעת קיטון ב-100 מיליוני ש"ח בהון רובד 1	
באחוזים		
(0.01%)	(0.01%)	ב. להלן השפעות על יחס המינוף ליום 31 במרץ 2024:
יחס מינוף		

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ט. יחס כיסוי הנזילות (LCR)

הבנק מחשב את יחס הנזילות "סולו" ובמאחד מידי יום, בחלוקה לשקלים ומטבע-חוץ, ועוקב אחר היחס בחברות הבנות (אשר נדרשות לעמוד במגבלות נזילות פנימיות המותאמות לאופי פעילותן). היחסים מדווחים כממוצע התצפיות היומיות. מספר התצפיות ששימשו בחישוב הממוצעים ברבעון המדווח הינו 64.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2023	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2024	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2024
מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר
באחוזים		

א. בנתוני המאוחד

יחס כיסוי נזילות	129%	127%	137%
יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים	100%	100%	100%

ב. בנתוני הבנק

יחס כיסוי נזילות	128%	127%	137%
יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים	100%	100%	100%

י. יחס מימון יציב נטו (NSFR)

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 222 בנושא יחס מימון יציב נטו - NSFR, אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס המימון יציב נטו במערכת הבנקאית בישראל. בהתאם להוראה, מטרת יחס המימון היציב נטו הינה לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הארוך. יחס המימון היציב נטו מכיל שני מרכיבים: פריטי מימון יציב זמין (מונה) ופריטי מימון יציב נדרש (מכנה). "מימון יציב זמין" מוגדר כחלק מההון ומההתחייבויות שניתן להסתמך עליו על פני אופק הזמן המובא בחשבון ביחס המימון היציב נטו, המשתרע על פני שנה אחת. סכום המימון היציב הוא פונקציה של מאפייני הנזילות והתקופות הנותרות לפירעון של הנכסים השונים המוחזקים על-ידי התאגיד, וכן של חשיפותיו החוץ-מאזניות.

ליום 31 בדצמבר 2023	ליום 31 במרץ 2024	ליום 31 במרץ 2024
באחוזים		

בנתוני המאוחד

יחס מימון יציב נטו	128%	127%	129%
יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים	100%	100%	100%

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

א. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

	31 בדצמבר	31 במרץ	
	2023	2023	2024
	מבוקר	בלתי מבוקר	
1. התחייבות לרכישת ניירות-ערך	1,364	1,402	1,343
2. הקמה של בניינים וציוד ורכישתם	774	929	706

3. פעילות מכירת אשראי הטבלה שלהלן מסכמת את פעילות מכירת האשראי של הבנק:

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ	
	2023	2023	2024
	מבוקר	בלתי מבוקר	
הערך בספרים של האשראי שנמכר	284	36	-
תמורה שהתקבלה במזומן	284	36	-
סך-הכל רווח (הפסד) נטו ממכירת אשראי	-	-	-

4. הבנק עושה שימוש בפוליסות ביטוח מקרקעין המבטיחות את הבנק מהפסדי אשראי בגין תיק הלוואות, אשר הועמדו ללקוחות החטיבה העסקית של הבנק והמבוטחות בשעבוד קרקע, פוליסות ביטוח ערבויות חוק מכר ("עח"מ") המבטיחות את הבנק מהפסדים בגין ערבויות חוק מכר המונפקות במסגרת פרויקטי נדל"ן של לקוחות החטיבה העסקית המלווים על-ידי הבנק, וכן, פוליסות ביטוח להלוואות לדיור (המובטחות במשכנתאות) המבטיחות את הבנק מהפסדים בגין הלוואות אלו אשר הועמדו ללקוחות החטיבה הקמעונאית. כלל הפוליסות מאפשרות את הפחתת נכסי הסיכון בשל העברת חלק מסיכויי האשראי בתחומים אלה למבטחים. הסכומים המבוטחים בפוליסות האמורות הסתכמו בכ-33.7 מיליארד ש"ח ליום 31 במרץ 2024 בהשוואה לסך של כ-37.0 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023.

ב. הליכים משפטיים

קבוצת הבנק (הבנק וחברות מאוחדות שלו) הינה צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, שנקטו נגדה ללקוחותיה, ללקוחותיה בעבר וכן צדדים שלישיים שונים. עילות התביעות נגד קבוצת הבנק שונות ומגוונות. לדעת הנהלת הבנק, בין היתר בהסתמך על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות, במקום בו נדרשה הפרשה. סכום החשיפה הנוספת בשל תביעות שהוגשו נגד הבנק בנושאים שונים, שאפשרות התממשותן הינה אפשרית (Reasonably Possible) (ולכן לא קיימת בגינת הפרשה), מסתכם ליום 31 במרץ 2024 בכ-1,033 מיליוני ש"ח.

א. לפרטים בדבר פירוט התביעות המהותיות, לרבות בקשות לאישור כתביעות ייצוגיות, ראה [ביאור 2.5 ד.א](#) בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023 (להלן: "הדוחות לשנת 2023"). למועד פרסום הדוחות הכספיים, לא חלו שינויים מהותיים ביחס למפורט בביאור 2.5 ד.א) האמור, למעט המפורט להלן:

1. ביום 1 בפברואר 2024 התקבלו כתב תביעה ובקשה לאישור תובענה כייצוגית, אשר הוגשו לבית המשפט המחוזי בחיפה נגד הבנק, הבקשה אינה נוקבת בסכום נזק קבוצתי. בבקשה נטען, בין היתר, כי הבנק מחייב את לקוחותיו בהפרשי המרה בגין ביצוע פעולות המרת מטבע-חוץ, וזאת ללא עיגון וגילוי כנדרש, בין היתר, בתעריפון הבנק ובהסכם עם הלקוח. הסעדים המבוקשים כוללים השבה ופיצוי בגין הפרשי המרה שנגבו בשבע השנים האחרונות.

ב. בנוסף, תלויות ועומדות נגד קבוצת הבנק תביעות (לרבות בקשות לאישור תובענות כייצוגיות) מהותיות שלדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות, לא ניתן בשלב זה להעריך את סיכוייהן, כדלקמן:

1. ביום 4 ביוני 2023 הוגשו נגד הבנק כתב תביעה ובקשה לאישור תובענה כייצוגית לבית משפט המחוזי בתל-אביב. בבקשה נטען, כי הבנק אינו משלם ריבית על יתרות זכות בחשבונות עו"ש בבנק, על דרך מתן ריבית ישירה, או על דרך הפעלת פיקדונות/מנגנונים אוטומטיים המאפשרים העברה "אוטומטית" של יתרות זכות בחשבון העו"ש לפיקדון יומי צובר ריבית. כן נטען, כי הבנק אינו מגלה ללקוחותיו את דבר קיומם של פיקדונות כאלה, וכתוצאה מכך הלקוחות אינם מקבלים ריבית על יתרות זכות בחשבון העו"ש, וכי בכך הבנק מפר הוראות דין שונות, חובות גילוי ומתעשר שלא כדין. הסעד המבוקש בבקשה הוא פיצוי הנאמד בשלב זה על-ידי המבקש בסך של מעל 1 מיליארד ש"ח וצווי עשה. למיטב ידיעת הבנק, הוגשה בקשה להכרה בתובענה כייצוגית בנושא דומה נגד בנקים אחרים.

ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. הליכים משפטיים (המשך)

2. ביום 12 ביוני 2023 התקבלו כתב תביעה ובקשה לאישור תובענה כייצוגית שהוגשו נגד הבנק לבית משפט המחוזי מרכז-לוד. בבקשה נטען, כי הבנק מפחית את הריבית (או לא מעלה אותה כפי הצורך) לאחר ההפקדה או במהלך חידוש של פיקדונות מסוגים שונים (לרבות פיקדונות הצמודים לריבית הפריים או לעוגן חיצוני אחר); כי הבנק אינו מודיע על כך ללקוחותיו כנדרש, וכי בכך הבנק מפר הסכם ומעלה רוחויו שלא כדין. הסעד המבוקש הוא פיצוי הנאמד על-ידי המבקש בסך מעל 300 מיליון ש"ח וצווי עשה.
3. ביום 25 ביוני 2023 התקבלו כתב תביעה ובקשה לאישור תובענה כייצוגית שהוגשו נגד הבנק וארבעה בנקים נוספים לבית המשפט המחוזי בתל-אביב. בבקשה נטען, בין היתר, כי הבנקים מעדכנים את ריבית החובה באשראי הצמוד לריבית הפריים, במלוא שיעור ההעלאה של ריבית בנק ישראל, ללא שיקול דעת ובאופן פסול, בין היתר, מאחר שהבנקים אינם מעלים באותו שיעור את ריבית הזכות המשולמת על ידם בגין המקורות המשמשים אותם למימון האשראי (פיקדונות וכד'). הסעד הכספי הכולל המוערך על-ידי המבקש נגד כל הבנקים, נכון למועד הגשת התביעה, הוא 5.8 מיליארד ש"ח, וכנגד הבנק הוא מוערך על-ידי המבקש בסך של 1.5 מיליארד ש"ח.
4. ביום 23 ביולי 2023 התקבלו כתב תביעה ובקשה לאישור תובענה כייצוגית שהוגשו נגד הבנק וארבעה בנקים נוספים לבית משפט המחוזי מרכז. בבקשה נטען, בין היתר, כי הבנקים לא מגלים ללקוח המפקיד בפיקדון באמצעות האינטרנט, באפליקציה, או באמצעי רחוק אחר, כי הריבית המוצעת לו באמצעים אלו נמוכה יותר מריבית שיכול היה לקבל לו פעל מול הבנק באמצעים אחרים; כי בכך נשללת ממנו היכולות לקבל החלטה מושכלת ולפעול לשפר את מצבו. הסעד הכספי המבוקש הוא פיצוי הנאמד על-ידי המבקש בסך של כ-984 מיליון ש"ח (נגד כלל הבנקים) ולטענת המבקש בכל חודש גדל סכום זה בכ-104 מיליון ש"ח.
5. בחודש אוגוסט 2023 הוגשו נגד הבנק ושלושה בנקים נוספים כתב תביעה ובקשה לאישור תובענה כייצוגית לבית משפט המחוזי בתל-אביב-יפו, הבקשה אינה נוקבת בסכום נזק קבוצתי. בבקשה נטען, בין היתר, כי הבנק יוצר מצג מטעה ללווים בעת מתן הלוואה לדיור ובמהלך חיי הלוואה, לפיו רכישת פוליסת ביטוח מבנה, קיומה ושעבודה לטובת הבנק מהווים תנאי לקבלת הלוואה מובטחת במשכנתא; וכי הבנק דורש בפועל רכישתה וקיומה של פוליסה כאמור גם כאשר אין חובה לרכישת ביטוח מבנה ובניגוד להוראות המפקח על הבנקים. מבוקש, בין היתר, סעד של פיצוי בגין עלות פוליסות ביטוח מבנה אשר הונפקו במהלך 7 השנים האחרונות ושוועדו לטובת הבנק.
6. ביום 1 בפברואר 2024 התקבלו כתב תביעה ובקשה לאישור תובענה כייצוגית, אשר הוגשו לבית המשפט המחוזי בחיפה נגד הבנק, הבקשה אינה נוקבת בסכום נזק קבוצתי. בבקשה נטען, בין היתר, כי הבנק מחייב את לקוחותיו בהפרשי המרה בגין ביצוע פעולות המרת מטבע-חוץ, וזאת ללא עיגון וגילוי כנדרש, בין היתר, בתעריפון הבנק ובהסכם עם הלקוח. הסעדים המבוקשים כוללים השבה ופיצוי בגין הפרשי המרה שנגבו בשבע השנים האחרונות.

ג. הליכים אחרים ובקשות לאישור תביעות נגזרות

- לפרטים בדבר הליכים אחרים ובקשות לאישור תביעות נגזרות, ראה [ביאור 25.ד.ג \(ג\) בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023](#) (להלן: "הדוחות לשנת 2023"). למועד פרסום הדוחות הכספיים, לא חלו שינויים מהותיים ביחס לביאור 25.ד.ג (ג), למעט כמפורט להלן:
1. באשר לבקשה לגילוי ועיון במסמכים לפני הגשת תביעה נגזרת לפי סעיף 198א לחוק החברות תשנ"ט-1999 המתוארת בביאור 25.ד.ג.3 לדוחות לשנת 2023 לעניין הסדר הפשרה שהוגש, ביום 17 במרץ 2024 הוגשה עמדת היועצת המשפטית לממשלה, לפיה הגורמים המקצועיים במשרד המשפטים לא מצאו מקום לנזק עמדה במחלוקת בין המבקש ובאי כוחו, והם מותירים את ההכרעה לשיקול דעתו של בית המשפט. ביום 12 במאי 2024 אישר בית המשפט את הסדר הפשרה ונתן לו תוקף של פסק דין. לפי הסדר הפשרה, ישולם לבנק סך של 5 מיליון דולר על-ידי מבטחי האחריות של נושאי המשרה בבנק, מתוכו הורה בית המשפט כי יופקד בקופת בית המשפט סך של 400 אלף דולר בתוספת מע"מ, עד להכרעה במחלוקת שבין המבקש ובא-כוחו.
 2. באשר לבקשה לגילוי ועיון במסמכים לפי סעיף 198א לחוק החברות, המתוארת בביאור 25.ד.ג.6 בדוחות לשנת 2023, ועניינה, בין היתר, בטענה לעניין העמדת אשראי בהיקף של כמיליארד ש"ח, לחברות הנמנות על קבוצת "ידיעות אחרונות" ולבעל השליטה בקבוצה. ביום 9 באפריל 2024 ההליך שמתנהל בבית המשפט עוכב, לאור פניית הצדדים להליך גישור.
 3. באשר לבקשה לגילוי ועיון במסמכים לפי סעיף 198א לחוק החברות, המתוארת בביאור 25.ד.ג.7 בדוחות לשנת 2023, בקשר לעסקת מכירת מניות ידיעות אחרונות, שהיו משועבדות לבנק להבטחת פירעון חובות חברות קבוצת פישמן, למר ארנון (נוני) מוזס, ההליך שמתנהל בבית המשפט עוכב, לאור פניית הצדדים להליך גישור.
 4. באשר לפסק דין ופסק דין משלים בשתי תובענות ייצוגיות נגד מיטב דש גמל ופנסיה בע"מ (שהבנק אינו צד להם), טענות מיטב דש כלפי הבנק בהקשר זה (אשר נדחו על-ידי הבנק), ערעורים שהוגשו לבית המשפט העליון והליך גישור אליו הופנו הצדדים בתובענות כמתואר בביאור 25.ד.ג.8. לדוחות לשנת 2023, ביום 17 במרץ 2024 הגישה היועצת המשפטית לממשלה את התייחסותה להסדר הפשרה המתוקן ולהתייחסות הצדדים לעמדתה.
1. בהמשך לביאור 25.ה. לדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2023, בדבר הסדרים עם הרשויות האמריקאיות בקשר עם חקירת המס ועם פרשת פיפ"א, שחלקם באו לסיימם כמפורט שם, ה-Cease and Desist Order שהוצא על-ידי ה-Board of Governors of the Federal Reserve System ("ה-Fed") וההסדר מסוג Consent Order שהוצא על-ידי הרשות לשירותים פיננסיים של מדינת ניו-יורק (New York Department of Financial Services ("ה-NYDFS")) – ה-Consent Order וה-Cease and Desist Order מחייבים את הבנק ליטול על עצמו מספר התחייבויות, ובכלל זה במיקוד פעילות הסניף בניו יורק, בין היתר בקשר עם הליכים משמעותיים כנגד עובדים, תכנית ביקורת פנים, תכנית ציות, דיווח ושינוף פעולה. הליכים מנהליים אלה כנגד הבנק עדיין תלויים ועומדים והם בתוקף עד החלטה אחרת של ה-FED וה-NYDFS בהתאמה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון

א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

2024 במרץ 31			
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
			חוזי ריבית
111,930	108,437	3,493	חוזי Forward-I Futures
5,598	5,422	176	אופציות שנכתבו
5,548	5,372	176	אופציות שנקנו
1,296,748	1,250,277	46,471	Swaps ⁽¹⁾
1,419,824	1,369,508	50,316	סך-הכל ⁽²⁾
33,997	-	33,997	מזה: נגזרים מגדרים
			חוזי מטבע-חוץ
403,903	366,900	37,003	חוזי Forward-I Futures
24,122	24,122	-	אופציות שנכתבו
22,897	22,535	362	אופציות שנקנו
52,105	52,105	-	Swaps
503,027	465,662	37,365	סך-הכל ⁽³⁾
-	-	-	מזה: נגזרים מגדרים
			חוזים בגין מניות
86,507	86,507	-	חוזי Forward-I Futures
44,244	43,143	1,101	אופציות שנכתבו
43,432	43,143	289	אופציות שנקנו ⁽⁴⁾
111,270	111,075	195	Swaps
285,453	283,868	1,585	סך-הכל
			חוזי סחורות ואחרים
151	151	-	חוזי Forward-I Futures
9	9	-	אופציות שנכתבו
9	9	-	אופציות שנקנו
169	169	-	סך-הכל
2,208,473	2,119,207	89,266	סך-הכל סכום נקוב

(1) מזה: swaps בהם הבנק משלם שיעור ריבית קבוע בסך 638,640 מיליוני ש"ח.

(2) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 32,832 מיליוני ש"ח.

(3) מזה: חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט בסך 21,492 מיליוני ש"ח.

(4) מזה: נסחרים בבורסה בסך 43,143 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים (המשך)

31 במרץ 2023			
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
חוזי ריבית			
110,686	105,052	5,634	חוזי Forward-Futures
5,053	4,941	112	אופציות שנכתבו
6,034	5,922	112	אופציות שנקנו
1,069,437	1,036,040	33,397	Swaps ⁽¹⁾
1,191,210	1,151,955	39,255	סך-הכל ⁽²⁾
29,751	-	29,751	מזה: נגזרים מגדרים
חוזי מטבע-חוץ			
400,339	375,144	25,195	חוזי Forward-Futures
38,858	38,858	-	אופציות שנכתבו
34,740	34,372	368	אופציות שנקנו
49,736	49,551	185	Swaps
523,673	497,925	25,748	סך-הכל ⁽³⁾
-	-	-	מזה: נגזרים מגדרים
חוזים בגין מניות			
57,203	57,203	-	חוזי Forward-Futures
19,563	18,277	1,286	אופציות שנכתבו
18,630	18,277	353	אופציות שנקנו ⁽⁴⁾
88,908	88,281	627	Swaps
184,304	182,038	2,266	סך-הכל
חוזי סחורות ואחרים			
15	15	-	חוזי Forward-Futures
152	152	-	אופציות שנכתבו
130	130	-	אופציות שנקנו
297	297	-	סך-הכל
1,899,484	1,832,215	67,269	סך-הכל סכום נקוב

(1) מזה: swaps בהם הבנק משלם שיעור ריבית קבוע בסך 516,251 מיליוני ש"ח.

(2) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 39,246 מיליוני ש"ח.

(3) מזה: חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט בסך 27,827 מיליוני ש"ח.

(4) מזה: נסחרים בבורסה בסך 18,277 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים (המשך)

31 בדצמבר 2023			
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
			חוזי ריבית
79,176	75,375	3,801	חוזי Forward-Futures
7,383	7,383	-	אופציות שנכתבו
6,283	6,283	-	אופציות שנקנו
872,627	831,318	41,309	Swaps ⁽¹⁾
965,469	920,359	45,110	סך-הכל ⁽²⁾
31,455	-	31,455	מזה: נגזרים מגדרים
			חוזי מטבע-חוץ
406,440	374,422	32,018	חוזי Forward-Futures
21,967	21,967	-	אופציות שנכתבו
20,670	20,376	294	אופציות שנקנו
47,778	47,592	186	Swaps
496,855	464,357	32,498	סך-הכל ⁽³⁾
-	-	-	מזה: נגזרים מגדרים
			חוזים בגין מניות
76,954	76,954	-	חוזי Forward-Futures
39,152	38,001	1,151	אופציות שנכתבו
38,310	38,001	309	אופציות שנקנו ⁽⁴⁾
119,027	118,696	331	Swaps
273,443	271,652	1,791	סך-הכל
			חוזי סחורות ואחרים
61	61	-	חוזי Forward-Futures
61	61	-	סך-הכל
1,735,828	1,656,429	79,399	סך-הכל סכום נקוב

(1) מזה: swaps בהם הבנק משלם שיעור ריבית קבוע בסך 431,454 מיליוני ש"ח.

(2) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 32,929 מיליוני ש"ח.

(3) מזה: חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט בסך 18,796 מיליוני ש"ח.

(4) מזה: נסחרים בבורסה בסך 38,001 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

31 במרץ 2024						
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
9,663	8,826	837	10,407	9,262	1,145	חוזי ריבית
435	-	435	880	-	880	מזה: נגזרים מגדרים
4,984	4,886	98	5,648	5,506	142	חוזי מטבע-חוץ
4,843	4,826	17	4,881	4,864	17	חוזים בגין מניות
25	25	-	24	24	-	חוזי סחורות ואחרים
19,515	18,563	952	20,960	19,656	1,304	סך-הכל נכסים (התחייבויות) בגין נגזרים ברוטו ⁽¹⁾
-	-	-	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
19,515	18,563	952	20,960	19,656	1,304	יתרה מאזנית
1,752	1,619	133	1,789	1,570	219	מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים

(1) מזה: שווי הוגן ברוטו של נכסים בגין נגזרים משובצים בסך 47 מיליוני ש"ח ושווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין נגזרים משובצים בסך 10 מיליוני ש"ח.

31 במרץ 2023						
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
11,132	10,266	866	11,319	10,171	1,148	חוזי ריבית
467	-	467	906	-	906	מזה: נגזרים מגדרים
7,213	7,001	212	9,794	9,703	91	חוזי מטבע-חוץ
2,712	2,684	28	2,642	2,614	28	חוזים בגין מניות
3	3	-	3	3	-	חוזי סחורות ואחרים
21,060	19,954	1,106	23,758	22,491	1,267	סך-הכל נכסים (התחייבויות) בגין נגזרים ברוטו ⁽¹⁾
-	-	-	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
21,060	19,954	1,106	23,758	22,491	1,267	יתרה מאזנית
1,551	1,368	183	1,907	1,732	175	מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים

(1) מזה: שווי הוגן ברוטו של נכסים בגין נגזרים משובצים בסך 53 מיליוני ש"ח ושווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין נגזרים משובצים בסך 15 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים (המשך)

31 בדצמבר 2023						
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
מבוקר						
9,329	8,610	719	9,992	8,882	1,110	חוזי ריבית
432	-	432	925	-	925	מזה: נגזרים מגדרים
8,854	8,489	365	9,130	8,946	184	חוזי מטבע-חוץ
6,055	6,039	16	6,136	6,120	16	חוזים בגין מניות
12	12	-	13	13	-	חוזי סחורות ואחרים
24,250	23,150	1,100	25,271	23,961	1,310	סך-הכל נכסים (התחייבויות) בגין נגזרים ברוטו ⁽¹⁾
-	-	-	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
24,250	23,150	1,100	25,271	23,961	1,310	יתרה מאזנית
						מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבות
1,749	1,635	114	1,542	1,358	184	נטו או הסדרים דומים

(1) מזה: שווי הוגן ברוטו של נכסים בגין נגזרים משוברים בסך 42 מיליוני ש"ח ושווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין נגזרים משוברים בסך 10 מיליוני ש"ח.

ג. גידור חשבונאי

1. ההשפעה של גידור חשבונאי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ	
2023	2023	2024
הכנסות (הוצאות) ריבית		
מבוקר	בלתי מבוקר	
287	271	1
(316)	(281)	(1)

רווח (הפסד) מגידור שווי הוגן

פריטים מגודרים

נגזרים מגדרים

2. פריטים מגודרים בגידור שווי הוגן

יתרה ליום 31 בדצמבר 2023		יתרה ליום 31 במרץ 2023		יתרה ליום 31 במרץ 2024	
התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו (הקטינו) את הערך בספרים	הערך בספרים	התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו (הקטינו) את הערך בספרים	הערך בספרים	התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו (הקטינו) את הערך בספרים	הערך בספרים
מבוקר		בלתי מבוקר			
(693)	15,466	(804)	16,153	(746)	13,853
(281)	3,399	(327)	3,311	(309)	3,395
3	13,287	(46)	11,784	(23)	17,047

ניירות-ערך

כתבי התחייבות נדחים

פיקדונות הציבור

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ג. גידור חשבונאי (המשך)

3. השפעת נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים על דוח רווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ	
	2023	2024
רווח (הפסד) שהוכר בהכנסות (הוצאות) מפעילות במכשירים נגזרים ⁽¹⁾		
	מבוקר	בלתי מבוקר
חזי ריבית	67	63
חזי מטבע-חוץ	3,887	816
חזים בגין מניות	70	16
חזי סחורות ואחרים	1	-
סך-הכל	4,025	895

(1) נכלל בסעיף הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית.

ד. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

31 במרץ 2024						
סך-הכל	אחרים	גופים מוסדיים	דילרים/ברוקרים ממשלות ובנקים מרכזיים	בנקים	בורסות	בלתי מבוקר
20,960	2,159	2,537	9	1,660	14,117	478 ⁽²⁾
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾						
(13,292)	(417)	(815)	(9)	(1,548)	(10,503)	-
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים						
(5,167)	(511)	(1,324)	-	(102)	(3,123)	(107)
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל						
2,501	1,231	398	-	10	491	371
סיכון אשראי מאזני בגין מכשירים נגזרים						
26,789	2,921	11,865	54	448	11,149	352 ⁽¹⁾
סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾						
29,290	4,152	12,263	54	458	11,640	723
סך-הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים						
19,515	2,023	3,720	91	1,903	11,510	268
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾						
(13,292)	(417)	(815)	(9)	(1,548)	(10,503)	-
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
מכשירים פיננסיים						
(3,279)	(430)	(1,696)	(17)	(331)	(805)	-
ביטחון במזומן ששועבד						
2,944	1,176	1,209	65	24	202	268
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים						

(1) סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי), כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.

(2) מתוך זה, שווי הוגן ברוטו של נכסים בגין נגזרים משובצים בסך של 47 מיליון ש"ח ושווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים משובצים בסך של 10 מיליוני ש"ח (31.03.23: שווי הוגן ברוטו בגין נכסים בסך של 53 מיליוני ש"ח ושווי הוגן ברוטו בגין התחייבויות 15 מיליוני ש"ח, 31.12.23: שווי הוגן ברוטו בגין נכסים בסך של 42 מיליוני ש"ח ושווי הוגן ברוטו בגין התחייבויות 10 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ד. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה (המשך)

31 במרץ 2023						
סך-הכל	אחרים	גופים מוסדיים	דילרים/ברוקרים ממשלות וبنקים מרכזיים	בלתי מבוקר	בנקים	בורסות
23,758	2,422	5,477	-	2,694	12,746	419 ⁽²⁾
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾						
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
(14,834)	(515)	(956)	-	(2,142)	(11,221)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים						
(4,286)	(194)	(2,555)	-	(394)	(1,143)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל						
4,638	1,713	1,966	-	158	382	419
סיכון אשראי מאזני בגין מכשירים נגזרים						
20,853	3,417	9,751	53	1,558	5,797	277 ⁽¹⁾
סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾						
25,491	5,130	11,717	53	1,716	6,179	696
סך-הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים						
21,060	2,354	2,701	249	2,450	13,095	211
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾						
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
(14,834)	(515)	(956)	-	(2,142)	(11,221)	-
מכשירים פיננסיים						
(3,350)	(700)	(660)	(168)	(106)	(1,716)	-
ביטחון במזומן ששועבד						
2,876	1,139	1,085	81	202	158	211
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים						
31 בדצמבר 2023						
סך-הכל	אחרים	גופים מוסדיים	דילרים/ברוקרים ממשלות וبنקים מרכזיים	מבוקר	בנקים	בורסות
25,271	2,783	3,526	35	3,505	14,982	440 ⁽²⁾
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾						
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
(15,996)	(718)	(1,822)	(35)	(1,848)	(11,502)	(71)
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים						
(7,064)	(721)	(1,649)	-	(1,655)	(3,039)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל						
2,211	1,344	55	-	2	441	369
סיכון אשראי מאזני בגין מכשירים נגזרים						
24,941	3,421	10,217	83	964	9,951	305 ⁽¹⁾
סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾						
27,152	4,765	10,272	83	966	10,392	674
סך-הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים						
24,250	2,109	6,084	149	1,991	13,672	245
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾						
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
(15,996)	(718)	(1,822)	(35)	(1,848)	(11,502)	(71)
מכשירים פיננסיים						
(4,916)	(368)	(2,465)	(50)	(121)	(1,912)	-
ביטחון במזומן ששועבד						
3,338	1,023	1,797	64	22	258	174
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים						

(1) סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי), כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.
 (2) מתוך זה, שווי הוגן ברוטו של נכסים בגין נגזרים משובצים בסך של 47 מיליון ש"ח ושווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים משובצים בסך של 10 מיליוני ש"ח (31.03.23: שווי הוגן ברוטו בגין נכסים בסך של 53 מיליון ש"ח ושווי הוגן ברוטו בגין התחייבויות 15 מיליון ש"ח, 31.12.23: שווי הוגן ברוטו בגין נכסים בסך של 42 מיליוני ש"ח ושווי הוגן ברוטו בגין התחייבויות 10 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ה. פירוט מועדי פירעון (סכומי ערך נקוב)

31 במרץ 2024				
סך-הכל	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים
בלתי מבוקר				
				חוזי ריבית
32,832	6,248	14,127	11,250	1,207
				שקל-מדד
1,386,992	88,441	300,027	506,910	491,614
				אחר
503,027	16,223	38,742	146,364	301,698
				חוזי מטבע-חוץ
285,453	689	3,105	90,643	191,016
				חוזים בגין מניות
169	-	97	61	11
				חוזי סחורות ואחרים
2,208,473	111,601	356,098	755,228	985,546
				סך-הכל
31 במרץ 2023				
בלתי מבוקר				
1,899,484	101,365	318,386	520,861	958,872
				סך-הכל
31 בדצמבר 2023				
מבוקר				
1,735,828	110,437	342,523	408,759	874,109
				סך-הכל

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2024										לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2024		
סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל							פעילות ישראל		סך-הכל
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית	
										מזה: הלוואות לדיור ⁽⁴⁾	מזה: כרטיסי אשראי	
665,445	31,928	633,517	304	246,769	4,734	122,426	41,486	53,788	737	4,232	130,736	163,273
1,488	-	1,488	-	1,488	-	-	-	-	-	-	-	-
413,252	20,851	392,401	-	-	4,346	124,812	42,609	55,032	739	4,232	131,306	164,863
418,188	23,083	395,105	-	-	4,191	123,957	42,906	56,511	845	4,975	131,849	166,695
4,150	392	3,758	-	-	-	1,382	656	641	3	-	792	1,076
4,737	1,674	3,063	-	-	-	1,763	467	487	-	-	-	346
7,878	617	7,261	-	43	14	2,394	1,358	1,698	2	-	583	1,752
97	-	97	-	-	-	(4)	1	10	-	-	-	90
610,927	30,756	580,171	3	70,935	88,982	73,382	33,394	98,717	41,932	-	-	172,826
538,313	30,092	508,221	-	-	88,968	72,865	33,153	98,510	41,930	-	-	172,795
539,902	30,897	509,005	-	-	85,957	74,021	33,394	98,139	42,490	-	-	175,004
442,400	28,066	414,334	3,153	25,773	6,602	141,804	52,997	70,291	1,566	4,492	72,794	112,148
446,945	29,273	417,672	3,316	26,178	6,937	143,180	53,479	70,133	1,605	4,597	73,363	112,844
806,358	-	806,358	3,708	91,158	400,527	99,619	25,756	53,656	60,788	-	-	71,146
פיצול הכנסות ריבית, נטו:												
1,938	166	1,772	-	-	2	473	234	413	2	-	342	648
1,928	35	1,893	-	-	33	111	115	519	119	-	-	996
(52)	46	(98)	3	(506)	10	155	53	73	1	5	73	113
3,814	247	3,567	3	(506)	45	739	402	1,005	122	5	415	1,757

- (1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
- (2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראת ניהול בנקאי תקין 201).
- (3) נכסים בניהול - לרבות נכסי קופות-גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות-ערך של לקוחות.
- (4) כולל הלוואות לדיור בסך של 24.2 מיליארד ש"ח ליחידים, אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזר עסקים קטנים וזעירים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023*											לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2024*		
סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל							פעילות ישראל		סך-הכל	
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	מזק: מזה: מזה: כרטיסי אשראי	מזה: מזה: מזה: הלוואות לדיור		
7,522	447	7,075	-	1,663	17	1,402	594	1,079	8	5	1,634	2,312	
(3,485)	(237)	(3,248)	-	(712)	(607)	(547)	(221)	(410)	(246)	-	-	(505)	
4,037	210	3,827	-	951	(590)	855	373	669	(238)	5	1,634	1,807	
-	3	(3)	3	(1,170)	639	(161)	(4)	396	369	2	(1,220)	(75)	
4,037	213	3,824	3	(219)	49	694	369	1,065	131	7	414	1,732	
340	3	337	-	320	24	3	(12)	6	-	-	(5)	(4)	
982	9	973	24	52	23	166	82	263	37	84	11	326	
1,322	12	1,310	24	372	47	169	70	269	37	84	6	322	
5,359	225	5,134	27	153	96	863	439	1,334	168	91	420	2,054	
185	22	163	-	(2)	-	67	23	24	-	-	12	51	
2,094	99	1,995	27	95	43	188	111	499	55	33	126	977	
-	-	-	(12)	12	-	-	-	-	-	-	-	-	
2,094	99	1,995	15	107	43	188	111	499	55	33	126	977	
3,080	104	2,976	12	48	53	608	305	811	113	58	282	1,026	
1,089	35	1,054	3	(5)	19	229	111	293	40	20	98	364	
1,991	69	1,922	9	53	34	379	194	518	73	38	184	662	
17	-	17	-	17	-	-	-	-	-	-	-	-	
2,008	69	1,939	9	70	34	379	194	518	73	38	184	662	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
2,008	69	1,939	9	70	34	379	194	518	73	38	184	662	

* סוג מחדש כמפורט לעיל.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023*										לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023*			
סך-הכל	פעילות ישראל									פעילות ישראל		סך-הכל	
	פעילות חו"ל	סך-הכל	סך-הכל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	מזה: הלוואות לדיור ⁽⁴⁾		מזה: כרטיסי אשראי
661,743	28,545	633,198	269	261,003	2,596	108,315	38,994	59,896	715	5,189	127,473	161,410	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
1,175	-	1,175	-	1,175	-	-	-	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות ⁽¹⁾
395,293	19,382	375,911	-	-	2,299	110,071	39,684	60,495	718	5,189	127,954	162,644	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו ⁽¹⁾
400,007	19,981	380,026	-	-	2,182	113,521	40,159	60,105	767	5,056	128,690	163,292	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח
3,528	487	3,041	-	-	-	985	624	491	3	-	658	938	יתרת חובות לא צוברים וחובות בפיגור של 90 ימים או יותר
3,227	777	2,450	-	-	-	1,211	273	564	-	-	-	402	יתרת חובות בעייתיים אחרים
6,664	526	6,138	-	48	12	2,603	764	1,215	3	-	533	1,493	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח
12	7	5	-	-	-	(10)	2	11	-	-	(3)	2	מחיקות חשבונאיות נטו בתקופת הדיווח
611,983	27,541	584,442	3	91,318	88,277	72,046	33,174	96,815	37,439	-	-	165,370	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
519,024	26,767	492,257	-	-	88,259	71,546	33,021	96,645	37,437	-	-	165,349	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ⁽¹⁾
528,897	26,582	502,315	-	-	91,362	72,191	34,050	99,031	38,532	-	-	167,149	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
420,055	24,667	395,388	3,303	24,973	4,980	131,645	49,556	71,894	1,375	4,442	70,186	107,662	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
424,532	25,338	399,194	3,310	25,294	4,908	134,884	49,994	70,789	1,447	4,624	70,487	108,568	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
725,830	-	725,830	4,083	93,808	341,395	102,174	23,797	46,013	50,003	-	-	64,557	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
פיצול הכנסות ריבית, נטו:													
1,971	108	1,863	-	-	-	444	214	485	2	3	361	718	מרווח מפעילות מתן אשראי
1,957	59	1,898	-	-	43	152	117	525	128	-	-	933	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
109	46	63	3	(219)	6	98	38	55	1	4	53	81	אחר
4,037	213	3,824	3	(219)	49	694	369	1,065	131	7	414	1,732	סך-הכל הכנסות ריבית, נטו

* סווג מחדש כמפורט לעיל.
 (1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
 (2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראת ניהול בנקאי תקין 201).
 (3) נכסים בניהול - לרבות נכסי קופות-גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות-ערך של לקוחות.
 (4) כולל הלוואות לדיור בסך של 23.2 מיליארד ש"ח ליחידים, אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזר עסקים קטנים וזעירים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023*										לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023*		
סך-הכל	פעילות ישראל									פעילות ישראל		סך-הכל
	פעילות חו"ל	סך-הכל	סך-הכל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	מזוה: מזה: מזה: כרטיסי אשראי	
32,971	2,076	30,895	-	7,869	100	6,449	2,678	4,488	32	-	6,400	9,279
(16,886)	(1,204)	(15,682)	-	(2,865)	(2,867)	(2,527)	(1,073)	(2,189)	(1,347)	-	-	(2,814)
16,085	872	15,213	-	5,004	(2,767)	3,922	1,605	2,299	(1,315)	-	6,400	6,465
-	19	(19)	12	(6,428)	2,965	(1,018)	(62)	1,912	1,833	18	(4,742)	767
16,085	891	15,194	12	(1,424)	198	2,904	1,543	4,211	518	18	1,658	7,232
1,267	-	1,267	-	1,262	67	11	(39)	19	1	-	(55)	(54)
4,030	52	3,978	192	180	92	709	378	1,007	141	357	45	1,279
5,297	52	5,245	192	1,442	159	720	339	1,026	142	357	(10)	1,225
21,382	943	20,439	204	18	357	3,624	1,882	5,237	660	375	1,648	8,457
1,879	69	1,810	-	(6)	(2)	80	524	718	1	-	117	495
8,231	463	7,768	105	376	161	738	449	1,899	216	124	488	3,824
-	-	-	(47)	47	-	-	-	-	-	-	-	-
8,231	463	7,768	58	423	161	738	449	1,899	216	124	488	3,824
11,272	411	10,861	146	(399)	198	2,806	909	2,620	443	251	1,043	4,138
3,930	173	3,757	52	(175)	69	996	322	906	152	87	359	1,435
7,342	238	7,104	94	(224)	129	1,810	587	1,714	291	164	684	2,703
18	-	18	-	18	-	-	-	-	-	-	-	-
7,360	238	7,122	94	(206)	129	1,810	587	1,714	291	164	684	2,703
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7,360	238	7,122	94	(206)	129	1,810	587	1,714	291	164	684	2,703

* סווג מחדש כמפורט לעיל.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 12 מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

קבוצת הבנק פועלת בישראל ומחוצה לה ומספקת מגוון שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיה. החלוקה למגזרי הפעילות לפי גישת ההנהלה מבוססת על סוגי המוצרים והשירותים או על סוגי הלקוחות. חלוקה זו משמשת את מקבל החלטות התפעול הראשי בבנק (הנהלת הבנק והדירקטוריון) לצורך קבלת החלטות ולניתוח התוצאות העסקיות של הקבוצה.

לפרטים בדבר שיוך הלקוחות למגזרים לפי גישת ההנהלה העיקריים שישומו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים, ראה [ביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2023](#).

כחלק מחישוב תוצאות הפעילות של המגזרים השונים, החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2024, מבוצעת הקצאה של ההון למגזרי הפעילות השונים על בסיס נכסי הסיכון המשויכים למגזר, ובהתאם נזקפות הכנסות ריבית תיאורטיות בגין ההון המיוחס לכל מגזר בניכוי חיוב בגין עלות הון רובד 2 המיוחס לכל מגזר. לצרכי השוואתיות מספרי ההשוואה סווגו מחדש.

מידע על מגזרי פעילות

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2024									
סך-הכל	התאמות ⁽³⁾	ניהול פיננסי ⁽²⁾	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
				מסחרי	עסקי ⁽¹⁾	הלוואות לדיור	עסקים קטנים	לקוחות פרטיים	
הכנסות ריבית, נטו:									
3,814	-	1,176	198	965	643	1,408	247	(823)	מחיצוניים
-	9	(1,688)	32	(207)	(74)	(992)	455	2,465	בינמגזרי
272	-	257	5	26	(8)	(11)	1	2	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
4,086	9	(255)	235	784	561	405	703	1,644	סך-הכל רווח מימוני, נטו
1,004	50	46	12	239	126	9	161	361	עמלות והכנסות אחרות
5,090	59	(209)	247	1,023	687	414	864	2,005	סך ההכנסות
(14)	-	1	18	(215)	50	(37)	21	148	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות:									
2,033	28	216	96	164	141	117	307	964	מחיצוניים
-	(11)	(101)	-	43	13	(1)	21	36	בינמגזרי
3,071	42	(325)	133	1,031	483	335	515	857	רווח (הפסד) לפני מסים
1,157	15	(149)	51	399	187	129	197	328	הפרשה למסים על הרווח (הפסד)
1,914	27	(176)	82	632	296	206	318	529	רווח (הפסד) לאחר מסים
24	-	24	-	-	-	-	-	-	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
רווח (הפסד) נקי:									
1,938	27	(152)	82	632	296	206	318	529	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	-	-	-	-	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,938	27	(152)	82	632	296	206	318	529	המיוחס לבעלי מניות הבנק
411,286	-	4,138	20,285	123,440	60,160	131,915	33,335	38,013	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
539,902	-	53,094	30,884	87,268	44,345	-	70,197	254,114	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

(1) כולל יתרת אשראי בגין פעילות שאלות והשאלות ובגין ייחוס חשיפה בנגזרים בסך של כ-13,256 מיליוני ש"ח.
 (2) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.
 (3) במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים לא מהותיים של קבוצת הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 12 מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

מידע על מגזרי פעילות (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023*									
סך-הכל	התאמות ⁽³⁾	ניהול פיננסי ⁽²⁾	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
				עסקי ⁽¹⁾	מסחרי	הלוואות לדיור	עסקים קטנים	לקוחות פרטיים	
הכנסות ריבית, נטו:									
4,037	-	499	178	1,020	553	1,633	407	(253)	מחיצוניים
-	3	(711)	21	(308)	(2)	(1,224)	327	1,894	בינמגזרי
340	-	320	3	24	(11)	-	1	3	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
4,377	3	108	202	736	540	409	735	1,644	סך-הכל רווח מימוני, נטו
982	26	31	7	198	135	12	171	402	עמלות והכנסות אחרות
5,359	29	139	209	934	675	421	906	2,046	סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי									
185	-	(3)	15	116	(3)	12	18	30	הוצאות תפעוליות ואחרות:
2,094	27	213	94	163	149	130	337	981	מחיצוניים
-	(12)	(87)	-	37	11	(4)	21	34	בינמגזרי
רווח (הפסד) לפני מסים									
3,080	14	16	100	618	518	283	530	1,001	הפרשה למסים על הרווח (הפסד)
1,089	5	(14)	36	225	190	100	189	358	רווח (הפסד) לאחר מסים
1,991	9	30	64	393	328	183	341	643	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
17	-	17	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי:
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה									
2,008	9	47	64	393	328	183	341	643	הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	-	-	-	-	-	-	המיוחס לבעלי מניות הבנק
2,008	9	47	64	393	328	183	341	643	
394,399	-	3,536	17,733	113,690	58,175	128,665	34,324	38,276	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
528,897	-	59,667	26,568	81,964	50,825	-	67,311	242,562	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

* סווג מחדש כמפורט לעיל.

- (1) כולל יתרת אשראי בגין פעילות שאלות והשאלות ובגין תיחום חשיפה בנגזרים בסך של כ-11,639 מיליוני ש"ח.
- (2) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.
- (3) במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים לא מהותיים של קבוצת הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 12 מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

מידע על מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023*									
סך-הכל	התאמות ⁽³⁾	ניהול פיננסי ⁽²⁾	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
				עסקי ⁽¹⁾	מסחרי	הלוואות לדיור	עסקים קטנים	לקוחות פרטיים	
הכנסות ריבית, נטו:									
16,085	-	3,208	726	4,142	2,385	6,420	1,375	(2,171)	מחיצוניים
-	12	(4,575)	108	(1,187)	(166)	(4,759)	1,552	9,015	בינמגזרי
1,267	-	1,274	(1)	71	(34)	(56)	5	8	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
17,352	12	(93)	833	3,026	2,185	1,605	2,932	6,852	סך-הכל רווח מימוני, נטו
4,030	187	139	40	842	544	46	661	1,571	עמלות והכנסות אחרות
21,382	199	46	873	3,868	2,729	1,651	3,593	8,423	סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי									
1,879	-	(4)	88	3	881	121	393	397	הוצאות תפעוליות ואחרות:
8,231	102	845	447	659	580	491	1,285	3,822	מחיצוניים
-	(49)	(349)	-	141	45	(5)	85	132	בינמגזרי
רווח (הפסד) לפני מסים									
11,272	146	(446)	338	3,065	1,223	1,044	1,830	4,072	הפרשה למסים על הרווח (הפסד)
3,930	51	(186)	147	1,085	430	358	634	1,411	רווח (הפסד) לאחר מסים
7,342	95	(260)	191	1,980	793	686	1,196	2,661	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
18	-	18	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי:
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה									
7,360	95	(242)	191	1,980	793	686	1,196	2,661	המיוחס לבעלי מניות הבנק
-	-	-	-	-	-	-	-	-	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
407,381	-	4,566	18,072	123,994	59,300	131,057	32,729	37,663	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
554,595	-	63,135	29,129	94,775	46,369	-	70,395	250,792	

* סווג מחדש כמפורט לעיל.

- (1) כולל יתרת אשראי בגין פעילות שאלות והשאלות ובגין תיחום חשיפה בנגזרים בסך של כ-15,114 מיליוני ש"ח.
- (2) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.
- (3) במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים לא מהותיים של קבוצת הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

א. חובות, אגרות-חוב לפדיון, אגרות-חוב זמינות למכירה ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2024						
סך-הכל	בנקים, ממשלות ואגרות-חוב	אשראי לציבור			מסחרי	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור		
7,989	44	7,945	1,112	628	6,205	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה (מבוקר)
(14)	(1)	(13)	148	(44)	(117)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(276)	-	(276)	(181)	-	(95)	מחיקות חשבונאיות
179	-	179	91	-	88	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(97)	-	(97)	(90)	-	(7)	מחיקות חשבונאיות, נטו
7,878	43	7,835	1,170	584	6,081	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2024 ⁽¹⁾ (בלתי מבוקר)
940	7	933	35	42	856	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023						
סך-הכל	בנקים, ממשלות ואגרות-חוב	אשראי לציבור			מסחרי	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור		
6,516	50	6,466	928	519	5,019	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה (מבוקר)
185	(2)	187	39	12	136	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(204)	-	(204)	(99)	(5)	(100)	מחיקות חשבונאיות
192	-	192	94	8	90	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(12)	-	(12)	(5)	3	(10)	מחיקות חשבונאיות, נטו
(25)	-	(25)	-	-	(25)	אחר*
6,664	48	6,616	962	534	5,120	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2023 ⁽¹⁾ (בלתי מבוקר)
1,011	3	1,008	31	31	946	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

* יתרות הנכסים, נטו בגין חברה בת שנמכרה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

- א. חובות, אגרות-חוב לפדיון, אגרות-חוב זמינות למכירה ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים (המשך)
- ב. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות, אגרות-חוב לפדיון ואגרות-חוב זמינות למכירה

31 במרץ 2024					
סך-הכל	בנקים, ממשלות ואגרות-חוב	אשראי לציבור			מסחרי*
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור	
בלתי מבוקר					
יתרת חוב רשומה של חובות:					
321,028	99,063	221,965	-	-	221,965
שנבדקו על בסיס פרטני					
211,367	15,144	196,223	35,086	132,339	28,798
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
532,395	114,207	418,188	35,086	132,339	250,763
סך-הכל חובות					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:					
4,582	24	4,558	-	-	4,558
שנבדקו על בסיס פרטני					
2,356	12	2,344	1,135	542	667
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
6,938	36	6,902	1,135	542	5,225
סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי					
31 במרץ 2023					
סך-הכל	בנקים, ממשלות ואגרות-חוב	אשראי לציבור			מסחרי*
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור	
בלתי מבוקר					
יתרת חוב רשומה של חובות:					
329,153	120,278	208,875	-	-	208,875
שנבדקו על בסיס פרטני					
203,472	12,340	191,132	34,879	129,133	27,120
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
532,625	132,618	400,007	34,879	129,133	235,995
סך-הכל חובות					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:					
3,690	30	3,660	-	-	3,660
שנבדקו על בסיס פרטני					
1,963	15	1,948	931	503	514
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
5,653	45	5,608	931	503	4,174
סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי					
31 בדצמבר 2023					
סך-הכל	בנקים, ממשלות ואגרות-חוב	אשראי לציבור			מסחרי*
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור	
מבוקר					
יתרת חוב רשומה של חובות:					
326,154	106,933	219,221	-	-	219,221
שנבדקו על בסיס פרטני					
210,890	15,736	195,154	34,684	131,563	28,907
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
537,044	122,669	414,375	34,684	131,563	248,128
סך-הכל חובות					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:					
4,683	25	4,658	-	-	4,658
שנבדקו על בסיס פרטני					
2,350	14	2,336	1,080	593	663
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
7,033	39	6,994	1,080	593	5,321
סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי					

* יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיוור בסך של כ-118 מיליון ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה (ליום 31.03.23: 35 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.23: 87 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור 1. איכות אשראי ופיגורים

31 במרץ 2024					
חובות צוברים - מידע נוסף		סך-הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		תקינים
בפיגור של 90 ימים או יותר	בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽²⁾		לא צוברים	צוברים	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
14	5	53,340	517	903	51,920
בינוי ונדל"ן - בינוי					
8	132	33,654	113	560	32,981
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
1	-	32,827	6	7	32,814
שירותים פיננסיים					
82	26	99,334	1,779	1,349	96,206
מסחרי - אחר					
105	163	219,155	2,415	2,819	213,921
סך-הכל מסחרי					
839	-	131,678	784	-	130,894
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ⁽³⁾					
154	52	34,986	231	399	34,356
אנשים פרטיים - אחר					
1,098	215	385,819	3,430	3,218	379,171
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
-	-	10,934	299	814	9,821
בינוי ונדל"ן					
33	119	20,674	196	919	19,559
מסחרי אחר					
33	119	31,608	495	1,733	29,380
סך-הכל מסחרי					
19	1	761	11	-	750
אנשים פרטיים					
52	120	32,369	506	1,733	30,130
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל					
1,150	335	418,188	3,936	4,951	409,301
סך-הכל ציבור					

(1) סיכון אשראי לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(2) חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-100 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.2023: 158 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.2023: 154 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים.

(3) כולל יתרת הלוואות לדיור שהוסדרה במסגרת הסדר עם הלווה בסך של כ-56 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.2023: 56 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.2023: 54 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך) 1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 במרץ 2023						
חובות צוברים - מידע נוסף		סך-הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		תקינים	
בפיגור של 90 ימים או יותר	בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽²⁾		לא צוברים	צוברים		
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
36	64	48,765	211	184	48,370	בינוי ונדל"ן - בינוי
8	1	31,883	57	70	31,756	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
1	-	28,822	7	4	28,811	שירותים פיננסיים
152	27	98,598	1,614	1,562	95,422	מסחרי - אחר
197	92	208,068	1,889	1,820	204,359	סך-הכל מסחרי
952	-	128,524	643	-	127,881	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ⁽³⁾
117	48	34,808	232	450	34,126	אנשים פרטיים - אחר
1,266	140	371,400	2,764	2,270	366,366	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל						
ציבור - מסחרי						
-	-	9,943	568	208	9,167	בינוי ונדל"ן
-	-	17,984	38	889	17,057	מסחרי אחר
-	-	27,927	606	1,097	26,224	סך-הכל מסחרי
16	-	680	18	-	662	אנשים פרטיים
16	-	28,607	624	1,097	26,886	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
1,282	140	400,007	3,388	3,367	393,252	סך-הכל ציבור

(1) סיכון אשראי לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(2) חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-100 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.2023: 158 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.2023: 154 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים.

(3) כולל יתרת הלוואות לדיור שהוסדרה במסגרת הסדר עם הלווה בסך של כ-56 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.2023: 56 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.2023: 54 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך) 1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 בדצמבר 2023						
חובות צוברים - מידע נוסף		סך-הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		תקינים	
בפיגור של 90 ימים או יותר	בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽²⁾		לא צוברים	צוברים		
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
19	24	51,896	612	934	50,350	בינוי ונדל"ן - בינוי
45	157	34,064	40	584	33,440	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
1	2	33,546	6	8	33,532	שירותים פיננסיים
78	50	99,425	1,885	1,407	96,133	מסחרי - אחר
143	233	218,931	2,543	2,933	213,455	סך-הכל מסחרי
877	-	130,922	747	-	130,175	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ⁽³⁾
151	87	34,589	222	466	33,901	אנשים פרטיים - אחר
1,171	320	384,442	3,512	3,399	377,531	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל						
ציבור - מסחרי						
-	-	10,357	298	686	9,373	בינוי ונדל"ן
-	76	18,840	194	292	18,354	מסחרי אחר
-	76	29,197	492	978	27,727	סך-הכל מסחרי
18	-	736	8	1	727	אנשים פרטיים
18	76	29,933	500	979	28,454	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
1,189	396	414,375	4,012	4,378	405,985	סך-הכל ציבור

(1) סיכון אשראי לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(2) חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-100 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.2023: 158 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.2023: 154 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים.

(3) כולל יתרת הלוואות לדיור שהוסדרה במסגרת הסדר עם הלווה בסך של כ-56 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.2023: 56 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.2023: 54 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

2. איכות אשראי לפי שנות העמדת האשראי

סך-הכל	יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות*	31 במרץ 2024						
		יתרת חוב רשומה של אשראי לציבור לזמן קצוב שהועמדה בשנת						
		קודם	2020	2021	2022	2023	2024	
פעילות לווים בישראל								
ציבור - מסחרי								
86,994	32,866	4,147	2,655	6,673	5,502	18,087	17,064	בינוי ונדל"ן - סך-הכל
84,015	32,466	3,796	2,507	6,395	5,168	17,602	16,081	אשראי בדירוג ביצוע
886	277	30	87	76	127	170	119	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
1,463	19	295	42	136	160	273	538	אשראי בעייתי צובר
630	104	26	19	66	47	42	326	אשראי שאינו צובר
20	5	4	-	4	1	6	-	מחיקות חשבונאיות ברוטו ⁽¹⁾
132,161	32,077	10,796	5,034	12,827	12,808	30,429	28,190	מסחרי - אחר - סך-הכל
125,446	30,384	9,819	4,598	12,020	11,635	29,415	27,575	אשראי בדירוג ביצוע
3,574	1,056	137	169	411	550	777	474	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
1,356	508	105	200	245	75	113	110	אשראי בעייתי צובר
1,785	129	735	67	151	548	124	31	אשראי שאינו צובר
74	16	24	7	4	14	9	-	מחיקות חשבונאיות ברוטו ⁽¹⁾
131,678	-	50,326	16,795	25,142	21,933	14,007	3,475	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר - סך-הכל
79,740	-	32,795	9,545	14,704	12,748	8,061	1,887	LTV עד 60%**
48,270	-	15,734	6,857	9,802	8,768	5,588	1,521	LTV מעל 60% ועד 75%**
3,668	-	1,797	393	636	417	358	67	LTV מעל 75%**
129,735	-	49,211	16,563	24,881	21,722	13,904	3,454	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
320	-	209	29	39	16	24	3	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע
839	-	405	101	129	125	61	18	בפיגור 30-89 יום
-	-	-	-	-	-	-	-	בפיגור של 90 יום או יותר
784	-	501	102	93	70	18	-	אשראי שאינו צובר
-	-	-	-	-	-	-	-	מחיקות חשבונאיות ברוטו ⁽¹⁾
34,986	2,525	1,065	1,091	3,084	5,877	11,406	9,938	אנשים פרטיים - אחר - סך-הכל
31,543	2,029	696	911	2,602	5,105	10,467	9,733	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
3,006	440	304	149	411	680	833	189	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע
154	39	10	6	19	30	48	2	בפיגור 30-89 יום
52	15	3	2	5	10	17	-	בפיגור של 90 יום או יותר
231	2	52	23	47	52	41	14	אשראי שאינו צובר
181	28	26	8	25	47	47	-	מחיקות חשבונאיות ברוטו ⁽¹⁾
385,819	67,468	66,334	25,575	47,726	46,120	73,929	58,667	סך-הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל

* ליום 31 במרץ 2024 לא קיימות הלוואות מתחדשות שהומרו להלוואות לזמן קצוב.
** היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על-ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.
(1) החל מיום 1 בינואר 2024 הבנק מיישם את חוזר הפיקוח על הבנקים בנושא שינוי בתנאי חובות של לווים בקשיים פיננסיים. בהתאם לחוזר נוספה דרישת גילוי של מחיקות ברוטו לפי שנת העמדת האשראי בביאור איכות אשראי לפי שנות העמדת האשראי. ראה גם [ביאור 1.1](#).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

2. איכות אשראי לפי שנות העמדת האשראי (המשך)

סך-הכל	יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות*	31 במרץ 2024						
		יתרת חוב רשומה של אשראי לציבור לזמן קצוב שהועמדה בשנת						
		קודם	2020	2021	2022	2023	2024	
פעילות לווים בחו"ל								
32,369	2,878	1,323	533	2,051	9,976	11,395	4,213	סך-הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל
30,130	2,819	1,112	430	1,988	9,352	10,343	4,086	אשראי לא בעייתי
1,733	59	43	17	16	608	863	127	אשראי בעייתי צובר
506	-	168	86	47	16	189	-	אשראי שאינו צובר
1	1	-	-	-	-	-	-	מחיקות חשבונאיות ברוטו ⁽¹⁾
418,188	70,346	67,657	26,108	49,777	56,096	85,324	62,880	סך-הכל אשראי לציבור

* ליום 31 במרץ 2024 לא קיימות הלוואות מתחדשות שהומרו להלוואות לזמן קצוב.
(1) החל מיום 1 בינואר 2024 הבנק מיישם את חוזר הפיקוח על הבנקים בנושא שינוי בתנאי חובות של לווים בקשיים פיננסיים. בהתאם לחוזר נוספה דרישת גילוי של מחיקות ברוטו לפי שנת העמדת האשראי בביאור איכות אשראי לפי שנות העמדת האשראי. ראה גם [ביאור 1.1](#).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

2. איכות אשראי לפי שנות העמדת האשראי (המשך)

סך-הכל	יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות*	31 במרץ 2023						
		יתרת חוב רשומה של אשראי לציבור לזמן קצוב שהועמדה בשנת						
		קודם	2019	2020	2021	2022	2023	
פעילות לווים בישראל								
ציבור - מסחרי								
80,648	27,775	4,102	2,145	3,755	11,422	16,015	15,434	בינוי ונדל"ן - סך-הכל
78,952	27,547	3,869	2,043	3,590	11,163	15,474	15,266	אשראי בדירוג ביצוע
1,174	108	102	62	139	188	441	134	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
254	50	64	22	11	28	55	24	אשראי בעייתי צובר
268	70	67	18	15	43	45	10	אשראי שאינו צובר
127,420	30,427	11,313	5,207	8,591	19,308	26,055	26,519	מסחרי - אחר - סך-הכל
120,719	29,145	10,217	4,821	7,969	18,318	24,363	25,886	אשראי בדירוג ביצוע
3,514	786	189	172	345	541	991	490	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
1,566	376	138	187	222	325	229	89	אשראי בעייתי צובר
1,621	120	769	27	55	124	472	54	אשראי שאינו צובר
128,524	-	42,990	13,395	18,024	27,155	23,395	3,565	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר - סך-הכל
78,641	-	28,615	7,990	10,244	16,016	13,639	2,137	LTV עד 60%**
46,902	-	12,610	5,220	7,491	10,696	9,491	1,394	LTV מעל 60% ועד 75%**
2,981	-	1,765	185	289	443	265	34	LTV מעל 75%**
126,625	-	41,873	13,206	17,807	26,934	23,265	3,540	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
304	-	217	18	20	29	15	5	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע ⁽¹⁾
952	-	469	99	134	135	95	20	בפיגור 89-30 יום ⁽¹⁾
-	-	-	-	-	-	-	-	בפיגור של 90 יום או יותר ⁽¹⁾
643	-	431	72	63	57	20	-	אשראי שאינו צובר
34,808	2,519	1,494	1,388	2,431	6,200	11,415	9,361	אנשים פרטיים - אחר - סך-הכל
31,604	2,090	1,034	1,148	2,127	5,474	10,604	9,127	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
2,807	388	380	201	253	634	730	221	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע ⁽¹⁾
117	27	15	7	11	27	29	1	בפיגור 89-30 יום ⁽¹⁾
48	12	4	3	5	11	13	-	בפיגור של 90 יום או יותר ⁽¹⁾
232	2	61	29	35	54	39	12	אשראי שאינו צובר
371,400	60,721	59,899	22,135	32,801	64,085	76,880	54,879	סך-הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל								
28,607	3,054	1,847	1,182	1,756	4,454	12,723	3,591	סך-הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל
26,886	2,943	1,307	877	1,526	4,454	12,270	3,509	אשראי לא בעייתי
1,097	111	286	54	129	-	435	82	אשראי בעייתי צובר
624	-	254	251	101	-	18	-	אשראי שאינו צובר
400,007	63,775	61,746	23,317	34,557	68,539	89,603	58,470	סך-הכל אשראי לציבור

* ליום 31 במרץ 2023 לא קיימות הלוואות מתחדשות שהומרו להלוואות לזמן קצוב.
** היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על-ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.
(1) הוצג מחדש.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

2. איכות אשראי לפי שנות העמדת האשראי (המשך)

סך-הכל	יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות*	31 בדצמבר 2023						
		יתרת חוב רשומה של אשראי לציבור לזמן קצוב שהועמדה בשנת						
		קודם	2019	2020	2021	2022	2023	
פעילות לווים בישראל								
ציבור - מסחרי								
85,960	32,026	2,848	1,775	2,848	7,777	6,416	32,270	בינוי ונדל"ן - סך-הכל
82,760	31,508	2,655	1,581	2,690	7,177	6,045	31,104	אשראי בדירוג ביצוע
1,030	219	22	18	95	84	141	451	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
1,518	204	145	157	45	145	184	638	אשראי בעייתי צובר
652	95	26	19	18	371	46	77	אשראי שאינו צובר
132,971	33,902	8,181	3,453	5,909	13,959	14,358	53,209	מסחרי - אחר - סך-הכל
125,918	32,105	7,415	3,176	5,445	13,129	12,950	51,698	אשראי בדירוג ביצוע
3,747	1,043	91	73	205	420	760	1,155	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
1,415	553	101	33	189	245	75	219	אשראי בעייתי צובר
1,891	201	574	171	70	165	573	137	אשראי שאינו צובר
130,922	-	39,223	12,581	17,089	25,644	22,383	14,002	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר - סך-הכל
79,697	-	26,251	7,513	9,724	15,064	13,041	8,104	LTV עד 60%**
48,237	-	11,418	4,897	7,084	10,107	9,069	5,662	LTV מעל 60% ועד 75%**
2,988	-	1,554	171	281	473	273	236	LTV מעל 75%**
128,972	-	38,256	12,380	16,834	25,392	22,196	13,914	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
326	-	202	22	24	40	15	23	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע
877	-	349	98	129	132	122	47	בפיגור 89-30 יום
-	-	-	-	-	-	-	-	בפיגור של 90 יום או יותר
747	-	416	81	102	80	50	18	אשראי שאינו צובר
34,589	2,597	691	695	1,346	3,715	6,986	18,559	אנשים פרטיים - אחר - סך-הכל
31,059	2,091	401	551	1,142	3,177	6,151	17,546	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
3,070	441	234	118	170	460	730	917	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע
151	39	9	6	8	21	34	34	בפיגור 89-30 יום
87	23	5	2	4	12	21	20	בפיגור של 90 יום או יותר
222	3	42	18	22	45	50	42	אשראי שאינו צובר
384,442	68,525	50,943	18,504	27,192	51,095	50,143	118,040	סך-הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל								
29,933	2,972	999	504	544	2,041	10,189	12,684	סך-הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל
28,454	2,888	821	470	442	1,979	9,957	11,897	אשראי לא בעייתי
979	84	9	33	16	16	216	605	אשראי בעייתי צובר
500	-	169	1	86	46	16	182	אשראי שאינו צובר
414,375	71,497	51,942	19,008	27,736	53,136	60,332	130,724	סך-הכל אשראי לציבור

* ליום 31 בדצמבר 2023 לא קיימות הלוואות מתחדשות שהומרו להלוואות לזמן קצוב.
** היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על-ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך) 3. מידע נוסף על חובות לא צוברים

31 במרץ 2024						
הכנסות ריבית שנרשמו ⁽²⁾	יתרת קרן חוזית של חובות לא צוברים	סך-הכל יתרת חובות לא צוברים	יתרת ⁽¹⁾ חובות לא צוברים בגינם לא קיימת הפרשה	יתרת הפרשה	יתרת ⁽¹⁾ חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
6	1,241	517	308	54	209	בינוי ונדל"ן - בינוי
1	697	113	87	4	26	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	154	6	-	6	6	שירותים פיננסיים
3	4,324	1,779	106	704	1,673	מסחרי - אחר
10	6,416	2,415	501	768	1,914	סך-הכל מסחרי
-	891	784	-	69	784	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר
3	981	231	-	127	231	אנשים פרטיים - אחר
13	8,288	3,430	501	964	2,929	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל						
1	809	506	89	149	417	סך-הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל
14	9,097	3,936	590	1,113	3,346	סך-הכל*
* מזה:						
		1,631	61	683	1,570	נמדד פרטנית לפי ערך נוכחי של תזרימי המזומנים
		1,066	529	105	537	נמדד פרטנית לפי שווי הוגן של הביטחון
		1,239	-	325	1,239	נמדד על בסיס קבוצתי

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) סכום הכנסות הריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הלא צוברים, בפרק הזמן בו סווגו החובות כלא צוברים. אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 114 מיליוני ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2024.

מידע נוסף: סך יתרת החוב הרשומה הממוצעת של חובות לא צוברים בשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2024 הינה 3,977 מיליון ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך) 3. מידע נוסף על חובות לא צוברים (המשך)

31 במרץ 2023						
הכנסות ריבית שנרשמו ⁽²⁾	יתרת קרן חוזית של חובות לא צוברים	סך-הכל יתרת חובות לא צוברים	יתרת ⁽¹⁾ חובות לא צוברים בגינם לא קיימת הפרשה	יתרת הפרשה	יתרת ⁽¹⁾ חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
-	1,104	211	53	63	158	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	632	57	39	4	18	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	165	7	-	6	7	שירותים פיננסיים
-	4,171	1,614	152	458	1,462	מסחרי - אחר
-	6,072	1,889	244	531	1,645	סך-הכל מסחרי
-	696	643	-	51	643	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר
3	956	232	-	110	232	אנשים פרטיים - אחר
3	7,724	2,764	244	692	2,520	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל						
-	930	624	52	131	572	סך-הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל
3	8,654	3,388	296	823	3,092	סך-הכל*
*מזה:						
		2,078	183	584	1,895	נמדד פרטנית לפי ערך נוכחי של תזרימי המזומנים
		237	113	4	124	נמדד פרטנית לפי שווי הוגן של הביטחון
		1,073	-	235	1,073	נמדד על בסיס קבוצתי

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) סכום הכנסות הריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הלא צוברים, בפרק הזמן בו סווגו החובות כלא צוברים. אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 99 מיליוני ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023.

מידע נוסף: סך יתרת החוב הרשומה הממוצעת של חובות לא צוברים בשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023 הינה 3,399 מיליון ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

- ב. אשראי לציבור (המשך)**
3. מידע נוסף על חובות לא צוברים (המשך)

31 בדצמבר 2023						
הכנסות ריבית שנרשמו ⁽²⁾	יתרת קרן חוזית של חובות לא צוברים	סך-הכל יתרת חובות לא צוברים	יתרת ⁽¹⁾ חובות לא צוברים בגינם לא קיימת הפרשה	יתרת הפרשה	יתרת ⁽¹⁾ חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
9	1,356	612	411	52	201	בינוי ונדל"ן - בינוי
2	620	40	25	4	15	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	156	6	-	6	6	שירותים פיננסיים
24	4,441	1,885	113	716	1,772	מסחרי - אחר
35	6,573	2,543	549	778	1,994	סך-הכל מסחרי
-	855	747	-	65	747	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
10	957	222	-	140	222	אנשים פרטיים - אחר
45	8,385	3,512	549	983	2,963	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל						
5	800	500	86	147	414	סך-הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל
50	9,185	4,012	635	1,130	3,377	סך-הכל*
*מזה:						
		1,711	92	671	1,619	נמדד פרטנית לפי ערך נוכחי של תזרימי המזומנים
		1,119	543	127	576	נמדד פרטנית לפי שווי הוגן של הביטחון
		1,182	-	332	1,182	נמדד על בסיס קבוצתי

- (1) יתרת חוב רשומה.
(2) סכום הכנסות הריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הלא צוברים, בפרק הזמן בו סווגו החובות כלא צוברים. אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 499 מיליוני ש"ח בשנת 2023. מידע נוסף: סך יתרת החוב הרשומה הממוצעת של חובות לא צוברים בשנת 2023 הינה 3,609 מיליון ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

4. מידע על חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים*

א. איכות אשראי ומצב הפיגור של חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים

החל מיום 1 בינואר 2024 הבנק מיישם את חוזר הפיקוח על הבנקים בנושא שינוי בתנאי חובות של לווים בקשיים פיננסיים. בהתאם לחוזר נוספו דרישות גילוי על חובות של לווים בקשיים פיננסיים. למידע נוסף ראה גם [ביאור 1.1](#).

31 במרץ 2024				
יתרת חוב רשומה				
סך-הכל	לא בעייתי		בעייתי	
	לא	בפיגור של 30 ימים או יותר בפיגור	צובר הכנסות ריבית	לא צובר
פעילות לווים בישראל				
מסחרי	807	10	110	687
אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור	30	9	-	18
אנשים פרטיים - אחר	518	10	1	208
סך-הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל	1,355	29	4	913
סך-הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל	192	-	-	192
סך-הכל אשראי לציבור	1,547	29	4	1,105

31 במרץ 2023				
יתרת חוב רשומה				
סך-הכל ⁽²⁾	צובר ⁽¹⁾ לא בפיגור	צובר ⁽¹⁾ של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽¹⁾ בפיגור של 90 ימים או יותר	שאינו צובר
				הכנסות ריבית
פעילות לווים בישראל				
ציבור - מסחרי				
בינוי ונדל"ן - בינוי	43	15	1	27
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	24	2	-	22
שירותים פיננסיים	8	2	-	6
מסחרי - אחר	903	130	5	767
סך-הכל מסחרי	978	149	6	822
אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור	9	-	-	9
אנשים פרטיים - אחר	593	357	10	225
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל	1,580	506	16	1,056

פעילות לווים בחו"ל				
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל	298	66	-	232
סך-הכל ציבור	1,878	572	16	1,288

* הגילויים החדשים בהתייחס ללווים בקשיים פיננסיים, בהתאם ל-ASU 2022-02, מוצגים בתקופה השוטפת. גילוי למידע המתייחס לארגונים מחדש של חובות בעייתיים שבוצעו עד ליום 31 בדצמבר 2023 נותר במתכונתו הקודמת.

- (1) צובר הכנסות ריבית.
(2) ליום 31 במרץ 2023 חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי בסך של 1,849 מיליוני ש"ח סווגו כחובות בעייתיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

4. מידע על חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים* (המשך)

א. איכות אשראי ומצב הפיגור של חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים (המשך)

31 בדצמבר 2023				
יתרת חוב רשומה				
סך-הכל ⁽²⁾	צובר ⁽¹⁾ לא בפיגור	צובר ⁽¹⁾ של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽¹⁾ בפיגור של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית
פעילות לווים בישראל				
ציבור - מסחרי				
48	12	1	-	35
				בינוי ונדל"ן - בינוי
20	1	-	-	19
				בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
6	1	-	-	5
				שירותים פיננסיים
765	97	5	3	660
				מסחרי - אחר
839	111	6	3	719
				סך-הכל מסחרי
12	-	-	-	12
				אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
536	310	11	2	213
				אנשים פרטיים - אחר
1,387	421	17	5	944
				סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל				
192	-	-	-	192
				סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
1,579	421	17	5	1,136
				סך-הכל ציבור

* הגילויים החדשים בהתייחס ללווים בקשיים פיננסיים, בהתאם ל-ASU 2022-02, מוצגים בתקופה השוטפת. גילוי למידע המתייחס לארגונים מחדש של חובות בעייתיים שבוצעו עד ליום 31 בדצמבר 2023 נותר במתכונתו הקודמת.

(1) צובר הכנסות ריבית.

(2) ליום 31 בדצמבר 2023 חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי בסך של 1,571 מיליוני ש"ח סווגו כחובות בעייתיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

4. מידע על חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים* (המשך)

ב. איכות אשראי ומצב הפיגור של חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים במהלך תקופת הדיווח

חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2024						
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2024	ליום 31 במרץ 2024					
	מחיקות (גביות) חשבונאיות, נטו	יתרת חוב רשומה			בעייתי	לא צובר
		סך-הכל	לא בעייתי	צובר הכנסות ריבית		
		לא בפיגור 30 ימים או יותר	בפיגור של 30 ימים או יותר	צובר הכנסות ריבית		
פעילות לווים בישראל						
	(2)	80	7	4	69	
מסחרי						
אנשים פרטיים - הלוואות לדויר	-	19	9	-	7	
אנשים פרטיים - אחר	(7)	89	6	-	82	
סך-הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל	(9)	188	22	4	158	
סך-הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל	-	47	-	-	47	
סך-הכל אשראי לציבור	(9)	235	22	4	205	
ארגונים מחדש שבוצעו						
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023						
	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש			
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
	11	12	50		בינוי ונדל"ן - בינוי	
	-	1	5		בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	
	3	3	6		שירותים פיננסיים	
	64	67	255		מסחרי - אחר	
	78	83	316		סך-הכל מסחרי	
	9	9	12		אנשים פרטיים - הלוואות לדויר	
	77	77	1,611		אנשים פרטיים - אחר	
	164	169	1,939		סך-הכל ציבור - פעילות בישראל	
פעילות לווים בחו"ל						
	-	-	5		סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל	
	164	169	1,944		סך-הכל ציבור	

* הגילויים החדשים בהתייחס ללווים בקשיים פיננסיים, בהתאם ל-ASU 2022-02, מוצגים בתקופה השוטפת. גילוי למידע המתייחס לארגונים מחדש של חובות בעייתיים שבוצעו עד ליום 31 בדצמבר 2023 נותר במתכונתו הקודמת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

4. מידע על חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים* (המשך)
ג. חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים במהלך תקופת הדיווח

חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים					
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2024					
סוג השינוי ⁽¹⁾			סך-הכל		
הארכת תקופה וויתור על ריבית	דחיית תשלומים וויתור על ריבית	הארכת תקופה	ויתור על ריבית	% מיתרת האשראי הרלוונטי	יתרת חוב רשומה
פעילות לווים בישראל					
19	-	52	9	0.04	80
1	-	15	3	0.01	19
56	-	26	7	0.25	89
76	-	93	19	0.05	188
-	47	-	-	0.15	47
76	47	93	19	0.06	235

(1) במהלך הרבעון הראשון לשנת 2024 בוצע ויתור על קרן בסך 57 מיליוני ש"ח בגין חובות שבוצעה בגינם מחיקה חשבונאית. ראה מידע נוסף בטבלה השפעות כספיות להלן.

השפעות כספיות של שינוי בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים			
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2024			
סוג השינוי			
דחיית תשלומים ממוצעת (בחודשים)	ממוצע הארכת תקופה (בחודשים)	ממוצע ויתור על ריבית (%)	ויתור על קרן
פעילות לווים בישראל			
-	28	2.03	19
-	43	2.04	1
-	44	2.88	37
-	37	2.59	57
35	31	1.42	-
35	37	2.21	57

* הגילויים החדשים בהתייחס ללווים בקשיים פיננסיים, בהתאם ל-ASU 2022-02, מוצגים בתקופה השוטפת. גילוי למידע המתייחס לארגונים מחדש של חובות בעייתיים שבוצעו עד ליום 31 בדצמבר 2023 נותר במתכונתו הקודמת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

4. מידע על חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים* (המשך)

ג. חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים במהלך תקופת הדיווח (המשך)

חובות של לווים בקשיים פיננסיים ששלו בתקופת הדיווח לאחר שעברו שינוי בתנאים	בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2024	סך-הכל**
יטרת חוב רשומה		

פעילות לווים בישראל

מסחרי	7
אנשים פרטיים - הלוואות לדויר	-
אנשים פרטיים - אחר	13
סך-הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל	20
סך-הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל	-
סך-הכל אשראי לציבור ישראל וחו"ל	20

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו***

בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023	מספר חוזים	יטרת חוב רשומה
--	------------	----------------

פעילות לווים בישראל

ציבור - מסחרי		
בינוי ונדל"ן - בינוי	29	4
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	2	-
שירותים פיננסיים	2	-
מסחרי - אחר	172	6
סך-הכל מסחרי	205	10
אנשים פרטיים - אחר	830	12
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל	1,035	22

פעילות לווים בחו"ל

סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל	2	-
סך-הכל ציבור	1,037	22

* הגילויים החדשים בהתייחס ללווים בקשיים פיננסיים, בהתאם ל-ASU 2022-02, מוצגים בתקופה השוטפת. גילוי למידע המתייחס לארגונים מחדש של חובות בעייתיים שבוצעו עד ליום 31 בדצמבר 2023 נותר במתכונתו הקודמת.

** חובות שסווגו כחובות בעייתיים בארגון מחדש טרם היישום לראשונה של הכללים החדשים.

*** חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

5. מידע נוסף לגבי אשראי לא צובר ויתרות בפיגור

ליום 31 במרץ 2024								
סך-הכל	בפיגור מעל 7 שנים	בפיגור מעל 5 שנים ועד 7 שנים	בפיגור מעל 3 שנים ועד 5 שנים	בפיגור מעל שנה ועד 3 שנים	בפיגור מעל 180 ימים עד שנה	בפיגור של 90 עד 180 יום	אינו בפיגור או בפיגור של עד 89 יום	
בלתי מבוקר								
2,910	47	1	13	775	356	66	1,652	מסחרי
795	28	6	18	162	213	337	31	הלוואות לדיור
231	-	-	-	-	-	4	227	אנשים פרטיים - אחר
3,936	75	7	31	937	569	407	1,910	סך-הכל
ליום 31 במרץ 2023								
סך-הכל	בפיגור מעל 7 שנים	בפיגור מעל 5 שנים ועד 7 שנים	בפיגור מעל 3 שנים ועד 5 שנים	בפיגור מעל שנה ועד 3 שנים	בפיגור מעל 180 ימים עד שנה	בפיגור של 90 עד 180 יום	אינו בפיגור או בפיגור של עד 89 יום	
בלתי מבוקר								
2,495	77	12	37	441	163	247	1,518	מסחרי
661	30	16	21	109	130	330	25	הלוואות לדיור
232	-	-	-	4	8	6	214	אנשים פרטיים - אחר
3,388	107	28	58	554	301	583	1,757	סך-הכל
ליום 31 בדצמבר 2023								
סך-הכל	בפיגור מעל 7 שנים	בפיגור מעל 5 שנים ועד 7 שנים	בפיגור מעל 3 שנים ועד 5 שנים	בפיגור מעל שנה ועד 3 שנים	בפיגור מעל 180 ימים עד שנה	בפיגור של 90 עד 180 יום	אינו בפיגור או בפיגור של עד 89 יום	
מבוקר								
3,035	48	19	12	526	612	31	1,787	מסחרי
755	25	8	19	122	228	326	27	הלוואות לדיור
222	-	-	-	-	-	5	217	אנשים פרטיים - אחר
4,012	73	27	31	648	840	362	2,031	סך-הכל

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

6. מידע נוסף על הלוואות לדיור - אנשים פרטיים

יתרות לסוף תקופה לפי שיעור המימון, (LTV) * סוג ההחזר וסוג הריבית

ליום 31 במרץ 2024					
סיכון אשראי חוץ-מאזני	יתרת הלוואות לדיור - אנשים פרטיים			סך-הכל	
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון			
	בלתי מבוקר				
3,743	49,431	1,681	80,218	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
3,042	32,380	788	50,971	מעל 60%	
892	674	24	1,150		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
7,677	82,485	2,493	132,339		סך-הכל

ליום 31 במרץ 2023					
סיכון אשראי חוץ-מאזני	יתרת הלוואות לדיור - אנשים פרטיים			סך-הכל	
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון			
	בלתי מבוקר				
3,124	49,516	1,260	79,052	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
2,422	31,428	434	48,988	מעל 60%	
1,395	665	19	1,093		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
6,941	81,609	1,713	129,133		סך-הכל

ליום 31 בדצמבר 2023					
סיכון אשראי חוץ-מאזני	יתרת הלוואות לדיור - אנשים פרטיים			סך-הכל	
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון			
	מבוקר				
2,838	49,476	1,574	80,126	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
2,557	32,067	671	50,349	מעל 60%	
995	666	11	1,088		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
6,390	82,209	2,256	131,563		סך-הכל

* היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על-ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ג. מידע בדבר מכירות של חובות

למידע לגבי עסקות מכירת אשראי ראה [ביאור 10.א.3](#).

ד. מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים

31 בדצמבר		31 במרץ		31 בדצמבר		31 במרץ	
2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
יתרת הפרשה להפסדי אשראי				יתרות החוזים*			
מבוקר		בלתי מבוקר		מבוקר		בלתי מבוקר	
עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:							
3	5	6	907	1,385	1,679	(א) אשראי תעודות	
61	66	49	7,491	8,014	7,936	(ב) ערביות להבטחת אשראי	
32	38	42	⁽¹⁾ 36,213	⁽¹⁾ 40,620	⁽¹⁾ 33,835	(ג) ערביות לרוכשי דירות	
235	235	264	33,760	31,910	34,122	(ד) ערביות והתחייבויות אחרות**	
23	24	22	16,741	13,584	16,570	(ה) מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו	
48	54	⁽²⁾ 51	27,011	⁽²⁾ 23,655	24,264	(ו) מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה, שלא נוצלו	
547	505	⁽²⁾ 569	⁽¹⁾ 61,235	⁽²⁾ ⁽¹⁾ 56,243	⁽¹⁾ 68,100	(ז) התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ושעדיין לא ניתן***	
7	13	8	35,589	33,621	37,388	(ח) התחייבויות להוצאת ערביות	

* יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.
 ** כולל התחייבויות הבנק בגין חלקו בקרן סיכונים של מסלקת המעו"ף בסך - 43 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.2023: 54 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.2023: 47 מיליוני ש"ח).
 *** כולל התחייבויות למתן אשראי שניתנו ללקוחות במסגרת "אישור עקרוני ושמירת שיעור הריבית" להוראות ניהול בנקאי תקין 451, נהלים למתן הלוואות לדיור.
 (1) כולל סיכון אשראי חוץ-מאזני בגינו נרכש ביטוח מחברות ביטוח זרות.
 (2) סוג מחדש.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ה. ערבויות

הבנק מספק מגוון רחב של ערבויות ושיפויים עבור לקוחותיו על מנת לאפשר להם להשלים מגוון רחב של עסקות. הסכום המקסימלי של התשלומים העתידיים הפוטנציאליים נקבע בהתאם לסכום הנקוב של הערבויות, מבלי לקחת בחשבון החזרים אפשריים או בטוחות מוחזקות או משועבדות. במידת הצורך הבנק נוהג לקבל ביטחונות או התחייבויות מסוגים שונים כגון פיקדונות, ניירות-ערך, נדל"ן, יחסים פיננסיים וכדומה. מרבית הערבויות בבנק מדורגות בדירוג ביצוע האשראי.

ליום 31 במרץ 2024						
יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם						
סך-הכל	ללא תאריך פקיעה	פקיעה מעל 5 שנים	פקיעה מעל 3 ועד 5 שנים	פקיעה בין שנה ועד 3 שנים	פקיעה בעוד שנה או פחות	
בלתי מבוקר						
7,936	-	431	528	1,683	5,294	ערבויות להבטחת אשראי
33,835	30,243	-	-	57	3,535	ערבויות לרוכשי דירות
34,122	9,768	4,345	1,981	5,941	12,087	ערבויות והתחייבויות אחרות
37,388	-	89	1,892	14,988	20,419	התחייבויות להוצאת ערבויות
113,281	40,011	4,865	4,401	22,669	41,335	סך-הכל
ליום 31 במרץ 2023						
יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם						
סך-הכל	ללא תאריך פקיעה	פקיעה מעל 5 שנים	פקיעה מעל 3 ועד 5 שנים	פקיעה בין שנה ועד 3 שנים	פקיעה בעוד שנה או פחות	
בלתי מבוקר						
8,014	-	440	574	1,373	5,627	ערבויות להבטחת אשראי
40,620	35,349	-	-	524	4,747	ערבויות לרוכשי דירות
31,910	8,098	3,586	3,572	5,081	11,573	ערבויות והתחייבויות אחרות
33,621	-	95	1,614	14,553	17,359	התחייבויות להוצאת ערבויות
114,165	43,447	4,121	5,760	21,531	39,306	סך-הכל
ליום 31 בדצמבר 2023						
יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם						
סך-הכל	ללא תאריך פקיעה	פקיעה מעל 5 שנים	פקיעה מעל 3 ועד 5 שנים	פקיעה בין שנה ועד 3 שנים	פקיעה בעוד שנה או פחות	
מבוקר						
7,491	-	392	628	1,973	4,498	ערבויות להבטחת אשראי
36,213	30,664	-	-	2,187	3,362	ערבויות לרוכשי דירות
33,760	9,307	4,774	3,224	5,549	10,906	ערבויות והתחייבויות אחרות
35,589	-	89	2,382	16,099	17,019	התחייבויות להוצאת ערבויות
113,053	39,971	5,255	6,234	25,808	35,785	סך-הכל

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 14 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

ליום 31 במרץ 2024							
סך-הכל	פריטים לא-כספיים*	מטבע-חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
		אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד	
97,901	54	551	331	11,896	1	85,068	נכסים
119,486	4,697	962	3,178	36,857	419	73,373	מזמנים ופיקדונות בבנקים
2,410	-	-	-	1,691	-	719	ניירות-ערך
411,286	3,472	3,215	5,378	38,626	61,875	298,720	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
2,679	-	-	1,916	220	-	543	אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
1,556	1,556	-	-	-	-	-	אשראי לממשלות
3,656	3,656	-	-	-	-	-	השקעות בחברות כלולות
20,913	4,638	464	390	6,409	1,121	7,891	בניינים וציוד
6,006	1,241	2	12	290	33	4,428	נכסים בגין מכשירים נגזרים
665,893	19,314	5,194	11,205	95,989	63,449	470,742	נכסים אחרים
							סך-כל הנכסים
							נכסים
539,902	3,532	4,066	13,485	121,831	10,612	386,376	התחייבויות
13,011	-	32	100	3,465	-	9,414	פיקדונות הציבור
2,442	-	1	4	1,834	-	603	פיקדונות מבנקים
1,436	-	-	-	1,436	-	-	פיקדונות הממשלה
20,775	-	-	-	3,395	13,399	3,981	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
19,505	4,625	435	232	4,766	1,367	8,080	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
14,774	631	226	23	565	4,611	8,718	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
611,845	8,788	4,760	13,844	137,292	29,989	417,172	התחייבויות אחרות
							סך-כל ההתחייבויות
54,048	10,526	434	(2,639)	(41,303)	33,460	53,570	עודף נכסים (התחייבויות)
							השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
-	(15)	(549)	2,666	39,218	(3,941)	(37,379)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	57	91	(27)	-	(121)	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס הבסיס)
-	-	(227)	(114)	457	-	(116)	אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס הבסיס)
54,048	10,511	(285)	4	(1,655)	29,519	15,954	סך-הכל כללי
-	-	(6)	51	(629)	-	584	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
-	-	(1,183)	(751)	2,440	-	(506)	אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

* לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי וכן פריטים לא-כספיים החשופים לשינויים בשערי מטבע-חוץ.
(1) כולל צמודי מטבע-חוץ.
(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 14 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סך-הכל	פריטים לא-כספיים*	ליום 31 במרץ 2023					לא-צמוד	צמוד למדד	דולר	אירו	אחר
		מטבע-חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי						
נכסים											
95,918	55	524	298	12,912	-	82,129					מזמנים ופיקדונות בבנקים
137,338	3,957	1,557	4,261	45,375	1,192	80,996					ניירות-ערך
2,017	-	-	-	1,998	-	19					ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
394,399	5,262	2,621	5,448	31,681	57,894	291,493					אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
2,599	-	-	1,818	647	-	134					אשראי לממשלות
1,245	1,245	-	-	-	-	-					השקעות בחברות כלולות
3,532	3,532	-	-	-	-	-					בניינים וציוד
23,705	820	646	1,502	11,095	1,469	8,173					נכסים בגין מכשירים נגזרים
5,912	1,085	68	38	277	10	4,434					נכסים אחרים
666,665	15,956	5,416	13,365	103,985	60,565	467,378					סך-כל הנכסים
התחייבויות											
528,897	5,331	3,940	12,318	123,917	11,332	372,059					פיקדונות הציבור
9,284	-	17	81	1,752	-	7,434					פיקדונות מבנקים
2,734	-	1	3	2,417	-	313					פיקדונות הממשלה
15,009	-	118	-	14,891	-	-					ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
26,417	-	-	-	3,311	18,687	4,419					אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
21,045	826	588	1,026	8,039	1,956	8,610					התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
15,163	705	235	114	783	4,269	9,057					התחייבויות אחרות
618,549	6,862	4,899	13,542	155,110	36,244	401,892					סך-כל ההתחייבויות
48,116	9,094	517	(177)	(51,125)	24,321	65,486					עודף נכסים (התחייבויות) השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
-	-	(689)	(278)	49,944	(2,270)	(46,707)					מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	(211)	198	(35)	-	48					אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס הבסיס)
-	-	152	14	441	-	(607)					אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס הבסיס)
48,116	9,094	(231)	(243)	(775)	22,051	18,220					סך-הכל כללי
-	-	(210)	(201)	(2,094)	-	2,505					אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
-	-	157	(799)	(602)	-	1,244					אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

* לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי וכן פריטים לא-כספיים החשופים לשינויים בשערי מטבע-חוץ.
(1) כולל צמודי מטבע-חוץ.
(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 14 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סך-הכל	פריטים לא-כספיים*	ליום 31 בדצמבר 2023					לא-צמוד	צמוד למדד	דולר	אירו	אחר
		מטבע-חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי						
נכסים											
107,730	56	571	355	13,632	34	93,082	מזמנים ופיקדונות בבנקים				
127,122	4,433	964	4,099	42,595	1,415	73,616	ניירות-ערך				
4,723	-	-	-	4,087	-	636	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר				
407,381	4,527	3,522	5,345	36,145	61,795	296,047	אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾				
3,175	-	-	1,713	324	-	1,138	אשראי לממשלות				
1,527	1,527	-	-	-	-	-	השקעות בחברות כלולות				
3,672	3,672	-	-	-	-	-	בניינים וציוד				
25,229	1,186	684	773	9,501	1,110	11,975	נכסים בגין מכשירים נגזרים				
5,971	1,102	1	2	132	35	4,699	נכסים אחרים				
686,530	16,503	5,742	12,287	106,416	64,389	481,193	סך-כל הנכסים				
התחייבויות											
554,595	4,591	3,937	13,038	125,642	11,994	395,393	פיקדונות הציבור				
9,085	-	56	48	3,520	-	5,461	פיקדונות מבנקים				
2,436	-	-	5	1,936	-	495	פיקדונות הממשלה				
6,279	-	-	-	6,279	-	-	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר				
21,800	-	-	-	3,398	14,442	3,960	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים				
24,240	1,185	702	895	7,756	1,522	12,180	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
15,665	693	191	28	693	4,671	9,389	התחייבויות אחרות				
634,100	6,469	4,886	14,014	149,224	32,629	426,878	סך-כל ההתחייבויות				
52,430	10,034	856	(1,727)	(42,808)	31,760	54,315	עודף נכסים (התחייבויות)				
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:											
-	-	(897)	1,711	41,965	(2,427)	(40,352)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)				
-	-	(86)	172	290	-	(376)	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס הבסיס)				
-	-	(173)	(175)	(668)	-	1,016	אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס הבסיס)				
52,430	10,034	(300)	(19)	(1,221)	29,333	14,603	סך-הכל כללי				
-	-	(194)	67	178	-	(51)	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)				
-	-	(85)	(756)	(2,025)	-	2,866	אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)				

* לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי וכן פריטים לא-כספיים החשופים לשינויים בשערי מטבע-חוץ.
 (1) כולל צמודי מטבע-חוץ.
 (2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הביאור כולל מידע בדבר הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים. לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומנים העתידי וקביעת שיעור ריבית הניכיון היא סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן אינה בהכרח מהווה אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית. בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס. יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן ייתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפירעון. בשל כל אלו, יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק חי.

השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

פיקדונות בבנקים, אגרות-חוב ומלוות שאינם נסחרים ואשראי לממשלה - שיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקות דומות במועד הדיווח.

ניירות-ערך סחירים - לפי שווי שוק בשוק העיקרי.

אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות הומוגניות, בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית) והוון בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי באותה קטגוריה.

בדרך כלל שיעור ריבית זה נקבע לפי שיעור ריבית לפיו נעשות בבנק עסקות דומות במועד הדיווח.

השווי ההוגן של חובות לא צוברים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. בכל מקרה, שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקותיו במועד הדיווח.

תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות לא צוברים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי. בחישוב השווי ההוגן נכללו הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדיוור בהתאם להערכת הבנק בהתבסס על בחינת הנתונים ההיסטוריים של פירעונות מוקדמים ביחס לפרמטרים המסבירים פירעונות אלו. השפעת הנחות אלו על השווי ההוגן הינה הגדלת השווי ההוגן ב-54 מיליוני ש"ח.

פיקדונות, אגרות-חוב וכתבי התחייבות - חשבונות עובר ושב (עו"ש) - היתרה במאזן מהווה את האומדן של השווי ההוגן, כלומר, החישוב אינו כולל את מודל הפריסה של העו"ש כפי שמבוצע בחישוב שווי הוגן מותאם. יתר הפיקדונות מחושבים בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעור ריבית בו התאגיד מגייס פיקדונות דומים, או בהנפקת אגרות-חוב וכתבי התחייבות דומים (אם מחיר מצוטט בשוק פעיל אינו זמין), על-ידי הבנק, ביום הדיווח. לגבי אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים אשר נסחרים כנכס בשוק פעיל, השווי ההוגן מבוסס על מחירי שוק מצוטטים או על ציטוטי סוחרים עבור התחייבות זהה הנסחרת כנכס בשוק פעיל.

השאלות בין לקוחות - מוצגים כאשראי ופיקדונות ונמדדים לפי ערכם בבורסה של ניירות הערך המושאלים.

מכשירים פיננסיים נגזרים - מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי.

מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

אומדן השווי ההוגן של נכסים בגין מכשירים נגזרים, משקף גם את סיכון האשראי של הצד הנגדי, ואומדן השווי ההוגן של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משקף גם את סיכון האשראי של הבנק.

מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי - השווי ההוגן מוצג בהתאם ליתרה המאזנית של העמלות בעסקות הנ"ל המהוות קירוב לשווי הוגן.

נכסים והתחייבויות אשר מדידת השווי ההוגן בגינם מתבססת על נתוני רמה 3 - פריטים ששוויים ההוגן נקבע על סמך מחיר אינדיקטיבי מגורם בלתי תלוי, מחיר אינדיקטיבי של צד נגדי לעסקה, מודלים להערכה אשר חלק מהנתונים המשמעותיים בהם אינם נצפים וכן פריטים ששוויים ההוגן נקבע על סמך מודלים פנימיים או לשכות שירות אשר חלק מהנתונים בהם אינם נצפים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

סך-הכל	ליום 31 במרץ 2024			יתרה במאזן	
	שווי הוגן ⁽¹⁾		רמה 1		
	רמה 2	רמה 3			
נכסים פיננסיים					
97,865	6,297	88,047	3,521	97,901	מזומנים ופיקדונות בבנקים
118,778	3,534	20,419	94,825	119,486	ניירות-ערך*
2,410	-	2,410	-	2,410	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
404,920	391,305	-	13,615	411,286	אשראי לציבור, נטו
2,672	2,672	-	-	2,679	אשראי לממשלות
20,913	3,738	15,595	1,580	20,913	נכסים בגין מכשירים נגזרים
762	750	-	12	762	נכסים פיננסיים אחרים
648,320	408,296	126,471	113,553	655,437	סך-כל הנכסים הפיננסיים**
התחייבויות פיננסיות					
539,358	250,616	274,184	14,558	539,902	פיקדונות הציבור***
12,915	12,915	-	-	13,011	פיקדונות מבנקים
2,445	2,445	-	-	2,442	פיקדונות הממשלה
1,418	-	1,418	-	1,436	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
19,984	13	-	19,971	20,775	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
19,505	4,962	12,986	1,557	19,505	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
6,668	6,656	-	12	6,668	התחייבויות פיננסיות אחרות
602,293	277,607	288,588	36,098	603,739	סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות**
מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים					
319	319	-	-	-	עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

- * כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 2,925 מיליוני ש"ח. לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות-ערך ראה [ביאור 5](#).
- ** מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 138,640 מיליון ש"ח ובסך של 233,895 מיליון ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן מהווה קירוב לשווי הוגן. למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [סעיפים ב-1](#).
- *** מזה נכלל בסעיף פיקדונות הציבור סך של (37) מיליון ש"ח בגין מכשירים נגזרים משובצים.
- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סך-הכל	ליום 31 במרץ 2023			יתרה במאזן	
	שווי הוגן ⁽¹⁾		רמה 1		
	רמה 2	רמה 3			
נכסים פיננסיים					
95,871	5,099	87,166	3,606	95,918	מזומנים ופיקדונות בבנקים
136,682	2,954	22,797	110,931	137,338	ניירות-ערך*
2,017	-	2,017	-	2,017	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
385,295	374,383	-	10,912	394,399	אשראי לציבור, נטו
2,578	2,578	-	-	2,599	אשראי לממשלות
23,705	7,162	15,536	1,007	23,705	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,264	1,254	-	10	1,264	נכסים פיננסיים אחרים
647,412	393,430	127,516	126,466	657,240	סך-כל הנכסים הפיננסיים**
התחייבויות פיננסיות					
527,201	216,792	291,674	18,735	528,897	פיקדונות הציבור***
9,007	9,007	-	-	9,284	פיקדונות מבנקים
2,737	2,737	-	-	2,734	פיקדונות הממשלה
15,009	-	15,009	-	15,009	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
24,898	15	-	24,883	26,417	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
21,045	4,941	15,122	982	21,045	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
6,261	6,251	-	10	6,261	התחייבויות פיננסיות אחרות
606,158	239,743	321,805	44,610	609,647	סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות**
מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים					
339	339	-	-	-	עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

- * כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 2,455 מיליוני ש"ח. לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות-ערך ראה [ביאור 5](#).
- ** מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 160,912 מיליון ש"ח ובסך של 253,769 מיליון ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן מהווה קירוב לשווי הוגן. למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [סעיפים ב-1](#).
- *** מזה נכלל בסעיף פיקדונות הציבור סך של (38) מיליון ש"ח בגין מכשירים נגזרים משובצים.
- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סך-הכל	ליום 31 בדצמבר 2023			יתרה במאזן	
	שווי הוגן ⁽¹⁾				
	רמה 3	רמה 2	רמה 1		
נכסים פיננסיים					
107,689	6,114	98,020	3,555	107,730	מזומנים ופיקדונות בבנקים
126,516	3,468	23,085	99,963	127,122	ניירות-ערך*
4,722	-	4,722	-	4,723	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
400,928	387,313	-	13,615	407,381	אשראי לציבור, נטו
3,170	3,170	-	-	3,175	אשראי לממשלות
25,229	5,547	18,303	1,379	25,229	נכסים בגין מכשירים נגזרים
873	862	-	11	873	נכסים פיננסיים אחרים
669,127	406,474	144,130	118,523	676,233	סך-כל הנכסים הפיננסיים**
התחייבויות פיננסיות					
554,245	252,150	280,969	21,126	554,595	פיקדונות הציבור***
8,961	8,961	-	-	9,085	פיקדונות מבנקים
2,444	2,444	-	-	2,436	פיקדונות הממשלה
6,259	-	6,259	-	6,279	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
20,683	14	-	20,669	21,800	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
24,240	7,478	15,399	1,363	24,240	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
6,144	6,133	-	11	6,144	התחייבויות פיננסיות אחרות
622,976	277,180	302,627	43,169	624,579	סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות**
מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים					
124	124	-	-	-	עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

- * כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 2,861 מיליוני ש"ח. לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות-ערך ראה [ביאור 5](#).
- ** מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 151,078 מיליון ש"ח ובסך של 252,470 מיליון ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן מהווה קירוב לשווי הוגן. למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [סעיפים ב-1](#).
- *** מזה נכלל בסעיף פיקדונות הציבור סך של (32) מיליון ש"ח בגין מכשירים נגזרים משובצים.
 - (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 - רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 - רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

ליום 31 במרץ 2024			
סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
נכסים			
אגרות-חוב זמינות למכירה			
53,109	-	8,483	44,626
אגרות-חוב של ממשלת ישראל			
19,622	-	1,471	18,151
אגרות-חוב של ממשלות זרות			
18	-	18	-
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים בישראל			
8,626	187	8,275	164
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים			
1,945	-	1,929	16
אגרות-חוב של אחרים זרים			
83,320	187	20,176	62,957
סך-הכל אגרות-חוב זמינות למכירה			
1,772	-	102	1,670
השקעות במניות שאינן למסחר			
ניירות-ערך למסחר			
16,014	-	65	15,949
אגרות-חוב של ממשלת ישראל			
235	-	-	235
אגרות-חוב של ממשלות זרות			
64	-	64	-
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים			
12	-	12	-
אגרות-חוב של אחרים זרים			
16,325	-	141	16,184
סך-הכל ניירות-ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים			
971	138	833	-
חוזי שקל-מדד			
9,398	412	8,986	-
חוזי ריבית אחרים			
5,646	3,042	2,510	94
חוזי מטבע-חוץ			
4,874	134	3,254	1,486
חוזי מניות			
24	12	12	-
חוזי סחורות ואחרים			
47	6	41	-
נכסים בגין נגזרים משובצים			
20,960	3,744	15,636	1,580
סך-הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים			
12,730	-	-	12,730
אשראי בגין השאלת ניירות-ערך			
12	-	-	12
נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף			
135,119	3,931	36,055	95,133
סך-כל הנכסים			
התחייבויות			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
732	231	501	-
חוזי שקל-מדד			
8,931	563	8,368	-
חוזי ריבית אחרים			
4,984	2,015	2,878	91
חוזי מטבע-חוץ			
4,833	2,132	1,235	1,466
חוזי מניות			
25	21	4	-
חוזי סחורות ואחרים			
10	6	4	-
התחייבויות בגין נגזרים משובצים			
19,515	4,968	12,990	1,557
סך-הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
11,867	-	-	11,867
פיקדונות בגין השאלות בין לקוחות			
12	-	-	12
התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף			
2,766	-	76	2,690
התחייבויות בגין השאלת ניירות-ערך			
34,160	4,968	13,066	16,126
סך-כל ההתחייבויות			

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

ליום 31 במרץ 2023				
סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
נכסים				
אגרות-חוב זמינות למכירה				
66,943	-	8,134	58,809	אגרות-חוב של ממשלת ישראל
25,420	-	1,158	24,262	אגרות-חוב של ממשלות זרות
8,467	179	8,288	-	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים
3,176	-	3,161	15	אגרות-חוב של אחרים זרים
104,006	179	20,741	83,086	סך-הכל אגרות-חוב זמינות למכירה
1,502	-	59	1,443	השקעות במניות שאינן למסחר
ניירות-ערך למסחר				
12,901	-	-	12,901	אגרות-חוב של ממשלת ישראל
2,137	-	-	2,137	אגרות-חוב של ממשלות זרות
1,370	-	1,370	-	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים
627	-	627	-	אגרות-חוב של אחרים זרים
17,035	-	1,997	15,038	סך-הכל ניירות-ערך למסחר
נכסים בגין מכשירים נגזרים				
1,249	145	1,104	-	חוזי שקל-מדד
10,035	628	9,407	-	חוזי ריבית אחרים
9,789	5,819	3,766	204	חוזי מטבע-חוץ
2,629	568	1,258	803	חוזי מניות
3	2	1	-	חוזי סחורות ואחרים
53	13	40	-	נכסים בגין נגזרים משובצים
23,758	7,175	15,576	1,007	סך-הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים
10,995	-	-	10,995	אשראי בגין השאלת ניירות-ערך
10	-	-	10	נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף
157,306	7,354	38,373	111,579	סך-כל הנכסים
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
1,102	475	627	-	חוזי שקל-מדד
10,030	593	9,437	-	חוזי ריבית אחרים
7,213	3,167	3,875	171	חוזי מטבע-חוץ
2,697	703	1,183	811	חוזי מניות
3	3	-	-	חוזי סחורות ואחרים
15	10	5	-	התחייבויות בגין נגזרים משובצים
21,060	4,951	15,127	982	סך-הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
9,381	-	-	9,381	פיקדונות בגין השאלות בין לקוחות
10	-	-	10	התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף
11,351	-	1,997	9,354	התחייבויות בגין השאלת ניירות-ערך
41,802	4,951	17,124	19,727	סך-כל ההתחייבויות

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2023				
סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
נכסים				
אגרות-חוב זמינות למכירה				
54,766	-	9,677	45,089	אגרות-חוב של ממשלת ישראל
22,134	-	1,338	20,796	אגרות-חוב של ממשלות זרות
9,023	185	8,677	161	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים
3,264	-	3,247	17	אגרות-חוב של אחרים זרים
89,241	185	22,993	66,063	סך-הכל אגרות-חוב זמינות למכירה
1,572	-	92	1,480	השקעות במניות שאינן למסחר
ניירות-ערך למסחר				
16,097	-	-	16,097	אגרות-חוב של ממשלת ישראל
1,615	-	-	1,615	אגרות-חוב של ממשלות זרות
17,712	-	-	17,712	סך-הכל ניירות-ערך למסחר
נכסים בגין מכשירים נגזרים				
962	127	835	-	חוזי שקל-מדד
8,997	387	8,610	-	חוזי ריבית אחרים
9,127	4,824	4,209	94	חוזי מטבע-חוץ
6,130	203	4,642	1,285	חוזי מניות
13	6	7	-	חוזי סחורות ואחרים
42	2	40	-	נכסים בגין נגזרים משובצים
25,271	5,549	18,343	1,379	סך-הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים
13,716	-	-	13,716	אשראי בגין השאלת ניירות-ערך
11	-	-	11	נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף
147,523	5,734	41,428	100,361	סך-כל הנכסים
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
854	317	537	-	חוזי שקל-מדד
8,475	494	7,981	-	חוזי ריבית אחרים
8,854	4,652	4,101	101	חוזי מטבע-חוץ
6,045	2,005	2,778	1,262	חוזי מניות
12	10	2	-	חוזי סחורות ואחרים
10	2	8	-	התחייבויות בגין נגזרים משובצים
24,250	7,480	15,407	1,363	סך-הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
12,807	-	-	12,807	פיקדונות בגין השאלות בין לקוחות
11	-	-	11	התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף
8,319	-	-	8,319	התחייבויות בגין השאלת ניירות-ערך
45,387	7,480	15,407	22,500	סך-כל ההתחייבויות

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

ליום 31 במרץ 2024				
סך-הכל הרווח (הפסד) בגין השינויים בשווי בתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2024	סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
		נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
				בלתי מבוקר
				נכסים שנמדדים לפי שווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה
				אשראי לא צובר שגבייתו מותנית בביטחון
(4) ⁽¹⁾	1,066	1,066	-	-
(12) ⁽²⁾	125	125	-	-
(8)	1,191	1,191	-	-
				סך-הכל

(1) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי.
 (2) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. מזה: שיערוכים חיוביים בסך של 0 מיליון ש"ח וירידות-ערך בסך של (12) מיליון ש"ח.

ליום 31 במרץ 2023				
סך-הכל הרווח (הפסד) בגין השינויים בשווי בתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2023	סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
		נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
				בלתי מבוקר
				נכסים שנמדדים לפי שווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה
				אשראי לא צובר שגבייתו מותנית בביטחון
(1) ⁽¹⁾	237	237	-	-
(18)* ⁽²⁾	*136	*136	-	-
18	373	373	-	-
				סך-הכל

* סווג מחדש.
 (1) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי.
 (2) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. מזה: שיערוכים חיוביים בסך של 32 מיליון ש"ח וירידות-ערך בסך של (14) מיליון ש"ח.

ליום 31 בדצמבר 2023				
סך-הכל הרווח (הפסד) בגין השינויים בשווי בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023	סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
		נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
				מבוקר
				נכסים שנמדדים לפי שווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה
				אשראי לא צובר שגבייתו מותנית בביטחון
(107) ⁽¹⁾	1,119	1,119	-	-
(32) ⁽²⁾	469	469	-	-
(139)	1,588	1,588	-	-
				סך-הכל

(1) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי.
 (2) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. מזה: שיערוכים חיוביים בסך של 61 מיליון ש"ח וירידות-ערך בסך של (93) מיליון ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2024								
שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2023	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾⁽³⁾	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון ⁽²⁾	רכישות	סילוקים	העברות אל רמה 3	העברות מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 31 במרץ 2024	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 במרץ 2024
185	2	-	-	-	-	-	187	-
נכסים								
אגרות-חוב זמינות למכירה								
185	2	-	-	-	-	-	187	-
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו								
(190)	95	-	-	2	-	-	(93)	(3)94
(107)	(46)	-	10	(8)	-	-	(151)	(3)(1)49
172	535	-	91	229	-	-	1,027	(3)1,247
(1,802)	(1,651)	-	-	1,455	-	-	(1,998)	(3)318
(4)	(1)	-	-	(4)	-	-	(9)	(3)2
-	-	-	-	-	-	-	-	(3)1
(1,746)	(1,068)	2	101	1,674	-	-	(1,037)	975

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023								
שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2022	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾⁽³⁾	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון ⁽²⁾	רכישות	סילוקים	העברות אל רמה 3	העברות מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 31 במרץ 2023	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 במרץ 2023
177	4	(2)	-	-	-	-	179	(2)
נכסים								
אגרות-חוב זמינות למכירה								
177	4	(2)	-	-	-	-	179	(2)
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו								
(279)	(63)	-	-	12	-	-	(330)	(3)60
24	40	-	(8)	(21)	-	-	35	(3)(1)5
2,195	2,484	-	(8)	(2,019)	-	-	2,652	(3)199
765	(340)	-	-	(560)	-	-	(135)	(3)91
1	(4)	-	2	-	-	-	(1)	(4)
20	(17)	-	-	-	-	-	3	(3)2
2,903	2,104	(2)	(14)	(2,588)	-	-	2,403	45

- רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות ריבית.
- רווחים (הפסדים) שנכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינים למכירה לפי שווי הוגן.
- רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023								
שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2022	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח ההפסד ⁽¹⁾⁽³⁾	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון ⁽²⁾	רכישות	סילוקים	העברות אל רמה 3	העברות מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2023	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2023
נכסים								
אגרות-חוב זמינות למכירה								
177	9	(1)	-	-	-	-	185	-
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו								
(279)	8	-	-	81	-	-	(190)	⁽³⁾ 6
24	(54)	-	3	(80)	-	-	(107)	⁽³⁾⁽¹⁾ 126
2,195	756	-	146	(2,925)	-	-	172	⁽³⁾ (251)
765	(1,772)	-	-	(795)	-	-	(1,802)	⁽³⁾ 69
1	(5)	-	-	-	-	-	(4)	(5)
20	(20)	-	-	-	-	-	-	⁽³⁾ 2
2,903	(1,078)	(1)	149	(3,719)	-	-	(1,746)	(53)

- (1) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות ריבית.
 (2) רווחים (הפסדים) שנכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינים למכירה לפי שווי הוגן.
 (3) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ה. במהלך התקופה לא היו מעברים של פריטים הנמדדים לפי שווי הוגן ממדידה ברמה 3 למדידה ברמה 2 ולהיפך, למעט העברות הנובעות מסיכון צד נגדי לעסקה. בהתאם למדיניות הבנק, ההעברות בין הרמות מוכרות כמתרחשות בסוף תקופת הדיווח

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

בלתי מבוקר

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

1. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3

ליום 31 במרץ 2024			
שווי הוגן	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	טווח (ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן יחסי)
במיליוני ש"ח			
1. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה			
נכסים			
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים	187	ציטוט מצד נגדי לעסקה	
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו			
חוזי שקל-מדד	(93)	מודל תמחור נגזרי מטבע וריבית	0.35%-4.56% (0.63%)
חוזי ריבית אחרים	(152)	מודל תמחור נגזרי ריבית	0.24%-3.15% (0.68%)
חוזי מטבע-חוץ	1,027	מודל תמחור אופציות	0.24%-14.20% (0.78%)
חוזי מניות	(1,998)	מודל תמחור נגזרי מניות	0.24%-2.14% (0.37%)
חוזי ריבית אחרים	1	מודל תמחור אופציות	10.00%-11.00% (10.15%)
חוזי סחורות ואחרים	(9)	מודל תמחור נגזרי מטבע	0.35%-2.41% (0.85%)
נגזרים משובצים ⁽¹⁾	-	מודל תמחור אופציות	ציטוט מצד נגדי
2. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה			
השקעה במניות לא סחירות	125	הערכת שווי	
אשראי לא צובר שגבייתו מותנית בביטחון	1,066	נכסים סחירים - שווי שוק בניכוי מקדם ביטחון מתאים	
		נכסים לא סחירים - היוון תזרימי מזמנים בניכוי מקדם ביטחון מתאים	

ניתוח רגישות לגבי מדידות שווי הוגן המסווגות ברמה 3:

(1) עלייה (ירידה) בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

בלתי מבוקר

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

1. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3 (המשך)

ליום 31 במרץ 2023			
שווי הוגן	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	טווח (ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן יחסי)
במיליוני ש"ח			
1. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה			
נכסים			
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים	179	ציטוט מצד נגדי לעסקה	
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו			
חוזי שקל-מדד	(330)	מודל תמחור נגזרי מטבע וריבית	0.22%-4.40% (0.93%)
חוזי ריבית אחרים	25	מודל תמחור נגזרי ריבית	0.16%-5.20% (1.18%)
חוזי מטבע-חוץ	2,652	מודל תמחור אופציות	0.16%-6.17% (0.84%)
חוזי מניות	(136)	מודל תמחור נגזרי מניות	0.22%-4.17% (0.63%)
חוזי מניות	1	מודל תמחור אופציות	-
חוזי מטבע-חוץ	-	מודל תמחור אופציות	-
חוזי ריבית אחרים	10	מודל תמחור אופציות	100.00%-155.00% (131.36%)
חוזי סחורות ואחרים	(1)	מודל תמחור נגזרי מטבע	0.22%-3.94% (2.37%)
נגזרים משובצים ⁽¹⁾	3	מודל תמחור אופציות	ציטוט מצד נגדי
2. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה			
השקעה במניות לא סחירות	106	הערכת שווי	
אשראי לא צובר שגבייתו מותנית בביטחון	237	נכסים סחירים - שווי שוק בניכוי מקדם ביטחון מתאים	
		נכסים לא סחירים - היוון תזרימי מזומנים בניכוי מקדם ביטחון מתאים	

ניתוח רגישות לגבי מדידות שווי הוגן המסווגות ברמה 3:
 (1) עלייה (ירידה) בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2024

מבוקר

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

1. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3 (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2023			
שווי הוגן	טכניקות הערכה	נתונים לא נצפים	טווח (ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן יחסי)
במיליוני ש"ח			
1. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה			
נכסים			
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים	185	ציטוט מצד נגדי לעסקה	
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו			
חוזי שקל-מדד	(190)	מודל תמחור נגזרי מטבע וריבית	סיכון צד נגדי לעסקה 0.35%-6.51% (0.67%)
חוזי ריבית אחרים	(102)	מודל תמחור נגזרי ריבית	סיכון צד נגדי לעסקה 0.35%-5.11% (1.07%)
חוזי מטבע-חוץ	172	מודל תמחור אופציות	סיכון צד נגדי לעסקה 0.35%-16.15% (0.70%)
חוזי מניות	(1,802)	מודל תמחור נגזרי מניות	סיכון צד נגדי לעסקה 0.35%-4.15% (0.46%)
חוזי מניות	-	מודל תמחור אופציות	ציטוט מצד נגדי -
חוזי מטבע-חוץ	-	מודל תמחור אופציות	ציטוט מצד נגדי -
חוזי ריבית אחרים	(5)	מודל תמחור אופציות	סטיית תקן 12.00%-13.60% (12.21%)
חוזי סחורות ואחרים	(4)	מודל תמחור נגזרי מטבע	סיכון צד נגדי לעסקה 0.35%-4.15% (1.35%)
נגזרים משובצים ⁽¹⁾	-	מודל תמחור אופציות	ציטוט מצד נגדי -
2. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה			
השקעה במניות לא סחירות	469	הערכת שווי	
אשראי לא צובר שגבייתו מותנית בביטחון	1,119	נכסים סחירים - שווי שוק בניכוי מקדם ביטחון מתאים	
		נכסים לא סחירים - היוון תזרימי מזומנים בניכוי מקדם ביטחון מתאים	

ניתוח רגישות לגבי מדידות שווי הוגן המסווגות ברמה 3:
(1) עלייה (ירידה) בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.

ביאור 16 השלכות מלחמת חרבות ברזל

מאז ה-7 באוקטובר 2023 ולמועד הדוח, ישראל נמצאת במצב מלחמה. למלחמה, ובפרט ככל שתמשך ו/או תתרחב לחזיתות נוספות, פוטנציאל להשפעה שלילית על המשק הישראלי, לקוחות הבנק והבנק עצמו. בין הסיכונים האפשריים ניתן למנות ירידה אפשרית בצריכה הפרטית, ירידה בהשקעות במשק ובכללן השקעות זרות והשקעות בה"י-טק, צמצום או ניתוק של קשרים כלכליים, ירידה בתוצר, גרעון תקציבי משמעותי, העלאות מיסים, הורדות נוספות של דירוג האשראי של המדינה ושל הבנק, עליית פרמיית הסיכון של המדינה, ירידה בפדיון בחלק מענפי המשק, פגיעה בענפי התיירות והבנייה, ירידת מחירי נדל"ן, עלייה באבטלה, פגיעה בעסקים, גידול בהפרשות להפסדי אשראי כתוצאה מגורמים אלו, זעזועים בשווקים ובכללם פיחות, ירידות בשוק ההון, שינויים בעקומי התשואה ובריבית הבנק המרכזי שישפיעו על הרווחיות ו/או יחס ההון ועוד.

אין ביכולתו של הבנק להעריך את המשכות המלחמה והתפתחויותיה ובהתאם את מידת הפגיעה בכל תחום ובכלל זה לאור דחיות התשלומים. הפסדי האשראי ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכמו בהכנסה של 14 מיליון ש"ח, בעיקר כתוצאה משיפור מסוים במצב הכלכלי ברבעון זה ובתחזיות הכלכליות בהתאם, מעבר לתחזיות שנלקחו בחשבון על-ידי הבנק בתום שנת 2023. זאת בהמשך להוצאות להפסדי אשראי של 662 מיליון ש"ח ו-453 מיליון ש"ח ברבעונים השלישי והרביעי של 2023 בהתאמה, מרביתן בגין גידול בהפרשה הקבוצתית אשר נבע בעיקר מהשפעת תחזיות מאקרו ובפרט השפעות חזויות של מלחמת חרבות ברזל. ההוצאה להפסדי אשראי המצטברת בשלושת הרבעונים האחרונים עומדת על כ-1.1 מיליארד ש"ח, המשקפת בעיקר את הציפייה להרעה בנתונים הכלכליים במשך מפרוץ מלחמת חרבות ברזל.

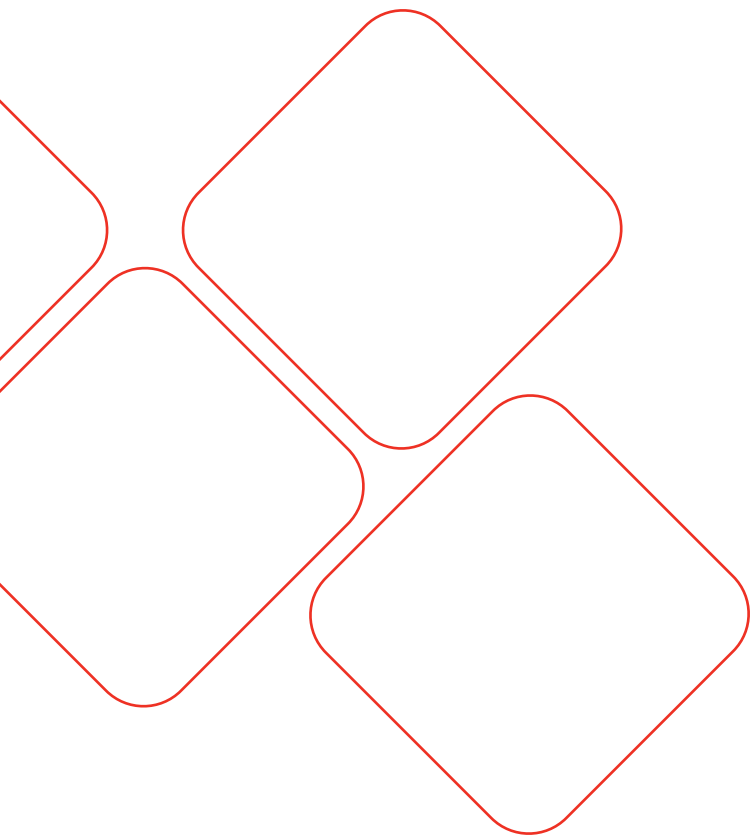
חברות דירוג האשראי הגיבו להתפתחויות - חברות מודי'ס S&P הורידו את דירוג האשראי של המדינה, לדרגים של A2 - A+ בהתאמה, לרבות אופק דירוג שלילי המשקף אפשרות לירידות דירוג נוספת, ואילו פיץ' העבירה את אופק דירוג החוב של המדינה לשלילי, דבר המשקף סיכון להורדת הדירוג בטווח הקרוב. דירוג הבנקים הישראליים ובכללם הבנק מושפע מדירוג מדינת ישראל, ובהתאם הורידו חברות אלו את דירוג האשראי ו/או אופק הדירוג של הבנק. הורדת דירוג האשראי של מדינת ישראל על-ידי S&P מביאה, נכון למועד הדוח, לקטון של כ-0.25% וכ-0.31% ביחס הון עצמי רובד 1 וביחס ההון הכולל של הבנק, בהתאמה, פגיעה שתבוא לידי ביטוי ביחס במהלך הרבעון השני של שנת 2024. עם פרוץ המלחמה ועל מנת להקל על לקוחות הבנק להתמודד עם השלכותיה, הבנק הודיע על סדרת הטבות כוללות הטבות בהתאם למתווה שפרסם הפיקוח על הבנקים ובכללן דחיות תשלומים (בחלקן ללא עלות), פטור מריבית על ע"ש חובה ופטור מעמלות ע"ש לאוכלוסיות שהוגדרו ובהתאם לתנאים שונים לתקופה של שלושה חודשים, שהוארכה מאז פעמיים בשלושה חודשים נוספים בכל פעם (למועד הדוח - עד חודש יוני 2024) והטבות נוספות מעבר למתווה. אומדן השפעת סך ההטבות האמורות בשלב זה יושפע מהיקף ניצולן על-ידי הלקוחות. ההטבות נזקפות לרווח והפסד, במקביל למימושן על-ידי הלקוחות. הבנק ממשיך לבחון את מדיניות ההטבות וייתכן ויאריך אותה בהתחשב בהמשך המלחמה ו/או התרחבותה ו/או במתוניהם הרגולטוריים.

במטרה לסייע בשיקום החיים הקהילתיים של המשפחות והעסקים ביישובי עוטף עזה, הבנק החליט להעניק סיוע בסך של עד 100 מיליון ש"ח באמצעות הקמת קרן "פועלים לתקומה". כמו-כן, בהתאם למתווה שסוכם במסגרת הליך גיבוש תיקוני החקיקה להשגת יעדי תקציב המדינה לשנת 2024, לנוכח מלחמת חרבות ברזל, יתרום הבנק סך של כ-29 מיליון ש"ח לקרן בניהול הסוכנות היהודית לסיוע לאוכלוסיית משרתי מילואים בעלי עסקים קטנים ונשותיהם, הוצאה זו נכללה בתוצאות הרבעון הראשון של שנת 2024. כל זאת בנוסף לסיוע לקהילה שהבנק מעניק בשגרה בהיקף של עשרות מיליוני ש"ח בשנה דרך "פועלים בקהילה".

בנק הפועלים

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

תוכן העניינים

5. ממשל תאגידי

5.1 הביקורת הפנימית 183

5.2 עניינים אחרים 183

6. פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם 183

6.1 מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה 183

6.2 מגבלות ופיקוח על פעילות התאגיד הבנקאי 196

6.3 דירוג הבנק 202

6.4 מעורבות חברתית ותרומה לקהילה; בנקאות חברתית 203

7. נספחים

7.1 שיעורי הכנסות והוצאות ריבית

205

205

רשימת הטבלאות

186	טבלה 6-1: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר לקוחות פרטיים
188	טבלה 6-2: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר עסקים קטנים
190	טבלה 6-3: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר הלוואות לדיור
191	טבלה 6-4: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר המסחרי
192	טבלה 6-5: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר העסקי
194	טבלה 6-6: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר הבינלאומי
195	טבלה 6-7: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר ניהול פיננסי
202	טבלה 6-8: דירוג
205	טבלה 7-1: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית

5. ממשל תאגידי

5.1. הביקורת הפנימית

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בקבוצה, ובכלל זה, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית והשיקולים בקביעת תכנית העבודה השנתית והרב שנתית, נכללו בדוח השנתי לשנת 2023. במהלך הרבעון הראשון לשנת 2024 אושרה תכנית העבודה של הביקורת הפנימית לשנת 2024 והתכנית הרב שנתית לשנים 2024-2026.

5.2. עניינים אחרים

ביום 11 באפריל 2024 הסתיימה כהונתה של דליה לב כדירקטורית חיצונית לפי חוק החברות וביום 12 באפריל 2024 החלה כהונתה של מיכל הלפרין בבנק כדירקטורית חיצונית לפי חוק החברות. לקראת האסיפה השנתית לשנת 2024 של הבנק, הצפויה להיערך בספטמבר-אוקטובר 2024, פנה הבנק לוועדה למינוי דירקטורים בתאגידים בנקאיים, בבקשה כי לאסיפה זו יוצעו לו מועמדים לשלוש משרות כהונה: שני דירקטורים חיצוניים לפי הוראת ניהול בנקאי תקין 301 (בגין משרות הכהונה של ראובן קרופיק, שיסיים תקופת כהונה שלישית בחודש פברואר 2025 ושל יואל מינג, שיסיים תקופת כהונה ראשונה בחודש נובמבר 2024), ודירקטור אחד "אחר" שאינו דירקטור חיצוני (בגין משרת הכהונה של רונית שורץ, שתסיים תקופת כהונה ראשונה בחודש נובמבר 2024). בהמשך לפניית הבנק, פרסמה הוועדה למינוי דירקטורים בחודש מאי 2024 הודעה לציבור בדבר אפשרות הגשת מועמדות לכהונת דירקטור בבנק. ביום 6 במאי 2024 הודיע מנכ"ל הבנק דב קוטלר לדירקטוריון על כוונתו לסיים את כהונתו בבנק לאחר כ-5 שנות כהונה. מועד סיום הכהונה ייקבע בהמשך, בהתחשב בהתקדמות ההליך למינוי מנכ"ל חדש. דירקטוריון הבנק מינה ועדה לאיתור מנכ"ל בראשה עומד יו"ר הדירקטוריון ראובן קרופיק וחבריה הנוספים הם רונית אברמזון ורוקח, דוד אבנר ונעם הנגבי. ועדת האיתור החלה בעבודתה ובכוונתה לקבל מועמדות למשרת המנכ"ל עד ליום 4 ביוני 2024 (הוועדה עשויה לפנות למועמדים פוטנציאליים נוספים כפי שתראה לנכון). המלצות הוועדה יובאו בפני הדירקטוריון לצורך החלטתו על מינוי המנכ"ל.

עיצומים כספיים והליכים מול רשויות

פעילותו של הבנק נתונה לפיקוח וביקורת של הפיקוח על הבנקים ושל גופי פיקוח בחו"ל (בפרט בארצות-הברית) וכן של גורמים מפקחים נוספים בתחומי פעילות ספציפיים, דוגמת רשות ניירות-ערך, הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר והממונה על התחרות. גורמים אלה עורכים מעת לעת בדיקות וביקורות בארץ ובארצות-הברית בקשר עם תחומי הפעילות השונים ודורשים מהבנק מידע ונתונים במסגרת סמכויותיהם לפי חוק. בבנק התקבלו שתי דרישות נתונים (האחרונה בחודש ספטמבר 2023) מרשות התחרות בנוגע להשקעת מיעוט שביצע הבנק. בחודש פברואר 2024 הטיל המפקח על הבנקים על הבנק עיצום כספי בסך של מיליון ש"ח בהתאם לסמכותו לפי סעיף 14ח(א) (1) לפקודת הבנקאות, 1941 בשל הפרת סעיף 9 להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 401, הקובע שתאגיד בנקאי לא ימנע מלקוחות להיכנס לסניף ולקבל בו שירות בשעות הפעילות גם אם לא תיאמו תור מראש. במסגרת בקרה שביצע הפיקוח על הבנקים הוא מצא כי במקרים מסוימים מבקרים שלא קבעו תור מראש לא הוכנסו לסניפי הבנק, זאת בניגוד להוראה האמורה.

6. פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם

קבוצת הבנק מספקת שירותים בנקאיים ופיננסיים במגוון מגזרי פעילות בישראל ומחוצה לה.

6.1. מגזרי פעילות לפי גישת הנהלה

6.1.1. מגזר לקוחות פרטיים

כללי ומבנה המגזר

הבנק מספק מגוון שירותים ללקוחות פרטיים לרבות שירותי ניהול חשבון שוטף, מתן אשראי למטרות שונות, פיקדונות ותכניות חיסכון ופעילות בשוק ההון. בנוסף מציע הבנק ללקוחות בעלי צרכים פיננסיים מורכבים, שירותים ופתרונות באמצעות מוצרים מתקדמים, ניהול נכסים גלובלי ומעטפת שירות מקצועית מיוחדת הכוללת: פגישות, שיחות טלפון יזומות ומערך ייעוץ מתקדם הנעזר בכלים תומכי החלטה. נכון לתאריך הדוח, השירותים ללקוחות מוענקים באמצעות מערך של 160 סניפים, בנוסף לשלוחות "פועלים מקרוב", מרכזי ייעוץ, מרכזי פלטינום ללקוחות נבחרים, ושני סניפים ניידיים המעניקים שירות ללקוחות בנקודות שירות ברחבי הארץ. בנוסף לרשת הסניפים הרחבה, הבנק מעמיד לרשות לקוחותיו מגוון רחב של שירותים עצמיים ודיגיטליים המאפשרים ללקוח לבצע פעילות בנקאית באופן עצמאי, יעיל וזמין, הכוללים: מכשירים לשירות עצמי בסניפים וב-"חצרות לקוח", "פועלים באינטרנט", "פועלים בסולר", מוקד "פועלים בטלפון", מוקד "פרו" - ללקוחות בעלי אוריינטציה דיגיטלית, "מערכת קולית לקבלת מידע וביצוע פעולות (IVR)", פניות כתובות מהאתר והאפליקציה ופניות ברשתות החברתיות. כחלק מתפיסת השירות בבנק והאחריות החברתית, רואה הבנק בנגישות לאנשים עם מוגבלות נושא מהותי וחובה עסקית - במסגרתה הונגשו כלל שירותי הבנק לאנשים עם מוגבלות.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2024

בשנים האחרונות קיימת מגמה מתמשכת של גידול בהיקפי הפעילות הבנקאית באמצעות ערוצים לא מאוישים (במכשירי בנק אוטומטיים לשירות עצמי, באתר האינטרנט, באפליקציות, בסלולר ובמענה הקולי האוטומטי במוקד פועלים בטלפון). יצוין כי כלמעלה מ-85% מהפעולות הבנקאיות הנפוצות של לקוחות הבנק מבוצעות בשירותי הדיגיטל והשרות העצמי. בנוסף למגמה זו, הגביר הבנק את השימוש בשירות תיאום פגישות מראש עם בנקאים, והוסיף ערוצים נוספים לתיאום פגישה, זאת על מנת לאפשר ללקוח מפגש אישי, איכותי ומקצועי.

גבייה

פעילות ייעודית בתקופת מלחמת חרבות ברזל

לנוכח המלחמה ומתוך רצון הבנק לסייע ללקוחותיו, מיד עם פרוץ מלחמת חרבות ברזל הנחה הבנק את מערך הגבייה (כולל פועלים להבראה) שלא לנקוט במהלכים יזומים מול לקוחות חייבים. במהלך הרבעון הראשון לשנת 2024, הבנק פעל ברגישות מול לקוחות שפנו או פעלו להסדרת חובם לרבות דחיית תשלומים ומתן פתרונות והקלות באופן פרטני. מהלכי הגבייה הותאמו לשגרת החירום בכל שלב, לרבות נקיטת הלכים משפטיים ופעילות בהוצאה לפועל, בהתאם לנסיבות המקרה, תוך החרגת אוכלוסיית הלקוחות שנפגעה בצורה ישירה ועקיפה בתקופת המלחמה.

מוצרים ושירותים

כחלק מאסטרטגיית הבנק להעצמת הערך ללקוח וליווי הלקוחות בצמתי ההחלטה החשובים בחיים, מציע הבנק מגוון מוצרים ושירותים ללקוחותיו, הכוללים בין היתר, שירותים לקבוצות בעלי מאפיינים משותפים (מועדון היי-טק זון, פועלים YOUNG ומועדון הסטודנטים, ו-Poalim Wonder והטבת פועלים פלוס) שירותים בערוצים הישירים ופיתוח אפליקציות ייעודיות (אפליקציה לפתיחת חשבון 'OPEN', אפליקציה bit, אפליקציה מסחר שוק ההון).

לעניין הסכם שנחתם עם אלקטרה מוצרי צריכה (1970) בע"מ (אמ"צ) וכרטיסי אשראי לישראל בע"מ (כאל), ראה [ביאור 11.ב.25 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023](#).

הטבות ייעודיות ללקוחות פרטיים

עם פרוץ מלחמת חרבות ברזל בחודש אוקטובר 2023, על מנת לסייע ללקוחות בתקופה מאתגרת זו, הבנק הודיע על סדרת הטבות משמעותית ללקוחותיו תושבי הדרום, תושבי הצפון שפנו מבתיהם, מגויסי מילואים, בעלי קירבה ראשונה של חטופים או נעדרים. בהתאם למתווה בנק ישראל, הוארכו הטבות ללקוחות הזכאים בשתי פעימות, עד לסוף יוני 2024.

- הבנק הקים קרן בסך 750 מיליון ש"ח לטובת מתן הלוואות גישור ללא ריבית ללקוחות והלוואות בריבית מופחתת.
 - הבנק מאפשר דחיית תשלומי הלוואות עד 3 חודשים ללא תוספת עלות (עד 9 חודשים במצטבר מתחילת המלחמה, מתוכם עד 6 חודשי דחייה במהלך 2024).
 - הבנק נותן פטור ממגוון עמלות עד ליום 30 ביוני 2024.
 - הבנק מאפשר הקפאת 6 תשלומי משכנתא במהלך 2024 (בסך-הכל עד 9 תשלומים במצטבר מתחילת המלחמה). ובנוסף, העניק פטור מתשלום משכנתא לשלושה חודשים ללקוחות בעלי נכסים בעוטף עזה (המתגוררים בטווח של עד 8 ק"מ מהגבול).
 - הבנק לא יגבה ריבית חובה בחשבון העו"ש של משקי בית עד סכום של 10 אלפי ש"ח.
 - בנוסף, הבנק מציע הטבות והקלות לכלל לקוחות (שמנהלים עו"ש פעיל בבנק) כגון פריסה מחדש או דחיית תשלומים בהלוואות קיימות. כמו-כן, הבנק הפעיל קו חירום ללקוחות עוטף עזה ולכל לקוח שזקוק לעזרה מיידית בעקבות המצב.
- לפרטים בדבר הטבות שהבנק העניק בתחום המשכנתאות, ראה [פרק הלוואות לדיור להלן](#).
- בנוסף, במהלך חודש דצמבר 2023 הבנק יצא במהלך למתן הטבות משמעותיות לאנשי המילואים מעבר להטבות שהוזכרו לעיל ועל מנת לסייע לאוכלוסייה זו להתמודד עם הירידה בהכנסות החודשיות. הבנק מבצע החזר על תשלום הריבית בהלוואות קיימות (שאינן הלוואות לדיור) במשך שלושה חודשים (ינואר-מרץ 2024) ללקוחות עצמאיים עוסקים מורשים שגויסו למילואים במלחמה וקיבלו מענק או תגמול מילואים לחשבונם בבנק.

פעילות שוק ההון

השירותים ללקוחות המגזר בשוק ההון כוללים מגוון פעילויות ושירותים פיננסיים בתחומים שונים: ביצוע פעילות מסחר תפעול וקסטודי בניירות-ערך ישראלים (כולל בתחום המעו"ף), מסחר בניירות-ערך זרים, מחקר וייעוץ ללקוחות בתחום שוק ההון. הפעילויות מתבצעות בחלקן ישירות על-ידי הבנק ובחלקן על-ידי חברות בנות, אשר כל אחת מהן מתמחה ועוסקת בתחום מוגדר. הבנק מעניק שירותי ייעוץ פיננסי ב-14 מרכזי ייעוץ פועלים INVEST, מרכזי הפלטינום ופועלים PRO. יועצי ההשקעות בבנק מעניקים ללקוחותיהם ייעוץ מקצועי וחדשני באמצעות כלים ומערכות מתקדמים, תוך הבנת צרכים, השאת ערך וחיזוק הקשר על-ידי מעטפת שירות אישית ומותאמת לכל לקוח.

ייעוץ פנסיוני

הבנק מעניק שירותי ייעוץ פנסיוני ותכנון פרישה באמצעות מערך יועצים הפרוסים ברחבי הארץ. הבנק מחובר למסלוקה הפנסיונית, ומקבל באמצעותה מידע לצורך מתן הייעוץ. לבנק רישיון ייעוץ פנסיוני והוא מעסיק יועצים בעלי רישיון ב-14 מרכזי ייעוץ פועלים INVEST ומרכז ארצי לתכנון פרישה. הבנק חתום על הסכמי הפצה עם מרבית החברות המנהלות קופות-גמל, קרנות השתלמות וקרנות פנסיה, והוא זכאי, כיועץ אובייקטיבי, לגבות עמלת הפצה אחידה בקשר עם הפצתן בהתאם לקבוע בתקנות. רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון פועלת לקידום תיקון חקיקה במטרה לאפשר לתאגידים הבנקאיים לבצע ייעוץ בטלפון ובאמצעים דיגיטליים.

שיווק והפצה

השיווק וההפצה בארץ נעשים באמצעות סניפי הבנק, "פועלים בטלפון", ובאמצעות הערוצים הדיגיטליים והישירים (מכשירים לשירות עצמי, אתר ואפליקציה). כמו-כן, לבנק ישנה פעילות במדינות החברתיות: פייסבוק, טוויטר, אינסטגרם ולינקדין. בעמוד הפייסבוק ניתן אף מענה אנושי לפניות לקוחות. מהלכי השיווק של הבנק מקבלים ביטוי גם בפרסום בעיתונות, בטלוויזיה, באינטרנט, ברדיו, בשלטי חוצות ובסניפים. בשנים האחרונות הרחיב הבנק את השימוש באמצעים דיגיטליים, באינטרנט ובמובייל, המאפשרים ללקוחות לקבל את השירות מבלי להגיע פיזית לסניף. כמו-כן, הורחב השימוש באמצעי שיווק במדיה הדיגיטלית, באינטרנט ובסלולר, המאפשרים פנייה ממוקדת ללקוחות על-פי תחומי העניין ומאפייני הפעילות שלהם ברחבי הרשת. במסגרת המהלכים בהם נקט הבנק במטרה להקל על לקוחותיו עם פרוץ המלחמה, שימשו המדיות שצוינו מעלה בנוסף למדיות הפנימיות של הבנק (כמו: אתר, אפליקציה, מיילים, מסרונים, הודעות בדחיפה וכו') ככלי להפצת הקלות והטבות שהוצעו ללקוחות.

לקוחות

המגזר כולל לקוחות פרטיים המקבלים שירותים בסניפים, בפועלים בטלפון ובדיגיטל. השירות ניתנת מותאם למאפייני הלקוחות השונים.

תחרות

בשנים האחרונות נמשכת העלייה ברמת התחרות. בין היתר בשל, התפתחויות טכנולוגיות ונכונות גוברת מצד לקוחות לקבלת שירותים מרחוק, במקביל להורדת חסמי כניסה למתחרים חדשים וחיזוק מתחרים קטנים ובינוניים. התחרות ממשיכה להתרחב לגופים פיננסיים וחופץ בנקאיים, דוגמת חברות כרטיסי האשראי, חברות הביטוח, פינטקים וגופים קמעונאים נוספים. גם רפורמת הבנקאות הפתוחה, יישום החוק להגברת התחרות במערכת הבנקאות ('חוק שטרומ') וחוק נתוני אשראי תורמים לעלייה בעוצמת התחרות בענף. הבנק ממשיך להתאים את מודל ההפעלה לצורך מתן מענה מלא ללקוחותיו בהתאם לשינויים החלים בצרכים ובמאפיינים שלהם, תוך מתן שירותים מלאים במגוון רחב של תחומים ומוצרים והנגשתם במגוון רחב של ערוצי שירות.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המגזר

ברבעון זה נמשכת מגמת העדפה מוגברת של הדיגיטל בקרב הלקוחות, לצד המשך הרחבת הצעות הערך הדיגיטליות והנגשת מוצרים ויכולות באתר ובאפליקציה.

אפליקציית bit

אפליקציית bit היא אפליקציית תשלומים מובילה בה פעילים כיום כ-3 מיליון משתמשים אשר ככלל, כשני שלישים מתוכם מנהלים את פעילותם העיקרית בבנקים אחרים) המאפשרת למשתמשים לבצע תשלומים מבוססי כרטיסי חיוב, הכוללים בין היתר שירותי העברת כספים בין משתמשים (P2P) שהינו השירות הפופולארי בקרב משתמשי bit, שירותי העברה באמצעות האפליקציה של פרטי כרטיס החיוב של המשתמש לצורך רכישת מוצרים ו/או שירותים מבתי עסק, שירות המאפשר תשלום חשבונות ארנונה ומים ישירות באמצעות האפליקציה וכן שירותים המאפשרים קבלת זיכויים מגופים שונים (כגון חברות ביטוח). הבנק פועל לפתח את bit לבניית מוצרים בנקאיים חדשים.

שינויים רגולטוריים - מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

בשנים האחרונות ניכרת התגברות הרגולציה כחלק מהתכנית להגברת התחרות בשוק הבנקאות, שמשפיעה על המגזר. לפרטים נוספים ראה [פרק 7](#) [יוזמות רגולטוריות](#) להלן.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2024

טבלה 1-6: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר לקוחות פרטיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2024	*2023	
במיליוני ש"ח		
1,641	1,642	סך הכנסות ריבית, נטו
3	2	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,644	1,644	סך-הכל רווח מימוני, נטו
402	361	עמלות והכנסות אחרות
2,046	2,005	סך ההכנסות
30	148	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
1,015	1,000	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
1,001	857	רווח (הפסד) לפני מסים
358	328	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
643	529	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
38,276	38,013	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
242,562	254,114	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

* סווג מחדש כמפורט בביאור 12 בדוחות הכספיים.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס למגזר לקוחות פרטיים ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכם ב-529 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח נקי בסך של כ-643 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מגידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי ומקיטון בעמלות וההכנסות האחרות. הקיטון קוזז בחלקו על-ידי קיטון בהוצאות התפעוליות.

הרווח המימוני נטו ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכם ב-1,644 מיליון ש"ח, בדומה לרבעון המקביל אשתקד. ההכנסות מעמלות והכנסות אחרות ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכמו ב-361 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-402 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקרו מירידה בעמלות דמי ניהול חשבון כתוצאה מהטבות בתחום העמלות שניתנו ללקוחות במטרה להקל על ההתמודדות עם השלכות המלחמה, וכן מירידה בעמלות בגין הפרשי המרה.

ברבעון הראשון של שנת 2024 נרשמו הוצאות בגין הפסדי אשראי בסך של 148 מיליון ש"ח, בהשוואה להוצאות בסך של 30 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה במחיקות האוטומטיות ובהפרשה הקבוצתית בשל התאמות בגין השפעות מאקרו כלכליות. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכמו ב-1,000 מיליון ש"ח בהשוואה ל-1,015 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקרו ממענק חד פעמי בגין הסכם השכר שנכלל ברבעון הראשון לשנת 2023. ירידה זו קוזזה בחלקה מעלייה בהוצאות מחשב ובהוצאות פחת וירידת-ערך תוכנות.

האשראי לציבור, נטו ליום 31 במרץ 2024 הסתכם בכ-38.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-37.7 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023.

פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2024 הסתכמו בכ-254.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-250.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023.

למידע נוסף אודות סיכון אשראי לאנשים פרטיים, ראה [פרק סיכון אשראי](#), בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

6.1.2. מגזר עסקים קטנים

כללי ומבנה המגזר

הבנק מספק מגוון שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים לעסקים קטנים. פעילות המגזר מבוצעת באמצעות מערך הסינוף הארצי של הבנק וכן באמצעות הערוצים הישירים (ראה [בפרק מגזר לקוחות פרטיים לעיל](#)). מערך הסינוף מספק שירותים נדרשים גם ללקוחות עסקיים של המגזר העסקי והמגזר המסחרי.

במהלך השנה כחלק ממיקוד הבנק בעסקים הקטנים והבינוניים נפתחו שני סניפים עסקיים מתמחים בעסקים בפתח תקווה וחיפה. השירותים הניתנים ללקוחות המגזר כוללים שירותי ניהול חשבון שוטף, לצד מהלכים רחבי היקף לתמיכה וצמיחה של מגזר זה וביניהם העמדת אשראי ייעודי המותאם לצרכי הלקוח במסגרת מגוון מוצרים.

מוצרים ושירותים

כחלק מאסטרטגיית הבנק להתמקד בהרחבת הפעילות במגזר העסקים הקטנים, מציע הבנק מגוון מוצרים ושירותים ללקוחותיו החל ממימון לפעילות העסקית, חבילת מוצרים ושירותים להתרחבות העסק, שירותי דיגיטל מתקדמים ומוקד שירות מתמחה בעסקים. כמו-כן, הבנק המשיך בפעילות המרכז לצמיחה פיננסית המעניקה לעסקים קטנים בכל רחבי הארץ ידע וכלים לניהול העסק והצמחתו.

על רקע מלחמת חרבות ברזל נקט הבנק במספר פעולות ללקוחותיו העסקיים:

- העמדת הלוואה בסכום של עד 250,000 ש"ח עם פטור מריבית ל-3 חודשים ופריסה ל-36 חודשים נוספים בריבית מופחתת.
 - במסגרת מסלול חרבות ברזל בקרן בערבות מדינה הציע הבנק לעסקים שנפגעו עקב המלחמה הלוואה בריבית פריים בלבד עם גרייס עד שנה על הקרן והריבית.
 - פטור מריבית על יתרת חובה עד סכום של 30 אש"ח למשך עד 6 חודשים בשנת 2024.
 - הבנק ממשיך להעניק הטבות משמעותיות לאנשי המילואים: הבנק ביצע החזר על תשלום הריבית בהלוואות קיימות (שאינן הלוואות לדיור) במשך שלושה חודשים (ינואר-מרץ 2024) ללקוחות עצמאיים עוסקים מורשים שגויסו למילואים במלחמה וקיבלו מענק או תגמול מילואים לחשבונם בבנק וכן הלוואה עד 100 אלפי ש"ח ללא ריבית.
- לפרטים בדבר יתר הפעולות שנקט הבנק עקב המלחמה והטבות ללקוחותיו העסקיים הפועלים בדרום ובצפון הארץ וללקוחותיו שגויסו למילואים ראה [פירוט בפרק מגזר לקוחות פרטיים לעיל](#).

שיווק והפצה

השיווק וההפצה בארץ נעשים בסניפי הבנק, פנים אל פנים ובאמצעות הטלפון וב"פועלים בטלפון" והן בנכסים הדיגיטליים השונים, הן בפנייה יזומה והן בתגובה לפניית הלקוחות. מהלכי השיווק מקבלים ביטוי גם בפרסום בעיתונות, בטלוויזיה, באינטרנט, ברדיו, בשלטי חוצות ובסניפים. בשנים האחרונות הרחיב הבנק בצורה משמעותית את השימוש באמצעי שיווק במדיה הדיגיטלית, באינטרנט ובסלולר, המאפשר פנייה ממוקדת ללקוחות על-פי תחומי העניין ומאפייני הפעילות שלהם ברחבי הרשת. מאז פרוץ מלחמת חרבות ברזל, תוקשרו ההקלות, ההטבות והשירותים ללקוחות העסקיים במגוון מדיות, פנימיות וחיצוניות.

לקוחות

מגזר העסקים הקטנים כולל לקוחות עסקיים קטנים ובינוניים ממגוון רחב של ענפי משק. בנוסף, מטופלים במגזר החשבונות הפרטיים של הלקוחות העסקיים.

תחרות

הפעילות במגזר זה דורשת התמחות והיכרות מעמיקה עם הלקוח, לצורך מתן שירות מלא, מקיף ומקצועי ללקוח וכן לצורך ניהול סיכונים האשראי. בשנים האחרונות ניכרת כניסה גם של מתחרים חוץ בנקאיים כגון חברות כרטיסי אשראי, גופי מימון חוץ בנקאיים וכן פינטקים העוסקים בתחום. הבנק פועל באופן מתמיד להתאמת המוצרים והשירותים הניתנים ללקוחותיו וכן הנגשתם ללקוחות במגוון ערוצי שירות.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המגזר

אפליקציית bit

הרחבת שיתופי הפעולה עם מאגדים לקידום הצעת הערך לעסקים קטנים וחיבור לפלטפורמות E-Commerce, כך שעסקים קטנים יכולים לקבל תשלום מלקוחותיהם ללא תקרה שנתית. העסקים יכולים לקבל תשלום מרחוק באתר, באפליקציה, ב-SMS או בנקודות המכירה.

שינויים רגולטוריים - מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

למידע בדבר יוזמות רגולטוריות שעשויה להיות להן השפעה על פעילות המגזר ראה [פרק יוזמות רגולטוריות](#) להלן.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2024

טבלה 2-6: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר עסקים קטנים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2024	*2023	
במיליוני ש"ח		
734	702	סך הכנסות ריבית, נטו
1	1	הכנסות מימון שאינן מריבית
735	703	סך-הכל רווח מימוני, נטו
171	161	עמלות והכנסות אחרות
906	864	סך ההכנסות
18	21	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
358	328	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
530	515	רווח (הפסד) לפני מסים
189	197	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
341	318	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
34,324	33,335	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
67,311	70,197	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

* סווג מחדש כמפורט בביאור 12 בדוחות הכספיים.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס למגזר העסקים הקטנים ברבעון הראשון של שנת 2024, הסתכם ב-318 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-341 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע ברובו מקיטון ברווח המימוני, נטו.

הרווח המימוני, נטו, ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכם ב-703 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-735 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע ברובו מהטבות שהבנק העניק ללקוחותיו בעקבות מלחמת חרבות ברזל.

ההכנסות מעמלות והכנסות אחרות ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכמו ב-161 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-171 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקרו מירידה בעמלות דמי ניהול חשבון כתוצאה מהטבות בתחום העמלות שניתנו ללקוחות במטרה להקל על ההתמודדות עם השלכות המלחמה.

ברבעון הראשון של שנת 2024 נרשמו הוצאות בגין הפסדי אשראי בסך של כ-21 מיליון ש"ח, בהשוואה להוצאות בסך של כ-18 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכמו ב-328 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-358 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקרו ממענק חד פעמי בגין הסכם השכר שנכלל ברבעון הראשון לשנת 2023.

האשראי לציבור, נטו ליום 31 במרץ 2024 הסתכם בכ-33.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-32.7 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023.

פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2024 הסתכמו בכ-70.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-70.4 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023.

6.1.3. מגזר הלוואות לדיור

כללי ומבנה המגזר

הבנק מציע הלוואות לדיור ללקוחות פרטיים, הן מכספי הבנק והן במסגרת תכניות הסיוע הממשלתיות, באמצעות יועצי משכנתאות הפזורים בנציגויות משכן בסניפים השונים ברחבי הארץ. ניתן להגיש בקשה לאישור עקרוני למתן הלוואה לדיור גם בדיגיטל ובפועלים בטלפון.

מוצרים ושירותים

הפעילות העיקרית של מגזר זה הינה מתן הלוואות לדיור ומיועדת לקהל לקוחות פרטיים המבקשים הלוואה למימון אחת מהמטרות שלהלן:

- הלוואה המיועדת לרכישה של דירת מגורים, בנייתה, הרחבתה או שיפוץ.
- הלוואה המיועדת לרכישת מגרש לבניית דירת מגורים או לרכישת זכות לדירת מגורים.
- הלוואה הניתנת במשכון דירת מגורים ושאינה למטרת עסק.
- הלוואה המיועדת למימון פירעון מוקדם של הלוואה, כאמור לעיל.

פעולת חיתום משכנתאות נערכת ונבחנת בהתייחס לארבעה רכיבים מהותיים: יכולת ההחזר, הבטוחה - הנכס המוצע לשעבוד, שיעור מימון ומרווחים.

הטבות ייעודיות בתחום המשכנתאות

במהלך שנת 2023, לנוכח עליית הריבית במשק והאינפלציה ובמענה לצרכי הלקוחות, יזם הבנק פתרונות להתמודדות עם עליית ריבית הפריים במסגרתן: הבנק יצא בשני מהלכים לספיגת עליית ריבית בנק ישראל במסלול הפריים במשכנתא למשך שנה בשיעורים של 0.5% ו-0.25% בהתאמה, ללקוחות העשויים לגלות קושי בתשלומי המשכנתא שלהם ועל פי קריטריונים שנקבעו מראש.

בשל מלחמת חרבות ברזל, בנק ישראל פרסם ביום 15 באוקטובר 2023 מתווה לסיוע ללקוחות בהתמודדות עם השלכות מלחמת חרבות ברזל ("המתווה"), ובו התייחסות גם לדחיית תשלומי המשכנתא בהתאם לאוכלוסייה אליה משתייך הלקוח (אוכלוסיית מעגל ראשון או אוכלוסיית מעגל שני). המתווה הורחב והוארך פעמיים נוספות בשלושה חודשים כל פעם. על-פי המתווה, כל בנק רשאי לבחור את דרך ביצוע דחיית תשלומי המשכנתא ללקוחות המעגל הראשון והבנק בחר בדרך של העמדת הלוואה לחמש שנים בגין התשלומים שנדחו, אשר מועד פרעונה יחל לאחר כשנה. יצוין כי עבור לקוחות שביצעו דחייה לתקופה העולה על שלושה חודשים, הבנק מאפשר לפרוס את פירעון ההלוואה לתקופה של עד 8 שנים.

שיווק

הבנק מפרסם ומשווק את האפשרות ליטול משכנתא בבנק במדיות פרסומיות שונות. מתן הלוואה לדיור הינה ללקוחות הבנק וללקוחות בנק זר בכפוף לפתיחת חשבון בבנק.

לקוחות

הבנק מעניק הלוואות לדיור (למטרות שאנן עסקיות) ללקוחות.

תחרות

תחום ההלוואות לדיור מאופיין ברמת תחרותיות גבוהה. מדובר בעסקה כלכלית משמעותית בקרב משקי הבית ולכן לקוחות נוטים לבצע סקר שוק ולהשוות מחירים, בעצמם או על-ידי יועצי משכנתאות חיצוניים.

שינויים רגולטוריים - מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

בתחום ההלוואות לדיור קיימת רגולציה ייעודית ענפה, בנוסף לרגולציה הכללית, לרבות זו החלה על מתן אשראי על-ידי הבנק.

- **הוראת ניהול בנקאי תקין 451 - נהלים למתן הלוואות לדיור** - ביום 19 ביולי 2023 תוקן הנהל הבנקאי התקין במטרה לשפר את תהליך ביצוע פירעון מוקדם של הלוואה לדיור, לרבות באמצעות תאגיד בנקאי אחר או מלווה מוסדי שאינו תאגיד בנקאי (במחזור). כך לוואה יוכל להודיע על כוונתו לבצע פירעון מוקדם של הלוואה באופן מקוון ובטלפון. אגב תהליך מחזור הלוואה באמצעות בנק אחר הלוואה יוכל לבחור אם להודיע על כוונתו לבצע פירעון מוקדם ישירות לבנק המקורי או באמצעות הבנק החדש (מבלי לגרוע מכל זכות שקיימת לוואה על-פי כל דין). כמו-כן, התאגיד הבנקאי יאפשר ללוואה לבקש מכתב כוונות גם באופן מקוון ובטלפון לקבל את המכתב בהתאם לבחירתו באופן המאפשר שמירה והדפסה. במקרה של מחזור מבנק אחר, המכתב יועבר ישירות בין הבנקים בממשק דיגיטלי כאשר המסמך חתום בחתימה אלקטרונית, והבנק יעשה כן גם מול מוסדי (אם אין סיבה לסירוב סביר). התיקון ייכנס לתוקף ביום 20 באוקטובר 2024.

- **הוראת ניהול בנקאי תקין 251 התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם מלחמת "חרבות ברזל" (הוראת שעה)** ביום 31 באוקטובר 2023 פרסם בנק ישראל לראשונה את הוראת ניהול בנקאי תקין 251 - הכוללת התאמות שונות לתקופה מוגבלת להוראות ניהול בנקאי תקין, שחלקן מתייחסות גם להלוואות לדיור, לצורך התמודדות עם המלחמה והשלכותיה על הכלכלה בישראל, ועל מנת לסייע למערכת הבנקאית וללקוחותיה להתמודד עם אתגרי המצב. ביום 31 במרץ 2024 פרסם בנק ישראל עדכון להוראה, למידע בנוגע להקלות שנתרו בתוקף. למידע נוסף בדבר יוזמות רגולטוריות שעשויה להיות להן השפעה על פעילות המגזר ראה [פרק יוזמות רגולטוריות](#) להלן.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2024

טבלה 3-6: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר הלוואות לדיור

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
*2023	2024	
במיליוני ש"ח		
409	416	סך הכנסות ריבית, נטו
-	(11)	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
409	405	סך-הכל רווח מימוני, נטו
12	9	עמלות והכנסות אחרות
421	414	סך ההכנסות
<hr/>		
12	(37)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
126	116	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
283	335	רווח (הפסד) לפני מסים
100	129	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
183	206	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
<hr/>		
128,665	131,915	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח

* סווג מחדש כמפורט בביאור 12 בדוחות הכספיים.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס למגזר הלוואות לדיור ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכם ב-206 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-183 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקרו מקיטון בהוצאות בגין הפסדי אשראי. הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכם ב-405 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-409 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. השינוי נבע בעיקר מקיטון בהפרשה הקבוצתית, בשל התאמות לאור שיפור במדדים המאקרו-כלכליים וכן בערכי התחזיות עבור מדדים אלו. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכמו ב-116 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-126 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקרו ממענק חד פעמי בגין הסכם השכר שנכלל ברבעון הראשון לשנת 2023. האשראי לציבור, נטו ליום 31 במרץ 2024 הסתכם בכ-131.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-131.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023. למידע נוסף אודות סיכונים בתיק הלוואות לדיור, ראה [פרק הלוואות לדיור](#) בפרק סקירת הסיכונים, בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

6.1.4. מגזר מסחרי

כללי ומבנה המגזר

המגזר המסחרי מספק מגוון רחב של שירותי בנקאות ללקוחות עסקיים מדרג הביניים (Middle Market). המגזר פועל באמצעות מרכזי עסקים ללקוחות ותיקים, מרכזי עסקים ללקוחות בצמיחה ומרכז עסקים ה"י-טק. ללקוחות המגזר מוענקים שירותים תפעוליים על-ידי צוותי לקוח הפרוסים בארץ וכן על-ידי מרכזי השירות.

לקוחות

תחומי הפעילות העיקריים של לקוחות המגזר הינם: תעשייה, מסחר ובנייה ונדל"ן ופעילותם מתבצעת בעיקר בשוק המקומי, כמו-כן מטפל המגזר גם בלקוחות ה"י-טק וכן בלקוחות המנהלים פעילות סחר חוץ.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2024

טבלה 4-6: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר המסחרי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2024	*2023	
במיליוני ש"ח		
551	569	סך הכנסות ריבית, נטו
(11)	(8)	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
540	561	סך-הכל רווח מימוני, נטו
135	126	עמלות והכנסות אחרות
675	687	סך ההכנסות
(3)	50	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
160	154	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
518	483	רווח (הפסד) לפני מסים
190	187	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
328	296	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
58,175	60,160	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
50,825	44,345	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

* סווג מחדש כמפורט בביאור 12 בדוחות הכספיים.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס למגזר המסחרי ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכם ב-296 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-328 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מגידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי. קיטון זה קוזז בחלקו מעלייה ברווח המימוני, נטו. הרווח המימוני, נטו, ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכם ב-561 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-540 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מגידול ביתרות האשראי.

ההכנסות מעמלות והכנסות אחרות ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכמו ב-126 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-135 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה בעמלות מעסקי מימון.

ברבעון הראשון של שנת 2024 נרשמו הוצאות בגין הפסדי האשראי בסך של כ-50 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסות בסך של כ-3 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. השינוי נבע בעיקר מעלייה בהפרשה הקבוצתית בתקופה השוטפת בשל התאמות בגין השפעות מאקרו כלכליות. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכמו ב-154 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-160 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקר ממענק חד פעמי בגין הסכם השכר שנכלל ברבעון הראשון לשנת 2023.

האשראי לציבור, נטו ליום 31 במרץ 2024 הסתכם בכ-60.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-59.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023. פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2024 הסתכמו בכ-44.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-46.4 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2024

6.1.5. מגזר עסקי

כללי ומבנה המגזר

המגזר העסקי מתמחה במתן שירותים פיננסיים לתאגידים גדולים בישראל כאשר מתן אשראי מהווה את עיקר פעילותו. המגזר פועל באמצעות ארבעה סקטורים שבכל אחד מהם פועלים מנהלי קשרי לקוחות (מק"לים) בעלי התמחות ייעודית:

- נדל"ן
- תעשייה, מסחר ומלונאות
- תשתיות אנרגיה ושוק ההון
- מימון פרויקטים ותשתיות

בנוסף, עוסק המגזר במוצרי מימון מורכבים, לרבות: מימון סחר חוץ, מימון הון חוזר, מימון נכסים בחו"ל, עסקות מימון מורכבות, סינדיקציה ומכירת סיכוני אשראי.

החטיבה העסקית כוללת גם את האגף לאשראים מיוחדים, אשר מרכז את הטיפול בלקוחות המגזר העסקי והמגזר המסחרי שנקלעו לקשיים, מתוך ניסיון לסייע לשיקומם תוך מתן תמיכה עסקית.

טבלה 5-6: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר העסקי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2024	*2023	
במיליוני ש"ח		
712	758	סך הכנסות ריבית, נטו
24	26	הכנסות מימון שאינן מריבית
736	784	סך-הכל רווח מימוני, נטו
198	239	עמלות והכנסות אחרות
934	1,023	סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי		
116	(215)	
200	207	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
618	1,031	רווח (הפסד) לפני מסים
225	399	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
393	632	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח ⁽¹⁾		
113,690	123,440	
פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח		
81,964	87,268	

* סווג מחדש כמפורט בביאור 12 בדוחות הכספיים.

(1) כולל יתרת אשראי בגין פעילות שאילות והשאלות ובגין תיחום חשיפה בנגזרים בסך של כ-13,256 מיליוני ש"ח ליום 31 במרץ 2024 ובסך של כ-11,639 מיליוני ש"ח ליום 31 במרץ 2023.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס למגזר העסקי ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכם ב-632 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-393 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקרו משינוי בהוצאות בגין הפסדי אשראי, מגידול ברווח המימוני, נטו וכן מגידול בעמלות וההכנסות האחרות. הרווח המימוני, נטו, ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכם ב-784 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-736 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מגידול ביתרות האשראי וקוזז בחלקו על-ידי קיטון במרווח על הפיקדונות. ההכנסות מעמלות והכנסות אחרות ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכמו ב-239 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-198 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקרו מעלייה בעמלות סינדיקציה ומעלייה בעמלות מעסקי מימון. ברבעון הראשון של שנת 2024 נרשמו הכנסות בגין הפסדי אשראי בסך של 215 מיליון ש"ח, בהשוואה להוצאות בסך של 116 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. השינוי נבע בעיקר מקיטון בהפרשה הקבוצתית, בשל התאמות לאור שיפור במדדים המקרו-כלכליים וכן בערכי התחזיות עבור מדדים אלו. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכמו ב-207 מיליון ש"ח, בהשוואה להוצאות בסך של 200 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהוצאות מחשב ובהוצאות פחת וירידת-ערך תוכנות. עלייה זו קוזזה בחלקה ממענק חד פעמי בגין הסכם השכר שנכלל ברבעון הראשון לשנת 2023. האשראי לציבור, נטו ליום 31 במרץ 2024 הסתכם בכ-123.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-124.0 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023. פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2024 הסתכמו בכ-87.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-94.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023. הקיטון נבע מרידה בפיקדונות של גופים עסקיים כחלק מניהול עודפי הנזילות של הבנק.

6.1.6. פעילות בינלאומית

כללי

הפעילות הבינלאומית של קבוצת הבנק כוללת את סניף ניו-יורק ונציגויות בארצות-הברית, וכן קיום קשרים עם בנקים ברחבי העולם. עיקר הפעילות העסקית הבינלאומית של הבנק מבוצעת באמצעות סניף ניו-יורק, המתמקד בתחומי הפעילות הבאים: מתן שירותים בנקאיים מקיפים הן לחברות ישראליות הפועלות בארצות-הברית והן לחברות ולקוחות מקומיים, הכוללים: אשראי, סחר-חוץ, פיקדונות ושירותי חדר עסקות. סניף ניו-יורק מאפשר ללקוחותיו גם ביטוח פיקדונות על-ידי ה-FDIC. תחום הפעילות מול בנקים כולל מסחר באמצעות חדרי עסקות, שיתוף פעולה בסחר חוץ ובמימון סחר בינלאומי, מימון פרויקטים, סליקת תשלומים ושירותים בתחום שוק ההון (ראה [פרק חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים](#) בדוח הדירקטוריון וההנהלה).

מגבלת חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על הפעילות הבינלאומית

פעילות המגזר הבינלאומי במדינות השונות (למועד זה בעיקר בארצות-הברית) כפופה לתקנות רלוונטיות לאופי הפעילות של הקבוצה במדינות בהן מתקיימת פעילות עסקית (Cross border regulations) ולפיקוח רגולטורי מצד רשויות שלטוניות שונות במדינות בהן פועלות שלוחות הבנק בחו"ל, הכוללות דרישות של הון, החזקת נכסים נזילים, ציות ואיסור הלבנת הון וכיוצא בזה. בנוסף, קיימים כללים ומגבלות המוטלים על-ידי בנק ישראל על הפעילות הבינלאומית של קבוצת הבנק, הן מכוח חקיקה ונהלים והן מכוח הוראות בהיתרים הניתנים על-ידי בנק ישראל בעת רכישת חברות בנות ו/או פתיחת סניפים בחו"ל.

הפעילות בבנקאות הבינלאומית

סניף ניו-יורק

עיקר הפעילות העסקית הבינלאומית של קבוצת הבנק מבוצעת באמצעות סניף ניו-יורק ונציגויות בארצות-הברית וכן קיום קשרים עם בנקים ברחבי העולם. לסניף ניו-יורק פעילות בתחום ה-Middle Market בארצות-הברית, באמצעות פיתוח מערכת יחסים ומתן אשראי ישיר ללקוחות מסחריים מקומיים. כמו-כן, פועל הסניף בשוק הסינדיקציות כפעילות משלימה.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2024

טבלה 6-6: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר הבינלאומי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
*2023	2024	
במיליוני ש"ח		
199	230	סך הכנסות ריבית, נטו
3	5	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
202	235	סך-הכל רווח מימוני, נטו
7	12	עמלות והכנסות אחרות
209	247	סך ההכנסות
15	18	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
94	96	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
100	133	רווח (הפסד) לפני מסים
36	51	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
		רווח (הפסד) נקי:
64	82	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
64	82	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
17,733	20,285	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
26,568	30,884	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

* סווג מחדש כמפורט בביאור 12 בדוחות הכספיים.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס למגזר הפעילות הבינלאומית ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכם ב-82 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח נקי בסך של 64 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

להלן השינויים העיקריים בתוצאות הפעילות הבינלאומית:

- הרווח הנקי של סניף ניו-יורק הסתכם בכ-88 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2024, בהשוואה לרווח נקי של כ-72 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ברווח המימוני, נטו שקוזזה בחלקה מגידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי. העלייה ברווח המימוני, נטו נבעה בעיקר מגידול ביתרות האשראי וכן מעליית מרווחי האשראי בגין עלייה בריבית הדולרית.
 - ההפסד של הפועלים שוויון הסתכם בכ-6 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2024, בדומה להפסד ברבעון המקביל אשתקד.
- סך האשראי לציבור, נטו של הפעילות הבינלאומית ליום 31 במרץ 2024 הסתכם בכ-20.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-18.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023, אשר מקורם בסניף ניו-יורק, בעיקר בפעילות ה-Middle-Market.
- סך פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2024 של הפעילות הבינלאומית הסתכמו בכ-30.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-29.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023, אשר מקורם בסניף ניו-יורק.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2024

6.1.7. מגזר ניהול פיננסי

כללי ומבנה

פעילות מגזר זה כוללת:

- פעילות בתיק הבנקאי - ניהול המקורות והשימושים לרבות ניהול סיכונים השוק והנזילות (לפרטים בדבר סיכונים אלה, ראה פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה), נעשית באמצעות קביעת מחירי העברה פנימיים, ניהול תיק השקעות, הנפקות אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים וביצוע עסקות במכשירים פיננסיים נגזרים. פעילות המגזר בתיק הבנקאי מתבצעת בעיקרה באמצעות היחידות לניהול נכסים והתחייבויות ("נג"ה") בארץ ובחו"ל ובאמצעות היחידה לניהול השקעות נוסטרו האחראיות על ניהול תיק אגרות-חוב (ממשלתי וקונצרני) ותיק המניות, ותאום הפעילות ברמת הקבוצה.
- פעילות בתיקי המסחר - פעילות עשיית שוק ומסחר בחדר עסקות בתחום מטבע-החוץ, ריביות ואגרות-חוב ממשלתיות ונגזרי OTC.
- פעילות מסחר מול לקוחות בשני תחומים:
 - ביצוע עסקות בניירות-ערך ובנגזרים סחירים באמצעות שני חדרי מסחר: חדר מסחר ניירות-ערך ישראלים וחדר מסחר ניירות-ערך זרים וכן שרותי משמרת ניירות-ערך.
 - ביצוע עסקות OTC במכשירים פיננסיים נגזרים בש"ח, מטבע-חוץ, ריביות, מדדים וסחורות באמצעות חדר העסקות. השירות ניתן למגוון לקוחות, בהם גופים מוסדיים, חברות עסקיות, לקוחות פרטיים נבחרים ולקוחות זרים, באמצעות דסקים ייעודיים המעניקים שירות אישי ללקוחות.
- פעילות המגזר מול הלקוחות כוללת גם מתן תמיכה בפיתוח ובתמחור של מוצרים פיננסיים מתוחכמים - בשנים האחרונות קיימת עלייה מתמדת במודעות לפעילויות שמציע חדר עסקות, אשר בגינה הבנק מציע מגוון רחב יותר של מוצרים וברמות תכום גבוהות יותר וביניהם: נגזרים, לרבות אופציות ריבית בשקלים, אופציות אקזוטיות, ומוצרי ריבית מתוחכמים.

טבלה 6-7: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר ניהול פיננסי⁽¹⁾

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2024	*2023	
במיליוני ש"ח		
(212)	(512)	סך הכנסות ריבית, נטו
320	257	הכנסות מימון שאינן מריבית
108	(255)	סך-הכל רווח מימוני, נטו
31	46	עמלות והכנסות אחרות
139	(209)	סך ההכנסות
(3)	1	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
126	115	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
16	(325)	רווח (הפסד) לפני מסים
(14)	(149)	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
30	(176)	רווח (הפסד) לאחר מסים
17	24	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
		רווח (הפסד) נקי:
47	(152)	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
3,536	4,138	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
59,667	53,094	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

* סווג מחדש כמפורט בביאור 12 בדוחות הכספיים.

(1) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים, אשר מרבייתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

ההפסד המיוחס למגזר הניהול הפיננסי ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכם ב-152 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח 47 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. השינוי נבע בעיקר מירידה ברווח המימוני, נטו.

ההפסד המימוני, נטו של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכם בהוצאה מימונית, נטו של 255 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של 108 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. השינוי נבע בעיקר מירידה בהכנסות מהפרשי הצמדה בשל השינויים בשיעור המדד הידוע בין התקופות. בנוסף, חלה עלייה בהוצאה המימונית הנובעת מהשלכות עליית הריבית על ההתחשבות בין מגזרי הפעילות וחל גידול בהפסדים ממימושי אגרות-חוב. מנגד, ברבעון הראשון של שנת 2024 נרשמו רווחים משינוי בפערים בין השווי ההוגן של נגזרים שהינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק לבין מדידת אותם נכסים על בסיס צבירה, וזאת בהשוואה להפסדים בתקופה המקבילה אשתקד.

העמלות וההכנסות האחרות ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכמו ב-46 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-31 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקרו מעלייה בעמלות משוק ההון הנובעת בעיקרה מעלייה בעמלות בגין שאילות והשאילות של ניירות-ערך.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר במהלך ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכמו ב-115 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-126 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקרו ממענק חד פעמי בגין הסכם השכר שנכלל ברבעון הראשון לשנת 2023.

האשראי לציבור, נטו, ליום 31 במרץ 2024 הסתכם בכ-4.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-4.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023. פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2024 הסתכמו בכ-53.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-63.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023. הקיטון נובע בעיקר מקיטון ביתרות מפקידים גדולים.

6.1.8. התאמות

במסגרת זו נכללות פעילויות בהיקפים לא מהותיים של קבוצת הבנק, אשר אף אחת מהן אינה מגיעה עד כדי מגזר בר-דיווח. מסגרת זו כוללת, בין היתר: (1) תוצאות חברות הבנות דיר ב.פ. בע"מ ופעילים ניהול תיקי השקעות בע"מ; (2) רווח הון ממכירת בניינים וצידוד; (3) התאמות של פעולות בין-מגזריות.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס למגזר ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכם ב-27 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח נקי בסך של 9 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. העמלות וההכנסות האחרות ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכמו ב-50 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-26 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע מעלייה בהכנסות האחרות אשר מקורה במכירת נדל"ן וזכויות בנדל"ן.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכמו בכ-17 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-15 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

6.2. מגבלות ופיקוח על פעילות התאגיד הבנקאי

כללי

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והוראות שחלקם ייחודיים למערכת הבנקאית, וחלקם, גם אם אינם ייחודיים כאמור, משפיעים על מקטעים מהותיים מפעילותו. פקודת הבנקאות, חוקי הבנקאות השונים והוראות ניהול בנקאי תקין אשר מפרסם המפקח על הבנקים מעת לעת, מהווים את הבסיס החוקי והמרכזי לפעילותה של קבוצת הבנק. אלו מגדירים, בין היתר, את גבולות הפעילות המותרת לבנק, את הפעילות המותרת לחברות בנות וחברות קשורות לקבוצת הבנק ואת תנאי השליטה והבעלות בהן, את מערכות היחסים בין הבנק ללקוחותיו, את השימוש בנכסי הבנק ואת אופן הדיווח על הפעילות האמורה למפקח על הבנקים ולציבור.

בצידם כפוף הבנק לחקיקה ענפה המסדירה את פעילותו בשוק ההון הן עבור לקוחותיו והן עבור עצמו (למשל בתחום ייעוץ ההשקעות וניהול תיקי לקוחות, ייעוץ פנסיוני, דיני ניירות-ערך ומגבלות על פעילות בתחום הביטוח).

חוקים נוספים, בנושאים ייחודיים, מטילים על בנקים, והבנק בכללם, חובות וכללים ספציפיים. כך למשל החקיקה הקשורה באיסור הלבנת הון ואיסור מימון טרוו, חוק נתוני אשראי, חקיקה הקשורה בהלוואות לדיוור, דיני הערבות וכו'.

בנוסף לאלה קיימת חקיקה נוספת שבשל הקשר שלה לפעילות הבנק יש לה השפעה רבה על התנהלותו. לעניין זה ראוי להזכיר, בין היתר, את דיני ההוצאה לפועל, דיני פירוקים וכינוסים, חוקים המתייחסים למגזרים ספציפיים (רשויות מקומיות, נוטלי משכנתאות, רוכשי דירות, המגזר החקלאי) וחוקי מס שונים.

פעילותו של הבנק נתונה לפיקוח וביקורת של הפיקוח על הבנקים וכן של גורמים מפקחים נוספים בתחומי פעילות ספציפיים, דוגמת רשות ניירות-ערך, הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר והממונה על התחרות. גורמים אלה עורכים מעת לעת ביקורות בבנק בקשר עם תחומי הפעילות השונים.

הבנק וחברות הבת פועלים על מנת לעמוד בחובות החלות עליהם מכוח הוראות הדין האמורות.

במסגרת החקיקה, נקבעה במרבית החוקים החלים על פעילות הבנק האפשרות להטיל עליו עיצומים כספיים בגין הפרות של הוראות החוקים והוראות חקיקת המשנה (לרבות חוזרים והנחיות) שהוצאו או יוצאו מכוחם.

יזמות רגולטוריות

הנחיות רגולטוריות וחקיקה בעקבות מלחמת חרבות ברזל

ביום 7 באוקטובר 2023 פרצה בישראל מלחמת חרבות ברזל.

ביום 15 באוקטובר 2023 פרסם בנק ישראל מתווה מקיף שמטרתו לסייע ללקוחות המערכת הבנקאית בהתמודדות עם השלכות המלחמה. המתווה כולל, בין היתר, הקלה בנטל האשראי והעמלות למשקי הבית והעסקים אשר מתגוררים ופועלים בטווח של 30 ק"מ מרצועת עזה, לאזרחים שפונו מבתם על-ידי גורם רשמי, שגויסו למילואים בצו 8, או שהם בעלי קרבה ראשונה להרוגי המלחמה או לחטופים או לנעדרים. המתווה מתייחס לדחיית תשלומי הלוואות בשלושה מגזרי פעילות (משכנתאות, אשראי צרכני ואשראי עסקי), יתרת חובה בחשבון עו"ש ועמלות. לקבוצה זו ההלוואות יידחו ללא חיוב בריבית וללא חיוב בעמלות, בנוסף מפרט המתווה שורה של הקלות בתחום האשראי לכלל לקוחות הבנקים. המתווה אומץ על-ידי הבנק. ביום 17 בדצמבר 2023 הודיע בנק ישראל על הארכת המתווה עד ליום 31 במרץ 2024. ביום 4 במרץ 2024 הודיע בנק ישראל כי המתווה הוארך עד ליום 30 ביוני 2024. (למידע נוסף ראה [פרק השלכות מלחמת חרבות ברזל](#) בדוח הדירקטוריון וההנהלה).

ביום 18 באוקטובר 2023 עבר בקריאה שנייה ושלישית חוק דחיית מועדים (הוראת שעה - חרבות ברזל) (חוזה, פסק דין או תשלום לרשות), התשפ"ד-2023, לדחיית מועדי תשלום לאוכלוסיות ספציפיות שנפגעו מהמלחמה. הדחיה תתבצע לגבי תשלומים לרשויות, פרטיים, עסקים ובנקים בין ה-7 באוקטובר ל-7 בנובמבר, עם אפשרות הארכה עד ליום 31 בדצמבר 2023 בהסכמת שר הביטחון, שר האוצר, ובאישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת.

• אוכלוסיית הזכאים - חיילי צה"ל, שוטרים, סוהרים, כבאים, כוחות הצלה, נעדרים ושבויים, פצועים המאושפזים מעל שבוע, תושבים שפונו מעוטף עזה, אשקלון וגבול הצפון (בחוק מופיעה רשימת ישובים מפורטת כאשר ביום 20 באוקטובר 2023 הורחבה תחולת החוק גם על תושבי הצפון המפונים), וכן בני זוגם, וחברות בבעלות של כל המנויים לעיל (שיעור החזקה של מעל 50%, בחברה שיש לה לכל היותר 5 בעלי מניות).
• התשלומים הנדחים - הלוואות, משכנתא, שיקים, חיובי כרטיסי אשראי (הדחיה לא תחול על עסקת תשלומים).
• דחיית תשלום מכוח חוזה - טעונה פניה אקטיבית של הלקוח או מי מטעמו. ניתן לקבל דחייה גם בכפוף להצהרת לקוח.

ביום 7 בנובמבר 2023 פרסם ברשות צו דחיית מועדים (הוראת שעה - חרבות ברזל) (חוזה, פסק דין או תשלום לרשות) (הארכת התקופה הקובעת ותקופת הדחייה). הצו האריך את התקופה הקובעת בחודש ימים עד ליום 7 בדצמבר 2023 ובהלימה את תקופת הדחייה כך שתוארך מ-30 ימים ל-60 ימים או עד ליום 31 בדצמבר 2023 לפי המוקדם מביניהם.

ביום 31 בדצמבר 2023 פרסם חוק דחיית מועדים (הוראת שעה - חרבות ברזל) (חוזה, פסק דין או תשלום לרשות) (תיקון) (דחיית מועדים בתקופה הקובעת השנייה), התשפ"ד-2023, המגדיר "התקופה הקובעת השנייה" - 1.1.24-29.2.24. כל חיוב שיחול בתוך התקופה הקובעת השנייה ידחה ב-31 יום ואינו תחום בתאריך, זאת בניגוד לתקופת הדחייה של התקופה הראשונה (הקבועה בסעיף 2(2)) אשר הינה 145 יום או עד ליום 29 בפברואר 2024, לפי המוקדם). החוק לא הוארך מעבר למועדו.

ביום 31 במרץ 2024 פרסם בנק ישראל עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 251 בנושא "התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם מלחמת חרבות ברזל" (הוראת שעה). להלן ההקלות שנתרו בתוקף:

• **הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 301 בנושא "דירקטוריון"** - נקבעו מספר הקלות בעבודת הדירקטוריון, ביניהם, הקלה בדרישות סף המינימום למועדי אישור הפרוטוקול והפצת טיוטת מסמך המפרט את ההחלטות שהתקבלו בישיבה.

• **הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 311 בנושא "ניהול סיכון אשראי"** -

• הארכה התקופה בה ייחשב דוח כמעודכן, בשלושה חודשים נוספים, היינו סה"כ שמונה עשר חודשים ממועד הדוח הכספי.

• הארכה בשלושה חודשים נוספים התקופה בה ניתן להמציא נתונים כספיים חצי שנתיים, סה"כ שנים עשר חודשים.

• **הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329 בנושא "מגבלות למתן הלוואות לדירור"** - על מנת לתמוך בצמצום פערי מיגון הוחלט להסיר מגבלות בנוגע להלוואה לשיפור מיגון בדירת מגורים על-ידי חברות מורשות על-ידי פיקוד העורף לחיזוק חדר בבית, עד לסכום של 200,000 ש"ח.

• **הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 350 בנושא "ניהול סיכונים תפעוליים"** - תאגידי בנקאיים, שסוף התקופה המחזורית לביצוע סקר הפערים הרב שנתי בנושא סיכונים תפעוליים שהם נדרשים לו הסתיים עד ליום 31 במרץ 2024, רשאים להשלימו עד ליום 30 ביוני 2024.

• **הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 357 בנושא "ניהול טכנולוגיית המידע"** - לעניין סקר בטיחות שחלה לגבי תקופת 18 החודשים כאמור בסעיף 11(א) (2) להוראת ניהול בנקאי מספר 357 בנושא: "ניהול טכנולוגיית המידע" - רשאי התאגיד הבנקאי להאריך תקופה זו ולערוך סקר כאמור לא יאוחר מיום 30 ביוני 2024, והכל באישור מתועד ומנומק של מנהל הסיכונים הראשי.

• **הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 360 בנושא "רוטציה וחופשה רציפה"** -

• נקבע כי אם משך הזמן המרבי שהגדיר התאגיד הבנקאי למילוי תפקיד רגיש על-ידי מנהל או עובד פג עד ליום 31 בדצמבר 2023, התאגיד הבנקאי רשאי להאריך את משך הזמן המרבי עד ליום 30 ביוני 2024 ובלבד שיונהגו בקרות.

• נקבע כי עובדים בעלי תפקידים רגישים ושאר בעלי התפקידים שעדיין חייבים לנצל חופשה רציפה עד ליום 31 בדצמבר 2023, יהיו רשאים לנצל עד ליום 30 באפריל 2024, ככל שניתן לעשות זאת לפי כל דין ובלבד שיונהגו בקרות.

• **הוראת ניהול בנקאי תקין 449 בנושא "פישוט הסכמים ללקוח"** - על מנת שלא לעכב את יישום המתווים הייחודיים שגובשו בתקופה זו ואשר נועדו לסייע ללקוחות המערכת הבנקאית על-ידי דחיית תשלומי הלוואות, ניתנת הקלה לעניין קיום חובת הגילוי הנאות שנקבעה בהוראה 449.

• **הוראת המפקח על הבנקים לפי סעיף 3(א) לכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (גילוי נאות ומסירת מסמכים), התשנ"ב-1992 (סעיף 16 להוראה)** - לא תידרש חתימת לקוח לצורך ביצוע בקשת לקוח לדחיית תשלומים, וזאת ככל שמדובר בדחייה לפי מתווה הסיוע ללקוחות בהתמודדות עם השלכות מלחמת "חרבות ברזל" המפורסם באתר בנק ישראל, ובלבד שתתקבל הסכמת הלקוח ותתועד.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2024

בנוסף, על מנת להקל על לווים שנמצאים בשלבים מתקדמים של תהליך קבלת הלוואה לדיוור, ונדרשים בתקופה זו לחתום על מסמכי הלוואה, אולם נתקלים בקושי לבצע זאת כיוון שקיים קושי לאחד מהם להגיע לסניף הבנק בשל מלחמת "חרבות ברזל", נקבע כי הסכמת לווה אשר אינו יכול לחתום על מסמכי הלוואה בשל מצב המלחמה, יכולה להתקבל בדרכים שונות בהתאם לשיקול דעת הבנק, לאחר זיהוי הלווה ותיעוד הסכמתו ובלבד שיתר הלווים ידרשו לחתום על מסמכי הלוואה כנדרש בכללים.

ביום 26 באוקטובר 2023 פרסם משרד המשפטים, תיקון לתקנות שיקים ללא כיסוי (סייגים לתחולת החוק), התשפ"ד-2023. בתקנות נקבעו סייגים לתחולת החוק כך ששיקים שסורבו מסיבת "אין כיסוי מספיק" בתקופה שהוגדרה, יגרעו ממניין השיקים הנספרים לצורך הטלת הגבלה על חשבון הלקוח. התקופה שהוגדרה בתקנות התחלקה לשתי תקופות: בתקופה הראשונה - החל מיום 7 באוקטובר 2023 ועד ליום 31 באוקטובר 2023 - הסייגים לחוק חלו על כלל הלקוחות (יחיד או תאגיד). בתקופה השנייה - החל מיום 1 בנובמבר 2023 ועד ליום 30 בנובמבר 2023 - הסייגים לחוק חלו רק על אוכלוסיית לקוחות מסוימת, לרבות, בין היתר, מענו של יחיד או תאגיד באחד הישובים הכלולים בתוספת של חוק חתיית מועדים, נעדר, חטוף או שבו, מי ששירת בשירות מילואים בנסיבות חירום ועוד. במקביל פרסם בנק ישראל ביום 20 באוקטובר 2023 מסמך ובו הבהרות לגבי התיקון שבוצע ואופן יישום התקנות. ביום 28 בדצמבר 2023 התפרסם תיקון לתקנות שיקים ללא כיסוי (סייגים לתחולת החוק), אשר האריך את תחולת הסייגים לחוק עד ליום 21 בינואר 2024.

מכתב המפקח על הבנקים בנושא "מלחמת חרבות ברזל - הבהרות לגבי אופן יישום תקנות שיקים ללא כיסוי סייגים לתחולת החוק". ביום 2 באפריל 2024, פרסם המפקח על הבנקים מכתב במסגרתו נדרשים הבנקים לזהות חשבון של חייל מילואים, על בסיס מענקי מילואים שהוזרמו לחשבון בתקופה הרלוונטית, ולגרוע באופן אוטומטי שיק שסורב, ממניין השיקים לעניין סעיף 2(א) לחוק שיקים ללא כיסוי, התשמ"א-1981, עבור התקופה המצוינת בתקנות.

ביום 2 בנובמבר 2023 פורסם ברשומות חוק הגנה על מענקים מיוחדים (חרבות ברזל), התשפ"ד-2023. החוק קבע הגנה על מענקים מסוימים עליהם הוחלט מתחילת הלחימה, ומעניק לשר האוצר ולשר המשפטים סמכות לקבוע שגם מענקים מנהליים נוספים יהיו מוגנים. ביום 3 בדצמבר 2023 פורסם צו הגנה על מענקים מיוחדים (חרבות ברזל) (תיקון התוספת) הקובע כי מענקים המשולמים לחיילי מילואים יהיו מוגנים מעיקול. ביום 3 בינואר 2024 פורסמה הרחבה נוספת לצו וזאת לאחר החלטת ממשלה שעניינה הענקת מענק נוסף לתושבי הצפון והדרום שפוננו מביתם לאור מלחמת "חרבות ברזל". הוחלט כי מענקים אלו יהיו מוגנים מעיקול אף הם.

הבנק העניק הטבות רבות ללקוחותיו לאור מלחמת חרבות ברזל. הרחבה לגבי הטבות ראה [פרק מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה לעיל](#).

פורמות רגולטוריות להגברת התחרות במערכת הבנקאית

בשנים האחרונות גובשו יוזמות רגולטוריות רבות מאוד שעיקרן, הגברת התחרות ועידוד החדשנות במערכת הבנקאית בישראל, חלקן יושמו, וחלקן עדיין נמצאות בשלבי גיבוש ויישום שונים.

ביום 14 בפברואר 2024 פרסם בנק ישראל קול קורא לקידום מתווה מדורג למתן רישיונות תאגיד בנקאי לגופים חוץ בנקאיים להערוך הציבור. המתווה מציע שלוש מדרגות של רישיון בנקאי לגופים שיעמדו בדרישות הרגולטוריות. מטרתו של המתווה הוא לקדם תחרות במערכת הבנקאית על-ידי הרחבת סך השחקנים בעלי רישיון בנקאי אשר מעניקים אשראי ופיקדונות. הבנק העביר התייחסותו לקול הקורא.

בנקאות פתוחה - OPEN API

ביום 4 בנובמבר 2021 אישרה הכנסת חקיקה העוסקת בקידום הבנקאות הפתוחה - חוק שירותי מידע פיננסי, התשפ"א-2021. החוק נותן דגש, בין היתר, לנושאים: מערכת ההסכמות בין הלקוח (וכלל שותפיו לחשבון), נותן שירותי המידע וצרכן המידע, איסור גביית עמלה בגין השירות, אפשרות ביטול השירות, סדרי אבטחת מידע וכו', ונכנסה לתוקף ביום 14 ביוני 2022.

בחוק נקבע כי סלי המידע יעלו לאוויר במועדים הבאים: שלב ג' - הכולל גישה למידע נוסף של הלקוח (אשראי, פיקדונות, חסכונות) עלה ביום 31 באוקטובר 2022. שלב ד' - הכולל מידע על תיק ניירות-ערך של הלקוח עלה לאוויר ביום 19 בספטמבר 2023. הרחבת המידע לתאגידים מתבצעת בשתי פעימות: בחודש ינואר 2023 עלה מידע על תאגידים עם מחזור עד 5 מיליוני ש"ח ומורשה חתימה יחיד (עסק קטן); ביום 14 באפריל 2024 עלה המידע אודות יתר התאגידים.

הוראות רשות התחרות

ביום 26 במרץ 2024 הודיעה רשות התחרות לבנק כי בכוונתה להכריז על חמשת הבנקים הגדולים כקבוצת ריכוז בענף אספקת השירותים, בתחום סל השירותים הבנקאיים ללקוחות קמעונאיים. הממונה על התחרות הודיעה עוד כי היא שוקלת להורות לחמש הקבוצות הבנקאיות הוראות בדבר צעדים שעליהן לנקוט כדי למנוע חשש לפגיעה משמעותית בציבור ובתחרות בעסקים בין חברות קבוצת הריכוז ובענף שבו הן פועלות.

בכוונת הממונה לפרסם הוראות בתחום הפיקדונות שמטרתן להנמיך חסמי כניסה וחסמי מעבר. בטרם תתקבל החלטת הממונה בדבר עשיית שימוש בסמכויותיה, זמן הבנק לשימוע וניתנה לו האפשרות להציג טענותיו בפני רשות התחרות עד ליום 27 במאי 2024. הבנק נערך להצגת טענותיו.

הודעת רשות התחרות על פקיעת הפטור שניתן לבנקים באחזקת מס"ב

ביום 31 במרץ 2024 הודיעה הממונה על התחרות כי אין בכוונתה להאריך את הפטור לפיו הוחרג ההסדר הכובל הנוגע למבנה הבעלות של חמשת הבנקים הגדולים בחברת מרכז סליקה בנקאי בע"מ (מס"ב) ועל כן הוא יפוג ביום 18 ביוני 2025.

יוזמות ממשלתיות בתחום התשלומים

התכנית הכלכלית של ישראל לשנים 2023-2024 וכן "חוק המדיניות הכלכלית" המכונה גם "חוק ההסדרים" אושרו ביום 8 ביוני 2023. במסגרת חוק ההסדרים חוקק פרק ב' העוסק ב:

- הסדרת העיסוק בשירותי התשלום הניתנים על-ידי גופים חוץ-בנקאיים וזאת על מנת לאפשר לגופים אלה להשתלב כשחקן משמעותי בשוק התשלומים. בהתאם לחוק זה, השירותים אשר עיסוק בהם יחייב רישיון ופיקוח מאת הרשות לניירות-ערך, כוללים, בין היתר; הנפקת אמצעי תשלום; מתן הוראת תשלום; פעילות סליקה; העברת כספים למוטב ללא ניהול חשבון, ניהול חשבון תשלום המאפשר העברת תשלומים בעד מוצרים ושירותים וכד'.
- ייזום תשלומים בסיסי ומתקדם בין גופים שיקבלו אישור או רישיון לכך; החוק קובע כי החל מדצמבר 2024 תחול חובה לבצע ייזום תשלום בסיסי וכן והחל מיוני 2026 תחול חובה על הבנק לאפשר לייזום תשלומים מתקדם לפנות לבנק בבקשת ביצוע תשלומים באמצעותו וכן הוגדרו ההגנות הצרכניות הכרוכות בשירותים אלו.
- קידום קישוריות בין אפליקציות תשלומים ובין חשבון תשלום - אפליקציית התשלומים bit שבבעלות הבנק, תחויב לאפשר קישוריות עם אפליקציות תשלום אחרות כך שיתאפשר מעבר כספים בין אפליקציות באופן ישיר מועד היישום יהיה החל מיום 6 ביוני 2024. מס"ב בהנחיית מחלקת תשלומים בבנק ישראל תהיה הגוף שיבנה את מערכת הקישוריות.

יוזמות בנק ישראל בתחום התשלומים

- **תשלומים מידיים - אמצעי להעברת תשלומים מחשבון לחשבון באופן מיידי**, אותו יזם ומוביל בנק ישראל באמצעות מס"ב. הבנק נערך ליישם ההוראה במועד.
- **R2P (בקשת תשלום בסיסית) - שירות נלווה על גבי שירות התשלום המידי המאפשר למוטב לבקש באופן דיגיטלי תשלום ממשלם.**
- **העברה באמצעות פרט מזהה - מתן שירות להעברת כסף מיידי בין חשבונות באמצעות פרט מזהה כגון מספר טלפון נייד או כתובת דוא"ל**, באמצעות מפעילת המערכת מס"ב וזאת החל מיום 8 ביוני 2024.
- **ביום 3 בנובמבר 2023 פרסם בנק ישראל מכתב בנושא "גישה למערכות התשלומים - חובת ייצוג בסליקה"**, במסגרתו נקבע כי משתתף מייצג לא יסרב סירוב בלתי סביר לייצג בסליקה נותן שירותי תשלום ובלבד שנותן שירותי התשלום עומד בתנאי הגישה למערכת התשלומים.

הגנת הפרטיות

ביום 15 בפברואר 2024 פרסמה הרשות להגנת הפרטיות מסמך מדיניות בנושא איסוף ושימוש במידע ביומטרי לברקת נוכחות במקום העבודה. ביום 10 בספטמבר 2023 פרסמה רשות הגנת הפרטיות טיוטת הנחיות להערות הציבור בנושא תפקיד הדירקטוריון בקיום חובות החברה לפי תקנות הגנת הפרטיות (אבטחת מידע).
ביום 7 במאי 2023 פורסמו תקנות הגנת הפרטיות (הוראות לעניין מידע שהועבר לישראל מהאזור הכלכלי האירופי) התשפ"ג-2023. התקנות יחולו על מידע המצוי במאגר מידע בישראל אשר הועבר מהאזור הכלכלי האירופאי למעט מידע שהעביר במישרין אדם על אודות עצמו וכל על כל מידע נוסף המצוי במאגר מידע הנמצא בישראל ובו מידע אשר הועבר לישראל מהאזור הכלכלי האירופאי.
ביום 5 בינואר 2022 עברה הצעת חוק הגנת הפרטיות (תיקון מס' 14), התשפ"ב-2022 קריאה ראשונה בכנסת. התיקון הצפוי להתאים את הרגולציה הקיימת בישראל בתחום להתפתחויות הטכנולוגיות והחברתיות, ולחקיקה האירופאית (GDPR), לצמצם את חובת הרישום על מאגרי מידע, ולהרחיב את סמכויות האכיפה המנהלית של הרשות להגנת הפרטיות. ביום 26 במרץ 2023 הוחלט להחיל דין רציפות על הצעת החוק. הצעת החוק עדין נידונה בוועדת החוקה של הכנסת.

הוראות בנק ישראל בנושאים נוספים שפורסמו/נכנסו לתוקף בתקופת הדוח

- **הוראת ניהול בנקאי תקין 333 בנושא "סיכון ריבית בתיק בנקאי"** - ביום 20 בדצמבר 2023 פרסם בנק ישראל עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין 333. ההוראה קובעת עקרונות על פיהם נדרש הבנק לנהל את סיכון הריבית בתיק הבנקאי ובפרט דרישות לנקיטת פעולות אקטיביות לזיהוי, מדידה, ניטור, בקרה וגילוי אודות הסיכון. ההוראה תיכנס לתוקף ביום 1 ביולי 2025.
- **הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בנושא "יחס מינוף"** - ביום 20 בדצמבר 2023 פרסם בנק ישראל עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין במסגרתו נקבע, כי שיעורי יחס המינוף המזעריים יעמדו על 4.5% ו-5.5% במקום 5% ו-6% בהתאמה. זאת, עד ליום 30 ביוני 2026; ואולם, יובהר בזאת כי שיעור יחס המינוף לא יפחת מהשיעור ביום 31 בדצמבר 2025 או משיעור יחס המינוף הנדרש מהתאגיד הבנקאי כאמור בסעיף 7, הנמוך מבניהם.
- **הוראת ניהול בנקאי תקין 451 בנושא "נהלים למתן הלוואות לדיור"** - ביום 19 ליולי 2023 פרסם בנק ישראל עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין, אשר קובעת בין היתר, כי לווה יוכל להודיע על כוונתו לבצע פירעון מוקדם של הלוואה באופן מקוון ובטלפון, וכן לקבל את המידע והמסמכים הנדרשים בדרכים המקובלות, לרבות באופן מקוון, בהתאם לבחירת הלווה, בפורמט המאפשר שמירה והדפסה. בנוסף, אגב תהליך מחזור הלוואה באמצעות הלוואה מבנק אחר, הלווה יוכל לבחור אם להודיע על כוונתו לבצע פירעון מוקדם ישירות לבנק המקורי, או באמצעות הבנק החדש. בנוסף, הלווה לא יידרש להגיע לסניף הבנק המקורי לשם קבלת המסמכים הנדרשים בתהליך מחזור הלוואה. מסמכים אלו יועברו על-ידי הבנק המקורי ישירות אל הבנק החדש. ההוראה תיכנס לתוקף באוקטובר 2024.
- **הוראת ניהול בנקאי תקין 461 בנושא "פעילות תאגיד בנקאי כברוקר דילר"** - ביום 19 ליולי 2023 פרסם בנק ישראל הוראת ניהול בנקאי תקין חדש העוסק בהסדרת כלל הפעילות הבנקאית בתחומי ניירות-ערך ונגזרי מטבע-חוץ, כולל קבלה והעברה של הוראות לשם ביצוע פעולות בניירות-ערך עבור לקוחות הן בפעילותם כמתווכים והן בדרך של מסחר לחשבונם העצמי ההוראה מבוססת על סטנדרטים מקובלים בעולם וביניהם דרישות המפורטות בדירקטיבה האירופאית לפעילות בניירות-ערך (MiFID II) ההוראה תיכנס לתוקף בינואר 2025.

- **הוראת ניהול בנקאי תקין 345 בנושא "עקרונות לניהול אפקטיבי של סיכונים פיננסיים שקשורים לאקלים"** - ביום 12 ביוני 2023 פרסם בנק ישראל הוראת ניהול בנקאי תקין הקובעת עקרונות על פיהם נדרשים התאגידים הבנקאיים לפעול כדי לנהל בצורה מיטבית את חשיפתם לסיכונים פיננסיים שקשורים לאקלים, ומתבסס על מסמך שפרסמה ועדת באזל בחודש יוני 2022. ההוראה תיכנס לתוקף ביום 12 ביוני 2026.
- **הוראת ניהול בנקאי תקין 434 בנושא "חשבונות משותפים - תנאי היוותרות בחיים" וטיפול בהתחייבויות קיימות בפטירה** - ביום 11 ליוני 2023 פרסם בנק ישראל עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין 434. ההוראה קובעת, בין היתר, כי על הבנק להציע ללקוחותיו את תנאי "היוותרות בחיים" בהסכמים לפתיחת חשבון משותף, ולהציגו באופן בולט וברור, תוך מתן הסבר על משמעויותיו. כמו-כן, נקבעו הנחיות בנוגע להתחייבויות קיימות באמצעי תשלום (כגון כרטיסי אשראי) שהונפקו לשימוש השותף הנפטר, במטרה לסייע לשותפים שנותרו בחיים לפעול להסדרת חיובים קיימים באמצעי התשלום שהונפקו לשימוש השותף שנפטר ומקושרים לחשבון, ובכללם הרשאות לחיוב אמצעי התשלום ועסקאות תשלומים. בנוסף, על הבנק לפנות באופן חד פעמי אל כל בעלי החשבונות המשותפים הקיימים, שלא בחרו שהתנאי יחול לגביהם, על מנת להסב את תשומת ליבם לנושא ולוודא את צרכיהם, וככל שנדרש, לסייע להם בעריכת שינוי בקבוע בהסכמים בעניין זה. ההוראה תיכנס לתוקף בספטמבר 2024.
- **הוראת ניהול בנקאי תקין 501 בנושא "ניהול מערך שירות התמיכה ללקוחות"** - ביום 29 במרץ 2023 פרסם בנק ישראל הוראה המעגנת עקרונות ותהליכי עבודה בתחום השירות והתמיכה בלקוחות. ההוראה קובעת, בין היתר, עקרונות למתן שירות ותמיכה ללקוחות הבנקים בערוצי השירות השונים. על הבנק לקבוע ולפרסם אמנת שירות, בה יבטא את תפיסת השירות והמדיניות שהוא מבקש לקדם מול לקוחותיו והסכם תנאי שירות (SLA), בו יפורטו השירותים המוצעים, ערוצי השירות והתמיכה, התנאים לקבלת השירותים השונים בערוצי השירות השונים ורמות השירות להן מתחייב הבנק בכל ערוץ שירות. מרבית סעיפי ההוראה יכנסו לתוקף בחודש יוני 2024.
- **הוראת ניהול בנקאי תקין 422 בנושא "פתיחת חשבון עובר ושב ביתרת זכות וניהול חשבון"** - ביום 29 למרץ 2023 פרסם בנק ישראל נוסח סופי להוראת ניהול בנקאי תקין 422, במסגרתו נקבע, בין היתר, מקרים בהם לא תתקבל טענת "סירוב סביר" לפתיחת חשבון עובר ושב ביתרת זכות ולניהול חשבון באמצעות שירותי תשלום בסיסיים. עוד נקבע, כי אין לקבוע כללים גורפים למניעת אמצעי תשלום בסיסיים או חסימת פעילות של לקוח בחשבון רק בשל השתייכותו של הלקוח לקבוצת אוכלוסייה מסוימת, וכי יש לבחון כל בקשה לגופה, תוך הפעלת שיקול דעת. בנוסף, הורחבו שירותי התשלום הבסיסיים שנקבעו בהוראה. על כן, ובפרט על רקע התופעה של צמצום הסניפים, ככלל, יש לאפשר לכלל הלקוחות לבצע תשלומים ולקבל שירותים ומידע בחשבונם, לרבות באמצעות ערוצי בנקאות בתקשורת. ההוראה תיכנס לתוקף בחודש יוני 2024.

חקיקה חדשה

- ביום 14 באפריל 2024 פורסם צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון), התשפ"ד-2024 לפיו יבוצע עדכון שיעור מס השכר ומס הרווח שישולם על פעילות בישראל של מוסד כספי בהתאמה לעליית שיעור המע"מ משנת 2025. תיקון זה יחול על בנק משלם החל משנת 2026 ואילך. בנק משלם הינו בנק שאינו בעל היקף פעילות קטן (בנק ששווי נכסיו 5% ומעלה משווי הנכסים של כלל הבנקים בישראל).
- **תזכיר חוק קרנות כספיות (תיקוני חקיקה), התשפ"ג-2023** - ביום 2 באפריל 2024, עברה בקריאה ראשונה הצעת חוק טיוטת חוק השקעות משותפות בנאמנות (תיקון מס') (קרן כספית וקרן מועדים קבועים), התשפ"ד-2024. הצעת החוק מאפשרת יצירת קרנות כספיות עם מאפיינים הדומים לפיקדונות (קרן בסיכון נמוך, תשואה צפויה מוערכת מראש ומועדים משיכה קבועים); הקרנות יוחרגו מחוק הייעוץ. בנוסף מוצע להרחיב את ערוצי ההפצה כך שגם גורמים שאינם בנקאיים והנמצאים בפיקוח רשות ניירות-ערך יוכלו לשווק את הקרנות.
- ביום 27 במרץ 2023 אושרה בקריאה ראשונה הצעת חוק ממשלתית "הצעת חוק להגנה על הצרכן מפני עוסקים המבצעים הפרות בנסיבות מחמירות (תיקוני חקיקה)". ביום 3 באפריל 2024 אושר להצמיד להצעה זו הצעת חוק פרטית "הצעת חוק למניעת פגיעה כלכלית בצרכן". שתי ההצעות יחדיו, נועדו לקבוע כללים ולקדם שינויי חקיקה נדרשים על מנת להביא להפסקת פגיעה כלכלית בצרכנים הנגרמת על-ידי עוסקים, המבצעים הפרות בנסיבות מחמירות.
- ביום 13 במרץ 2024, כחלק מחוק התכנית המאזנת (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 2024) התשפ"ד-2024, עבר בכנסת חוק תשלום מיוחד לשם השגת יעדי התקציב (הוראת שעה - חרבות ברזל), התשפ"ד-2024, לפיו בנק שאינו בעל היקף פעילות קטן (בנק ששווי נכסיו 5% ומעלה משווי הנכסים של כלל הבנקים בישראל) (להלן "בנק משלם") ישלם לאוצר המדינה לגבי התקופה שמיום 1 באפריל 2024 ועד ליום 31 בדצמבר 2025 (להלן "התקופה הקובעת") תשלום שנתי בסכום השווה ל-6% (בשנת 2024 - 4.5% בגין חלקיות התקופה) מהרווח שהפיק על פעילותו בישראל (להלן "סכום התשלום השנתי"). יצוין כי תשלום זה אינו מהווה הוצאה מוכרת לצרכי מס.
- ביום 24 בינואר 2024 אושר במליאת הכנסת בקריאה שנייה ושלישית תיקון לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון מס' 37) הקובע כי על הבנק להודיע 21 יום לפני סיום הטבה בנקאית. הבנק ימסור ללקוח הודעה בכתב, בדרך שמאפשרת תקשורת מיידית ונגישה ככל האפשר, אלא אם כן הלקוח ביקש שלא לקבל הודעות בדרך זו ובנוסף גם בהודעה בדרך שהוסכמה בין הבנק והלקוח. החוק יכנס לתוקף ביום 28 ביולי 2024.
- ביום 14 בינואר 2024 אושרה בממשלה החלטת ממשלה 1269 הקוראת להגבלת מתן הלוואות במזומן על-ידי גופים פיננסיים. על מנת ליישם את החלטת הממשלה, אושרה בקריאה ראשונה במליאה ביום 12 בפברואר 2023 הצעת חוק המקדמת שינוי חקיקה בחוק צמצום השימוש במזומן, כך שהאיסור על מתן הלוואות במזומן יחול גם על גוף פיננסי מפקוח, כהגדרתו בחוק צמצום השימוש במזומן, בסכום המגבלה הקבועה בחוק על מתן הלוואות במזומן העומד על 6,000 ש"ח.
- **תזכיר חוק פסיקת ריבית והצמדה התשפ"ב-2022** - ביום 19 נובמבר 2023 פורסם ברשומות לאחר שעבר קריאה שנייה ושלישית חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשפ"ב-2022, חוק זה ערך תיקונים בחוק פסיקת ריבית והצמדה המבוססים על המלצות הוועדה הבין משרדית לבחינת הריביות לפי חוק פסיקת ריבית אשר מונתה בשנת 2018. העדכונים כוללים, בין היתר: שתי חלופות לחישוב ריבית הבסיס בלבד (שקלית וצמודה), ושינוי מנגנון ריבית הפיגורים והפחתתו. החוק יכנס לתוקף ביום 1 באוקטובר 2024.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2024

- **תזכיר חוק הסדרת עסקות איגוח (תיקוני חקיקה), התשפ"ג-2023** - ביום 30 ביולי 2023 פרסם משרד האוצר את תזכיר חוק האיגוח. התזכיר מיישם את מסקנות הצוות הבין-משרדי לקידום האיגוח בישראל שפורסמו בשנת 2015 וכולל שלושה עיקרים - הסדרת עסקת איגוח ותוצאותיה המשפטיות; הסדרת ההצעה לציבור של תעודות ההתחייבות שהנפיק התאגיד הייעודי, הסדרת היבטי המס של עסקות האיגוח. עמדה מערכתית הועברה על-ידי איגוד הבנקים. כמו-כן, ביום 14 בינואר 2024 אושרה בממשלה הצעת מחליטים לקראת קידום התכנית הכלכלית לשנת 2024, אשר כללה בין היתר פרק "קידום אסדרת האיגוח בישראל" ובו צוין כי "טיטת החוק לתיקון פקודת מס הכנסה תותאם כך שתקבע עקרונות מיסוי ניטרליים לעסקות, וזאת על מנת לאפשר את קיומו של שוק האיגוח בישראל."
- **במסגרת חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2023 ו-2024) נחקק גם פרק ז - בנקאות ואשראי.** במסגרת החוק נקבע כי:
החל מיום 1 במרץ 2024 הבנק מחויב לשלוח לכל לקוח, בתחילת כל חודש ובכל אחת מהדרכים בהן הוא מתקשר עם הלקוח, הודעה שבה יפורט הסכום הכולל של העמלות והחל מיום 2 ביוני 2024 גם הריביות שגבה הבנק מהלקוח בחודש שקודם למועד שליחת ההודעה. עמלות וריביות הקשורות להלוואות דויר ישלחו ללקוח החל מיום 2 ביוני 2024.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2024

6.3. דירוג הבנק

הבנק מדורג על-ידי חברות דירוג בישראל ובחו"ל כלהלן:

טבלה 6-8: דירוג
בנק הפועלים

שם המדרג	מושא הדירוג	הדירוג	אופק/תחזית הדירוג	תאריך הדירוג/אישור הדירוג
S&P מעלות	דירוג מנפיק טווח ארוך	ilAAA	שלילי ⁽¹⁾	2 במאי 2024
	אגרות-חוב (סדרות 100, 200, 101, 201, 202, 203)	ilAAA		2 במאי 2024
מידרג	כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדים (סדרות ה', ז', ט', י', י"א) ⁽¹⁾	ilAA-		2 במאי 2024
	פיקדונות לזמן ארוך	Aaa.il	יציב	26 בדצמבר 2023
סוכנות הדירוג הבינלאומית S&P	פיקדונות לזמן קצר	P-1.il		26 בדצמבר 2023
	אגרות-חוב (סדרות 100, 200, 101, 201, 202, 203)	Aaa.il	יציב	26 בדצמבר 2023
סוכנות הדירוג הבינלאומית Moody's	כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדים (סדרות ה', ז', ט', י', י"א)	Aa2.il(hyb)	יציב	26 בדצמבר 2023
	דירוג מנפיק טווח ארוך ⁽⁴⁾⁽²⁾	A-	שלילי	2 במאי 2024
סוכנות הדירוג הבינלאומית Fitch	דירוג מנפיק טווח קצר ⁽⁴⁾⁽²⁾	A-2		2 במאי 2024
	כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדים (פועלים \$1 coco רמ) ⁽⁴⁾⁽³⁾	BBB-		2 במאי 2024
סוכנות הדירוג הבינלאומית Moody's	דירוג פיקדונות טווח ארוך	A3	שלילי ⁽⁵⁾	15 בפברואר 2024
	דירוג פיקדונות טווח קצר	P-2		15 בפברואר 2024
סוכנות הדירוג הבינלאומית Fitch	דירוג מנפיק טווח ארוך ⁽⁷⁾	A	שלילי ⁽⁶⁾	4 באפריל 2024
	דירוג מנפיק טווח קצר ⁽⁷⁾	F1+		4 באפריל 2024
	כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדים (פועלים \$1 coco רמ) ⁽³⁾	BBB		4 באפריל 2024

- בהמשך להודעת חברת הדירוג S&P מיום 18 באפריל 2024 בדבר הורדת דירוג מדינת ישראל, עדכנה מעלות S&P את תחזית הדירוג של הבנק לשלילית, אישרה את דירוג הבנק ואגרות-החוב הרגילות (חוב בכיר) ברמה של AAA והורידה את כתבי ההתחייבות הנדחים של הבנק ל-(AA-). ראה דיווח מיידי של הבנק ביחס להודעת מעלות S&P מיום 5 במאי 2024 אסמכתא 2024-01-042883.
- החל מאוגוסט 2021 חברת הדירוג S&P מדרגת את סיני פועלים ניו-יורק, שאינו יישות משפטית נפרדת, בדירוג זהה לבנק.
- נסחר ברצף מוסדי.
- בהמשך להודעת חברת הדירוג S&P מיום 18 באפריל 2024 בדבר הורדת דירוג מדינת ישראל, הורידה חברת הדירוג את דירוג הבנק לטווח ארוך ל-(A-) ולטווח קצר ל-(A-2). באופק שלילי ואת דירוג כתבי ההתחייבות הנדחים ל-(BBB-). ראה דיווח מיידי של הבנק ביחס להודעת S&P מיום 5 במאי 2024 אסמכתא 2024-01-042877.
- בהמשך למצב המלחמתי והורדת דירוג מדינת ישראל והצבתו באופק שלילי ע"י חברת הדירוג Moody's, הורידה חברת הדירוג גם את דירוג הבנק (ודירוגי בנקים נוספים) לטווח ארוך (A3) ולטווח קצר (P-2) באופק שלילי. ראה דיווח מיידי של הבנק ביחס להודעת Moody's מיום 14 בפברואר 2024 אסמכתא 2024-01-016047.
- בהמשך למצב המלחמתי ובעקבות הורדת אופק הדירוג של מדינת ישראל, הורידה חברת הדירוג Fitch את אופק הדירוג של הבנק (ושל בנקים ישראלים נוספים) לשלילי, אישרה דירוג A/F1+ של הבנק והוציאה את הבנק מרשימת מעקב שלילית (RWN). ראה דיווח מיידי של הבנק ביחס להודעת Fitch מיום 4 באפריל 2024 אסמכתא 2024-01-038934.
- החל מחודש מאי 2023 חברת Fitch הוסיפה לדירוגים של מוסדות פיננסיים דירוג נוסף, שאינו מביא בחשבון תמיכה ממשלתית (xgs), וקבעה לבנק דירוג טווח ארוך: A- (xgs) ודירוג טווח קצר: F1 (xgs).

מדינת ישראל

שם המדרג	דירוג טווח ארוך	טווח קצר	אופק הדירוג
סוכנות הדירוג הבינלאומית S&P	A+	A-1	שלילי ⁽¹⁾
סוכנות הדירוג הבינלאומית Moody's	A2		שלילי ⁽¹⁾
סוכנות הדירוג הבינלאומית Fitch	A+	F1+	שלילי ⁽¹⁾

- בהמשך למצב המלחמתי: Fitch הודיעה בתאריך 2 באפריל 2024 על הצבת אופק שלילי לדירוג מדינת ישראל; Moody's הודיעה בתאריך 9 בפברואר 2024 על הורדת דירוג מדינת ישראל ל-A2 באופק שלילי; S&P הודיעה בתאריך 18 באפריל 2024 על הורדת דירוג מדינת ישראל בטווח הארוך ל-(A+) ובטווח הקצר ל-(A-1), באופק שלילי.

6.4 מעורבות חברתית ותרומה לקהילה; בנקאות חברתית

בנק הפועלים לצד פעילותו העסקית מחויב מזה שנים לקידום החברה והקהילה בישראל, ופועל לצמצום פערים ולשוויון הזדמנויות. מתוך תפיסה זו, קרן "פועלים בקהילה" במרכז לבנקאות חברתית, מקדמת מאות מיזמים שמחזקים את התעסוקה, ההשכלה והחוסן הכלכלי ומצמצמים פערים בקרב מאות אלפי אנשים, ילדים ונוער מכל חלקי הארץ. עשייה ענפה זו מתקיימת תוך יצירת שותפויות עם עמותות וארגונים חברתיים ובאה לידי ביטוי במעורבות חברתית, בתרומות כספיות ובתרומות "שוות כסף".

המעורבות החברתית של פועלים בקהילה בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2024 באה לידי ביטוי בהוצאה כספית מצטברת של כ-33 מיליון ש"ח. כחלק ממחויבות ארוכת שנים של הבנק לחברה ולקהילה, הכריז הבנק על הקמת קרן סיוע ייעודית 'פועלים לתקומה' בסך 100 מיליון ש"ח הפועלת לסיוע בבניה מחדש של התשתיות הקהילתיות בכלל וישובי עוטף עזה אשר נפגעו במלחמת חרבות ברזל. הקרן, פועלת בשיתוף עם ראשי המועצות בעוטף ומתמקדת בשיקום הישובים ותושביהם בהיבטי חוסן, חינוך ותעסוקה. בראש הקרן עומדת ועדה ציבורית האחראית על מדיניות הקרן, אישור תכנית הפעולה ותקציב פעילות הקרן.

עד כה, אישרה הוועדה הציבורית תמיכה במספר פרויקטים משמעותיים, ביניהם תכנית רב שלבית לשיקום ורווחת פצועי צה"ל, הקמת תכנית לימודים חדשה במכללת ספיר וכן תמיכה במיזמי חינוך וחוסן נפשי בערים שדרות ואופקים. זאת, לאחר מיפוי וזיהוי צרכים בוערים בשטח ותוך התייעצות עם נציגים וראשי מועצות.

הבנק ממשיך לסייע ביתר שאת לאוכלוסיות בקווי העימות שנפגעו בעקבות המלחמה. חלק מהפרויקטים שהושקו ברבעון זה הינם:

- פרויקט "התערבות חיבוקי" של תל"ם בחסות הבנק לילדי אשקלון שנועד להקל על ילדי העיר שעוברים תקופה לא פשוטה מאז ה-7 לאוקטובר. הטיפול משלב בובת "חיבוקי" שניתנת לילד ומשפחתו בשילוב סדנא טיפולית שמועברת על-ידי אנשי מקצוע.
- מיזם "תומכים בבית" שבו הוקמו מרחבי גיימינג ייחודיים לילדי כיסופים, גבים ואופקים. המרחבים נועדו לאפשר לילדים, בני הנוער ומשפחותם, הפוגה ועיסוק. המרחב כולל: אקס בוקס, פלייסטיישן, סימולטור נהיגה, מכונת משחק "ארקיד", אזורי מוזיקה, אזורי משחק, אזורי ישיבה ועוד. לאחר מעבר של הקהילות למקום קבע, המרחבים עם הציוד יועתקו לדיור הקבע העתידי שלהם.
- תמיכה ב-"זיכרונות וטעמים מהבית", במסגרתו ארבעה ישובים שספגו את מירב האבדות (ניר עוז, נחל עוז, כפר עזה, בארי) עברו סדנאות כתיבה עם ארבעה סופרים מובילים, בליווי אנשי טיפול שסייעו להם לעבד את הטראומה לסיפור.

במקביל, הבנק ממשיך לקדם תעסוקה איכותית להגברת המוביליות החברתית, העצמאות, תחושת המסוגלות ורווחתו של הפרט. זאת באמצעות הכשרה והשמה איכותית של אנשים מהפריפריה החברתית והגאוגרפית, מתן כלים וליווי, תמיכה ביזמות, עסקים קטנים ובהיי-טק, עידוד השכלה גבוהה והעצמת דור העתיד. להלן דוגמאות לפעילויות נבחרות לקידום מיקודים חברתיים אלו:

- פרויקט המלגות "פועלים להצלחה" ממשיך זו השנה החמישית. במסגרתו הבנק מעניק מלגות למעל 400 סטודנטים ובכך מסייע להם לרכוש השכלה גבוהה ולצמצם פערים חברתיים, תוך מתן ארגז כלים לעידוד מצוינות והשתלבות בתעסוקה איכותית. כתנאי לקבלת המלגה הסטודנטים מתנדבים מאות שעות בשנה ובסיוע לבני נוער במרכזי חינוך לפסגות, בהנגשת אוריינות דיגיטלית לגיל הזהב בחברה הערבית ובחינוך פיננסי לבני נוער בקרב העדה הדרוזית. הפרויקט הינו בשיתוף עמותות "חינוך לפסגות", "אמאניא", "סאלח פאלח" "מכללת ספיר" ועוד.
- הבנק מתמקד גם בקידום שיוויון מגדרי והעצמה כלכלית של נשים וזאת על-ידי תמיכה בארגונים חברתיים כדוגמת עמותת 'שוות'. במסגרת התמיכה בעמותה, הבנק מקדם את תכנית המנהיגות שפועלת בכ-120 קבוצות ברחבי הארץ במטרה לאפשר לנערות לחזק את תחושת הערך העצמי שלהן ולתת להן כלים פרקטיים שיאפשרו להן לממש את שאיפותיהן. והשנה יחד עם העמותה הקים הבנק את פרויקט "שוות פיננסים" שחושף את הנערות לעולם הפיננסים ונותן כלים להתנהלות פיננסית נכונה.
- תמיכה זו מגיעה לשיאה ב'שבוע הנערה הישראלית' במסגרתו מעל 25 עובדות בנק התנדבו לקיים פעילות העצמה והשראה בבתי ספר ברחבי הארץ, באמצעות סיפורן האישי בכדי שישאבו מהן השראה וסופו של שבוע זה הבנק העניק את "אות הנערה" בנושא יזמות ועסקים.
- תערוכת האמנות הישראלית השנתית - התקיימה זו השנה ה-23. מעל ל-6,000 אנשים ביקרו ורכשו יצירות בתערוכת האמנות השנתית של הבנק. כל הכנסות התערוכה הוקדשו למען עמותת אנוש ונושא בריאות הנפש. 1.2 מיליון ש"ח גויסו ממכירת היצירות.
- ברבעון זה התקיימו שני מהלכי bit לגיוס תמיכה בעמותות "אחת מתשע" ולמאבק מטה החטופים, בהם נתרמו באפליקציית bit כ-2.5 מיליון ש"ח.

התנדבות עובדים - במהלך הרבעון הראשון של 2024 קיים הבנק פעילויות התנדבות רחבות היקף. בפעילויות אלה לקחו חלק מעל ל-3,700 עובדי הבנק ובמהלכן:

- חולקו כ-38,000 משלוחי מנות לילדי פצועי צה"ל בארבעת בתי-הלוחם ברחבי הארץ לפצועי צה"ל עצמם במחלקות השיקומיות בבתי החולים וילדי משפחות המפונים ששוכנו בבתי-מלון וכן לילדי החינוך המיוחד, לילדים ממשפחות במצוקה, במסגרת פעילויות 'חודש מעשים 2024' (יום מעשים טובים) מבית עמותת רוח-טובה התקיים ביום 19 במרץ 2024).
- מתנדבי הבנק הגיעו למועדוני קשישים, למוסדות לילדים מיוחדים, לבתי ספר באזורי מצוקה, וקיימו עימם פעילויות הפעלה ומשחקים שרכש הבנק עבורם. כמו-כן יחד עם עמותת 'ונטעת' הוקמו גינות טיפוליות במוסדות שיקומיים, נארזו מעל ל-3,500 ארגזי מזון למשפחות במצוקה ולמשפחות המפונים וגם חולקו להם במהלך החודש כחלק ממצוות 'קמחא דפסחא' (כולל 150 ארגזי מזון למגזר המוסלמי במהלך צום הרמדאן).
- פרויקט 'קירות גרפיטי' - נוער מצעיר עתיד" התקיים ב-8 ערים ברחבי הארץ, במסגרתו עובדים מתנדבים יחד עם בני נוער מערים אלה, תכננו וציירו את 'תמונת העתיד' של עירם בצל המלחמה, בשיתוף אמן גרפיטי מוביל.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2024

ברבעון זה, אלפי אנשים נהנו והשתתפו בפעילויות המרכז לצמיחה פיננסית שהינו מיזם חברתי להנגשת ידע פיננסי לציבור ללא עלות בחברה הכללית ולחברה הערבית. פעילויות מרכזיות של המרכז לצמיחה פיננסית לרבעון זה כללו בין היתר:

- ליווי פצועי המלחמה ובני משפחותיהם בעת הזו - הבנק פתח קורס הכולל 6 מפגשים פרונטליים בנושאים פיננסיים מגוונים כגון התנהלות פיננסית נכונה, בורסה בארץ ובעולם, מטבע-חוץ, חוסן מנטלי ועוד שיעזור להם לנצל את הזמן הממושך באשפוז לקבלת ידע פיננסי יישומי. ההזנקה בבית החולים תל השומר. במפגש הראשון השתתפו כ-60 חיילים וחיילות. בנוסף, הבנק הקים מתחם ייעודי באתר הכולל תכנים, קורסים דיגיטליים, כלים פרקטיים וליווי פיננסי אישי.
- קורסים והרצאות למשקי בית ולעסקים - במהלך הרבעון הראשון התקיימו 25 מפגשי הדרכה עם כ-3,000 משתתפים, לרבות קורס ייעודי לעסקים לעת הזו "פרואקטיביות בניהול העסק - היום יותר מתמיד" עם טל שמשון והרצאות בוונדר - לפיתוח חוסן כלכלי ועל חשיבות החיסכון הפנסיוני.
- שת"פ עם פורום העצמאים והפריילנסרים בהסתדרות - המרכז פיתח והנגיש תוכן, כלים, הרצאות ותכניות ליווי מתמשכות לעסקים ללא עלות לקהילת הפריילנסרים באפליקציה הייעודית שהושקה.
- שת"פ עם הקהילה המקצועית "עוברות ושוות" - בקו חם לתושבי קו העימות ובפעילות ONTOUR לרגל יום האישה, כולל גישה בזום ליותר מ-50 הרצאות בנושאים פיננסיים שונים. כ-600 נשים השתתפו בהרצאות.
- פעילות עם בנק ישראל למניעת הונאות דיגיטליות - בהמשך לפעילות המוצלחת שנערכה בשנה שעברה, המערכת הבנקאית, חברות כרטיסי האשראי ואיגוד הבנקים, הבנק יצא בפעילות ארצית במתווה אחיד, שמטרתה העלאת המודעות להונאות דיגיטליות, אופן זיהוי והפעולות שניתן לנקוט על מנת להימנע מהן. עובדי הבנק הוזמנו לקחת חלק. הפעילות נערכה בין התאריכים 17 במרץ 2024 לבין 1 באפריל 2024 וכללה: הרצאה באורך של כשעה ורבע, אשר עסקה במידע נרחב על הונאות פיננסיות דיגיטליות: סוגי הונאות דיגיטליות, כיצד מזהים ונזהרים משיטות הונאות דיגיטליות ומתחזים? איך מזהים פעילות פשינג ברשת? מתי לא לוחצים על קישורים מסוכנים? איך כותבים סיסמאות חזקות? גלישה ברשת מאובטחת, איך נכנסים בבטחה לחשבון הבנק? העוקץ המכונה "העוקץ הרוסי" ועוד.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2024

7. נספחים

7.1. שיעורי הכנסות והוצאות ריבית

טבלה 7-1: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ					
2023			2024		
שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית					
נכסים נושאי ריבית					
אשראי לציבור ⁽³⁾ :					
5.93%	5,384	362,940	5.85%	5,562	380,100
					בישראל
7.42%	360	19,394	8.86%	471	21,271
					מחוץ לישראל
6.01%	⁽⁴⁾ 5,744	382,334	6.01%	⁽⁴⁾ 6,033	401,371
					סך-הכל
אשראי לממשלות:					
3.82%	23	2,411	5.51%	42	3,050
					בישראל
-	-	-	-	-	-
					מחוץ לישראל
3.82%	23	2,411	5.51%	42	3,050
					סך-הכל
פיקדונות בבנקים:					
2.23%	35	6,281	4.99%	101	8,091
					בישראל
-	-	173	0.00%	-	152
					מחוץ לישראל
2.17%	35	6,454	4.90%	101	8,243
					סך-הכל
פיקדונות בבנקים מרכזיים:					
3.83%	705	73,677	4.51%	638	56,584
					בישראל
4.17%	95	9,115	5.49%	117	8,529
					מחוץ לישראל
3.87%	800	82,792	4.64%	755	65,113
					סך-הכל
ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר:					
3.22%	16	1,987	5.51%	43	3,122
					בישראל
-	-	-	-	-	-
					מחוץ לישראל
3.22%	16	1,987	5.51%	43	3,122
					סך-הכל

- (1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
 (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).
 (3) לפני נכחי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי, לרבות חובות שאינם צוברים הכנסות ריבית.
 (4) עמלות בסך של 104 מיליוני ש"ח נכללו בהכנסות ריבית בתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2024 (31 במרץ 2023: 112 מיליוני ש"ח).

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2024

טבלה 7-1: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ					
2023			2024		
שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)					
נכסים נושאי ריבית (המשך)					
אגרות-חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה ⁽³⁾ :					
2.79%	713	102,336	3.52%	875	99,464
בישראל					
4.10%	41	4,003	6.57%	65	3,958
מחוץ לישראל					
2.84%	754	106,339	3.64%	940	103,422
סך-הכל					
אגרות-חוב למסחר ⁽³⁾ :					
4.90%	150	12,252	3.77%	177	18,757
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
4.90%	150	12,252	3.77%	177	18,757
סך-הכל					
נכסים אחרים:					
-	-	697	-	-	898
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
-	-	697	-	-	898
סך-הכל					
5.05%	7,522	595,266	5.36%	8,091	603,976
סך-כל הנכסים נושאי ריבית					
-	-	7,437	-	-	6,543
חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית					
-	-	59,040	-	-	54,926
נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ⁽⁴⁾					
-	-	661,743	-	-	665,445
סך-כל הנכסים					
6.07%	496	32,685	7.70%	653	33,910
סך הנכסים נושאי ריבית המיוחסים לפעילויות מחוץ לישראל					

- (1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).
- (3) מהיתרה הממוצעת של אגרות-חוב זמינות למכירה ושל אגרות-חוב למסחר נוכתה (נוספה) היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב למסחר וכן של רווחים (הפסדים) בגין אגרות-חוב זמינות למכירה, הכלולים בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2024 בסך של (1,408) מיליוני ש"ח (31 במרץ 2023: 2,591 מיליוני ש"ח).
- (4) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2024

טבלה 1-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ					
2023			2024		
שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)					
התחייבויות נושאות ריבית					
פיקדונות הציבור:					
3.39%	2,673	315,614	4.01%	3,606	359,391
					בישראל
3.00%	907	121,088	3.41%	1,065	124,913
					לפי דרישה
3.63%	1,766	194,526	4.33%	2,541	234,478
					לזמן קצוב
3.87%	232	24,001	5.34%	379	28,364
					מחוץ לישראל
4.00%	67	6,693	4.91%	107	8,716
					לפי דרישה
3.81%	165	17,308	5.54%	272	19,648
					לזמן קצוב
3.42%	2,905	339,615	4.11%	3,985	387,755
					סך-הכל
פיקדונות הממשלה:					
6.67%	43	2,579	5.07%	31	2,445
					בישראל
-	-	-	-	-	-
					מחוץ לישראל
6.67%	43	2,579	5.07%	31	2,445
					סך-הכל
פיקדונות מבנקים מרכזיים:					
-	-	4,180	1.01%	11	4,366
					בישראל
-	-	-	-	-	-
					מחוץ לישראל
-	-	4,180	1.01%	11	4,366
					סך-הכל
פיקדונות מבנקים:					
2.40%	31	5,160	4.42%	67	6,068
					בישראל
-	-	27	-	-	-
					מחוץ לישראל
2.39%	31	5,187	4.42%	67	6,068
					סך-הכל
ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר:					
4.95%	191	15,426	4.59%	44	3,835
					בישראל
-	-	-	-	-	-
					מחוץ לישראל
4.95%	191	15,426	4.59%	44	3,835
					סך-הכל

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
 (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2024

טבלה 1-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ					
2023			2024		
שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)					
התחייבויות נושאות ריבית (המשך)					
אגרות-חוב:					
4.62%	311	26,925	2.43%	132	21,758
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
4.62%	311	26,925	2.43%	132	21,758
סך-הכל					
התחייבויות אחרות:					
1.91%	4	836	2.08%	7	1,343
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
1.91%	4	836	2.08%	7	1,343
סך-הכל					
3.53%	3,485	394,748	4.00%	4,277	427,570
סך-כל ההתחייבויות נושאות ריבית					
-	-	179,409	-	-	150,558
פיקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית					
-	-	4,616	-	-	3,600
זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית					
-	-	33,210	-	-	29,199
התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽³⁾					
-	-	611,983	-	-	610,927
סך-כל ההתחייבויות					
-	-	49,760	-	-	54,518
סך-כל האמצעים ההוניים					
-	-	661,743	-	-	665,445
סך-כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים					
1.52%	-	-	1.36%	-	-
פער הריבית					
תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית ⁽⁴⁾					
2.68%	3,773	562,581	2.48%	3,540	570,066
בישראל					
3.23%	264	32,685	3.23%	274	33,910
מחוץ לישראל					
2.71%	4,037	595,266	2.53%	3,814	603,976
סך-הכל					
סך ההתחייבויות נושאות ריבית המיוחסות לפעילויות מחוץ לישראל					
3.86%	232	24,028	5.34%	379	28,364

- (1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
 (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).
 (3) לרבות מכשירים נגזרים.
 (4) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2024

טבלה 7-1: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ					
2023			2024		
שיעור הכנסה/הוצאה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה/הוצאה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
ב. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל					
מטבע ישראלי לא-צמוד					
5.00%	5,383	430,581	5.53%	5,943	429,954
					סך נכסים נושאי ריבית
(2.91%)	(1,821)	250,479	(3.76%)	(2,672)	284,208
					סך התחייבויות נושאות ריבית
2.09%	-	-	1.77%	-	-
					פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד-למדד					
6.59%	982	59,598	3.69%	585	63,447
					סך נכסים נושאי ריבית
(5.17%)	(403)	31,157	(2.16%)	(141)	26,162
					סך התחייבויות נושאות ריבית
1.42%	-	-	1.53%	-	-
					פער הריבית
מטבע-חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ)					
3.65%	661	72,402	4.75%	910	76,665
					סך נכסים נושאי ריבית
(4.62%)	(1,029)	89,084	(4.89%)	(1,085)	88,836
					סך התחייבויות נושאות ריבית
(0.97%)	-	-	(0.14%)	-	-
					פער הריבית
סך פעילות בישראל					
5.00%	7,026	562,581	5.22%	7,438	570,066
					סך נכסים נושאי ריבית
(3.51%)	(3,253)	370,720	(3.91%)	(3,898)	399,206
					סך התחייבויות נושאות ריבית
1.49%	-	-	1.31%	-	-
					פער הריבית

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2024

טבלה 7-1: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו			
ביום 31 במרץ 2024 לעומת שלושה חודשים			
שהסתיימו ביום 31 במרץ 2023			
שינוי נטו	גידול (קיטון) בגלל שינוי ⁽²⁾		כמות
	מחיר	במיליוני ש"ח	
ג. ניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית			
נכסים נושאי ריבית			
אשראי לציבור:			
	251	(73)	178
בישראל			
מחוץ לישראל	42	69	111
סך-הכל	293	(4)	289
נכסים נושאי ריבית אחרים:			
	(96)	330	234
בישראל			
מחוץ לישראל	(9)	55	46
סך-הכל	(105)	385	280
סך-כל הכנסות הריבית	188	381	569
התחייבויות נושאות ריבית			
פיקדונות הציבור:			
	439	494	933
בישראל			
מחוץ לישראל	58	89	147
סך-הכל	497	583	1,080
התחייבויות נושאות ריבית אחרות:			
	(112)	(176)	(288)
בישראל			
מחוץ לישראל	-	-	-
סך-הכל	(112)	(176)	(288)
סך-כל הוצאות הריבית	385	407	792
סך-הכל הכנסות הריבית פחות הוצאות ריבית	(197)	(26)	(223)

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על-ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר מחושב על-ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.

אובליגו

חבות כוללת. סך ההתחייבויות של הלקוח לבנק.

איגוח

גיוס הון חוץ-בנקאי על-ידי גוף פיננסי באמצעות אגרות-חוב מיוחדות המשקפות את התזרימים הצפויים בגין הלוואות שקובצו יחדיו.

אגרת-חוב

נייר ערך המהווה תעודת התחייבות לתשלום חוב, ובו הבטחה של המנפיק לשלם למחזיק האיגרת את הקרן שהונפקה בתוספת תשלומי ריבית/קופון, במועדים קבועים או בהתקיים תנאי מסוים. זהו מכשיר פיננסי שבאמצעותו הממשלה ופירמות יכולות ללוות כסף מהציבור.

אשראי חוץ-מאזני

התקשרויות למתן אשראי וערבויות (לא כולל מכשירים נגזרים).

באזל 2/באזל 3

תקנות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על-ידי ועדת באזל, העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם.

הון פיקוחי

ההון הפיקוחי מורכב משני רבדים: הון רובד 1 והון רובד 2, כהגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.

הון רובד 1

כולל הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 נוסף. כהגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.

הון רובד 2

הון בחדלות פירעון כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.

הסכמי רכש/מכר חוזר

הסכמים לרכישה או מכירה של ניירות-ערך בתמורה למזומן או ניירות-ערך, כאשר בעת העסקה מסכימים המוכר והקונה לבצע עסקה חוזרת, הפוכה מזו שבוצעה לראשונה, במועד ובמחיר מוסכמים מראש.

חבות

כמשמעותה בהוראה 313 להוראות ניהול בנקאי תקין.

חוב

זכות חוזית לקבל כסף לפי דרישה או במועדים קבועים או הניתנים לקביעה, אשר מוכרת ככס במאזן של התאגיד הבנקאי (לדוגמה פיקדונות בבנקים, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור, אשראי לממשלה, וכו'). חובות אינם כוללים פיקדונות בבנק ישראל ואינם כוללים נכסים בגין מכשירים נגזרים.

חוב מותנה בביטחון

חוב שפירעונו צפוי להתבצע באופן בלעדי מתוך הביטחון, ואין מקורות זמינים ומהימנים אחרים לפירעונו.

כתבי התחייבות נדחים

כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים של התאגיד הבנקאי, למעט כתבי התחייבות אחרים ומאותו סוג.

מדד המחירים לצרכן

מדד המתפרסם על-ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ומודד את השינויים החודשיים במחירי מוצרים ושירותים, המהווים את "סל הצריכה" של משפחה ממוצעת.

מח"מ

משך חיים ממוצע

הממוצע המשוקלל של זמן פירעון הקרן ותשלומי הריבית של האיגרת.

מכשיר נגזר

מכשיר פיננסי או חוזה עתידי שערכו נגזר מערכו של נכס בסיס כלשהו ושקיים שוק במסגרתו ניתן לקבוע את שווי.

מכשיר פיננסי

מכשיר פיננסי הוא כל חוזה היוצר נכס פיננסי בישות אחת והתחייבות פיננסית או מכשיר הוני בישות אחרת.

מניות רדומות

מניות המוחזקות במישרין על-ידי החברה עצמה. ממניות אלה נשללו הזכויות בהון ובהצבעה בחברה.

מרווח Bid-Ask

המרווח בין מחיר הרכישה ומחיר המכירה המוצעים. זהו למעשה ההבדל בין המחיר הגבוה ביותר שקונה מוכן לשלם עבור נכס והמחיר הנמוך ביותר בו מוכר מוכן למכור אותו.

נגזר OTC

Over the counter

מכשיר נגזר מסוג שמוסדות פיננסיים מתקשרים לגביו במהלך העסקים הרגיל ושקיים שוק במסגרתו ניתן לקבוע את שווי.

סינדיקציה

עסקה שבה מספר מלווים חולקים מתן הלוואה ללווה יחיד, אך כל מלווה מעמיד הלוואה בסכום מסוים ללווה ויש לו את הזכות להיפרע ממנו. לעיתים קרובות, קבוצות של מלווים מממנות יחד אותן הלוואות כאשר הסכום שהועמד גדול יותר מהנכונות של מלווה יחיד כלשהו להלוות.

פיקדונות לזמן קצוב

פיקדונות בהם למפקיד אין זכות וגם הוא אינו מורשה למשוך מהם במשך 6 ימים, לכל הפחות מיום ההפקדה.

פיקדונות לפי דרישה

פיקדון שאינו פיקדון לזמן קצוב.

שוק פעיל

שוק בו עסקות בנכס או בהתחייבות מתקיימות בתדירות ובנפח מספיקים על מנת לספק מידע על התמחור על בסיס שוטף.

B2B

Business To Business

פעילות עסקית של מכירת מוצר או מתן שירותים של ארגון אחד לארגון שני.

CVA

Credit Valuation Adjustment

חישוב סיכון האשראי בנגזרים משקף את תוחלת ההפסד הצפוי לבנק במקרה בו הצד הנגדי לעסקה יגיע למצב של כשל אשראי.

FATCA

Foreign Accounts Tax Compliance Act

חוק אמריקאי הנועד לשיפור אכיפת המס, קובע כי גופים פיננסיים מחוץ לארצות-הברית חייבים בדיווח לרשות המס האמריקאית על חשבונות המנוהלים אצלם ושייכים למי שחייב בדיווח גם אם הוא לא תושב ארצות-הברית.

FDIC

Federal Deposit Insurance Corporation

התאגיד האמריקאי הפדרלי לביטוח פיקדונות.

FINMA

Swiss Financial Market Supervisory Authority

הרשות המפקחת על המוסדות הפיננסיים בשוויץ.

GRI

Global Reporting Initiative

תקן בינלאומי לדיווח בתחום הקיימות והאחריות התאגידית.

ICAAP

Internal Capital Adequacy Assessment Process

תהליך פנימי להערכת הלימות ההון ולקביעת האסטרטגיה להבטחת הלימות ההון של תאגידים בנקאיים. תהליך זה נועד להבטיח כי יוחזק על-ידי התאגידים הבנקאיים הון הולם שיתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכן שיפוחו וינקטו על ידם תהליכים נאותים לניהול הסיכונים. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי הון, תהליכי תכנון הון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון.

LDC

Less Developed Country

ארצות המסווגות על-ידי הבנק העולמי כבעלות הכנסה נמוכה או בינונית.

LTV

Loan To Value Ratio

היחס בין סכום ההלוואה (לרבות מסגרת מאושרת שטרם נוצלה), לבין שווי הנכס המשועבד (לפי חלקו של התאגיד הבנקאי בשעבוד).

MTM

Mark to Market

שערוך של מכשיר נגזר בהתבסס על ציטוטים של מחירי שוק בשווקים רלוונטיים, ובהעדרם בהתבסס על שיטות הערכה חלופיות.

NPL

Nonperforming Loan

אשראי שאינו צובר ריבית.

VaR

Value at Risk

מודל סטטיסטי מקובל לכימות סיכוני שוק. המודל מעריך, על בסיס נתונים היסטוריים את ההפסד המירבי הצפוי בגין פוזיציה מסוימת או תיק מסוים, עבור אופק זמן ורמת מובהקות מוגדרים.

נ
נגזרים 8, 25, 26, 34, 38, 45, 47, 50, 51, 52, 59, 66, 77, 82, 85, 88, 89, 90, 103, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 171, 172, 173, 174, 175, 195, 196, 205, 206, 207, 208, 211, 210, 209, 208
נזילות 7, 12, 14, 20, 39, 46, 58, 69, 113
ניהול סיכונים 197
ניירות-ערך 8, 11, 14, 19, 25, 29, 32, 34, 36, 37, 42, 46, 51, 52, 57, 58, 68, 71, 77, 82, 85, 86, 88, 93, 94, 95, 96, 97, 112, 114, 120, 124, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 183, 195, 196, 198, 199, 200, 205, 207, 211
נכסים אחרים 50, 51, 52, 82, 85, 160, 161, 162, 206
נכסי סיכון 39, 41, 109, 126, 130, 134

ס
סייבר 14, 46
סיכון אשראי 7, 8, 9, 14, 19, 21, 28, 33, 34, 41, 46, 47, 49, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 58, 59, 62, 63, 64, 65, 66, 77, 99, 100, 101, 103, 109, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 163, 164, 165, 166, 186, 197
סיכונים אחרים 7, 70
סיכון מוניטין 14, 19, 46, 70
סיכון מימון 69
סיכון נזילות 7, 12, 14, 46, 69
סיכון סביבתי 19, 70
סיכון רגולטורי 14, 46
סיכון ריבית 14, 39, 46, 66, 199
סיכון שוק 7, 14, 19, 46, 66
סיכון תפעולי 14, 19, 39, 41, 46, 70, 109

ע
עמלות 8, 12, 13, 21, 24, 29, 43, 80, 124, 128, 132, 136, 137, 138, 184, 186, 188, 190, 191, 192, 194, 195, 202, 205
ענפי משק 8, 9, 33, 36, 51, 53, 66, 187

פ
פיקדונות הציבור 8, 9, 14, 32, 36, 37, 38, 77, 82, 88, 120, 126, 130, 134, 136, 137, 138, 139, 188, 186, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 207, 208, 210

ר
רגולציה 19, 70, 189
רווח למניה 80

א
איגוח 201, 211
אשראי לציבור 11, 13, 14, 27, 28, 32, 49, 50, 51, 52, 59, 77, 82, 86, 88, 93, 95, 97, 99, 100, 101, 102, 126, 130, 134, 136, 137, 138, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 186, 188, 190, 191, 192, 194, 205, 210, 211

ג
גידור 25, 46, 55, 56, 88, 89, 103, 122

ד
דיבידנד 8, 13, 34, 38, 39, 64, 83, 84, 85, 86, 89, 108

ה
הון והלימות הון 42
הון מניות 83, 84
הלבנת הון 19, 70, 193, 196
הלוואות לדיור 8, 32, 33, 39, 41, 48, 50, 51, 52, 60, 62, 99, 100, 109, 110, 111, 124, 126, 128, 130, 132, 134, 136, 137, 138, 140, 141, 142, 143, 144, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 181, 184, 187, 189, 190, 197, 199
הליכים משפטיים 19, 114, 115
הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי 27, 28

ז
זכויות עובדים 77, 85, 103, 104, 105, 106, 107, 108

י
יעד הון 40, 111
ירידת-ערך 35, 85, 92, 94, 96

מ
מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה 20, 45, 77, 136, 137, 138, 179, 183, 198
מגזרי פעילות פיקוחיים 7, 8, 43, 77, 124, 126, 128, 130, 132, 134, 136, 137, 138, 195
מדינות זרות 35
מדיניות חשבונאית 77, 87
מימון ממונף 9, 64
מינוף 8, 12, 42, 77, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 199
מסגרות אשראי 34, 158
מפקידים גדולים 196

ש

שווי הוגן 9, 25, 31, 38, 47, 66, 67, 77, 81, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95,
96, 97, 104, 121, 122, 148, 149, 150, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169,
170, 171, 172, 173, 174, 175, 176

ת

תגמול 83, 84, 184, 187
תיק בנקאי 66, 67
תיק למסחר 35
תשואה להון 11
תשלום מבוסס מניות 83, 84, 85